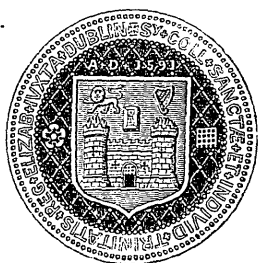

DUBLIN UNIVERSITY PRESS SERIES.

EVANGELIORUM
VERSIO ANTEHIERONYMIANA,
ETC.

Forster & Co. Dublin.

EVANGELIORUM
VERSIO ANTEHIERONYMIANA

EX

CODICE USSERIANO (DUBLINENSI),

ADJECTA COLLATIONE

CODICIS USSERIANI ALTERIUS.

ACCEDIT

VERSIO VULGATA SEC. COD. AMIATINUM,

CUM VARIETATE

COD. KENANENSIS

(BOOK OF KELLS),

ET

COD. DURMACHENSIS

(BOOK OF DURROW).

Edidit et Præfatus est

T. K. ABBOTT, S. T. B.,

Coll. SS. Trin. juxta Dublin. e Sociis;

Linguae Hebraicae et Linguae Graecae Bibl. apud Dublinen. Professor.

DUBLINI:

HODGES, FIGGIS, ET SOC.

LONDINI: LONGMAN, GREEN, ET SOC.

1884.

cleni in sanguine iusto. Nulli christi
christianos tu uideris. Spicatus up caligab
nhe: meum plo secessit. dabo blaqueses.
pendit te princeps sacerdotum acceptis ar
genis est n lica mte dos in corban h: in
loē q pūi sanguinis: Consilio h accepto
enepē quis agnum pignu inseparatū p
ignorum p pē q uocat: ager ille aciel
clenach q ē ager sanguinis usq: iachier
nū diem. Tunc impletū: q uelicit erat p
harenā p petat clenach & accipere xpp

EVANGELIORUM
VERSIO ANTEHIERONYMIANA

EX

CODICE USSERIANO (DUBLINENSI),

ADJECTA COLLATIONE

CODICIS USSERIANI ALTERIUS.

ACCEDIT

VERSIO VULGATA SEC. COD. AMIATINUM,

CUM VARIETATE

COD. KENANENSIS

(BOOK OF KELLS),

ET

COD. DURMACHENSIS

(BOOK OF DURROW).

Edidit et Praefatus est

T. K. ABBOTT, S. T. B.,

Coll. SS. Trin. juxta Dublin. e Sociis;

Linguae Hebraicae et Linguae Graecae Bibl. apud Dublinen. Professor.

DUBLINI:

HODGES, FIGGIS, ET SOC.

LONDINI: LONGMAN, GREEN, ET SOC.

1884.

BS 3554

.L3A2

v.2

N.T. Sem.

DUBLINI:

TYPIS ACADEMICIS

EXCUDEBANT PONSONBY ET WELDRICK.

D. 10. 10. 10.

PARS POSTERIOR.

SECUNDUM LUCAM.

I. 1 Quoniam quidem multi conati sunt ordinare narrationem quae in nobis completae sunt rerum, 2 sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi viderunt et ministri fuerunt sermonis, 3 visum est et mihi adsecuto a principio omnia diligenter ex ordine tibi scribere, optime Theophile, 4 ut cognoscas eorum verborum de quibus eruditus es veritatem.

5 Fuit in diebus Herodis regis Iudaeae sacerdos quidam nomine Zacharias de vice Abia, et uxor illi de filiabus Aaron, et nomen eius Elisabeth. 6 Erant autem iusti ambo ante deum, incedentes in omnibus mandatis et iustificationibus domini sine querela. 7 Et non erat illis filius, eo quod esset Elisabeth sterilis et ambo processissent in diebus suis. 8 Factum est autem cum sacerdotio fungeretur in ordine vicis suae ante deum, 9 secundum consuetudinem sacerdotii sorte exiit ut incensum poneret ingressus in templum domini, 10 et omnis multitudo erat populi

CODEx D.—I. 5 Elisabeth (*at* 13 Helizabeth). 6 ante dominum. 7 praecessissent.

CODEx K.—I. 3 a principio omnibus . . . obtime scribere

re narrationem

e completæ sunt sicut tradider
nobis qui ab initio ipsi uiderunt et min
fuerunt uerbi uisum est et mihi adsecu 5
a principio omnia diligenter ex ordine
tibi scribere optime ó theophile ut
cognoscas eorum uerborum de quibus
eruditus es „ „ „
fuit in diebus herodis regis iudeæ sace 10
dos quidam nomine zacharias de
abia et uxor illi de ^{li}fiabus aaron et
men illi elisabeth. erant autem ambo
ante dñm incedentes in omnibus man
tis et iustitiis dñi sine querella et non er 15
illis filius eo quod esset elisabeth steril
et ambo processores erant in diebus sui
factum est autem in diebus illis cum sacer
tio fungeretur zacharias uicis suæ a
te dñm secundum consuetudinem sacer 20
tii sorte exiit ut incensum poneret ,
gressus in templum dñi et omnis multitu
orabat foras hora incensi apparuit

¹² (*sic m. sec.*)

¹⁷ (*sic*).

Theophile. 5 Elizabeth (*ita semper*). 7 processeruunt (*sic*).
8 fungeretur Zacharias. 9 poneret et ingressus.

orans foris hora incensi. 11 Apparuit autem illi angelus domini stans a dextris altaris incensi. 12 Et Zacharias turbatus est videns, et timor inruit super eum. 13 Ait autem ad illum angelus Ne timeas, Zacharia, quoniam exaudita est deprecatio tua, et uxor tua Elisabet pariet tibi filium, et vocabis nomen eius Iohannem, 14 et erit gaudium tibi et exultatio, et multi in natiuitate eius gaudebunt: 15 erit enim magnus coram domino, et vinum et sicera non bibet, et spiritu sancto replebitur adhuc ex utero matris suae, 16 et multos filiorum Israhel convertet ad dominum deum ipsorum: 17 et ipse praecedet ante illum in spiritu et virtute Heliae, ut convertat corda patrum in filios et incredibiles ad prudentiam iustorum, parare domino plebem perfectam. 18 Et dixit Zacharias ad angelum Unde hoc sciam? ego enim sum senex, et uxor mea processit in diebus suis. 19 Et respondens angelus dixit ei Ego sum Gabrihel qui adsto ante deum, et missus sum loqui ad te et haec tibi evangelizare. 20 Et ecce eris tacens et non po-

CODEx D.—13 *om.* ad illum. 17 praecidit. 19 Gabriel.

CODEx K.—11 apparuit *bis repet.* . . . illi *post* domini. 13 *om.* ad illum . . . *add.* dicens *post* angelus . . . Zacharias. 15 si-

et turbatus est zaccharia

mor cecidit super illum et ait ad il

gelus dicens ne timueris zacchas^{ari} qu

iam ecce audita est oratio tua et uxo

5

tua elisabeth pariet tibi filium et uocab

nomen eius iohannem et erit gaudium ti

i et exultatio et multi natiuitate eius

audebunt erit enim magnus coram dño

uinum et siceram non bibet et spū scō re

10

ebitur adhuc in utero matris suae et mul

os filios israhel conuertit ad dñm dñm

um et praecedet ante illum in spū et

rtute heliae ut conuertat corda patrum

filios et incredulos ad prudentiam iusto

15

um parare dño plebem perfectam , et

ixit zaccharias ad angelum unde hoc sci

m ego uero sum senex et uxor mea proces

t in diebus suis . et respondens angelus

xit ei ego sum gabriel qui adsisto ante

20

n̄m et missus sum loqui ad te et haec tibi

angelizare et ecce eris mutus et non

eris loqui usq . diem quo haec fiant

ceram. 17 praecedit parate *pro* parare. 18 praecessit.

19 Gabriel (*ita semper*).

teris loqui usque in diem quo haec fiant, pro eo quod non credidisti verbis meis, quae implebuntur in tempore suo. 21 Et erat plebs expectans Zachariam, et mirabantur quod tardaret ipse in templo. 22 Egressus autem non poterat loqui ad illos, et cognoverunt quod visionem vidisset in templo: et ipse erat innuens illis et permansit mutus. 23 Et factum est ut impleti sunt dies officii eius, abiit in domum suam. 24 Post hos autem dies concepit Elisabeth uxor eius, et occultabat se mensibus quinque, dicens 25 quia sic fecit mihi dominus in diebus quibus respexit auferre opprobrium meum inter homines.

26 In mense autem sexto missus est angelus Gabrihel a deo in civitatem Galilaeae cui nomen Nazareth, 27 ad virginem desponsatam viro cui nomen erat Ioseph, de domo David, et nomen virginis Maria. 28 Et ingressus angelus ad eam dixit Have, gratia plena: dominus tecum: benedicta tu in mulieribus. 29 Quae cum audisset, turbata est in sermone eius, et cogitabat qualis esset ista salutatio. 30 Et ait angelus ei Ne timeas, Maria: invenisti enim gratiam apud

nplebuntur in
lebs expectans zacchariam et mir
ur quod tardaret in templo . egress
autem non poterat loqui ad illos et cog
uerunt quod uisionem uidit in templo et 5
ipse erat innuens illis et permansit mutu
et factum est ut impleti sunt dies officii
eius abiit in domum suam . post hos aute
dies concepit elisabeth . uxor eius et occu
tabat se mensibus quinque dicens qu 10
sic fecit mihi dñs in diebus quibus respe
auferre obprobrium meum inter homine
mense autem sexto missus est angelus gab
a dño in ciuitatem galileae cui nomen na
reth . ad uirginem desponsatam uiro cui 15
men erat ioseph . de domo dauid et nome
uirginis maria . et ingressus ad eam ange
benedixit eam dicens haue gratia plena d
tecum benedicta tu inter mulieres . ipsa
tem uidens eum expauit in introitu eius 20
et erat cogitans quod ita eam benedixis
et ait illi angelus ne timeas maria

CODEx K.—22 annuens eis. 25 quid *pro* quia *ut vid.* (*manus recentissima a scripsit eraso d*). 28 inter mulieribus.

deum. 31 Ecce concipies in utero et paries filium, et vocabis nomen eius Iesum: 32 hic erit magnus et filius altissimi vocabitur, et dabit illi dominus sedem David patris eius, et regnabit in domo Iacob in aeternum, 33 et regni eius non erit finis. 34 Dixit autem Maria ad angelum Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? 35 Et respondens angelus dixit ei Spiritus sanctus superveniet in te, et virtus altissimi obumbrabit tibi: ideoque et quod nascetur sanctum vocabitur filius dei. 36 Et ecce Elisabet cognata tua et ipsa concepit filium in senecta sua, et hic mensis est sextus illi quae vocatur sterilis: 37 quia non erit impossibile apud deum omne verbum. 38 Dixit autem Maria Ecce ancilla domini, fiat mihi secundum verbum tuum. Et discessit ab illa angelus.

39 Exsurgens autem Maria in diebus illis abiit in montana cum festinatione in civitatem Iuda, 40 et intravit in domum Zachariae et salutavit Elisabet. 41 Et factum est ut audivit salutationem Mariae Elisabet, exultavit infans in utero eius: et repleta est spiritu sancto Elisabet, 42 et

et paries filium et uocabis nom
 ihm̄ hic erit magnus et filius altissimi
 cabitur et dabit ei dñs sedem dauid
 atris eius et regnabit in domo iacob in ae
 ernum et regni eius non erit finis , dixit 5
 utem maria ad angelum quomodo fiet is
 ud quoniam uirum non noui . et respon
 ens angelus dixit illis sp̄s sc̄s superueniet
 n te , et uirtus altissimi obumbrabit tibi
 eoq . et quod ex te nascetur scm̄ uocabitur 10
 lius dī et ecce elisabeth cognata tua et ipsa
 oncepit filium in senecta sua et hic mensis
 extus illi est quae uocatur sterilis quia non
 st impossibile apud dñm omne uerbum , et
 espondens maria dixit ecce ancilla dñi con 15
 ngat mihi secundum uerbum tuum , et disces
 it ab illa angelus . et exurgens maria in die
 us illis abiit in montana cum festinatione
 ciuitatem iudeae et intrauit in domum zac
 hariae et salutauit elisabeth . et factum ut 20
 diuit elisabeth salutationem mariae
 auit infans in utero eius . et repleta

¹⁰ (corr. ex ' nascitur').

CODEx K.—32 dominus deus. 35 nasceretur. 37 non
 erat. 39 montana confestatione.

exclamavit voce magna et dixit Benedicta tu inter mulieres, et benedictus fructus ventris tui. 43 Et unde hoc mihi ut veniat mater domini mei ad me? 44 Ecce enim ut facta est vox salutationis tuae in auribus meis, exultavit in gaudio infans in utero meo. 45 Et beata quae credidit quoniam perficientur ea quae dicta sunt ei a domino.

46 Et ait Maria Magnificat anima mea dominum. 47 et exultavit spiritus meus in deo salutari meo, 48 quia respexit humilitatem ancillae suae: ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes, 49 quia fecit mihi magna qui potens est: et sanctum nomen eius, 50 et misericordia eius in progenies et progenies timentibus eum. 51 Fecit potentiam in brachio suo, dispersit superbos mente cordis sui: 52 deposuit potentes de sede et exaltavit humiles, 53 esurientes implevit bonis et divites dimisit inanes. 54 Suscepit Israhel puerum suum memorari misericordiae, 55 sicut locutus est ad patres nostros, Abraham et semini eius in saecula.

CODEx D.—47 exaltavit. 55 Abraam.

CODEx K.—45 quae credidisti . . . tibi *pro* ei. 54 suscipit. 55 usque in saecula.

magna dicens . benedicta tu in
es et benedictus fructus uentris tu
de hoc mihi ut ueniat mater dñi mei a
ecce enim ut facta est uox salutation
tua ad aures meas exultauit in gaud
infans in utero meo et beata es quae cred
disti quoniam perficientur ea quae dicta
sunt tibi a dño . et ait maria magnificat
anima mea dñm et exultauit sp̄s meus in
dō salutari meo quia respexit humilitat
meam ecce enim ex hoc beatam me dic
omnes generationes quia fecit mihi mag
qui potens est et sanctum nomen eius et
sericordia eius in progeniemⁿⁱ et progem
timentibu
eum . fecit potentiam in bracchio suo dissip
uit superbos in intellectu cordis eorum . d
possuit potentiam in potentium de sede ,
exaltauit humiles esurientes impleuit bo
nis et diuites dimisit inanes suscepit
israhel puerum suum memorari misseric
diae suae sicut locutus est ad patres nos
abraham . et semini eius in saecula

56 Mansit autem Maria cum illa quasi mensibus tribus, et reversa est in domum suam.

57 Elisabet autem impletum est tempus pariendi, et peperit filium. 58 Et audierunt vicini et cognati eius quia magnificavit dominus misericordiam suam cum illa, et congratulabantur ei. 59 Et factum est in die octavo venerunt circumcidere puerum, et vocant eum nomine patris eius Zachariam. 60 Et respondens mater eius dixit Nequaquam, sed vocabitur Iohannes. 61 Et dixerunt ad illam quia nemo est in cognatione tua qui vocetur hoc nomine. 62 Innuebant autem patri eius quem vellet vocari eum. 63 Et postulans pugillarem scripsit dicens Iohannes est nomen eius. Et mirati sunt universi. 64 Aper-
tum est autem illico os eius et lingua eius, et loquebatur benedicens deum. 65 Et factus est timor super omnes vicinos eorum, et super omnia montana Iudaeae divulgabantur omnia verba haec, 66 et posuerunt omnes qui audierant in corde suo, dicentes Quid putas puer iste erit? Etenim manus domini erat cum illo.

CODEx D.—59 vocabant.

CODEx K.—59 vocabant. 66 qui audiebant.

et reuersa est in domum suam el
eth autem impletum est tempus pari
di et peperit filium et audierunt uici
i eius et cognati eius quia magnificauit 5
dn̄s missericordiam suam cum illa et con
egabantur ei . et factum est in die octa
uo ut uenirent et circumciderent pue
rum et uocauerunt eum nomine patris
eius zacchariam . et respondens mater 10
us dixit non sed uocabitur iohannis .
dixerunt ad eam nemo est in cognatione
ua qui uocetur hoc nomine . innuebant
utem et patri eius quem uellet uocari eum
accepit pugillarem et scripsit dicens . iohan 15
is est nomen eius et mirati sunt omnes et
continuo resoluta est lingua eius et aper
tum est os eius et loquebatur benedicens
dn̄m , et factus est timor in omnes uicinos
orum et in uniuersa montana iudaeae 20
diffamabuntur et posuerunt omnes qui
dierunt in corde suo dicentes quid
e erit puer iste nam et manus dn̄i

21 (*sic m. sec.*)

67 Et Zacharias pater eius impletus est spiritu sancto et prophetavit dicens 68 Benedictus deus Israhel, quia visitavit et fecit redemptionem plebi suae, 69 et erexit cornu salutis nobis in domo David pueri sui, 70 sicut locutus est per os sanctorum qui a saeculo sunt prophetarum eius, 71 salutem ex inimicis nostris et de manu omnium qui nos oderunt, 72 ad faciendam misericordiam cum patribus nostris et memorari testamenti sui sancti, 73 iusiurandum quod iuravit ad Abraham patrem nostrum, daturum se nobis 74 ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati serviamus illi 75 in sanctitate et iustitia coram ipso omnibus diebus nostris. 76 Et tu puer propheta altissimi vocaberis: praeibis enim ante faciem domini parare vias eius, 77 ad dandam scientiam salutis plebi eius in remissionem peccatorum eorum 78 per viscera misericordiae dei nostri, in quibus visitavit nos oriens ex alto, 79 inluminare his qui in tenebris et in umbra mortis sedent, ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

CODEx D.—71 oderunt nos. 76 vocaveris.

CODEx K.—68 dominus deus plebis. 69 domu.

pletus est spū s̄co et profetaba
benedictus d̄s israhel quia uisitau
fecit redemptionem plebis suae et ere
cornum salutis nobis in domum dau
pueri sui sicut locutus est per ōs s̄cōrum 5
profetarum suorum qui ab eo sunt et
berauit nos ab inimicis nostris et de m
nu omnium qui oderunt nos ad facie
dam misericordiam cum patribus nos
tris et memoratus est testamenti s̄cī su 10
iusiurandum quod iurauit ad abraha
patrem nostrum daturum se nobis ut
ne timore de manu inimicorum nostro
rum liberati seruiamus et in santitate et
iustitia coram ipso omnibus diebus nostri 15
et tu puer profeta altissimi uocaberis .
praeibis enim ante faciem dñi parare ui
eius ad dandam scientiam salutis plebis
eius in remissionem peccatorum eorum per
uiscera misericordiae dī nostri in quibu 20
uisitauit hos oriens ex alto ut luceat l
qui in tenebris et umbra mortis se

70 sanctorum profetarum suorum qui ab ino (*sic*) sunt. 71 et
liberavit nos ab inimicis. 74 de manibus. 76 vocaveris.
79 *om. in sec.*

80 Puer autem crescebat et confortabatur spiritu, et erat in deserto usque in diem ostensionis suae ad Israhel.

II. 1 Factum est autem in diebus illis exiit edictum a Caesare Augusto ut describeretur universus orbis: 2 haec descriptio prima facta est praeside Syriae Cyrino: 3 et ibant omnes ut profiterentur singuli in suam civitatem. 4 Ascendit autem et Ioseph a Galilaea de civitate Nazareth in Iudaeam, civitatem David quae vocatur Bethleem, eo quod esset de domo et familia David, 5 ut profiteretur cum Maria desponsata sibi uxore praegnante. 6 Factum est autem cum essent ibi, impleti sunt dies ut pareret, 7 et peperit filium suum primogenitum, et pannis eum involvit et reclinavit eum in praesepio, quia non erat eis locus in diversorio.

[2] 8 Et pastores erant in regione eadem vigilantes et custodientes vigilias noctis supra gregem suum. 9 Et ecce angelus domini stetit

CODEX D.—80 desertis . . . usque ad diem. II. 1 a cussare agusto. 2 cyri nomine.

CODEX K.—80 in spiritu . . . desertis . . . usque ad diem . . . et *pro* ad. II. 1 in illis diebus . . . accessare agusto ut censum profiterentur universi per orbem terrae. 2 a praeside . . . cyrino nomine. 4 *om.* et. 5 sibi disponsata . . .

nostros in uia

autem crescebat et confortabatur

pu et erat in desertis usq. in diem ostensionis suae in israhel , , , , , , , , ,

, , , , , , , , , , , ,

5

factum est autem in diebus illis exiit editum a caesare augusto ut censum profiterentur uniuersi in orbe terrarum , haec

professio prima facta est praeside syriae cyrino et ibant omnes ut profiterentur

10

censum unusquisque in suam ciuitatem . ascendit autem et ioseph . a galilea de ciuitate

e nazareth . in terram iudeam in ciuitatem dauid quae uocatur bethlem eo quod esset

de domo et patria dauid ut profiteretur

15

censum suum cum maria sponsa sua praegnante . factum est autem dum ibi essent imple

ti sunt dies ut pareret et peperit filium primogenitum et pannis eum conuoluit et possuit

n praesaepio quia non erat locus in eo deuerrio

20

pastores autem erant in illa regione

lantes et custodientes uigilias noctis

gregem suum , et ecce angelus dñi s

praegnante de spiritu sancto. 6 ibi essent. 8 in eadem regione. 9 stetit circa illos . . . circumfulsit eos.

iuxta illos, et claritas dei circumfulsit illos, et timuerunt timore magno. 10 Et dixit illis angelus Nolite timere: ecce enim evangelizo vobis gaudium magnum, quod erit omni populo, 11 quia natus est vobis hodie salvator, qui est Christus dominus, in civitate David. 12 Et hoc vobis signum: invenietis infantem pannis involutum et positum in praesepio. 13 Et subito facta est cum angelo multitudo militiae caelestis laudantium deum et dicentium 14 Gloria in altissimis deo, et in terra pax in hominibus bonae voluntatis. 15 Et factum est ut discesserunt ab eis angeli in caelum, pastores loquebantur ad invicem Transeamus usque Bethleem et videamus hoc verbum quod factum est, quod fecit dominus et ostendit nobis. 16 Et venerunt festinantes, et invenerunt Mariam et Ioseph et infantem positum in praesepio. 17 Videntes autem cognoverunt de verbo quod dictum erat illis de puero hoc. 18 Et omnes qui audierunt mirati sunt et de his quae dicta erant a pastoribus ad ipsos: 19 Maria autem conservabat omnia verba haec conferens in corde suo. 20 Et

et timuerunt timore magno
 is angelus nolite timere ecce enim
 io uobis gaudium magnum quod erit in
 ni populo quia natus est uobis hodie co
 seruator salutis qui est $\chi\overline{\rho}\overline{s}$ $\overline{d}\overline{n}\overline{i}$ in ciuitate
 dauid et hoc uobis signum inuenietis in
 fantem pannis inuolutum et possitum in p
 sepio . et subito facta est cum angelo mul
 tudo exercitus caelestis laudantium $\overline{d}\overline{m}$
 et dicentium . gloria in excelsis $\overline{d}\overline{o}$ et in
 ra pax hominibus bonae uoluntatis . et
 factum est ut discesserunt ab illis angel
 in caelum pastores illi dixerunt ad inuic
 transeamus usq . in bethlem et uideam
 de hoc uerbo quod factum est sicut $\overline{d}\overline{s}$ o
 tendit nobis . et uenerunt festinantes
 et inuenerunt mariam et ioseph . et infan
 tem possitum in praesepio et cognouerunt
 de uerbo quod factum est illis de puero
 et omnes qui audierunt mirati sunt ad ea
 quae dicta erant a pastoribus ad eos
 maria autem intuebatur omnia haec

CODEx K.—10 dixit eis. 11 saluator *corr. a pr. m. ut uid.*
in saluator. 14 pax hominibus. 15 usque in Bethlem . . .
 est sicut dominus ostendit. 17 de hoc uerbo.

reversi sunt pastores, glorificantes et laudantes deum in omnibus quae audierant et viderant sicut dictum est ad illos.

21 Et postquam consummati sunt dies octo ut circumcideretur, vocatum est nomen eius Iesus, quod vocatum est ab angelo prius quam in utero conciperetur.

22 Et postquam impleti sunt dies purgationis eius secundum legem Moysi, tulerunt illum in Hierusalem ut sisterent eum domino, 23 sicut scriptum est in lege domini quia omne masculinum adaperiens vulvam sanctum domino vocabitur, 24 et ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege, par turturum aut duos pullos columbarum.

[3] 25 Et ecce homo erat in Hierusalem cui nomen Symeon, et homo iste iustus et timoratus, expectans consolationem Israhel, et spiritus sanctus erat in eo: 26 et responsum acceperat ab spiritu sancto, non visurum se mortem nisi prius videret Christum domini. 27 Et venit in spiritu in templum: et cum inducerent puerum Iesum

CODEx D.—24 in lege domini. 26 a spiritu.

CODEx K.—20 laudantes dominum. 21 circumcideretur

res laudantes et magnifican
 omnibus quae audierant et uiderant
 cut dicta sunt ad illos , , , , , , ,
 et postquam consummati sunt dies octo
 ut circumcideretur puer uocatum est 5
 nomen eius ihs quod uocatum est ab an
 gelo prius quam in utero conciperetur ,
 et postquam impleti sunt dies purgationis
 eius secundum legem moysi tulerunt illum
 n hierusalem ut offerrent eam dño sicut 10
 criptum est in lege dñi , quia omnis mascu
 us qui adaperit uuluam scm dño uocabi
 tur et ut offerrent sacrificium secundum
 quod dictum est in lege dñi par turturum
 aut duos pullos columbarum . et ecce erat 15
 homo in hierusalem cui nomen erat simeon
 et homo iste iustus et timens dñm expectans
 consolationem israhel et sps scs erat in ipso
 esponsum autem acceperat a spū scō
 non uisurum eum mortem nisi prius uide 20
 xpm dñi et uenit in spū in templum et
 nducerent parentes eius puerum ih

puer. 22 adsignarent *pro* sisterent. 24 hostias . . . in lege
 domini. 26 a spiritu.

parentes eius ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo, 28 et ipse accepit eum in ulnas suas et benedixit deum et dixit 29 Nunc dimittis servum tuum, domine, secundum verbum tuum in pace, 30 quia viderunt oculi mei salutare tuum, 31 quod parasti ante faciem omnium populorum, 32 lumen ad revelationem gentium et gloriam plebis tuae Israhel. 33 Et erat pater eius et mater mirantes super his quae dicebantur de illo. 34 Et benedixit illis Symeon, et dixit ad Mariam matrem eius Ecce positus est hic in ruinam et resurrectionem multorum in Israhel et in signum cui contradicetur: 35 et tuam ipsius animam pertransibit gladius, ut revelentur ex multis cordibus cogitationes, 36 Et erat Anna prophetissa, filia Phanuel, de tribu Aser: haec processerat in diebus multis et vixerat cum viro suo annis septem a virginitate sua, 37 et haec vidua usque ad annos octoginta quatuor, quae non discedebat de templo ieiuniis et obsecrationibus serviens nocte ac die. 38 Et

CODEX D.—29 dimitte. 31 praeparasti*. 34 benedixit illos . . . *om.* in *prim.* et *tert.* 35 pertransiet. 37 obscuratationibus.

inem legis pro eo . suscipiens
 n in manibus suis benedixit dñm
 t . nunc dimitte seruum dñe sec
 dum uerbum tuum in pace . quia uideru 5
 oculi mei salutare tuum quod praepar
 ti ante faciem omnium populorum lu
 men ad reuelationem gentium et gloriam
 plebis tuae israhel . et erat ioseph et mate
 ihū mirantes super his quae dicebantur 10
 de illo et benedixit eos symeon . et dixit a
 mariam matrem eius , ecce hic possitus es
 in ruina et resurrectione multorum in
 israhel et in signum quod contradicetur
 et tuam ipsius animam pertransibit gladi 15
 ut reuelentur multorum cordium cogitat
 ones . et erat in eodem tempore anna pr
 fetes filia fanuel de tribu aser haec erat
 progressa aetate in diebus multis quae
 uixerat cum uiro suo annis septem a uir 20
 ginitate sua et ipsa uidua erat annorum
 xxxiiii . quae non discedebat de templo iei
 obsecrationibus seruans die ac no

CODEX K.—28 accipit. 29 dimitte. 31 praeparasti. 34 be-
 nedixit illos . . . om. in *posterius*. 35 pertransiet. 37 uidua
 erat.

haec ipsa hora superveniens confitebatur domino et loquebatur de illo omnibus qui expectabant redemptionem Hierusalem.

39 Et ut perfecerunt omnia secundum legem domini, reversi sunt in Galilaeam in civitatem suam Nazareth. 40 Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapientia, et gratia dei erat in illo.

41 Et ibant parentes eius per omnes annos in Hierusalem in die sollemni paschae. 42 Et cum factus esset annorum duodecim, ascendentibus illis in Hierosolymam secundum consuetudinem diei festi, 43 consummatisque diebus cum redirent, remansit puer Iesus in Hierusalem, et non cognoverunt parentes eius. 44 Existimantes autem illum esse in comitatu, venerunt iter diei, et requirebant eum inter cognatos et notos, 45 et non invenientes regressi sunt in Hierusalem requirentes eum. 46 Et factum est post triduum

et loquebatur de illo omnibus
ui expectabant redemptionem israhel
et ut perfecerunt omnia secundum leg
dñi reuersi sunt in galileam in ciuita 5
tem suam nazareth . puer autem cres
cebat et confortabatur et inpleba
tur spū sapientiae et gratia dī erat cum
illo . et ibant ioseph et maria per omnes
annos in hierusalem in die sollemni pascha 10

”” ”” ”” ”” ””
et cum factus esset annorum XII et ascen
dissent parentes eius in hierusolyma secun
dum consuetudinem diei festi . et cum con
summati essent dies sacrficationis cum 15
iam reuersi essent remansit puer ih̄s in hie
rusalem . et nesciebat ioseph et mater eius
praecedentes eum existimantes illum esse
in comitatu . uenerunt autem iter diei
et requirebant eum inter cognatos eius 20
et notos . et non inuenientes eum reuer
nt in hierusalem requirentes eum

invenerunt illum in templo sedentem in medio doctorum, audientem illos et interrogantem: 47 stupebant autem omnes qui eum audiebant super prudentia et responsis eius. 48 Et videntes admirati sunt, et dixit mater eius ad illum Filii, quid fecisti nobis? ecce pater tuus et ego dolentes quaerebamus te. 49 Et ait ad illos Quid est quod me quaerebatis? nesciebatis quia in his quae patris mei sunt oportet me esse? 50 Et ipsi non intellexerunt verbum quod locutus est ad illos. 51 Et descendit cum eis et venit Nazareth, et erat subditus illis: et mater eius conservabat omnia verba haec in corde suo. 52 Et Iesus proficiebat sapientia, aetate et gratia apud deum et homines.

III. 5 1 Anno autem quintodecimo imperii Tiberii Caesaris, procurante Pontio Pilato Iudaeam, tetrarcha autem Galilaeae Herode, Philippo autem fratre eius tetrarcha Ituraeae et Trachonitidis regionis, et Lysania Abilinae tetrarcha, 2 sub principibus sacerdotum Anna et Caiapha, factum

CODEx D.—46 interrogantem illos. 47 et stupebant autem* . . . prudentiam. 48 nobis sic. III. 1 Abilante.

CODEx K.—46 interrogantem illos. 47 prudentiam. 48 eius

m̄ est post triduum

lum in templo sedentem in med
torum audientem illos et interrog
tem illos , stupebant autem omnes q
eum audiebant super prudentiam et re
ponsis eius , et uisio illo expauerunt , , ,
et dixit mater eius ad illum fili quid fe
cisti nobis ecce enim dolentes et tri
tes quaerebamus te et ait ad illos quid e
quod me quaerebatis nescitis quia in p
tris mei oportet me esse et ipsi non intell
xerunt uerbum quod locutus est ad illos
et descendit cum eis et uenerunt nazar
et erat subditus illis . mater autem eius co
seruabat omnia uerba haec quae audieb
ab eo in corde suo et ih̄s procedebat aeta
et sapientia et gratia apud d̄m et apud hom
nes anno autem quinto decimo imperi
tiberi caesaris procurante pontio pilato
legato iudeae tetr̄cha autem galileae
herode filippo autem fratre ipsius tetr
cha itureae et traconitidis regionis
sanio abiliane tetrarcha sub pri

¹³ (*corr. ex* 'descendit').

ad filium . . . nobis sic. 49 quoniam *pro* quia. III. 1 te-
trarcha Herode Galilae . . . Abiliane.

est verbum dei super Iohannem Zachariae filium in deserto. 3 Et venit in omnem regionem Iordanis praedicans baptismum paenitentiae in remissionem peccatorum, 4 sicut scriptum est in libro sermonum Esaiae prophetae Vox clamantis in deserto Parate viam domini, rectas facite semitas eius: 5 omnis vallis implebitur et omnis mons et collis humiliabitur, et erunt prava in directa et aspera in vias planas, 6 et videbit omnis caro salutare dei. 7 Dicebat ergo ad turbas quae exiebant ut baptizarentur ab ipso Genimina viperarum, quis ostendit vobis fugere a ventura ira? 8 Facite ergo fructus dignos paenitentiae, et ne coeperitis dicere Patrem habemus Abraham: dico enim vobis quia potest deus de lapidibus istis suscitare filios Abrahae. 9 Iam enim securis ad radicem arborum posita est: omnis ergo arbor non faciens fructum exciditur et in ignem mittitur. 10 Et interrogabant

CODEx D.—2 verbum domini. 4 et essaiae. 5 replebitur . . . *om.* in vias planas*. 7 futura ira. 9 excidetur . . . mittitur.

CODEx K.—4 Aesariae*. 6 *post* planas *add.* et videbitur maies (*sic*) domini. 7 O generatio viperarum . . . futura ira. 8 et neque peritis (*sic*). 9 excidetur . . . mittitur.

tum

erbum dñi super iohannem zacchar . .

ium in deserto et uenit in omnem regio
nem iordanis praedicans baptismum pae
nitentiae sicut scribturn est in libro ser
monum eseiae profetae dicentis . uox
clamantis in deserto parate uiam dñi
rectas facite semitas dī nostri . omnis
uallis replebitur et omnis mons et collis
humiliabitur et erunt omnia praua in di
rectum et aspera in uias planas . et uidebi
tur maiestatis dñi et uidebit omnis caro
salutarem dī . dicebat autem ad turbas
quae exiebant ut baptizarentur coram
ipso generatio uiperarum quis ostendit
uobis fugere ab ira uentura . facite er
go fructum dignum paenitentia . et ne coe
peritis dicere patrem habemus abraham
dico autem uobis quia potens est d̄s ex lapi
dibus istis suscitare filios abrahamae , iam
autem securis ad radices arborum possita
est omnis igitur arbor quae non facit
ctum bonum excidetur et in ignem

5

10

15

20

eum turbae dicentes Quid ergo faciemus? 11 Respondens autem dicebat illis Qui habet duas tunicas det non habenti, et qui habet escas similiter faciat. 12 Venerunt autem et publicani ut baptizarentur, et dixerunt ad illum Magister, quid faciemus? 13 At ille dixit ad eos Nihil amplius quam constitutum est vobis faciatis. 14 Interrogabant autem eum et milites dicentes Quid faciemus et nos? Et ait illis Neminem concutiatis neque calumniam faciatis, et contenti estote stipendiis vestris. 15 Existimante autem populo et cogitantibus omnibus in cordibus suis de Iohanne, ne forte ipse esset Christus, 16 respondit Iohannes dicens omnibus Ego quidem aqua baptizo vos : veniet autem fortior me, cuius non sum dignus solvere corrigiam calciamentorum eius, ipse vos baptizabit in spiritu sancto et igni : 17 cuius ventilabrum in manu eius, et purgabit aream suam, et congregabit triticum in horreum suum, paleas autem comburet igni inextinguibili.

18 Multa quidem et alia exhortans evangeli-

CODEx D.—15 *om.* Christus. 16 respondens . . . dicens. 17 conburit.

CODEx K.—16 quidem baptizo vos aqua in penitentia, venit. 17 mundabit *pro* purgabit.

et interrogabant

centes quid ergo faciemus resp
autem dicebat illis . qui habet duas tu
cas det non habenti et qui habet escas si
ter faciat , uenerunt autem et publicani 5
ut baptizarentur et dixerunt ad illum
magister quid faciemus ad ille dixit eis
nihil amplius exigatis quam quod consti
tutum est uobis interrogauerunt autem
eum et milites dicentes quid faciemus 10
nos et ait illis neminem conculcatis nec
calumniam faciatis et contenti estote
stipendiis uestris . . existimante autem pop
lo et cogitantibus in prae cordiis suis de io
hanne ne forte ipse esset $\chi\overline{\rho}\overline{\varsigma}$, et responde 15
dixit omnibus iohannes . ego quidem uos
baptizo aqua in paenitentiam . ueniet aut
fortior me cuius ego non sum dignus calce
menta portare ipse uos baptizauit in sp
sco et igni . habens uentilabrum in manu su 20
et purgabit aream suam et congregabit
triticum in horreum suum paleas autem
ret igni inextinguibili . multa quid

zabat populum: 19 Herodes autem tetrarcha cum corriperetur ab illo de Herodiade uxore fratris sui, et de omnibus malis quae fecit Herodes, 20 Adiecit et hoc supra omnia et inclusit Iohannem in carcere.

6 21 Factum est autem cum baptizaretur omnis populus, et Iesu baptizato et orante apertum est caelum, 22 et descendit spiritus sanctus corporali specie sicut columba in ipsum, et vox de caelo facta est Tu es filius meus dilectus, in te complacuit mihi.

23 Et ipse Iesus erat incipiens quasi annorum triginta, ut putaretur, filius Ioseph, qui fuit Heli, 24 qui fuit Mattat, qui fuit Levi, qui fuit Melchi, qui fuit Iannae, qui fuit Ioseph, 25 qui fuit Mat-thathiae, qui fuit Amos, qui fuit Naum, qui fuit Esli, qui fuit Naggae, 26 qui fuit Maath, qui fuit Matthathiae, qui fuit Semei, qui fuit Iosec, qui

CODEx D.—20 *om. et sec.* 22 in te bene complacuit mihi. 23 putabatur. 24 Mattha. 25 Matthatiae Navum. 26 Maat . . . Matthatiae . . . Simeï . . . Iosch . . . Iuda.

CODEx K.—18 populo. 20 *om. et sec.* . . . in carcerem. 22 columbam. 23 putabatur. 24 Matha . . . Ianne. 25 Navum Nagge. 26 (*post* Maath) qui fuit Mathath qui fuit Iae Symei Ioseph. Oſſē Ressa Zorbba.

lo herodes autem tetrarcha
 m corriperetur ab illo de herodia
 de uxore fratris sui et de omnibus ma
 is quae faciebat herodis et adiecit hoc
 super omnia et inclusit iohannē in carcere

5

” ” ” ” vi
 factum est autem cum baptizatus esset
 omnis populus ab iohanne cumq. et ihs
 baptizatus esset ab eo et orante ipso
 aperti sunt caeli et descendit sps scs cor
 porali specie quasi columba in eum et uox
 de caelo facta est filius meus es tu ego ho
 die genui te . et ipse ihs erat incipiens
 quasi annorum xxx qui putabatur

10

filius . .	ioseph . . .	filius . .	naum
filius . .	heli . . .	filius . .	sedi
filius . .	matthatiae . .	filius . .	nange
filius . .	leui . . .	filius . .	matthiae
filius . .	melchi . . .	filius . .	semei
filius . .	iannae . . .	filius . .	osech
ilius . .	ioseph . . .	filius . .	iudae
. . us . .	amos . . .	filius . .	iohann

fuit Ioda, 27 qui fuit Iohanna, qui fuit Resa, qui fuit Zorobabel, qui fuit Salathiel, qui fuit Neri, 28 qui fuit Melchi, qui fuit Addi, qui fuit Cosam, qui fuit Helmadam, qui fuit Her, 29 qui fuit Ihesu, qui fuit Eliezer, qui fuit Iorim, qui fuit Matthad, qui fuit Levi, 30 qui fuit Symeon, qui fuit Iuda, qui fuit Ioseph, qui fuit Iona, qui fuit Eliachim, 31 qui fuit Melea, qui fuit Menna, qui fuit Matthata, qui fuit Nathan, qui fuit David, 32 qui fuit Iesse, qui fuit Obed, qui fuit Booz, qui fuit Salmon, qui fuit Naasson, 33 qui fuit Aminadab, qui fuit Aran, qui fuit Esrom, qui fuit Phares, qui fuit Iudae, 34 qui fuit Iacob, qui fuit Isaac, qui fuit Abraham, qui fuit Tharae, qui fuit Nachor, 35 qui fuit Seruch, qui fuit Ragau, qui fuit Phalec, qui fuit Eber, qui fuit Sale, 36 qui fuit Chainan, qui fuit

CODEX D.—27 Iorobabel. 28 Cossam . . . Ier.* 29 Iessu . . . Zorim . . . Mathat. 30 Simeon. 31 Melcha . . . Mathathia. 32 Boos . . . Naason. 33 Aram . . . Iudeae. 35 Phalech. 36 Cainan.

CODEX K.—28 Elmadam . . . Er. 29 Iesu . . . Zorim . . . Mathat. 30 Semeon . . . Eliacim. 31 Melcha . . . Mathathia . . . Natham. 32 Boos. 33 Aram . . . Asrom . . . Fares. 34 Abracham. 35 Faleg . . . Sala. 36 Cainan . . . Lamec.

....	.	.	resa	.	.	.	filius	.	.
....	.	.	zorobabel	.	.	.	filius	.	.
.	ius	.	salathielis	.	.	.	filius	.	bo
.	lius	.	neri	.	.	.	filius	.	salm
.	lius	.	melchi	.	.	.	filius	.	nasso
filius	.	.	addi	.	.	.	filius	.	amina
filius	.	.	cosae	.	.	.	filius	.	aram
filius	.	.	elmedae	.	.	.	filius	.	esrom
filius	.	.	er	.	.	.	filius	.	fares
filius	.	.	iesu	.	.	.	filius	.	iudae
filius	.	.	eliezer	.	.	.	filius	.	iacob
filius	.	.	zoris	.	.	.	filius	.	isac
filius	.	.	matthath	.	.	.	filius	.	abrah
filius	.	.	leuui	.	.	.	filius	.	thera
filius	.	.	simeon	.	.	.	filius	.	nacho
filius	.	.	iudae	.	.	.	filius	.	seruch
filius	.	.	ioseph	.	.	.	filius	.	nagau
filius	.	.	ionae	.	.	.	filius	.	phalec
filius	.	.	eliachis	.	.	.	filius	.	eber
filius	.	.	enam	.	.	.	filius	.	salae
filius	.	.	matthatae	.	.	.	filius	.	cainan
filius	.	.	natham	.	.	.	filius	.	arfax
filius	.	.	dauid	.	.	.	filius	.	sem

Arfaxat, qui fuit Sem, qui fuit Noe, qui fuit Lamech, 37 qui fuit Matthusale, qui fuit Enoch, qui fuit Iared, qui fuit Malelehel, qui fuit Cainan, 38 qui fuit Enos, qui fuit Seth, qui fuit Adam, qui fuit dei.

IV. 1 Iesus autem plenus spiritu sancto regressus est ab Iordane, et agebatur in spiritu in desertum 2 diebus quadraginta, et temptabatur a diabolo. Et nihil manducavit in diebus illis, et consummatis illis esuriit. 3 Dixit autem illi diabolus Si filius dei es, dic lapidi huic ut panis fiat. 4 Et respondit ad illum Iesus Scriptum est quia non in pane solo vivet homo sed in omni verbo dei. 5 Et duxit illum diabolus et ostendit illi omnia regna orbis terrae in momento temporis, 6 et ait ei Tibi dabo potestatem hanc universam et gloriam illorum, quia mihi tradita sunt et cui volo do illa: 7 tu ergo procidens si adoraveris coram me, erunt tua omnia. 8 Et respondens Iesus dixit illi Scriptum est Dominum deum tuum adorabis et illi soli servies. 9 Et duxit
5 (*diabolus*).

CODEX D.—37 Enoc . . . Iored . . . Maleel. IV. 1 a Iordane. 2 diabulo *corr.* in zabulo. 3 zabulus (*et* 5, 13). 6 voluero. 7 *om.* procidens.

. filius . . . ca
 . . . s . . . lamech . . . filius . . . enos
 . . . lius . . . matusalā . . . filius . . . seth
 . . . ilius . . . enoch . . . filius . . . adam
 filius . . . iareth . . . filius . . . est dī
 filius . . . maleleel . . .

h̄s autem repletus spū scō reuersus est
 a iordane et agebatur in spū in deserto
 per dies xl temptabatur a diabulo

et nihil manducauit in illis diebus et con
 summatis his postea esuriit dixit autem

illi diabolus si filius dī es dic ut lapides

sti panes fiant respondit illi ih̄s scribunt
 est non in pane solo uiuet homo sed in om
 ni uerbo dī et duxit illum diabolus in hie

rusalem et statuit eum supra pinam templi

et dixit illi si filius dī es mitte te hinc de

orsum scribunt est enim quod angelis suis

mandauit de te ut te conseruent et in

manibus tollant te ne forte offendas

ad lapidem pedem tuum et respondens

h̄s dixit illi scribunt est non temptabis

dīm tuum . et duxit illum iterum diab

COD. K.—37 Mathusale . . . Enoc . . . Iored . . . Maleeleel.
 38 Set. IV. 1 a Iordane. 2 in diebus . . . his *pro* illis.
 3 zabulus (*et* 5, *non* 13). 4 uiuit. 6 uoluerō. 7 tu uero si
 cadens adoraueris.

illum in Hierusalem et statuit eum supra pinnam templi, et dixit illi Si filius dei es, mitte te hinc deorsum: 10 scriptum est enim quod angelis suis mandabit de te ut conservent te, 11 et quia in manibus tollent te ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. 12 Et respondens Iesus ait illi Dictum est Non temptabis dominum deum tuum. 13 Et consummata omni temptatione diabolus recessit ab illo usque ad tempus.

14 Et egressus est Iesus in virtute spiritus in Galilaeam, et fama exiit per universam regionem de illo: 15 et ipse docebat in synagogis eorum, et magnificabatur ob omnibus.

7 16 Et venit Nazareth, ubi erat nutritus, et intravit secundum consuetudinem suam die sabbati in synagogam, et surrexit legere. 17 Et traditus est illi liber prophetae Esaiae: et ut revolvit librum, invenit locum ubi scriptum erat 18 Spiritus domini super me, propter quod unxit me evangelizare pauperibus, misit me 19 praedi-

CODEx D.—9 dixit illis. 10 mandavit. 11 *om.* et. 14 (egressus = *Am.*) 14 exiit in universam. 17 *om.* ut.

CODEx K.—10 mandavit. 11 *om.* et . . . manibus tuis. 14 regressus . . . in *pro* per. 17 *om.* ut. 18 misit me sanare contritos corde.

tissimum

omnia regna orbis terrae in mo
o temporis et dixit illi diabolus tibi
o potestatem hanc uniuersam et glori
lorum quia mihi tradita sunt et cui uo 5
uero dabo illum , tu ergo si procedens
adoraueris me erunt tua omnia et res
pondens dixit illi ihs̄ uade post me sata
nas scribturn est diliges dñm dñm tuum et il
soli seruiēs et consummata omni temptati 10
one diabolus recessit ab eo usq. ad temp
et egressus est ihs̄ in uirtute sp̄s in galilea
et famam exiit in uniuersam regionem de
illo et ipse docebat in synagogs̄ eorum
et magnificabatur ab omnibus vii 15
.
et uenit in nazareth ubi erat nutritus
et intrauit secundum consuetudinem suam
die sabbati in synagogam et surrexit lege
re et traditus est illi liber esseiae profetae 20
et ut reuoluit librum inuenit locum ubi erat
scribturn . sp̄s dñi super me propter quod
exit me euangelizare pauperibus

¹⁴ (‘i’ *suprascr. e corr.*) ¹⁵ (‘vii’ *delet. vid. not. p. 421*).

care captivis remissionem et caecis visum, dimittere confractos in remissionem, praedicare annum domini acceptum et diem retributionis. 20 Et cum plicuisset librum, reddidit ministro et sedit, et omnium in synagoga oculi erant intendentes in eum. 21 Coepit autem dicere ad illos quia hodie impleta est haec scriptura in auribus vestris. 22 Et omnes testimonium illi dabant, et mirabantur in verbis gratiae quae procedebant de ore ipsius, et dicebant Nonne hic filius est Ioseph? 23 Et ait illis Utique dicetis mihi hanc similitudinem Medice, cura te ipsum: quanta audivimus facta in Capharnaum, fac et hic in patria tua. 24 Ait autem Amen dico vobis quia nemo propheta acceptus est in patria sua. 25 In veritate dico vobis, multae viduae erant in diebus Heliae in Israhel, quando clausum est caelum annis tribus et mensibus sex, cum facta est fames magna in omni terra, 26 et

CODEx D.—23 dicitis . . . *om.* et*.

CODEx K.—19 visum restituere, dimittere confractos in requiem. 20 complicuisset. 22 est filius. 23 dicitis . . . hic et.

are captiuis remissionem et caeci
sum dimittere confractos in remissi-
onem praedicare annum dñi acceptū
et diem retributionis et cum plicuisset
librum reddidit ministro et sedit et om-
nium in synagoga oculi erant intenden-
tes in eum , coepit autem dicere ad eos
quoniam hodie iam impleta est haec scrib-
tura in auribus uestris . et omnes illi tes-
timonium reddebant et mirabantur
in uerbis gratiae quae prodiebant de o-
re ipsius et dicebant nonne hic est filius
ioseph et ait ad illos utique dicetis mihi
hanc similitudinem medice cura te ipsū
quaecumq. audiuius facta cafarna-
um fac et hic in patria tua : ait autem ihs
amen amen dico uobis quia nemo pro-
feta acceptus est in patria sua in uerita-
te dico uobis multae uiduae fuerunt
in diebus heliae in israhel quando clu-
sum est caelum annis tribus et mensibu-
x cum facta est famis magna in omn

5

10

15

20

ad nullam illarum missus est Helias nisi in Sareptha Sydonae ad mulierem viduam. 27 Et multi leprosi erant in Israhel sub Helisaeo propheta, et nemo eorum mundatus est nisi Neman Syrus. 28 Et repleti sunt omnes in synagoga ira haec audientes, 29 et surrexerunt et eiecerunt illum extra civitatem, et duxerunt illum usque ad supercilium montis, supra quem civitas illorum erat aedificata, ut praecipitarent eum: 30 ipse autem transiens per medium illorum ibat.

31 Et descendit in Capharnaum civitatem Galilaeae, ibique docebat illos sabbatis: 32 et stупebant in doctrina eius, quia in potestate erat sermo ipsius.

8 33 Et in synagoga erat homo habens daemonium inmundum, et exclamavit voce magna 34 dicens Sine, quid nobis et tibi, Iesu Nazarene? venisti perdere nos? scio te qui sis, sanctus dei. 35 Et increpavit illi Iesus dicens

CODEX D.—26 Sarepta Sidoniae. 27 Eliseo. 31 et Galilaeae. 34 *om.* sine . . . te quia sis.

CODEX K.—26 Sarepta Sydoniae. 27 Eleseo. 29 ad supercilium. 31 *om.* in. 32 sermo eius. 34 *om.* sine.

ad nullam illarum missus
 nisi in saraptha sidoniae ad muli
 uiduam . et multi leprosi erant in isra
 sub heliseo profeta et nemo eorum mun
 datus est nisi neman syrus et repleti
 sunt omnes ira in synagoga haec audien
 tes et surrexerunt et eiecerunt illum
 extra ciuitatem et duxerunt illum us
 ad supercilium montis super quam ciu
 tas ipsorum erat aedificata ut prae
 pitarent eum , ipse autem transiuit
 per medium illorum et ibat ,, viii
 vii - - - - -
 et descendit in cafarnaum ciuitate
 galileae et ibi docebat illos sabbatis
 et stupebant omnes in doctrina eius
 quia in potestate erat sermo ipsius ,
 et in synagoga erat homo habens d
 monium inmundum et exclamauit
 uoce magna dicens quid tibi et nobis
 est ihū nazarene uenisti ante tem
 rdere nos scio qui sis tu es scs dī

5

10

15

20

¹² (*Hic et in sectt. seqq. duplex invenitur numeratio, deleta numero priore*).

Ommutesce et exi ab illo. Et cum proiecisset illum daemonium in medium, exiit ab illo nihilque illum nocuit. 36 Et factus est pavor in omnibus, et conloquebantur ad invicem dicentes Quod est hoc verbum, quia in potestate et virtute imperat spiritibus inmundis et exeunt. 37 Et divulgabatur fama de illo in omnem locum regionis.

38 Surgens autem de synagoga introivit in domum Simonis. Socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus, et rogaverunt illum pro ea. 39 Et stans super illam imperavit feбри, et dimisit illam: et continuo surgens ministrabat illis.

40 Cum sol autem occidisset, omnes qui habebant infirmos variis languoribus ducebant illos ad eum: at ille singulis manus inponens curabat eos. 41 Exiebant etiam daemonia a multis clamentia et dicentia quia tu es filius dei: et increpans non sinebat ea loqui: quia sciebant ipsum esse Christum.

35 (*illud*).

CODEx D.—35 exivit. 36 quod in potestate . . . inmundis spiritibus. 40 *om.* variis languoribus. 41 et exibant eos autem etiam* *dcl.* eos**.

ommu

i ab illo et protinus deiecit illum d
onium in medio eorum et exiit ab ill
et nihil nocuit eum et factus est pauor
magnus in omnibus et conloquebant
tur ad inuicem dicentes quis est iste ser
mo quo in potestate et uirtute imperat
immundis spiritibus et exeunt et de
uulgabatur fama de illo in omnem locū
egionis . surgens autem de synagoga
intrauit in domum simonis et andrae ,
socrus autem simonis tenebatur magnis
febris et rogauerunt eum pro ea , et
stans supra illam imperauit febrī et sta
tim remisit illam et continuo surgens
ministrabat illis . occidente autem sole
omnes qui habebant infirmos uariis
nguoribus inducebant illos ad eum
ad ille singulis illis manus inponens cura
at eos , exiebant autem etiam daemo
nia a multis clamantia et dicentia tu es
s dī et increpans eis non sinebat

CODEx K.—35 exiuit. 36 quod *pro* quia inmundis spiritibus. 38 Symonis et Andrae. 39 imparauit *manu recent.* *pro* imperauit. 41 exhibant autem etiam.

42 Facta autem die egressus ibat in desertum locum, et turbae requirebant eum: et venerunt usque ad ipsum, et detinebant illum ne discederet ab eis. 43 Quibus ille ait quia et aliis civitatibus oportet me evangelizare regnum dei, quia ideo missus sum. 44 Et erat praedicans in synagogis Galilaeae.

V. 9 1 Factum est autem cum turbae inruerent in eum ut audirent verbum dei, et ipse stabat secus stagnum Genesareth: 2 et vidit duas naves stantes secus stagnum, piscatores autem descenderant et lavabant retia. 3 Ascendens autem in unam navem quae erat Simonis, rogavit eum a terra reducere pusillum, et sedens docebat de navicula turbas. 4 Ut cessavit autem loqui, dixit ad Simonem Duc in altum, et laxate retia vestra in capturam. 5 Et respondens

2 (*levabant***). 3 (*rogavit autem*). 4 (*laxa**).

oqui quia sciebant $\overline{\chi\mu\mu}$ ipsum
 acta autem die proficiscens ibat in de
 ertum locum et turbae requirebant
 eum et uenerunt usq. ad ipsum et reti
 nebant illum ne ab ipsis discederet qui
 bus ille ait quia et aliis ciuitatibus oportet
 me euangelizare regnum dī ad hoc
 enim missus sum et erat praedicans
 in synagogis galileae viiii

viii - - - - -

factum est autem cum turbae intruere
 in eum ut audirent uerbum dī et ipse
 stans secus stagnum genessar uidit dua
 naues stare secus stagnum piscatores
 autem descenderant et lauabant re
 tia sua ascendens autem in unam naue
 quae erat simonis et rogabat eum ut
 a terra promoueret aliquantulum in
 altum et sedens docebat de nauicula
 turbas ut cessauit autem loqui dixit
 ad simonem duc in altum et laxate
 estra in capturam piscium

5

10

15

20

Simon dixit illi Praeceptor, per totam noctem laborantes nihil cepimus: in verbo autem tuo laxabo rete. 6 Et cum hoc fecissent, concluserunt piscium multitudinem copiosam, rumpebatur autem rete eorum. 7 Et annuerunt sociis qui erant in alia navi ut venirent et adiuvarent eos: et venerunt, et impleverunt ambas naviculas ita ut mergerentur. 8 Quod cum videret Simon Petrus, procidit ad genua Iesu dicens Exi a me, quia homo peccator sum, domine, 9 Stupor enim circumdederat eum et omnes qui cum illo erant in captura piscium quam ceperant, 10 similiter autem Iacobum et Iohannem filios Zebedaei, qui erant socii Simonis. Et ait ad Simonem Iesus Noli timere, ex hoc iam homines eris capiens. 11 Et subductis ad terram navibus, relictis omnibus secuti sunt illum.

[10] 12 Et factum est cum esset in una civitatum, et ecce vir plenus lepra; et videns Iesum et

CODEx D.—V. 8 procedit. 12 Iesum, procidens.

CODEx K.—6 ita ut rumpebatur hautem. 8 cum vidisset . . . procedit . . . domine *post* me. 12 Iesum, procidens.

on dixit illi prae

totam noctem laborantes nihil
coepimus sed in uerbo tuo laxabo re
et cum hoc fecissent concluderunt pis
cium multitudinem copiosam ita ut ru
perentur retia eorum et innuerunt
sociis suis qui erant in alia nauī ut ueni
rent et adiuuarent eos et uenerunt
et repleuerunt ambas nauiculas ita
ut paene mergerentur quod cum ui
disset simon procidit ad genua ihū di
cens rogo te exi a me quoniam homo
peccator sum dñe. timor enim inuaserat
illum et omnes qui cum illo erant in cap
turam piscium quam coeperant simili
ter autem et iacobum et iohannem filios
zebedei qui erant socii simonis . et dixit
ih̄s ad simonem noli timere ex hoc iam
eris homines uiuificans . et subductis
nauiculis in terram relictis omnibus

cuti sunt eum . et factum est cum esset
na ciuitatium et ecce uir plen

procidens in faciem rogavit eum dicens Domine, si vis, potes me mundare. 13 Et extendens manum tetigit illum dicens Volo, mundare. Et confestim lepra discessit ab illo. 14 Et ipse praecepit illi ut nemini diceret, sed vade ostende te sacerdoti, et offer pro emundatione tua sicut praecepit Moyses, in testimonium illis. 15 Perambulabat autem magis sermo de illo, et conveniebant turbae multae ut audirent et curarentur ab infirmitatibus suis: 16 ipse autem secedebat in desertum et orabat.

11 17 Et factum est in una dierum et ipse sedebat docens, et erant Pharisei sedentes et legis doctores, qui venerant ex omni castello Galilaeae et Iudaeae et Hierusalem, et virtus erat domini ad sanandum eos. 18 Et ecce viri portantes in lecto hominem qui erat paralyticus, et quaerebant eum inferre et ponere ante eum: 19 et non

12 (*et rogavit*). 16 (*sedebat in deserto**).

CODEx D.—13 tetigit eum illum (*i. e. correxit m. pr.*).
14 praecipit (*bis*) . . . offers. 16 deserto.

CODEx K.—14 praecipit *bis* mundatione. 16 deserto.

ra et uidens ihm̄ procidit in fa
 dicens . dñe si uis potes me mundare
 et extendens manum tetigit illum dicen
 uolo mundare et confestim lepra eiu
 discessit ab illo et praecipit illi ihs̄ nemi
 ni dicere sed uade ostende te in
 quid sacerdoti et offers pro mundatio
 ne tua sicut praecepit moyses ut sit in tes
 timonium hoc uobis . perambulabat
 autem magis sermo de illo et conuenie
 bant turbae multae audire eum et cu
 rari ab infirmitatibus suis ipse autem se
 cessit in deserto et orabat - - - - xi
 iiii - - - - -
 et factum est in una dierum et ihs̄ sede
 bat docens et erant farisaei sedentes
 et legis doctores qui uenerant ex omni
 castello galileae et iudeae et hierusalem .
 et uirtus erat dñi ad sanandum eos . et
 ecce uiri portantes in lecto hominem
 qui erat paralyticus et quaereba
 ferre eum et ponere ante ihm̄

5

10

15

20

invenientes qua parte illum inferrent prae turba, ascenderunt supra tectum per tegulas et summisserunt illum cum lecto in medium ante Iesum. 20 Quorum fidem ut vidit, dixit Homo, remittuntur tibi peccata tua. 21 Et coeperunt cogitare scribae et Pharisei dicentes Quis est hic qui loquitur blasphemias? quis potest dimittere peccata nisi solus deus? 22 Ut cognovit autem Iesus cogitationes eorum, respondens dixit ad illos Quid cogitatis in cordibus vestris? 23 Quid est facilius dicere Dimittuntur tibi peccata, an dicere Surge et ambula? 24 Ut autem sciatis quia filius hominis potestatem habet in terra dimittere peccata, ait paralytico Tibi dico, surge, tolle lectum tuum et vade in domum tuam. 25 Et confestim surgens coram illis tulit in quo iacebat, et abiit in domum suam magnificans deum. 26 Et stupor apprehendit omnes, et magnificabant deum: et repleti sunt timore, dicentes quia vidimus mirabilia hodie.

CODEx D.—19 super . . . et per tegulas submisserunt . . . in medio.

CODEx K.—19 et per tegulas. 25 sustulit *pro* tulit.

fe

rent illum prae turba ascenderunt
super tectum et per tegulas summiserunt

illum in medio ante ihm̄, uidens autem
ih̄s fidem illorum dixit homini remissa
sunt tibi peccata tua, et coeperunt cogi
tare scribae et farisaei dicentes quis est
hic qui loquitur blasfemias quis potest
dimittere peccata nisi unus d̄s. sciens
autem ih̄s cogitationes eorum dixit ad eos

quid cogitatis mala in cordibus uestris
quid est facilius dicere remissa sunt tibi
peccata tua aut dicere surge et ambula,
sed ut sciatis quia filius hominis habet
potestatem super terram dimittere pec
cata dixit autem paralytico tibi dico
surge et tolle grabattum tuum et uade
in domum tuam, et confestim surgens corā
illis sustulit lectum in quo iacebat et abiit
in domum suam magnificans d̄m. et stu

r adpraehendit omnes et magnifica
t d̄m et repleti sunt dicentes

timore

12 27 Et post haec exit et vidit publicanum nomine Levi sedentem ad teloneum, et ait illi Sequere me. 28 Et relictis omnibus surgens secutus est eum. 29 Et fecit ei convivium magnum Levi in domo sua, et erat turba multa publicanorum et aliorum qui cum illis erant discumbentes. 30 Et murmurabant Pharisei et scribae eorum dicentes ad discipulos eius Quare cum publicanis et peccatoribus manducatis et bibitis? 31 Et respondens Iesus dixit ad illos Non egent qui sani sunt medico, sed qui male habent: 32 non veni vocare iustos sed peccatores in paenitentiam.

33 At illi dixerunt ad eum Quare discipuli Iohannis ieiunant frequenter et obsecrationes faciunt, similiter et Phariseorum, tui autem edunt et bibunt? 34 Quibus ipse ait Numquid potestis filios sponsi, dum cum illis est sponsus, facere ieiunare? 35 Venient autem dies cum

CODEx D.—27 exivit. 31 *om.* et. 32 vocare ius.

CODEx K.—27 exivit. 29 domu . . . cum illo erant. 34 ipse autem*. 34 filii sponsi.

a uidimus . . . e mira . . lia

, , , , , , , , , , , , , , ,

et post haec exiit ih̄s et uidit public

leuui nomine sedentem ad te

et ait illi sequere me - et relictis omnib

5

surrexit et secutus est eum et fecit illi ce

nam magnam leuui in domo sua. et erat

turba multa publicanorum et aliorum

qui cum illis erant discumbentes et mur

murabant scribae et farisaei eorum di

10

centes ad discipulos illius . quare cum

publicanis et peccatoribus manducat et

bibit . et respondens ih̄s dixit ad illos

non egent qui sanis sunt medico sed qui

male habent non ueni uocare iustos s

15

^s in paenitentiam . ad illi dixerunt ad eū

quare discipuli iohannis ieiunant fre

quenter et orationes faciunt similiter

et farisaeorum . tui autem discipuli edun

et bibunt . quibus ipse ait numquid pote

20

is filios sponsi quamdiu cum illis est s

s facere ieiunare , uenient au

ablatus fuerit ab illis sponsus, tunc ieiunabunt in illis diebus. 36 Dicebat autem et similitudinem ad illos quia nemo commissuram a vestimento novo inmittit in vestimentum vetus: alioquin et novum rumpit, et veteri non convenit commissura a novo. 37 Et nemo mittit vinum novum in utres veteres: alioquin rumpit vinum novum utres, et ipsum effunditur et utres peribunt: 38 sed vinum novum in utres novos mittendum est, et utraque conservantur. 39 Et nemo bibens vetus statim vult novum: dicit enim Vetus melius est.

VI. 13 1 Factum est autem in sabbato secundo primo, cum transiret per sata, vellebant discipuli eius spicas et manducabant confricantes manibus. 2 Quidam autem Phariseorum dicebant illis Quid facitis quod non licet in sabbatis? 3 Et respondens Iesus ad eos dixit Nec hoc legistis quod fecit David cum esurisset ipse et qui cum eo erant? 4 quomodo intravit in do-

CODEx D.—35 ieiunabant*. 36 autem ad similitudinem . . . rumpet. 37 effundetur. VI. 1 pētransiret* Iesus. 2 om. in. 3 quid.

CODEx K.—VI. 1 pertransiret Iesus. 3 quid fecerit . . . essuriret.

a . feretur ab illis sponsus
c ieiunabunt in illis diebus . dix
m et parabolam ad illos qui ne
missuram de uestimento nouo
immittit in uestimentum uetus alio 5
quin et nouum scindetur et ueteri non
conueniet commissura noua , et nemo
mittit uinum nouum in utres ueteres ,
alioquin rumpet uinum nouum utres ,
et ipsum effundetur et utres peribunt , 10
sed uinum nouum in utres novos mit
tunt et utraque seruantur . . XIII

”” ”” ””

factum est autem in sabbato cum tran
siret ih̄s per segetem uellebant dis 15
cipuli eius spicas et manducabant te
rentes eas manibus suis quidam ante
ex farisaeis dicebant quid facitis sab
batis quod non licet . et respondens
h̄s dixit ad illos nec hoc legistis quid fe 20
t dauid cum esuriret et ipse et qui cum
rant quomodo intrauit in do

mum dei et panes propositionis sumpsit et manducavit et dedit his qui cum ipso erant, quos non licet manducare nisi tantum sacerdotibus? 5 Et dicebat illis quia dominus est filius hominis etiam sabbati.

6 Factum est autem et in alio sabbato ut intraret in synagogam et doceret: et erat ibi homo, et manus eius dextra arida. 7 Observabant autem scribae et Pharisei si sabbato curaret, ut inveni-
rent accusare illum. 8 Ipse vero sciebat cogitationes eorum, et ait homini qui habebat manum aridam Surge et sta in medium. Et surgens stetit. 9 Ait autem ad illos Iesus Interrogo vos si licet sabbato bene facere an male, animam salvam facere an perdere? 10 Et circumspectis omnibus dixit homini Extende manum tuam. Et extendit, et restituta est manus eius. 11 Ipsi autem repleti sunt insipientia, et conloquebantur ad invicem quidnam facerent Iesu.

CODEX D.—4 licebat . . . nisi solis sacerdotibus* (*marg.* = *Am.*) 6 sinagoga . . . erat arida. 7 in sabbato. 9 et ait ad . . . *om.* an male. 11 de Iesu.

CODEX K.—4 licebat . . . nisi solis sacerdotibus. 6 *om.* et *prim* . . . erat autem ibi . . . erat arida. 7 et observa-

anes propositiones
ucauit et dedit illis qui c
quos non licebat manduc
solis sacerdotibus , et dixit illis q
est filius hominis etiam sabbati . fac 5
est autem in alio sabbato ut intraret in sy
nagoga et doceret et erat ibi homo ha
bens manum aridam dexteram . ob
seruabant autem scribae et farisaei , si
sabbato curaret ut inuenirent accus 10
sationem eius . ipse autem sciebat cogita
tiones eorum et ait homini qui habebat
manum aridam surge et sta in medio et sur
rexit et stetit ait autem ad illos ih̄s in
terrogabo uos aliquid licet sabbatis 15
benefacere an male animam saluam
facere an perdere et circumspectis illis
omnibus in ira dixit homini extende ma
num tuam et extendit et restituta est ma
nus eius sicut et altera , ipsi autem repleti 20
sunt iniquitate et conloquebantur a
uicem quidnam facerent de ih̄u

bant autem *rasura ante* si *om.* in. 9 et ait ad.
10 *post* eius *add.* sicut et altera. 11 de Iesu.

12 Factum est autem in illis diebus exiit in montem orare, et erat pernoctans in oratione dei. 14 13 Et cum dies factus esset, vocavit discipulos suos, et elegit duodecim ex ipsis, quos et apostolos nominavit, 14 Simonem quem cognominavit Petrum et Andrean fratrem eius, Iacobum et Iohannem, Philippum et Bartholomaeum, 15 Matthaeum et Thoman, Iacobum Alphaei et Simonem qui vocatur Zelotes. 16 Iudam Iacobi et Iudam Scariot qui fuit proditor: 17 et descendens cum illis stetit in loco campestri, et turba discipulorum eius et multitudo copiosa plebis ab omni Iudaea et Hierusalem et maritima et Tyri et Sidonis, qui venerunt ut audirent eum et sanarentur a languoribus suis: 18 et qui vexabantur a spiritibus inmundis curabantur: 19 et omnis turba quaerebat eum tangere, quia virtus de illo exiebat et sanabat omnes.

CODEx D.—19 quaerebat . . . exibat.

CODEx K.—13 vocavit ad se . . . *om.* et *posterius*. 17 descendit cum eis et stetit . . . *post* Hierusalem *add.* et trans fretum . . . venerant. 19 querebat . . . exibat.

, , , , , , ,
autem in illis diebus cum ex
ut oraret et erat pernoctans
tione dī . et cum dies factus esset
cavit ad se discipulos suos et elegit du 5
decim ex ipsis quos et apostolos cognomi
navit primum simonem quem cognomi
navit petrum et andream fratrem eius
et iohannem et iacobum filippum et bar
tholomeum mattheum et thoman ia 10
cobum alfei et simonem qui uocatur
zelotes et iudam iacobi et iudam qui
fuit traditor et descendit cum illis
et stetit in loco campestri et turba dis
cipulorum eius et multitudo copiosa ple 15
bis ab omni iudea et hierusalem et trans
fretum et maritima tyri et sidonis qui
uenerunt ut audirent eum et sanaren
tur a spiritibus inmundis et curaban
tur et omnis turba quaerebant eum 20
ngere quia uirtus de illo exiebat

20 Et ipse elevatis oculis in discipulos suos dicebat Beati pauperes, quia vestrum est regnum dei. 21 Beati qui nunc esuritis, quia saturabimini. Beati qui nunc fletis, quia ridebitis. 22 Beati eritis cum vos oderint homines, et cum separaverint vos et exprobraverint et eiecerint nomen vestrum tamquam malum propter filium hominis. 23 Gaudete in illa die et exultate: ecce enim merces vestra multa in caelo: secundum haec enim faciebant prophetis patres eorum. 24 Verum tamen vae vobis divitibus, quia habetis consolationem vestram. 25 Vae vobis qui saturati estis, quia esurietis. Vae vobis qui ridetis nunc, quia lugebitis et flebitis. 26 Vae cum bene vobis dixerint omnes homines: secundum haec faciebant [pseudo] prophetis patres eorum. 27 Sed vobis dico qui auditis Diligite inimicos vestros, bene facite his qui vos oderunt.

26 (*prophetis*).

CODEx D.—22 *om.* et *sec**. 26 spūdoprofetus (*sic*). 27 audistis.

CODEx K.—20 pauperes spiritu. 23 multa est. 24 qui habetis. 26 seodoprofetus.

anabat omnes et
aus oculos ad discipulos suos
beati pauperes spū quoniam uestru
est regnum dī, beati qui nunc esu
riunt et sitiunt iustitiam quia satura
buntur, beati qui nunc fletis qui
ridebitis, beati eritis cum uos ode
rint homines et cum uos separabunt
et eicient et exprobrabunt nomen
uestrum tamquam malum propter fi
lium hominis, gaudete et exultate
ecce enim merces uestra multa est in
caelo secundum haec enim facieban
profetis patres eorum, uerumtamen
uae uobis diuitibus qui habetis con
sulationem uestram, uae uobis
qui saturati estis quia esurietis, uae
uobis cum benedixerint uos omnes
homines secundum haec enim facieban
pseudoprofetis patres eorum sed
uobis dico qui auditis diligete inim
os uestros benefacite his qui u

5

10

15

20

28 benedicite maledicentibus vobis, orate pro calumniantibus vos. 29 Et qui te percutit in maxillam praebe et alteram, et ab eo qui auferet tibi vestimentum etiam tunicam noli prohibere : 30 omni autem petenti te tribue, et qui auferet, quae tua sunt ne repetas. 31 Et prout vultis ut faciant vobis homines, et vos facite illis similiter. 32 Et si diligitis eos qui vos diligunt, quae vobis est gratia? nam et peccatores diligentes se diligunt. 33 Et si bene feceritis his qui vobis bene faciunt, quae vobis est gratia? siquidem et peccatores hoc faciunt. 34 Et si mutuum dederitis his a quibus speratis recipere, quae gratia est vobis? nam et peccatores peccatoribus faenerantur ut recipiant aequalia. 35 Verum tamen diligite inimicos vestros et bene facite et mutuum date nihil inde sperantes : et erit merces vestra multa, et eritis filii altissimi,

CODEx D.—29 aufert*. 30 aufert. 34 fenerant. 35 *om.* et *prim.* . . . nihil desperantes.

CODEx K.—29 aufert. 30 aufert. 34 fenerant. 35 nihil desperantes . . . multa in caelis.

benedicite maledice

orate pro calumniantibus uos
et qui^{te} percutit in maxillam tuam , prae
be illi et alteram , et ei qui auferet tibi
tunicam etiam palleum noli prohibere
omni poscenti te tribue et qui aufe
ret quae tua sunt noli prohibere ,
et prout uultis ut faciant uobis homi
nes bona similiter facite illis , et si di
ligitis eos qui uos diligunt quae uobis
mercis est nam et peccatores diligen
tes se diligunt , et si bene feceritis his
qui uobis benefaciunt , quae uobis
est gratia et peccatores hoc ipsud faci
unt et si mutuum detis eis a quibus spe
ratis uos recipere quae gratia est uobis
nam et peccatores peccatoribus faene
rant ut recipiant , uerum tamen
diligite inimicos uestros et benefaci
te illis et mutuum date his qui non ha
ent nihil desperantes et erit merces
tra multa in caelis et eritis filii alt

5

10

15

20

quia ipse benignus est super ingratos et malos.
 36 Estote ergo misericordes, sicut et pater vester
 misericors est. 37 Nolite iudicare, et non iudi-
 cabimini: nolite condemnare, et non condemna-
 bimini: dimittite, et dimittimini: 38 date, et
 dabitur vobis, mensuram bonam confertam et
 coagitatam et supereffluentem dabunt in sinum
 vestrum: eadem quippe mensura qua mensi fue-
 ritis remetietur vobis. 39 Dicebat autem illis
 et similitudinem. Numquid potest caecus cae-
 cum ducere? nonne ambo in foveam cadent?
 40 Non est discipulus super magistrum: per-
 fectus autem omnis erit sicut magister eius.
 15 41 Quid autem vides festucam in oculo fratris
 tui, trabem autem quae in oculo tuo est non con-
 sideras? 42 Et quomodo potes dicere fratri tuo
 Frater, sine eiciam festucam de oculo tuo, ipse in
 oculo tuo trabem non videns? Hypocrita, eice
 primum trabem de oculo tuo, et tunc respicies

37 (*dimittimini*).

CODEX D.—38 confersam. 39 caecum caecus*. 42 aut
 quomodo . . . 42 perspicies.

CODEX K.—37 ut non iudicaberis. 38 conversam *pro* con-
 fertam (cf. *Cod. Durm.*). 41 qui* *pro* quid. 42 perspicies.

quo

gratos et . . uos . estote ergo mis . .
cordes sicut et pater uester missericors
est nolite iudicare et de uobis non
iudicabitur nolite condemnare et
non condemnamini dimittite et dimi
tetur uobis date et dabitur uobis men
suram bonam cumulatam super effluen
tem dabit in sinum uestrum , eadē men
sura qua mensi fueritis remittietur uo
bis dixit autem illis et similitudinem ,
numquid potest caecus caecum ducare
in uiam nonne utriq . in foueam cadent
non est discipulus super magistrum per
fectus autem omnis erit si sit sicut magis
ter eius XV . .
quid autem uides festucam in oculo fra
tris tui trabem autem quae in oculo tuo
est non consideras aut quomodo po
teris dicere fratri tuo sine eiciam fes
tucam de oculo tuo ipse trabem in oc
tuo non uides hypocrita eiece

5

10

15

20

ut educas festucam de oculo fratris tui. 43 Non est enim arbor bona quae facit fructus malos, neque arbor mala faciens fructum bonum. 44 Unaquaeque enim arbor de fructu suo cognoscitur: neque enim de spinis colligunt ficus, neque de rubo vindemiant uvam. 45 Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum, et malus homo de malo profert malum: ex abundantia enim cordis os loquitur. 46 Quid autem vocatis me Domine domine, et non facitis quae dico? 47 Omnis qui venit ad me et audit sermones meos et facit eos, ostendam vobis cui similis sit. 48 Similis est homini aedificanti domum, qui fodit in altum et posuit fundamenta supra petram; inundatione autem facta inlissum est flumen domui illi, et non potuit eam movere: fundata enim erat supra petram. 49 Qui autem

CODEx D.—44 *om. enim.* 45 profert bona . . . *om. enim**.
47 venit** (*vidit* ut vid.*)

CODEx K.—42 perspicies. 44 *om. enim.* 45 *om. et . . .*
malo thesauro. 46 dico vobis.

tra tunc
picias ut educas fistuc . . . e oculo
fratris tui , non est enim arbor bo
na quae facit fructus . malos . nequ
arbor mala faciens fructum bonū 5
unaquaeque arbor de fructu suo
cognoscitur . neque legunt de spi
nis ficus neq . de rubo uindemiant
uuam , bonus enim homo de bono thes
auro cordis sui profert bonum , et ma 10
lus homo de mala thesauro cordis
sui profert malum , ex abundantia
enim cordis ós loquitur quid au
tem me uocatis dñe dñe et non fa
citis quae dico , omnis qui uenit ad 15
me et audit uerba mea et facit ea os
tendo uobis cui similis sit , similis est
uiro prudenti aedificanti domum
qui fodit in altum et possuit funda
menta supra petram inundantia au 20
em facta inlisit flumen domui illi et
n potuit eam mouere . fundata

audivit et non fecit, similis est homini aedificanti domum suam supra terram sine fundamento, in qua inlatus est fluvius, et continuo cecidit, et facta est ruina domus illius magna.

VII. [16] 1 Cum autem implesset omnia verba sua in aures plebis, intravit Capharnaum.

2 Centurionis autem cuiusdam servus male habens erat moriturus, qui illi erat pretiosus. 3 Et cum audisset de Iesu, misit ad eum seniores Iudaeorum, rogans eum ut veniret et salvaret servum eius. 4 At illi cum venissent ad Iesum, rogabant eum sollicitate dicentes ei quia dignus est ut hoc illi praestes: 5 diligit enim gentem nostram, et synagogam ipse aedificavit nobis. 6 Iesus autem ibat cum illis: et cum iam non longe esset a domo, misit ad eum centurio amicos dicens Domine, noli vexari: non enim dignus sum ut sub tectum meum intres; 7 propter quod et me ipsum non sum dignum arbitratus ut venirem ad te: sed dic verbo, et sanabitur puer

CODEx D.—49 in quam.

CODEx K.—49 in quam . . . continuo concidit.

enim super petra

it et non facit similis est homini
 ficanti domum supra petram sine fun
 damento inlisit flumen domui et con
 tinuo cecidit et facta est ruina domus
 illius magna xvi

5

xui . . cum autem implesset omnia
 uerba in aures plebis intrauit cafarna
 um . centurionis autem cuiusdam ser
 uus male habens erat moriturus qui
 illi erat praetiosus , qui cum audisset
 de ihū misit seniores iudaeorum rogans
 eum ut ueniret et sanaret seruum suum
 ad illi uenerunt et rogabant eum sollici
 te dicentes quia dignus est ^{ut} hoc illi praes
 tes diligit enim gentem nostram et syna
 gogam ipse aedificauit nobis ibat autem
 cum illis ih̄s et cum iam non longe esset
 a domo misit ad illum centurio amicos di
 cens illi dñe noli te uexare non enim
 dignus sum ut intres sub tectum meum
 d tantum dic uerbo tuo et sanabi

10

15

20

⁷ (xvi mutat. in xiiii.).

meus. 8 Nam et ego homo sum sub potestate constitutus, habens sub me milites, et dico huic Vade, et vadit, et alio Veni, et venit, et servo meo Fac hoc, et facit. 9 Quo audito Iesus miratus est, et conversus sequentibus se turbis dixit Amen dico vobis, nec in Israhel tantam fidem inveni. 10 Et reversi qui missi fuerant domum invenerunt servum qui languerat sanum.

17 11 Et factum est deinceps ibat in civitatem quae vocatur Naim, et ibant cum illo discipuli eius et turba copiosa. 12 Cum autem appropinquaret portae civitatis, et ecce defunctus efferebatur filius unicus matris suae, et haec vidua erat, et turba civitatis multa cum illa. 13 Quam cum vidisset dominus, misericordia motus super ea dixit illi Noli flere. 14 Et accessit et tetigit loculum, hi autem qui portabant steterunt, et ait

12 (*om. et primum*).**

CODEx D.—VII. 10 languebant* languebat**. 12 erat vidua.* 13 super eam. 14 locum.*

CODEx K.—VII. 10 languebat. 11 Navim. 12 erat vidua. 13 vidisset Iesus . . . misericordiam . . . super eam.

meus nam et ego sum homo s
potestate constitutus habens sub m
milites et dico uni uade et uadit et alio
ueni et uenit et seruo meo dico fac hoc
et facit , quo audito ih̄s miratus est
et conuersus sequentibus se turbis
dixit amen amen dico uobis in nul
lo talem fidem inueni in israhel et re
uersi domum qui misi erant inuerunt
seruum sanum XVII
XIII . . et factum est deinceps
ibat ih̄s in ciuitatem quae uocatur nain
et ibant cum illo discipuli eius et turba
copiosa cum autem adpropiasset ad
portam ciuitatis et ecce effereba
tur mortuus filius unicus matris suae
et haec erat uidua et turba multa ciui
tatis cum illa . quam cum uidisset dñs
miserericordia motus est super eam et
dixit ad eam noli flere et accessit et
tetigit loculum eius hii autem qui po
bant eum steterunt . et ait ih̄s

5

10

15

20

¹¹ (xvii mutat in xv).

Adolescens, tibi dico, surge. 15 Et resedit qui fuerat mortuus et coepit loqui, et dedit illum matri suae. 16 Accepit autem omnes timor, et magnificabant deum dicentes quia propheta magnus surrexit in nobis, et quia deus visitavit plebem suam. 17 Et exiit hic sermo in universam Iudaeam de eo et omnem circa regionem.

18 Et nuntiaverunt Iohanni discipuli eius de omnibus his. 19 Et convocavit duos de discipulis suis Iohannes et misit ad dominum dicens Tu es qui venturus es, an alium expectamus? 20 Cum autem venissent ad eum viri, dixerunt Iohannes baptista misit nos ad te dicens Tu es qui venturus es, an alium expectamus? 21 In ipsa autem hora curavit multos a languoribus et plagis et spiritibus malis, et caecis multis donavit visum. 22 Et respondens dixit illis Euntes nuntiate Iohanni quae vidistis et audistis, quia caeci vident, claudi ambulant, leprosi mundantur,

CODEx D.—15 erat mortuus. 16 tuam*. 19 om. de . . . om. dicens.

CODEx K.—15 erat mortuus. 16 accipit. 22 et claudi.

adulescens
 qui mortuus erat et coepit loqui
 dit eum matri suae , accepit autem om
 nes timor et magnificabant dñm dicen
 tes quia profeta magnus surrexit in
 nobis et qui uisitauit dñs plebem suam in
 bono et exiit hic sermo in uniuersam
 iudeam de eo et in omnem regionem .
 et nuntiauerunt iohanni discipuli eius
 de omnibus his XVIII . . .
 xuiii . . . et conuocauit iohannes
 duos . de discipulis suis et misit ad ihm̄ di
 cens . tu es qui uenturus es an alium ex
 pectamus et uenerunt uiri ad eum et
 dixerunt iohannes baptista misit nos
 ad te dicens tu es qui uenturus es an
 alium expectamus . in ipsa hora cura
 bat multos a langoribus et plagis et
 spiritibus malis et caecis multis dona
 uit uisum et respondens ihs̄ dixit illis
 ite renuntiate iohanni quae uidist
 audistis quia caeci uident clau

5

10

15

20

¹¹ (*mutat in xvi.*).

surdi audiunt, mortui resurgunt, pauperes evangelizantur: 23 et beatus est quicumque non fuerit scandalizatus in me.

24 Et cum discessissent nuntii Iohannis, coepit dicere de Iohanne ad turbas Quid existis in desertum videre? harundinem vento moveri? 25 Sed quid existis videre? hominem mollibus vestimentis indutum? ecce qui in veste pretiosa sunt et deliciis, in domibus regum sunt. 26 Sed quid existis videre? prophetam? utique dico vobis, et plus quam prophetam. 27 Hic est de quo scriptum est Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam, qui praeparabit viam tuam ante te. 28 Dico enim vobis, maior inter natos mulierum propheta Iohanne baptista nemo est; qui autem minor est in regno dei, maior est illo. 29 Et omnis populus audiens et publicani iustificaverunt

CODEx D.—25 in desertum videre*.

CODEx K.—24 a vento. 25 et in deliciis.

ulant leprosi mundantur sur
di audiunt mortui resuscitantur pa
peres euangelizantur et beatus est
quicumque in me non fuerit scanda
lizatus . et cum discessissent nuntii 5
iohannis coepit ih̄s dicere de iohan
ne ad turbas , quid existis in deser
tum uidere harundinem a uento mo
ueri sed quid existis uidere homi
nem mollibus uestimentis indutum , 10
ecce qui in ueste praetiosa sunt et in
diliciis in domibus regum sunt . sed
quid existis uidere profetam etiam
dico uobis amplius quam prophetam
hic est de quo scribtum est . ecce mitto 15
angelum meum ante faciem tuam
qui praeparabit uiam tuam . dico au
tem uobis maior inter natos mulie
rum profetes iohanne baptista ne
mo est qui autem minor est in regno 20
dī maior est iñ illo . et omnis popu
s audiens et publicani iustifica

¹⁴ (‘ prophetam ’ *sic*).

deum, baptizati baptismo Iohannis: 30 Pharisei autem et legis periti consilium dei spreverunt in semet ipsos, non baptizati ab eo. 31 Cui ergo similes dicam homines generationis huius, et cui similes sunt? 32 Similes sunt pueris sedentibus in foro et loquentibus ad invicem et dicentibus Cantavimus vobis tibiis et non saltastis, lamentavimus et non plorastis. 33 Venit enim Iohannes baptista neque manducans panem neque bibens vinum, et dicitis Daemonium habet: 34 venit filius hominis manducans et bibens, et dicitis Ecce homo devorator et bibens vinum, amicus publicanorum et peccatorum. 35 Et iustificata est sapientia ab omnibus filiis suis.

19 36 Rogabat autem illum quidam de Phariseis ut manducaret cum illo: et ingressus domum Pharisei discubuit. 37 Et ecce mulier quae erat in civitate peccatrix, ut cognovit quod accubuit in domo Pharisei, attulit alabastrum

CODEx D.—32 *om. et sec.** 36 eum . . . ex *pro* de. 37 in domum.

CODEx K.—32 tibiis vobis lamentavimus vobis. 36 eum . . . ex *pro* de. 37 in domum.

runt dñm . baptizati baptismo io
 nis . farisaei autem et legis doctore .
 consilium dñi contempserunt in semet
 ipsos non baptizati ab eo cui ergo si
 milem dicam generationem hanc . simi
 les sunt pueris sedentibus in foro et
 loquentibus ad inuicem dicentes . can
 tauimus uobis et non saltastis lamen
 tauimus et non plorastis . uenit enim
 iohannes baptista neque panem man
 ducans neque uinum bibens et di
 citis daemonium habet , uenit filius
 hominis manducans et bibens et dici
 tis ecce homo potator et uinarius .
 amicus publicanorum et peccatorum
 et iustificata est in semet ipsa . . XVIII
 uiiii
 rogauit autem illum quidam farisaeus
 ut manducaret cum illo , et ingressus
 domum farisaei discubuit , et ecce mu
 er in ciuitate quae erat peccatrix u
 nouit quod recubuit ih̄s in d

5

10

15

20

unguenti, 38 et stans retro secus pedes eius lacrimis coepit rigare pedes eius et capillis capitis sui tergebat, et osculabatur pedes eius et unguento ungebat. 39 Videns autem Phariseus qui vocaverat eum ait intra se dicens Hic si esset propheta, sciret utique quae et qualis mulier esset quae tangit eum, quia peccatrix est. 40 Et respondens Iesus dixit ad illum Simon, habeo tibi aliquid dicere. At ille ait Magister, dic. 41 Duo debitores erant cuidam faeneratori, unus debebat denarios quingentos, alius quinquaginta: 42 non habentibus illis unde redderent, donavit utrisque. Quis ergo eum plus diligit? 43 Respondens Simon dixit Aestimo quia is cui plus donavit. At ille dixit ei Recte iudicasti. 44 Et conversus ad mulierem dixit Simoni Vides hanc mulierem? intravi in domum tuam, aquam pedi-

CODEx D.—41 et alius. 42 diligit. 44 intravit.

CODEx K.—41 et alius. 42 redderunt . . . dilegit (*tota pagina vv. 38-44 bis scr. secunda vice redderent*).

risaei . attulit uas unguenti et sta
retro secus pedes eius coepit plorar
et lacrimis rigabat pedes eius et capil
lis capitis sui tersit et osculabatur pe
des eius et unguebat unguento .

5

quod cum uidisset farisaeus qui illū
uocauerat ait intra se . hic si profe
ta esset sciret utique quae et qualis
est mulier quae illum tangit quia pec
catrix est . et respondens ih̄s dixit ad
eum . simon habeo tibi aliquid dicere
et ille ait magister dic . cui ih̄s dixit
duo debitores erant cuidam faene
ratori unus debebat denarios quin
gentos et alius denarios quinquagin
ta . non habentibus autem illis unde
redderent donauit ambobus quis

10

15

ergo illum plus amabit respondit ^{autem}simon
et dixit aestimo quod is cui plus dona
uit ad ille dixit recte iudicasti . et co
ersus ad mulierem dixit simoni uid
nc mulierem intraui in domum tu

20

¹⁵ ('denarios' corr. pro '...us').

¹⁹ (rasura ante 'is').

bus meis non dedisti: haec autem lacrimis rigavit pedes meos et capillis suis tersit. 45 Osculum mihi non dedisti: haec autem ex quo intravit non cessavit osculari pedes meos. 46 Oleo caput meum non unxisti: haec autem unguento unxit pedes meos. 47 Propter quod, dico tibi, remittentur ei peccata multa, quoniam dilexit multum: cui autem minus dimittitur, minus diligit. 48 Dixit autem ad illam Remittuntur tibi peccata. 49 Et coeperunt qui simul discumbebant dicere intra se Quis est hic qui etiam peccata dimittit? 50 Dixit autem ad mulierem Fides tua te salvam fecit: vade in pace.

VIII. 20 1 Et factum est deinceps et ipse iter faciebat per civitatem et castellum praedicans et evangelizans regnum dei, et duodecim cum illo, 2 et mulieres aliquae quae erant curatae ab spiri-

CODEx D.—47 illi *pro* ei. 49 accumbebant. VIII. 1 et exierunt cum illo (*om.* duodecim).

CODEx K.—47 illi *pro* ei . . . minus dimittuntur. 49 accumbebant. VIII. 1 civitates et castella . . . et exierunt et duodecim discipuli. 2 a spiritibus.

c autem lacrimis rigauit pedes
 eos et capillis suis tersit osculu
 ihi non dedisti , haec autem ex quo
 ntraui non cessauit osculando
 edes meos , oleo capud meum non
 unxisti , haec autem unguento unxit
 pedes meos propter quod dico tibi re
 mittuntur illi peccata multa quia dile
 xit multum cui autem parum dimittitur
 parum diligit , et ait mulieri remissa
 sunt tibi peccata , et coeperunt qui si
 mul recumbebant dicere intra se
 quis est hic qui etiam peccata dimit
 tit et ait ad mulierem , fides tua te sal
 uam fecit uade in pacem . . . xx . .
 , , , , , , , , , ,
 et factum est deinceps et ipse iter
 faciebat per ciuitates et uicos prae
 dicans euangelizans regnum dī et
 duodecim discipuli cum eo et mulie
 quaedam quae erant curatae

5

10

15

20

¹⁷ (*litterae 'in' in 'deinceps' sup. rasur.*)

tibus malignis et infirmitatibus, Maria quae vocatur Magdalene, de qua daemonia septem exierant, 3 et Iohanna uxor Chuza procuratoris Herodis, et Susanna, et aliae multae quae ministrabant eis de facultatibus suis.

4 Cum autem turba plurima conveniret et de civitatibus properarent ad eum, dixit per similitudinem 5 Exiit qui seminat seminare semen suum: et dum seminat, aliud cecidit secus viam, conculcatum est, et volucres caeli comederunt illud. 6 Et aliud cecidit super petram, et natum aruit, quia non habebat humorem. 7 Et aliud cecidit secus spinas, et simul exortae spinae suffocaverunt illud. 8 Et aliud cecidit in terram bonam, et ortum fecit fructum centuplum. Haec dicens clamabat Qui habet aures audiendi audiat.

9 Interrogabant autem eum discipuli eius quae

CODEx D.—4 *om.* autem*. . . turba m̄ultā plurima*. 5 *om.* et *sec.** 6 supra. 7 inter spinas.

CODEx K.—7 inter spinas.

us . maria quae uocatur magda
ne a qua daemonia septem exiera
et iohanna uxor chuzei procurator
herodis et susanna et aliae multae
5 quae ministrabant illis de facultati
bus suis cum ergo turbae conuenis
sent et qui de ciuitatibus aduenie
bant ad eum , dixit autem ihs similitu
dinem talem ad illos . ecce exiit qui se
minat seminare semen suum et dum se 10
minat aliud cecidit secus uiam et con
culcatum est et uolucres caeli comede
runt illud et aliud cecidit super petrā
et cum natum esset exaruit quia non
habebat humorem et aliud cecidit 15
in spinas et simul exortae spinae suffo
cauerunt illud et aliud cecidit in ter
ram bonam et optimam et exortum
fecit fructū centuplum , haec autem
dicens clamabat qui habet aures 20
audiendi audiat , interrogauer

¹⁹ (*litterae* ' ū ce' *sup. rasur.*)

esset haec parabola. 10 Quibus ipse dixit Vobis datum est nosse mysterium regni dei, ceteris autem in parabolis, ut videntes non videant et audientes non intellegant. 11 Est autem haec parabola. Semen est verbum dei. 12 Qui autem secus viam, sunt qui audiunt, deinde venit diabolus et tollit verbum de corde eorum, ne credentes salvi fiant. 13 Nam qui supra petram, qui cum audierint cum gaudio suscipiunt verbum, et hi radicem non habent, qui ad tempus credunt et in tempore temptationis recedunt. 14 Quod autem in spinis cecidit, hi sunt qui audierunt et sollicitudinibus et divitiis et voluptatibus vitae euntes suffocantur et non referunt fructum. 15 Quod autem in bonam terram, hi sunt qui in corde

CODEx D.—11 est autem verbum*. 12 zabulus. 13 tempore tribulationis. 14 a sollicitudinibus*. 15 qui autem.

CODEx K.—12 zabulus . . . tulit. 13 accipiunt verbum . . . radices . . . quia *pro* qui. 13 tempore tribulationis. 14 a sollicitudinibus. 15 qui autem . . . in patientiam.

eu pu

ilitudo quibus ipse dixit uobis
st nosse misterium regni dī ceteris
autem in parabolis ut uidentes non
uideant et audientes non intellegan
aec autem similitudo . qui seminat
est filius hominis semen autem est uer
bum dī . qui autem secus uiam semina
ti sunt hī sunt qui audiunt uerbum in
cordibus suis deinde uenit diabolus
et tollit de corde illorum uerbum uti ne
credant et salui fiant . qui autem su
pra petram seminati sunt hī sunt qui
cum audierint uerbum cum gaudio ac
cipiunt illud et ipsi radices non ha
bent quia ad tempus credunt . quod
autem in spinis cecidit hī sunt qui cum
audierint uerbum in sollicitudinibus
et diuitiis et uolumptatibus uitae huius
saeculi suffocantur et non adferent
uctum quod autem in terrā bon

5

10

15

20

bono et optimo audientes verbum retinent et fructum afferunt in patientia. 16 Nemo autem lucernam accendens operit eam vase aut subtus lectum ponit, sed supra candelabrum ponit, ut intrantes videant lumen. 17 Non enim est occultum quod non manifestetur, nec absconditum quod non cognoscatur et in palam veniat. 18 Videte ergo quomodo auditis: qui enim habet, dabitur illi, et quicumque non habet, etiam quod putat se habere auferetur ab illo.

19 Venerunt autem ad illum mater et fratres eius, et non poterant adire ad eum prae turba. 20 Et nuntiatum est illi Mater tua et fratres tui stant foris volentes te videre. 21 Qui respondens dixit ad eos Mater mea et fratres mei hi sunt qui verbum dei audiunt et faciunt.

CODEx D.—16 accedens. 17 reveletur *pro* manifestetur.

CODEx K.—16 vaso. 17 reveletur *pro* manifestetur
neque. 19 et venerunt autem.

um . et tenent et fructifican
r patientiam , et adiecit ih̄s dic
emo autem lucernam accensam o
rit uaso aut subtus lectum ponit sed
supra candelabrum ponit . ut intra
tes uideant lumen nihil est enim
absconsum quod non manifestetur
nec occultum quod non reueletur
et palam ueniat , uidete ergo quo
modo auditis qui enim habet dabi
tur illi et quicumq . non habet etiam
quod putauerit se habere auferetur
ab eo , uenerunt autem ad eum ma
ter eius et fratres et non poterant
accedere ad eum prae turba . et nun
tium est illi ^adicentibus mater tua
et fratres tui stant foris uolentes te
uidere ad ille respondens dixit ad
eos . mater mea et fratres mei hii sunt
qui uerbum dī audiunt et faciunt

5

10

15

20

iiii XXI

21 22 Factum est autem in una dierum et ipse ascendit in una navicula et discipuli eius, et ait ad illos Transfretemus trans stagnum. Et ascenderunt. 23 Navigantibus autem illis obdormivit: et descendit procella venti in stagnum, et complebantur et periclitabantur. 24 Accedentes autem suscitaverunt eum dicentes Praeceptor, perimus. At ille surgens increpavit ventum et tempestatem aquae: et cessavit, et facta est tranquillitas. 25 Dixit autem illis Ubi est fides vestra? Qui timentes mirati sunt dicentes ad invicem Quis putas hic est, quia et ventis imperat et mari, et oboediunt ei?

22 26 Enavigaverunt autem ad regionem Gerasenorum, quae est contra Galilaeam. 27 Et cum egressus esset ad terram, occurrit illi vir quidam qui habebat daemonium iam temporibus multis, et vestimento non induebatur, neque in

CODEx D.—22 *om.* una. 23 complebatur. 24 ascendentes* (*ut vid.*)

CODEx K.—22 *om.* una *sec.* . . . transfretemus stagnum. 23 obdormiit . . . complebatur navis fluctibus. 27 ingresus.

ih̄s ascendit in nauem cum discipulis suis et ait ad illos transeamus stagnum ad illi consentientes promouunt nauigantibus autem illis obdormiuit ih̄s et descendit procella uenti in stagnum et complebatur fluctibus nauis et periclitabatur . accesserunt autem discipuli et suscitauerunt illum dicentes magister perimus . ad ille resurgens increpauit uento et tempestati aquae et cessauerunt et facta est tranquillitas . dixit autem illis ih̄s ubi est fides uestra . et timentes mirati sunt ad inuicem dicentes quis est hic qui et uentis imperat et mari et obediunt ei . xxii
x

Pernauigauerunt autem in regionē gerasenorum quae est trans fretum contra galileam et egresso illo ad terram occurrit illi uir quidam qui habet daemonium iam temporibus multis

domo manebat sed in monumentis. 28 Is ut vidit Iesum, procidit ante illum et exclamans voce magna dixit Quid mihi et tibi est, Iesu filii dei altissimi? obsecro te ne me torqueas. 29 Praecipiebat enim spiritui immundo ut exiret ab homine: multis enim temporibus arripiebat illum, et vinciebatur catenis et compedibus custoditus, et ruptis vinculis agebatur a daemonio in deserta. 30 Interrogavit autem illum Iesus dicens Quod tibi nomen est? At ille dixit Legio, quia intraverant daemonia multa in eum. 31 Et rogabant eum ne imperaret illis ut in abyssum irent. 32 Erat autem ibi grex porcorum multorum pascentium in monte: et rogabant eum ut permetteret eis in illos ingredi. Et permisit illis. 33 Exierunt ergo daemonia ab homine et intraverunt in porcos, et impetu abiit grex per prae-

CODEx D.—27 manebat in domo. 28 sicut* *pro* is ut . . . procedit. 29 compedibus custodibus*. 30 intraverunt. 31 illum *pro* eum. 32 permetteret eos . . . et puer missit* illos.

CODEx K.—27 manebat in domo. 28 is autem ut. 28 procedit. 31 illum *pro* eum. 32 permetteret eos . . . permisit illos.

mo manebat sed in monumen
idens autem ih̄m̄ procidit ante illum
exclamauit uoce magna dicens .
quid mihi et tibi est ih̄u fili dī altissimi
obsecro te ne me torqueas , praeci
piebat autem ih̄s spiritui immundo ut
exiret ab homine multis enim tempori
bus arripiebat illum uinctus autem
catenis et compedibus custodiebatur
et disruptis uinculis agebatur a dae
monio in desertā loca , interroga
uit autem ih̄s dicens quod tibi nomen
est ad ille dixit legio quia multa dae
monia introierant in eum , et rogaban
ih̄m̄ ne imperaret illis ut in abyssum
irent . erat autem ibi grex porcorū
pascentium in monte et rogauerunt
illum ut concederet illis in illo tran
sire et permisit eis . exierunt autem dae
monia ab homine et intrauerunt in
porcos et per impetum abiit grex in m

5

10

15

20

ceps in stagnum et suffocatus est. 34 Quod ut viderunt factum qui pascebant, fugerunt et nuntiaverunt in civitatem et in villas. 35 Exierunt autem videre quod factum est, et venerunt ad Iesum, et invenerunt hominem sedentem, a quo daemonia exierant, vestitum ac sana mente ad pedes eius, et timuerunt: 36 nuntiaverunt autem illis et qui viderant quomodo sanus factus esset a legione. 37 Et rogaverunt illum omnis multitudo regionis Gerasenorum ut discederet ab ipsis, quia timore magno tenebantur: ipse autem ascendens navem reversus est. 38 Et rogabat illum vir a quo daemonia exierant ut cum eo esset. Dimisit autem eum Iesus dicens 39 Redi domum tuam, et narra quanta tibi fecit deus. Et abiit per universam civitatem praedicans quanta illi fecisset Iesus.

23 40 Factum est autem cum redisset Iesus, excepit illum turba; erant enim omnes expec-

ff

tores quod factum esset , fuger
 nuntiauerunt in ciuitatem et in agr
 exierunt autem uidere quod factum
 et uenerunt ad ih̄m et inuenerunt homi
 nem sedentem a quo daemonia exierant
 uestitum et sana mente ad pedes ih̄u et ti
 muerunt . nuntiauerunt autem illis et qui
 uiderunt quomodo sanus factus est a le
 gione daemoniorum , et rogauerunt illū
 omnis multitudo regionis gerasenorum
 ut discederet ab ipsis quia timore magno
 tenebantur . ipse autem ascendit in na
 uicula et reuersus est , rogabat autem
 illum uir a quo daemonia exierant ut
 cum ipso esset dimisit autem illum ih̄s di
 cens redi in domum tuam et narra
 quanta tibi fecit d̄s et abiit in uniuer
 sam ciuitatem praedicans quanta illi
 fecit ih̄s XXIII .

factum est autem cum ih̄s
 edisset excepit illum turba . erant en

tantes eum. 41 Et ecce venit vir cui nomen
 Iairus, et ipse princeps synagogae erat, et ceci-
 dit ad pedes Iesu, rogans eum ut intraret in
 domum eius: 42 quia filia unica erat illi fere
 annorum duodecim, et haec moriebatur. Et con-
 tigit dum iret, a turba comprimebatur. 43 Et
 mulier quaedam erat in fluxu sanguinis ab annis
 duodecim, quae in medicos erogaverat omnem
 substantiam suam nec ab ullo potuit curari:
 44 accessit retro et tetigit fimbriam vestimenti
 eius, et confestim stetit fluxus sanguinis eius.
 45 Et ait Iesus Quis est qui me tetigit? Negan-
 tibus autem omnibus dixit Petrus et qui cum illo
 erant Praeceptor, turbae te comprimunt et affli-
 gunt, et dicis Quis me tetigit? 46 Et dixit Iesus
 Tetigit me aliquis: nam et ego novi virtutem de
 me exisse. 47 Videns autem mulier quia non
 latuit, tremens venit et procidit ante pedes illius,

46 (et om.**).

CODEX D.—41 erat Iairus*. 42 unica filia* turbis.
 43 medicis. 46 om. et.

CODEX K.—41 erat Iairus. 42 turbis. 47 latuit eum . . .
 procedit.

omen erat iairus et hic erat pr
synagogae et procidit ad pedes
ihū rogans eum ut introiret in domum
suam quia filia unica erat illi annorū
fere xii . et haec moriebatur . et cont
git dum iret ih̄s a turbis sic conprime
batur ut suffocarent eum . et mulier
quaedam erat in profluuio sanguinis
ab annis xii quae in medicis eroga
uerat omnem substantiam suam nec
ab ullo potuit curari accessit retro
et tetigit uestimenta eius et confestim
stetit fluxus sanguinis eius et ait ih̄s
quis est qui me tetigit negantibus
autem omnibus dixit petrus et qui cū
lo erant . magister turbae tam magnae
te conprimunt et dicis quis me teti
git . ad ille dixit tetigit me aliquis
ego enim cognoui uirtutem de me exis
se . uidens autem mulier quod non
osset latere uenit tremens et pro

5

10

15

20

¹⁶ (*litterae* 'e t' in 'turbae tam' *man. rec. super rasur.*)

et ob quam causam tetigerit eum indicavit coram omni populo, et quemadmodum confestim sanata sit. 48 At ipse dixit illi Filia, fides tua te salvam fecit: vade in pace. 49 Adhuc illo loquente venit a principe synagogae dicens ei quia mortua est filia tua, noli vexare illum. 50 Iesus autem audito hoc verbo respondit patri puellae Noli timere: crede tantum, et salva erit. 51 Et cum venisset domum, non permisit intrare secum quemquam nisi Petrum, Iacobum et Iohannem et patrem et matrem puellae. 52 Flebant autem omnes et plangebant illam. At ille dixit Nolite flere: non est mortua sed dormit. 53 Et deridebant eum, scientes quia mortua esset. 54 Ipse autem tenens manum eius clamavit dicens Puella, surge. 55 Et reversus est spiritus eius, et surrexit continuo: et iussit illi dari manducare. 56 Et stupuerunt parentes eius; quibus praecepit ne alicui dicerent quod factum erat.

56 (*praecipit*).

CODEx D.—51 et Iohannem et Iacobum. 55 dari illi. 56 *om.* eius . . . praecipit.

CODEx K.—49 ad principem . . . *om.* est . . . nolite. 51 et Iohannem et Iacobum. 55 dari illi. 56 praecipit.

igerit eum indicauit coram om
quemadmodum confestim sanata
et dixit ad eam ih̄s filia fides tua te sal
uam fecit uade in pacem adhuc eo
oquente uenit quidam a principe sy
nagogae dicens ei quia mortua est filia
tua noli uexare illum ih̄s autem audi
to hoc uerbo ait patri puellae noli time
re crede tantum et salua erit . et cum
uenisset in domum non permisit secum
intrare quemquam nisi petrum et io
hannem et iacobum et patrem et matrem
puellae flebant autem omnes et plan
gebant illam ad ille dixit nolite fle
re non est enim mortua puella sed
dormit et deridebant eum scientes
quod mortua esset ipse autem tenens
manum puellae clamauit eam dicens
puella surge et reuersus est sp̄s eius et
urrexit continuo et iussit illi dare
nducare . et stupuerunt parente

IX. 24 1 Convocatis autem duodecim apostolis dedit illis virtutem et potestatem super omnia daemonia et ut languores curarent, 2 et misit illos praedicare regnum dei et sanare infirmos, 3 et ait ad illos Nihil tuleritis in via, neque virgam neque peram neque panem neque pecuniam, neque duas tunicas habeatis, 4 et in quamcumque domum intraveritis, ibi manete et inde ne exeatis. 5 Et quicumque non receperint vos, exeuntes de civitate illa etiam pulverem pedum vestrorum excutite in testimonium supra illos. 6 Egressi autem circumibant per castella evangelizantes et curantes ubique.

7 Audivit autem Herodes tetrarcha omnia quae fiebant ab eo, et haesitabat eo quod diceretur 8 a quibusdam quia Iohannes surrexit a mortuis, a quibusdam vero quia Helias apparuit,

CODEx D.—IX. 5 per illos* super illos**.

CODEx K.—IX. 2 emisit *pro* et misit. 3 ne peram neque calciamenta. 5 super illos. 6 castella et civitates.

d factum esset , , , , , , , , x
, , , , , , , , conuocatis aut
xii discipulis suis dedit illis uirtutem et p
testatem super omnia et ut curarent
omnem languorem et misit illos praedi
care regnum dī et sanare infirmos .
et ait ad illos nihil tuleritis in uiam
non uirgam non peram non calciamen
ta non panem non pecuniam neque
duas tunicas habueritis et in quam
cumq . domum intraueritis ibi mane
te et inde exite et quicumq . non re
ceperint uos exeuntes de ciuitate illa
etiam puluerem de pedibus uestris ex
cutite in testimonium in ipsos egres
si autem circuibant per castella euan
gelizantes ubiq . audiuit autem hero
des tetrarcha omnia quae erant
facta et haesitabat eo quod dicere
tur a quibusdam quia iohannis sur
rexit a mortuis . a quibusdam uero

5

10

15

20

ab aliis autem quia propheta unus de antiquis surrexit. 9 Et ait Herodes Iohannem ego decolavi: quis autem est iste de quo audio ego talia? Et quaerebat videre eum.

25 10 Et reversi apostoli narraverunt illi quaecumque fecerunt: et assumptis illis secessit seorsum in locum desertum qui est Bethsaida.

11 Quod cum cognovisset turbae, secutae sunt illum: et excepit illos, et loquebatur illis de regno dei, et eos qui cura indigebant sanabat.

12 Dies autem coeperat declinare: et accedentes duodecim dixerunt illi Dimitte turbas, ut euntes in castella villasque quae circa sunt devertant et inveniant escas, quia hic in loco deserto sumus.

13 Ait autem ad illos Vos date illis manducare. At illi dixerunt Non sunt nobis plus quam quinque panes et duo pisces, nisi forte nos eamus et

od profeta unus de antiquis
exit . ait autem herodis iohannem e
decollauī hic quis est de quo ego audio
talia et quaerebat eum uidere . . . xxv
ii , , , , , , , , , , , , ,
et regressi apostoli narrauerunt ei
quaecumq . fecerunt , et adsumptis illis
secessit seorsum in uicum qui uocatur
bethsaida in locum desertum quod
cum cognouissent turbae secutae sunt
eum et excipiens illos loquebatur
eis de regno dī et eos qui cura indige
bant sanabat dies autem iam coepe
rat declinare et accesserunt xii
discipuli eius et dixerunt ei dimitte
turbam ut eant circa castella et uil
las et reficiant se et inueniant sibi
escas quia hic in deserto loco sumus
ait autem ad illos ihs date illos uos
manducare ad illi dixerunt non
sunt nobis plus quam quinq . panes

¹⁰ ('secutae' *e corr. ex* '...ti.')

emamus in omnem hanc turbam escas. 14 Erant autem fere viri quinque milia. Ait autem ad discipulos suos Facite illos discumbere per convivia quinquagenos. 15 Et ita fecerunt, et discumbere fecerunt omnes. 16 Acceptis autem quinque panibus et duobus piscibus respexit in caelum et benedixit illis et fregit, et distribuit discipulis suis ut ponerent ante turbas. 17 Et manducaverunt omnes et saturati sunt: et sublatum est quod superfuit illis, fragmentorum cophini duodecim.

26 18 Et factum est cum solus esset orans, erant cum illo et discipuli: et interrogavit illos dicens Quem me dicunt esse turbae? 19 At illi responderunt et dixerunt Iohannem baptistam, alii autem Heliam, alii quia propheta unus de prioribus surrexit. 20 Dixit autem illis Vos autem quem me esse dicitis? Respondens Simon Petrus dixit Christum dei. 21 At ille incre-

CODEx D.—18 et cum illo . . . discipulo* . . . eum* *pro* illos. 20 respondit.

CODEx K.—16 autem Iesus . . . tribuit *pro* distribuit. 18 et cum illo discipuli. 20 respondit.

omnem hanc turbam esca
nt enim fere quinque milia uiro
ait autem ad discipulos suos facite ill
discumbere per conuiuia quinquag
nos et ita fecerunt , et discubuerum 5
omnes acceptis autem ihs̄ quinque
panibus et duobus piscibus respexit
in caelum et benedixit super illos et fre
git et dedit discipulis suis ut ponerent
ante turbas et manducauerunt omnes 10
et saturati sunt et sublatum est quod
superfuit illis fragmentorum cofini
xii . et factum est cum solus esset orans ,
erant cum illo discipuli eius , interro
gauit illos dicens quem me dicunt esse 15
turbae ad illi respondentes dixe
runt iohannem baptistam alii autē
heliam alii uero quia profeta unus
ex prioribus surrexit , et ait illis uos
autem quem me dicitis esse . respon 20
dens simon petrus dixit xpm̄ filiū

pans illos praecepit ne cui dicerent hoc, 22 dicens quia oportet filium hominis multa pati et reprobari a senioribus et principibus sacerdotum et scribis et occidi et tertia die resurgere.

23 Dicebat autem ad omnes Si quis vult post me venire, abneget se ipsum et tollat crucem suam cotidie et sequatur me. 24 Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet illam : nam qui perdiderit animam suam propter me, salvam faciet illam. 25 Quid enim proficit homo si lucretur universum mundum, se autem ipsum perdat et detrimentum sui faciat? 26 Nam qui me erubuerit et meos sermones, hunc filius hominis erubescit, cum venerit in maiestate sua et patris et sanctorum angelorum. 27 Dico autem vobis, vere sunt aliqui hic stantes qui non gustabunt mortem donec videant regnum dei.

21 (*praecipit*).

CODEx D.—21 praecipit . . . *om.* hoc. 23 qui vult*. 25 *om.* cui. 26 erubescet. 27 *om.* hic.

CODEx K.—21 praecipit . . . *om.* hoc. 25 perdet. 26 hunc et filius . . . erubescet.

le increpans

i hoc dicerent dicens quo

ortet filium hominis multa pati

probari a principibus sacerdotum

senioribus et scribis et occidi et post

5

diem tertium resurgere . dicebat au

tem ad omnes si quis uult post me ueni

re abneget se ipsum et tollat crucem suā

et sequatur me qui enim uoluerit ani

mam suam saluam facere perdet eam

10

nam qui perdiderit animam suam prop

ter me hic saluam faciet eam , quid

enim proficit homo si lucretur uniuer

sum mundum se autem perdat et de

trimentum faciat . nam qui erubue

15

rit me et meos sermones hunc filius

hominis erubescit , cum uenerit in

maiestate sua et patris et sanctorum

angelorum . dico autem uobis uere

sunt hic aliqui stantes qui non gus

20

abunt mortem donec uideant reg

. XXVI

28 Factum est autem post haec verba fere dies octo, et assumpsit Petrum et Iacobum et Iohannem et ascendit in montem ut oraret. 29 Et facta est dum oraret species vultus eius altera et vestitus eius albus refulgens. 30 Et ecce duo viri loquebantur cum eo: erant autem Moyses et Helias, 31 visi in maiestate, et dicebant excessum eius quem completurus erat in Hierusalem. 32 Petrus vero et qui cum illo gravati erant somno: et evigilantes viderunt maiestatem eius et duos viros qui stabant cum illo. 33 Et factum est dum discederent ab illo, ait Petrus ad Iesum Praeceptor, bonum est nos hic esse, et faciamus tria tabernacula, unum tibi et unum Moysi et unum Heliae, nesciens quid diceret. 34 Haec autem illo loquente facta est nubes et obumbravit eos: et timuerunt intrantibus illis in nubem. 35 Et vox facta est de nube dicens Hic est filius meus dilectus, ipsum audite. 36 Et

CODEx D.—28 Iohannem et Iacobum. 29 factum. 30 cum illo. 33 discenderent . . . *om.* et *sec.* 35 meus electus.

CODEx K.—29 factum. 30 cum illo. 31 excelsum*. 33 discenderent . . . *om.* et *sec.*

post haec uerb

dies octo adsumpsit petrum et i
cobum et iohannem et ascendit in m
tem ut oraret et dum orat facta est
species aspectus eius altera et uestitus 5
eius albus refulgens . et ecce duo uir
loquebantur cum eo erant autem
moyses et helias apparentes in maiesta
te et dicebant excessum ejus quem con
pleturus erat in hierusalem . petrus uero 10
et qui cum eo erant grauati erant som
no et uigilantes uiderunt maiestatem
eius et duos uiros qui stabant cum eo
et factum est dum descenderent ab illo
ait petrus ad ih̄m magister. bonum est 15
nobis hic esse faciamus hic tria
tabernacula unum tibi et unum moys
et unum heliae nesciens quid diceret :
haec autem eo loquente facta est nu
bis et inumbrauit eos et timuerunt 20
et intransibibus illis in nube uox fac
a est in^{de} nube dicens hic est filius m

²¹ (' de' manu recentiore).

dum fieret vox, inventus est Iesus solus. Et ipsi tacuerunt et nemini dixerunt in illis diebus quicquam ex his quae viderant.

27 37 Factum est autem in sequenti die descendentibus illis de monte occurrit illi turba multa. 38 Et ecce vir de turba exclamavit dicens Magister, obsecro te, respice in filium meum, quia unicus est mihi, 39 et ecce spiritus apprehendit illum et subito clamat et elidit et dissipat eum cum spuma, et vix discedit dilanians eum. 40 Et rogavi discipulos tuos ut eicerent illum, et non potuerunt. 41 Respondens Iesus dixit O generatio infidelis et perversa, usque quo ero apud vos et patiar vos? Adduc filium tuum. 42 Et cum accederet, elisit illum daemonium et dissipavit. 43 Et increpavit Iesus

CODEx D.—38 et exclamavit*. 39 illidit. 41 respondens autem . . . fidelis* . . . adduc huc. 42 ilissit.

CODEx K.—39 clamant . . . discedit ab eo. 41 respondens autem . . . adduc huc. 42 accideret.

esset inuentus est ih̄s solus

iso tacuerunt et nemini dixeru

in illis diebus ex his quae uiderant xx

” ” ” ”

factum est autem eo die descendenti 5

bus illis de monte occurrit illi turba

multa et ecce uir de turba exclama

uit dicens magister obsecro te res

pice in filium meum quia unicus est

mihi et ecce sp̄s immundus adpraehen 10

dit illum subito et heledit et dissipat eu

cum spuma . et uix discedit ab eo dilani

ans eum et rogauit discipulos tuos ut ei

ciant illum et non potuerunt . ih̄s

autem respondens dixit ō generatio 15

incredula et peruersa usq . quo ero

apud uos et patiar uos adduc filiū

tuum ad me statim autem cum uenis

set et adpropinquasset idem puer

uidens ih̄m elisit illum daemonium et 20

contorquens contribulauit eum

spiritum inmundum, et sanavit puerum et reddidit illum patri eius. 44 Stupebant autem omnes in magnitudine dei.

Omnibusque mirantibus in omnibus quae faciebat, dixit ad discipulos suos Ponite vos in cordibus vestris sermones istos : filius enim hominis futurus est ut tradatur in manus hominum. 45 At illi ignorabant verbum istud, et erat velatum ante eos ut non sentirent illud, et timebant interrogare eum de hoc verbo.

46 Intravit autem cogitatio in eos, quis eorum maior esset. 47 At Iesus videns cogitationes cordis illorum, apprehendens puerum statuit eum secus se, 48 et ait illis Quicumque susceperit puerum istum in nomine meo, me recepi, et quicumque me receperit, recipit eum qui me misit :

CODEx D.—44 filium . . . futurum. 45 tenebant* (*om. et*). 48 recipit *pro* recepit . . . recipit *pro* receperit.

CODEx K.—44 futurum tradetur. 45 *om. et sec.* 48 recipit *pro* recepit . . . recipit *pro* receperit *deinde add.* non me recepit sed.

et sanauit puerum et reddi
m patri suo confestim hoc uiso om
et stupebant in magnitudinem dī
omnibusque mirantibus super omnia
quae faciebat ih̄s dixit ei petrus dñe
quare nos non potuimus eicere eum
quibus dixit quoniam huiusmodi orati
onibus et ieiuniis eicitur . dixit autem
ih̄s ad discipulos suos ponite uos in auri
bus uestris et in corde uestro sermones
istos filius hominis tradetur in manus
hominum ad illi ignorabant hoc uer
bum erat autem coopertum ante illos
ut non intellexerent et timebant inter
rogare eum de hoc uerbo . intrauit
autem in eos cogitatio quis eorum maior
esset ih̄s autem uidens cogitationes
cordis eorum adpraehendens puerum
statuit secus se et ait quicumque ac
ceperit puerum istum in nomine meo me
ecipit et quicunq . me receperit no

5

10

15

20

¹⁸ ('de' in 'adpraehendens' *supra rasur.*)

nam qui minor est inter omnes vos, hic maior est.
 49 Respondens autem Iohannes dixit Praeceptor,
 vidimus quendam in nomine tuo eicientem dae-
 monia, et prohibuimus eum, quia non sequitur
 nobiscum. 50 Et ait ad illum Iesus Nolite pro-
 hibere: qui enim non est adversus vos, pro vobis
 est.

28 51 Factum est autem dum complerentur
 dies adsumptionis eius, et ipse faciem suam fir-
 mavit ut iret Hierusalem, 52 et misit nuntios
 ante conspectum suum: et euntes intraverunt in
 civitatem Samaritanorum ut pararent illi: 53 et
 non receperunt eum, quia facies eius erat euntis
 Hierusalem. 54 Cum vidissent discipuli eius
 Iacobus et Iohannes, dixerunt Domine, vis dici-

54 (*vidissent autem . . .*)

CODEx D.—50 *om.* qui enim*. 51 autem cum . . . in Hy-
 erusalem. 53 recipierunt. 54 vidissent autem.

CODEx K.—50 *Post* Iesus *add.* sinite eum et . . . adversum.
 51 autem cum . . . in Hiesrusalem (*sic**). 52 *post* illi *add.*
 cenam. 53 euntes in Hierusalem. 54 vidissent autem.

i minor inter uos est hic mai
espondens autem iohannes di
ad ih̄m magister uidimus quendam
in nomine tuo eicientem daemonia
et proibuimus eum quia non sequitur 5
nobiscum . et ait ih̄s sinite eum et
nolite prohibere qui enim non est
aduersus uos pro uobis est nemo est
autem qui faciat uirtutem in nomine
meo et poterit male loqui de me 10
xxui. , , , , , xxviii.
factum est autem dum complerentur
dies . adsumptionis eius et ipse faciem
suam firmauit ut iret in hierusalem
et misit nuntios ante conspectum suū , 15
et euntes nuntii intrauerunt in ci
uitatem samaritanorum ut pararent
illi et non receperunt illum quia fa
cies eius erat euntis in hierusalem
uidentes autem discipuli eius iacobus 20
et iohannes dixerunt ad ih̄m . dñe

¹¹ (xxvi *mutat.* ex xxviii.)

nam qui minor est inter omnes vos, hic maior est.
 49 Respondens autem Iohannes dixit Praeceptor,
 vidimus quendam in nomine tuo eicientem dae-
 monia, et prohibuimus eum, quia non sequitur
 nobiscum. 50 Et ait ad illum Iesus Nolite pro-
 hibere: qui enim non est adversus vos, pro vobis
 est.

28 51 Factum est autem dum complerentur
 dies adsumptionis eius, et ipse faciem suam fir-
 mavit ut iret Hierusalem, 52 et misit nuntios
 ante conspectum suum: et euntes intraverunt in
 civitatem Samaritanorum ut pararent illi: 53 et
 non receperunt eum, quia facies eius erat euntis
 Hierusalem. 54 Cum vidissent discipuli eius
 Iacobus et Iohannes, dixerunt Domine, vis dici-

54 (*vidissent autem . . .*)

CODEX D.—50 *om.* qui enim*. 51 autem cum . . . in Hy-
 erusalem. 53 recipierunt. 54 vidissent autem.

CODEX K.—50 *Post* Iesus *add.* sinite eum et . . . adversum.
 51 autem cum . . . in Hiesrusalem (*sic**). 52 *post* illi *add.*
 cenam. 53 euntes in Hierusalem. 54 vidissent autem.

i minor inter uos est hic mai
espondens autem iohannes di
ad ihm̄ magister uidimus quendam
in nomine tuo eicientem daemonia
et proibuimus eum quia non sequitur
nobiscum . et ait ihs̄ sinite eum et
nolite prohibere qui enim non est
aduersus uos pro uobis est nemo est
autem qui faciat uirtutem in nomine
meo et poterit male loqui de me
xxui. , , , , , xxviii.
factum est autem dum complerentur
dies . adsumptionis eius et ipse faciem
suam firmauit ut iret in hierusalem
et misit nuntios ante conspectum suū ,
et euntes nuntii intrauerunt in ci
uitatem samaritanorum ut pararent
illi et non receperunt illum quia fa
cies eius erat euntis in hierusalem
uidentes autem discipuli eius iacobus
et iohannes dixerunt ad ihm̄ . dñe

5

10

15

20

¹¹ (xxvi *mutat.* ex xxviii.)

mus ut ignis descendat de caelo et consumat illos? 55 Et conversus increpavit illos et dixit Nescitis cuius spiritus estis? 56 Filius hominis venit animas perdere sed salvare. Et abierunt in aliud castellum.

29 57 Factum est autem ambulanti-
bus illis in via dixit quidam ad illum Sequar te quocumque
ieris. 58 Et ait illi Iesus Vulpes foveas habent
et volucres caeli nidos, filius autem hominis non
habet ubi caput reclinet. 59 Ait autem ad alte-
rum Sequere me. Ille autem dixit Domine, per-
mitte mihi primum ire et sepelire patrem meum.
60 Dixitque Iesus Sine ut mortui sepeliant mor-
tuos suos: tu autem vade adnuntia regnum dei.
61 Et ait illi Sequar te, domine, sed primum
permittite mihi renuntiare his qui domi sunt. 62
Ait ad illum Iesus Nemo mittens manum suam
in aratrum et aspiciens retro aptus est regno
dei.

CODEx D.—55, 56 *om.* et dixit *usq.* salvare. 60 dixitque
Iesus ei . . . *om.* ut*. 61 et ait alter sequar . . . ire nuntiare.

CODEx K.—55, 56 *om.* et dixit *usque* salvare. 58 nidos ubi
requiescent. 60 dixitque ei Iesus . . . sepelient . . . adnun-
tiare. 61 et ait alter (*om.* illi) . . . qui in domi.

nsumat eos sicut helias fecit . c
 rsus autem ih̄s increpauit illos et dix
 escitis quali spū estis . filius hominis
 non uenit animas hominum perdere
 sed saluare et abierunt in alium caste 5
 xxuiiii. , , , , , xxviii.
 et factum est euntibus illis in uiam dixit
 quidam ad illum sequar te quocumque
 ieris et ait ih̄s uulpes foueas habent et
 uolucres caeli nidos ubi requiescant 10
 filius autem hominis non habet ubi capud
 suum reclinet . et ait ad alterutrum sequ
 re me ille autem dixit dñe permitte me
 primum ire et sepellire patrem meum et di
 xit ei ih̄s sine mortui sepellant mortuos 15
 suos tu autem uade adnuntia regnum dī
 ait autem alius sequar te dñe sed pri
 mum permitte mihi ire et nuntiare meis
 qui in domo sunt dixit autem illi ih̄s
 nemo mittens manum suam super aratr 20
 spiciens uetro aptus est regno dī

¹⁰ (*rasura ante 'ubi.'*)

X. 30 1 Post haec autem designavit dominus et alios septuaginta duos, et misit illos binos ante faciem suam in omnem civitatem et locum quo erat ipse venturus. 2 Et dicebat illis Messis quidem multa, operarii autem pauci: rogate ergo dominum messis ut mittat operarios in messem suam. 3 Ite: ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. 4 Nolite portare sacculum neque peram neque calciamenta, et neminem per viam salutaritis. 5 In quamcumque domum intraveritis, primum dicite Pax huic domui. 6 Et si ibi fuerit filius pacis, requiescet super illam pax vestra: sin autem, ad vos revertetur. 7 In eadem autem domo manete, edentes et bibentes quae apud illos sunt: dignus enim est operarius mercede sua. Nolite transire de domo in domum. 8 Et in quamcumque civitatem intraveritis et susceperint vos, manducate quae apponuntur vobis, 9 et curate infirmos qui in illa sunt, et dicite illis

CODEx D.—X. 2 *om.* suam.

CODEx K.—X. 5 In quacumque domum. 7 et nolite . . . de domu. 8 adponentur.

t haec designauit ih̄s alios LXX.

it illos binos ante faciem suam in o
nem locum et ciuitatem quo erat uen
rus et dicebat illis messis quidem copio

t operari autem pauci rogate ergo
dn̄m messis ut mittat operarios in mes
sem suam ite ecce mitto uos sicut agnos
inter lupos nolite portare sacculum

neque peram neq . duo calciamen
ta et neminem per uiam salutaueritis

et in quamcumque domum intra
ueritis discite pax huic domui et si
ibi fuerit filius pacis requiescat pax

uestra super eam sin autem super uos
reuertetur in eadem domo manete

edentes et bibentes quae apud illos sunt ,
dignus est enim operarius mercede sua .

nolite transire de domo in domum et
in quamcumq . ciuitatem intraueritis

et acceperint uos edite quae ante

os ponunt et curate infirmos . qui

¹⁷ ('operarius' corr ex ' . . . os.')

Appropinquavit in vos regnum dei. 10 In quamcumque civitatem intraveritis et non receperint vos, exeuntes in plateas eius dicite 11 Etiam pulverem qui adhaesit nobis de civitate vestra extergimus in vos: tamen hoc scitote quia appropriavit regnum dei. 12 Dico vobis quia Sodomis in die illa remissius erit quam illi civitati. 13 Vae tibi Corazain, vae tibi Bethsaida: quia si in Tyro et Sidone factae fuissent virtutes quae in vobis factae sunt, olim in cilicio et cinere sedentes paeniterent. 14 Verum tamen Tyro et Sidoni remissius erit in iudicio quam vobis. 15 Et tu Capharnaum, usque in caelum exaltata, usque ad infernum demergeris. 16 Qui vos audit me audit, et qui vos spernit me spernit: qui autem me spernit, spernit eum qui me misit.

CODEx D.—9 adpropiavit. 11 in nobis . . . adpropiquavit. 13 chorozaï. 15 usque in infernum.

CODEx K.—10 quamcumque autem. 11 in nobis . . . vestra in pedibus . . . adpropiquavit. 12 dico autem. 13 corozain . . . egissent paenitentiam. 15 Cafarnaum numquid in caelum exalta (*sic*) es usque ad infernum.

gnum . . in quamcumq^{autem} . ciu
 m intraueritis et non receperint uos
 xeuntes in plateas eius dicite etiam p
 uerem qui adhaesit nobis de ciuitate
 uestra in pedibus extergimus . in uos 5
 tamen hoc scitote quoniam adprop
 auit regnum dī dico uobis quia sodo
 mis in die illa tolerabilius erit quam illi
 ciuitati . uae tibi chorozaïn et bethsaid
 quia si in tyro et sidone factae fuissent 10
 uirtutes quae factae sunt in te in cilicio
 et cinere paenitentiam egissent . uerū
 tamen tyro et sidoni in die iudicii tole
 rabilius erit quam uobis et tu cafar
 naum numquid usq . ad caelum exalta 15
 beris an usq . ad inferos demergeris
 qui uos audit me audit et qui uos
 spernit me spernit . qui autem m
 audit audit eum qui me misit , xxxi
 xiiii , , , , , , , , , 20

17 Reversi sunt autem septuaginta duo cum gaudio dicentes Domine, etiam daemonia subiciuntur nobis in nomine tuo. 18 Et ait illis Videbam satanan sicut fulgur de caelo cadentem. 19 Ecce dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes et scorpiones, et supra omnem virtutem inimici, et nihil vobis nocebit. 20 Verum tamen in hoc nolite gaudere quia spiritus vobis subiciuntur, gaudete autem quod nomina vestra scripta sunt in caelis.

31. 21 In ipsa hora exultavit spiritu sancto et dixit Confiteor tibi pater, domine caeli et terrae, quod abscondisti haec a sapientibus et prudentibus, et revelasti ea parvulis: etiam pater, quia sic placuit ante te. 22 Omnia mihi tradita sunt a patre: et nemo scit qui sit filius, nisi pater, et qui sit pater, nisi filius et cui voluerit filius

CODEX D.—19 super *bis* vos. 20 sufficiuntur. 21 in spiritu confitebor *om.* a*.

CODEX K.—18 fulgor. 19 super *bis* . . . vos.

audio ad ihm̄ dicentes . dñe
daemonia subdita sunt nobis in no
ne tuo . et ait illis ihs̄ uidebam satan
quasi fulgor de caelo cadentem ecce
dedi uobis potestatem calcandi su
pra serpentes et scorpiones et super
omnem uirtutem inimici et nihil uos
nocebunt . uerum tamen nolite in
hoc gaudere quia sp̄s uobis subiec
ti sunt , gaudete autem quoniam no
mina uestra scribta sunt in caelo
in ipsa hora exultauit spū scō et
ait confiteor tibi pater dñe caeli et
terrae quod abscondisti haec a sa
pientibus et prudentibus et reuelas
ti ea paruolis ita pater quia sic bona
uoluntas fuit ante te , et conuersus
ad discipulos suos dixit , omnia mihi
tradita sunt a patre meo . et nemo sci
quis est filius nisi pater et quis est pa

5

10

15

20

revelare. 23 Et conversus ad discipulos suos dixit Beati oculi qui vident quae videtis : 24 dico enim vobis quod multi prophetae et reges voluerunt videre quae vos videtis, et non viderunt, et audire quae auditis, et non audierunt.

32. 25 Et ecce quidam legis peritus surrexit temptans eum et dicens Magister, quid faciendo vitam aeternam possidebo? 26 At ille dixit ad eum In lege quid scriptum est? quomodo legis? 27 Ille respondens dixit Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex omnibus viribus tuis et ex omni mente tua, et proximum tuum sicut te ipsum. 28 Dixitque illi Recte respondisti: hoc fac, et vives. 29 Ille autem volens iustificare se ipsum dixit ad Iesum Et quis est meus proximus? 30 Suspiciens autem Iesus dixit Homo quidam descendebat ab Hierusalem in Hiericho, et incidit in latrones, qui etiam despoliaverunt eum, et plagis inpositis

CODEx D.—25 temptans illum. 27 respondit * *ut vid.* 28 om. que . . . tu vives *. 30 suscipiens.

CODEx K.—24 iusti *pro* reges. 25 temptans illum. 28 illi Iesus. 30 suscipiens.

d discipulos suos ait

ati oculi qui uident quae uidetis.

dico enim uobis quod multi profetae

uidere quae uos uidetis et non uiderunt

et iusti uoluerunt et audire quae audi

tis et non audierunt XXXII

5

xxxii . . . et haec eo dicente ecce

quidam legis peritus surrexit temptans

illum et dicens magister quid faciendo

uitam aeternam possidebo ad ille di

xit ad eum in lege quid scribtum est quo

10

modo legis ille respondens dixit dili

ges dnm dñm tuum in toto corde tuo et in

tota anima tua et in omni uirtute tua

et proximum tuum sicut te ipsum dixit

que illi ihs recte respondisti hoc fac et

15

uiues ille autem uolens se ipsum iustifica

re dixit ad ihm et quis est proximus meu

suscipiens autem ihs dixit , homo quida

descendebat ab hierusalem in hiericho

incidit in latrones qui despoliauero

20

abierunt semivivo relicto. 31 Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem via, et viso illo praeterivit. 32 Similiter et Levita, cum esset secus locum et videret eum, transiit. 33 Samaritanus autem quidam iter faciens venit secus eum, et videns eum misericordia motus est, 34 et appropians alligavit vulnera eius infundens oleum et vinum, et imponens illum in iumentum suum duxit in stabulum et curam eius egit: 35 et altera die protulit duos denarios et dedit stabulario et ait Curam illius habe, et quodcumque supererogaveris, ego cum rediero reddam tibi. 36 Quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi qui incidit in latrones? 37 At ille dixit Qui fecit misericordiam in illum. Et ait illi Iesus Vade et tu fac similiter.

CODEX D.—pertransivit. 34 ad stabulum.

CODEX K.—32 pertransivit. 33 *om.* eum. 34 et duxit ad stabulum.

iuo relicto fortuito sa
quidam discendebat per eam ui
et uiso illo praeterit . similiter et leu
cum esset secus illum locum et uide
ret illum pertransiit . samaritanus
autem quidam iter faciens uenit se
cus ipsum et uidens eum misericordia
motus est et accessit ad eum et alliga
uit uulnera eius infundens uinum
et oleum et possuit illum in iumentum
suum et perduxit eum ad stabulum et
curam eius egit . et altera die protulit
duos denarios et dedit stabulario ,
et ait illi diligenter curam illius habe
et quodcumq . supererogaueris ego
cum reuersus fuero reddam tibi . quis
horum trium uidetur tibi proximus
fuisset illi qui incidit in latrones . ad
ille dixit is qui fecit misericordiam
n illo . ait illi ih̄s uade et tu fac sim

5

10

15

20

33. 38 Factum est autem dum irent, et ipse intravit in quoddam castellum, et mulier quaedam Martha nomine excepit illum in domum suam. 39 Et huic erat soror nomine Maria, quae etiam sedens secus pedes domini audiebat verbum illius; 40 Martha autem satagebat circa frequens ministerium: quae stetit et ait Domine, non est tibi curae quod soror mea reliquit me solam ministrare? dic ergo illi ut adiuvet me. 41 Et respondens dixit illi dominus Martha Martha, sollicita es et turbaris circa plurima: 42 porro unum est necessarium. Maria optimam partem elegit, quae non auferetur ab ea.

XI. 34 1 Et factum est cum esset in loco quodam orans, ut cessavit, dixit unus ex discipulis eius ad eum Domine, doce nos orare, sicut et Iohannes docuit discipulos suos. 2 Et ait illis Cum oratis, dicite Pater, sanctificetur nomen

CODEx D.—38 iret . . . in domu sua. 40 cura me adiuvet. **XI. 1.** orans non cessavit*.

CODEx K.—38 iret in domu sua. 40 cura me adiuvet. 42 Maria autem.

„„ „„ „„ „„
 a . . m est autem cum irent et ipse in
 auit in quoddam castellum et mu
 er quaedam cui nomen erat martha
 excepit illum in domum suam et huic erat • 5
 soror nomine maria haec sedens secus
 pedes dñi audiebat uerbum eius . mar
 tha autem satagebat circa plurimum
 ministerium , quae accessit ad ihm̄ et
 dixit ei dñe non est tibi cura quod soror 10
 mea reliquit me solam ministrare . dic
 ergo illi ut me adiuuet . et respondens
 ihs̄ dixit illi . martha martha maria op
 timam partem sibi elegit . quae non au
 feretur ab illa , , , , , , xxxiiii 15
 xxxii , , et factum est cum esset
 ihs̄ in quoddam loco orans et cum ces
 sasset . dixit unus ex discipulis eius ad
 eum dñe doce nos orare sicut iohan
 nes docuit discipulos suos , et ait ihs̄ 20
 cum oratis dicite . pater noster qui es

¹⁶ (xxxii *mutat.* ex xxxiiii.)

tuum: adveniat regnum tuum: 3 panem nostrum cotidianum da nobis cotidie: 4 et dimitte nobis peccata nostra, siquidem et ipsi dimittimus omni debenti nobis: et ne nos inducas in temptationem.

5 Et ait ad illos Quis vestrum habebit amicum, et ibit ad illum media nocte et dicet illi Amice, commoda mihi tres panes, 6 quoniam amicus meus venit de via ad me et non habeo quod ponam ante illum; 7 et ille de intus dicat Noli mihi molestus esse: iam ostium clausum est, et pueri mei mecum sunt in cubili: non possum surgere et dare tibi. 8 Et ille si perseveraverit pulsans, dico vobis, etsi non dabit illi surgens eo quod amicus eius sit, propter improbitatem tamen eius surget et dabit illi quot habet necessarios. 9 Et

CODEx D.—2 *Post* regnum tuam *add.* fiat voluntas tua sicut in caelo et in terra. 3 da nobis hodie. 5 habet . . . dicit. 6 *om.* et. 7 respondens dicet. 8 *om.* et ille *usq.* pulsans . . . eius tamen* . . . surgit . . . quodquod habet.

CODEx K.—XI. 2 *Post* regnum tuum *add.* fiat voluntas tua sicut in caelo et in terra. 3 da nobis hodie. 4 debita *pro* peccata. 4 *Post* temptationem (*sic*) *add.* sed libera nos a malo. 5 habet . . . dicit. 7 respondens dicat . . . surgere dare . . . 8 amen dico . . . surgit . . . quotquot.

eniat regnum tuum fiat uolun
in caelo et in terra panem nostru
tidianum da nobis hodie et dimit
nobis peccata nostra sicut et nos dim
timus debitoribus nostris et ne nos
inducas in temptationem sed libera
nos a malo et dixit ad eos quis ues
trum habet amicum et ibit ad illum
media nocte et dicet illi . amice com
moda mihi tres panes quoniam ami
cus meus superuenit de uia ad me ,
et non habeo quod ponam ante illum
ad ille deintus respondens dicit . no
li mihi molestus esse iam ostium clusū
est et pueri in cubiculo mecum sunt
non possum surgere et dare tibi . et
ille si perseuerit ^{raue} pulsans . dico uobis
etsi non dederit ei eo quod amicus eiu
sit tamen propter inopportunitatem eiu
surge^t et dabit illi quantum desider

5

10

15

20

ego vobis dico Petite, et dabitur vobis: quae-
rite, et invenietis: pulsate, et aperietur vobis.
10 Omnis enim qui petit accipit, et qui quaerit
invenit, et pulsanti aperietur. 11 Quis autem
ex vobis patrem petit panem, numquid lapidem
dabit illi? aut si piscem, numquid pro pisce ser-
pentem dabit illi? 12 aut si petierit ovum, num-
quid porrigit illi scorpionem? 13 Si ergo vos,
cum sitis mali, nostis bona data dare filiis vestris,
quanto magis pater vester de caelo dabit spiri-
tum bonum petentibus se.

35 14 Et erat eiciens daemonium, et illud erat
mutum: et cum eiecisset daemonium, locutus est
mutus, et ad miratae sunt turbae. 15 Quidam
autem ex eis dixerunt In Belzebub principe dae-
moniorum eicit daemona: 16 et alii temtantes

15 (*principem*).

CODEx D.—10 accipet* accipiet** . . . inveniet. 11 *om.*
si. 15 Beelzebud principem.

CODEx K.—11 aut piscem (*om.* si). 15 autem ex fariseis
. . . Beelzebul principem. (14 ieciens iecisset. 15 iecit.)

rite et inuenietis . pulsate et ap-
tur uobis omnis enim qui petit ac-
ipiet . et qui quaerit inuenit^e et pulsan-
ti aperietur quem autem patrem ex
uobis petit filius panem numquid la-
pidem porrigit ei aut si piscem petierit
numquid pro pisce serpentem porrigit ei .
aut si petierit ouum numquid scopio-
nem porrigit ei si ergo uos cum sitis mali
nostis bonos dados dare filiis uestris
quanto magis pater uester de caelo da-
bit bonum datum petientibus se .

XXXU „ „ „ „ XXXV
et erat cum eiceret daemonium et illud
erat mutum quod cum eicisset illud locu-
tus est mutus et omnes mirati sunt eum
quidam autem ex illis dixerunt in bel-
zebul principem daemoniorum eicit
daemonia et respondens eis ih̄s dixit
quomodo potest satanas satanan eicer

¹³ (XXXV. *mutat.*).

signum de caelo quaerebant ab eo. 17 Ipse autem ut vidit cogitationes eorum, dixit eis Omne regnum in se ipso divisum desolatur, et domus supra domum cadet. 18 Si autem et satanas in se ipsum divisus est, quomodo stabit regnum ipsius? quia dicitis in Belzebug eicere me daemonia. 19 Si autem ego in Belzebug eicio daemonia, filii vestri in quo eiciunt? Ideo ipsi iudices vestri erunt. 20 Porro si in digito dei eicio daemonia, profecto praevenit in vos regnum dei. 21 Cum fortis armatus custodit atrium suum, in pace sunt ea quae possidet: 22 si autem fortior illo superveniens vicerit eum, universa arma eius auferet in quibus confidebat, et spolia eius distribuet. 23 Qui non est mecum adversum me est, et qui non colligit mecum dispergit. 24 Cum immundus spiritus exierit de homine,

CODEx D.—17 in se ipsum desolabitur. 18 *om.* et . . . *om.* me. 19 erunt vestri. 21 custodiat. 22 aufert.

CODEx K.—17 in se ipsum desolabitur. 18 autem satanas satanam iecit iecere. 21 custodiat. 23 dispersit.

tem . . . signum . . . q
de caelo ipse autem sciens cogit
eorum dixit . omne regnum in s
diuisum desolatur et domus in
domum constituta cadit si et sata 5
aduersus seipsum diuisus est quon
do stabit regnum eius quia dicit
quoniam in belzebul principem d
moniorum eicio daemonia quod
ego in belzebul eicio filii uestri in q 10
eiciunt ideo ipsi iudices erunt ue
sed si in digito dñi ego eicio daemonia
profecto praeuenit in uos regnum dñi
cum fortis armatus custodiat do
mum suam in pace sunt ea quae 15
possidet . si autem fortior illo super
ueniens uicerit eum uniuersa ar
ma illius auferet in quibus confide
bat et sic spolia eius distribuet . qui
non est mecum contra me est . et qui 20
non colligit mecum^{di}spargit . cum immu

perambulat per loca inaquosa quaerens requiem, et non inveniens dicit Revertar in domum meam unde exivi. 25 Et cum venerit, invenit scopis mundatam: 26 et tunc vadit et adsumit septem alios spiritus nequiores se, et ingressi habitant ibi, et sunt novissima hominis illius peiora prioribus.

[36] 27 Factum est autem cum haec diceret, extollens vocem quaedam mulier de turba dixit illi Beatus venter qui te portavit, et ubera quae suxisti. 28 At ille dixit Quippini beati qui audiunt verbum dei et custodiunt.

29 Turbis autem concurrentibus coepit dicere Generatio haec generatio nequam est: signum quaerit, et signum non dabitur illi nisi signum Ioniae. 30 Nam sicut Ionas fuit signum Nine

CODEx D.—26 habitabunt. 27 suxisti* (= *Am.*) suncxisti**.

CODEx K.—25 mandatam. 26 habitabunt. 27 suncxisti.
28 immo *pro* quippini.

rit de homine per loc
abent aquam perambulat qu
locum et non inueniens dicit re
ertar in domum meam unde exiui
et cum uenerit inueniet eam uacan
tem scopis mundatam et ornatam .
tunc uadit et adsumpsit secum sep
tem alios sp̄s nequiores quam ipse est
et intrantes inhabitant illic . et fiunt
nouissima hominis illius peiora prio
ribus .

xxxvi

xxxvii ,, Factum est autem cum haec diceret
ih̄s extollens uocem quaedam mulier de
turba dixit illi beatus uenter qui te
portauit et ubera quae suxisti ad ille
dixit ad eos immo beati qui audiunt
uerbum dī et custodiunt turbis autem
conuenientibus coepit dicere gene
ratio haec generatio mala est signum
quaerit et signum non dabitur illi nisi
gnum ionae profetae . sicut enim iona

¹² (xxxvi *mutatum*).

vitis, ita erit et filius hominis generationi isti.

31 Regina austri surget in iudicio cum viris generationis huius et condemnabit illos, quia venit a finibus terrae audire sapientiam Salomonis: et ecce plus Salomone hic. 32 Viri Ninevitae surgent in iudicio cum generatione hac et condemnabunt illam, quia paenitentiam egerunt ad praedicationem Ionae: et ecce plus Iona hic.

33 Nemo lucernam accendit et in abscondito ponit neque sub modio, sed supra candelabrum, ut qui ingrediuntur lumen videant. 34 Lucerna corporis tui est oculus tuus: si oculus tuus fuerit simplex, totum corpus tuum lucidum erit; si autem nequam fuerit, etiam corpus tuum tene-

CODEX D.—30 generatione ista. 31 *om.* et *sec.* 33 absconso.

CODEX K.—32 plus et ecce. 33 absconso.

ominis huic generatio
nas in uentrem coeti . fuit
bus et tribus noctibus ^{sic} erit filius h
minis in terra . regina austri sur
in iudicio cum uiris generationis
huius et condemnabit eos quoniam
uenit ex finibus terrae audire sapi
entiam solomonis et ecce plusquā
solomon hic uiri nineuitae surgent
in iudicio cum ista generatione et c
demnabunt eam quia poenitentiam
egerunt . in praedicatione ionae .
ecce plus hic plusquam iona . nemo
lucernam accendit et in absconso
ponit neq . sub modio sed supra can
delabrum ponit ut intrantes lumen
uideant lucerna corporis tui est ocu
lus tuus cum fuerit oculus tuus sim
plex totum corpus tuum lucidum erit .
si autem nequa fuerit totum corpus tu

5

10

15

20

brosum erit. 35 Vide ergo ne lumen quod in te est tenebrae sint. 36 Si ergo corpus tuum totum lucidum fuerit, non habens aliquam partem tenebrarum, erit lucidum totum et sicut lucerna fulgoris inluminabit te.

36 [37] 37 Et cum loqueretur, rogavit illum quidam Pharisaeus ut pranderet apud se: et ingressus recubuit. 38 Pharisaeus autem coepit intra se reputans dicere quare non baptizatus esset ante prandium. 39 Et ait dominus ad illum Nunc vos Pharisei quod de foris est calicis et catini mundatis, quod autem intus est vestrum plenum est rapina et iniquitate. 40 Stulti, nonne qui fecit quod de foris est, etiam id quod de intus est fecit? 41 Verum tamen quod superest date elemosynam, et ecce omnia munda sunt vobis. 42 Sed vae vobis Phariseis, quia decimatis mentham et rutam et omne olus, et praeteritis iudicium et caritatem dei: haec autem oportuit facere, et illa non omittere. [38] 43 Vae

CODEx D.—40 *om. id* . . . om. de sec.* 41 *om. et.* 42 *farisaei (et 43) . . . om. et rutam.*

CODEx K.—36 *tuum pro totum.* 39 *vos farisaei vos prius . . . om. de.* 40 *om. de sec.* 42 *farisei (et 43).*

enebrae sunt ipsae tene
unt .

XXXVII

, , , , , , , loquente autem eo
rogauit illum quidam farisaeus ut
pranderet apud eum . ingressus autē
recubuit . farisaeus autem coepit in
tra se cogitans dicere quare non pri
us baptizatus est antequam prande
ret et ait dñs ad illum nunc uos fari
ei prius quod deforis est calicis et ca
tini mundatis quod autem intus est ues
trum plenum est rapina et iniquitate ,
stulti nonne qui fecit quod foris est .
et quod ab intus est fecit . uerumta
men quod superest date elemosynam
et ecce sunt munda omnia uobis . sed
uae uobis farisaei qui decimatis men
tam et rutam et omnem holus et praeteri
tis iudicium et caritatem dī haec enim
oportuerat facere et illa non praeter
mittere

5

10

15

20

¹⁷ (‘ farisaei ’ *supra rasur.*)

uobis Pharisaeis, qui diligitis primas cathedras in synagogis et salutationes in foro. 44 Vae vobis, quia estis ut monumenta quae non parent, et homines ambulantes supra nesciunt. 45 Respondens autem quidam ex legis peritis ait illi Magister, haec dicens etiam nobis contumeliam facis. 46 At ille ait Et vobis legis peritis vae, quia oneratis homines oneribus quae portari non possunt, et ipsi uno digito vestro non tangitis sarcinas. 47 Vae vobis, quia aedificatis monumenta prophetarum, patres autem vestri occiderunt illos. 48 Profecto testificamini quod consentitis operibus patrum vestrorum, quoniam quidem ipsi eos occiderunt, vos autem aedificatis eorum sepulchra. 49 Propterea et sapientia dei dixit Mittam ad illos prophetas et apostolos, et

CODEx D.—47 vobis qui. 48 om. quod.

CODEx K.—*Post* vobis *add.* scribae et farisei chipocritae in *pro* ut. 46 possint* sarcinas ipsas. 47 qui *pro* quia.

, , , , , , ,

ae uobis farisaei qui diligere
cathedras in synagogis et saluta
in foro et primos discubitus in con
uae uobis scribae et farisaei quia m
numenta estis quae non parent et ho
mines ambulantes supra ignorant
respondens autem quidam ex legispe
ritis ait illi . magister haec dicendo
etiam nobis contumeliam facis ad ipse
dixit et uobis legisperitis uae qui hone
ratis homines honeribus quae non
possunt et ipsi uno digito uestro non
tangitis sarcinas ipsas . uae uobis
qui aedificatis monumenta profe
tarum patres uestri occiderunt illos
ergo testimonium perhibetis quia co
sentitis operibus patrum uestrorum
quoniam ipsi occiderunt quidem eos
uos autem aedificatis . ideo et sapien
tia dñi dixit . et mitto ad illos profeta

5

10

15

20

ex illis occident et persequentur, 50 ut inquiratur sanguis omnium prophetarum qui effusus est a constitutione mundi a generatione ista, 51 a sanguine Abel usque ad sanguinem Zachariae, qui periit inter altare et aedem: ita dico vobis, requiretur ab hac generatione. 52 Vae vobis legis peritis, quia tulistis clavem scientiae: ipsi non introistis, et eos qui introiebant prohibuistis.

53 Cum haec ad illos diceret, coeperunt Pharisaei et legis periti graviter insistere et os eius opprimere de multis, 54 insidiantes et quaerentes capere aliquid ex ore eius ut accusarent eum.

XII. [39] 1 Multis autem turbis circumstantibus, ita ut se invicem conculcarent, coepit dicere

CODEX D.—52 intrabant.

CODEX K.—51 Abel iusti. 52 qui abstulistis. 52 qui intrabunt. 54 insidiantes ei.

ntur ut exquiratur sangu
 nium profetarum qui effusus est
 constitutione mundi usq. ad ge
 nerationem istam a sanguine abel
 iusti usq. ad sanguinem zachariae
 qui perit inter altarem et aedem .
 ita dico uobis exquiretur ex hac
 generatione Uae uobis legispe
 ritis qui abstulistis clauem scientiae
 et ipsi non introistis et eos qui intro
 ibant prohibuistis , , , , , xxxviii
 xxxviii , , , , , , , , , , , , , , ,
 cum haec ad illos diceret coram om
 ni populo coeperunt farisaei et legis
 periti moleste ferre et committere
 cum illo de multis quaerentes occansi
 onem aliquam inuenire ab illo ut
 eum accussarent . multis autem tur
 bis circumstantibus ita ut se inuicem
 conculcarent . coepit dicere ad

5

10

15

20

ad discipulos suos Adtendite a fermento Pharisaeorum, quod est hypocrisis. 2 Nihil autem opertum est quod non reveletur, neque absconditum quod non sciatur: 3 quoniam quae in tenebris dixistis, in lumine dicentur, et quod in aurem locuti estis in cubiculis, praedicabitur in tectis, 4 Dico autem vobis amicis meis, ne terreamini ab his qui occidunt corpus et post haec non habent amplius quod faciant. 5 Ostendam autem vobis quem timeatis: timete eum qui postquam occiderit habet potestatem, mittere in gehennam: ita dico vobis, hunc timete. 6 Nonne quinque passeress veniunt dipondio? et unus ex illis non est in oblivione coram deo. 7 Sed et capilli capitis vestri omnes numerati sunt. Nolite ergo timere: multis passeribus plaris estis. 8 Dico autem vobis, omnis quicumque confessus fuerit in me

6 (*veniunt*).

CODEx D.—XII. 4 quid faciant. 5 *om.* autem.

CODEx K.—XII. 1 quae *pro* quod. 3 quoniam quidem quae. 3 in tenebris audistis . . . in aurem audistis et locuti. 4 quid faciant. 5 *om.* autem.

uobis a fermento farisaeorum
est hyppocrisis . nihil est coope
quod non reueletur neq. abs
sum quod non sciatur quare qua
in tenebris dixeritis in luce audientur 5
et quod in aure locuti fueritis in cel
lariis praedicabitur supra tectum et
in plateis . dico autem uobis amicis
meis ne terreamini ab his qui occi
dunt corpus et post haec amplius non 10
habent quod faciant . ostendam
autem uobis quem timeatis . timete eū
qui postquam occiderit habet potes
tatem mittere in gehennam dico uo
bis hunc timete . nonne quinque 15
passeres uenerunt dupungio et unu
ex illis non est in obliuione coram dō
sed et capilli capitis uestri omnes nume
rati sunt . nolite ergo timere multis
passeribus plures estis . dico autem uo 20

coram hominibus, et filius hominis confitebitur in illo coram angelis dei: 9 qui autem negaverit me coram hominibus, denegabitur coram angelis dei. 10 Et omnis qui dicit verbum in filium hominis, remittetur illi: ei autem qui in spiritum sanctum blasphemaverit non remittetur. 11 Cum autem inducent vos in synagogas et ad magistratus et potestates, nolite solliciti esse qualiter aut quid respondeatis aut quid dicatis: 12 spiritus enim sanctus docebit vos in ipsa hora quae oporteat dicere.

40 13 Ait autem quidam ei de turba Magister, dic fratri meo ut dividat mecum hereditatem. 14 At ille dixit ei Homo, quis me constituit iudicem aut divisorem supra vos? 15 Dixitque ad illos Videte et cavete ab omni avaritia: quia non in abundantia cuiusquam vita eius est ex his

CODEx D.—10 in spiritu sancto.

CODEx K.—*Hiat codex a quinque usq.* omnia v. 18.

onfe

hominibus et filius hominis
 fitebitur illum angelis dī , qui
 utem me abnegauerit coram homi
 nibus abnegabitur ipse coram an
 gelis dī . et omnis qui dixerit uerbum
 in filium hominis p̄mittetur ei , qui
 autem dixerit in sp̄m sc̄m non remitte
 tur illi cum autem inducant uos in
 synagogas ad principes et potestates
 nolite solliciti esse quid respondeatis
 aut quid dicatis . sp̄s enim sc̄s docebit
 uos in ipsa hora quae oporteat dicere

5

10

X ” ” ” ” XL.

ait autem quidam de turba magister
 dic fratri meo ut diuidat mecum here
 ditatem ad ille dixit ei o homo quis
 me constituit iudicem aut diuisorem
 super uos dixit autem ad illos uide
 te et cauete ab omni auaritia quia
 non in abundantia cuiusquam uita

15

20

quae possidet. 16 Dixit autem similitudinem ad illos dicens. Hominis cuiusdam divitis uberes fructus ager attulit: 17 et cogitabat intra se dicens Quid faciam, quod non habeo quo congregem fructus meos? 18 Et dixit Hoc faciam: destruam horrea mea et maiora faciam, et illuc congregabo omnia quae nata sunt mihi et bona mea, 19 et dicam animae meae Anima, habes multa bona posita in annos plurimos: requiesce, comede, bibe, epulare. 20 Dixit autem illi deus Stulte, hac nocte animam tuam repetunt a te: quae autem parasti, cuius erunt? 21 Sic est qui sibi thesaurizat et non est in deum dives.

[41] 22 Dixitque ad discipulos suos Ideo dico vobis, nolite solliciti esse animae quid manducetis, neque corpori quid vestiamini: 23 anima plus est quam esca, et corpus quam vestimentum. 24 Considerate corvos, quia non seminant neque metunt, quibus non est cellarium neque

24 (*corbos*).

din ad illos dicens
 dam diuitis attulit ager^{uberes fruc}
gitauit intra se dicens quid facia
quod non habeo quo congregem fru
tus meos et dixit hoc faciam . destru
am horrea mea et maiora faciam
et illo congregabo omnia quae nata
sunt mihi . et dicam animeae meae
habes multa bona in annos multos
aepulare , dixit autem illi dñs stulte
hac nocte animam tuam repetunt
a te quae autem parasti cuius erunt
sic est qui sibi thesaurizat et non est
in dñm diues . et dixit ad discipulos
suos ideo dico uobis nolite solliciti
esse animae quid manducetis nec
corpori quid uestiamini anima plu
ris est quam esca et corpus plusquam
uestimentum . considerate uolatilia
caeli quia non seminant neq. metun

5

10

15

20

horreum, et deus pascit illos: quanto magis vos pluris estis illis. 25 Quis autem vestrum cogitando potest adicere ad staturam suam cubitum unum? 26 Si ergo neque quod minimum est potestis, quid de ceteris solliciti estis? 27 Considerate lilia, quomodo crescunt: non laborant, non neunt: dico autem vobis, nec Salomon in omni gloria sua vestiebatur sicut unum ex istis. 28 Si autem faenum, quod hodie in agro est et cras in clibanum mittitur, deus sic vestit, quanto magis vos, pusillae fidei. 29 Et vos nolite quaerere quid manducetis aut quid bibatis, et nolite in sublime tolli: 30 haec enim omnia gentes mundi quaerunt, pater autem vester scit quoniam his indigetis. 31 Verum tamen quaerite regnum dei, et haec omnia adicientur vobis. 32 Nolite

27 (*neunt**.*)

CODEX D.—27 (*neunt = Am.*)

CODEX K.—27 *lilea agri . . . neunt (= Am.)* 29 *extolli.*

et dñs pascit illa nonn
is passeribus quis autem
rum potest cogitantādo adicer
d staturam suam cubitum unum
et de ceteris quid solliciti estis . consi
derate lilia agri quomodo crescunt
non laborant neq . neunt neque
texunt dico uobis quoniam nec
solomon in omni gloria sua uestieba
tur sicut unum ex istis . si autem faenū
quod hodie in agro est et cras in cliba
num mittitur dñs sic uestit quanto
magis uos pusillae fidei et uos nolite
quaerere quid manducaetis aut quid
bibatis nolite solliciti esse haec enī
gentes in huius mundi inquirunt .
scit autem pater uester quoniam his
indigetis uerumtamen quaerite
regnum dñi et haec omnia adponentur
”” ”” ”” uobis . xli.

20

timere, pusillus grex : quia complacuit patri vestro dare vobis regnum. 33 Vendite quae possidetis et date elemosynam : facite vobis sacculos qui non veterescunt, thesaurum non deficientem in caelis, quo fur non appropriat neque tinea corrumpit. 34 Ubi enim thesaurus vester est, ibi et cor vestrum erit. 35 Sint lumbi vestri praecincti et lucernae ardentes, 36 et vos similes hominibus expectantibus dominum suum, quando revertatur a nuptiis, ut cum venerit et pulsaverit confestim aperiant ei. 37 Beati servi illi, quos cum venerit dominus invenerit vigilantes : amen dico vobis quod praecingit se et faciet illos discumbere et transiens ministrabit illis. 38 Et si venerit in secunda vigilia et si in tertia vigilia venerit et ita invenerit, beati servi illi. 39 Hoc

CODEx D.—33 adpropriet. 37 praecinget. 38 *om.* vigilia *sec.**

CODEx K.—35 lucernae vestrae. 37 inveniat . . . praecinget. 38 beati sunt.

timere pusi

onplacuit patri uestro d
regnum uendite quae possidet
et date elemosynam facite uobis
oculos qui non ueterescunt then 5
aurum indeficientem in caelo ubi fur
non furatur neque tineae consumun
nam ubi est thesaurus uester ibi erit et
cor uestrum . sint autem lumbi uestri
praecincti et lucernae ardentes et uos 10
similes hominibus expectantibus dñm
suum quando redeat de nuptiis ut
cum uenerit et pulsauerit confestim ape
riant ei beati serui illi quos cum uene
rit dñs inuenerit uigilantes amen dico 15
uobis quod praecinget se et iubebit illos
discumbere et transiens ministrabit
illis et si uenerit uespertina uigilia
beati sunt quoniam recumbere faci
et eos et ministrabit eis et si uenerit 20
secunda uel tertia uigilia et ita inueneri

autem scitote, quoniam si sciret pater familias qua hora fur veniret, vigilaret utique et non sineret perfodiri domum suam. 40 Et vos estote parati, quia qua hora non putatis filius hominis veniet.

41 Ait autem ei Petrus Domine, ad nos dicis hanc parabolam, an ad omnes? 42 Dixit autem dominus Quis putas est fidelis dispensator et prudens, quem constituet dominus super familiam suam, ut det illis in tempore tritici mensuram? 43 Beatus ille servus, quem cum venerit dominus invenerit ita facientem: 44 vere dico vobis quia supra omnia quae possidet constituet illum. 45 Quod si dixerit servus ille in corde suo Moram facit dominus meus venire, et coeperit percutere pueros et ancillas, et edere et bibere et inebriari, 46 veniet dominus servi illius in die qua non sperat et hora qua nescit, et dividet eum

39 (*perfodi***).

CODEx D.—39 quia sciret. 41 an et. 42 dominus fidelis* . . . constituit . . . supra.

CODEx K.—41 an et. 42 constituit. 43 inveniet. 44 constituet eum.

iret paterfamilias qua hor
nit uigilaret et non sineret pe
diri domum suam et uos estote par
ti quia qua hora non putatis filius
hominis uenturus est . ait autem pe
trus dñe ad nos dicis hanc parabo
lam an et ad omnes . et dixit dñs quⁱs
fidelis dispensator et prudens quem
constituet dñs supra familiam suam
ut det eis in tempore tritici mensurā
beatus ille seruus quem cum uenerit
dñs eius inuenerit ita facientem .
uere dico uobis quoniam super omnia
quae possidet et constituet eum . quod
si dixerit seruus ille in corde suo dicens
moram facit dñs meus uenire et
coeperit percutere pueros et ancil
las et edere et bibere et inebriari
ueniet dñs serui illius in die qua non
sperat et hora qua nescit et diuidit

5

10

15

20

partemque eius cum infidelibus ponet. 47 Ille autem servus qui cognovit voluntatem domini sui et non praeparavit et non fecit secundum voluntatem eius, vapulabit multis; 48 qui autem non cognovit et fecit digna plagis, vapulabit paucis. Omni autem cui multum datum est, multum quaeretur ab eo; et cui commendaverunt multum, plus petent ab eo. [42] 49 Ignem veni mittere in terram, et quid volo nisi accendatur. 50 Baptisma autem habeo baptizari, et quomodo coarctor usque dum perficiatur. 51 Putatis quia pacem veni dare in terram? non dico vobis sed separationem. 52 Erunt enim ex hoc quinque in domo una divisi, tres in duo et duo in tres 53 dividuntur, pater in filium et filius in patrem suum, mater in filiam et filia in matrem, socrus in nurum suam et nurus in socrum suam.

47 (*vapulavit*).

48 *id.*

CODEx D.—47 multas (*at* 48 paucis). 48 quaeritur. 49 si accendatur.

CODEx K.—47 multa. 48 *Post fecit add.* contra voluntatem domini sui . . . queritur. 49 si accendatur. 52 in duos. 53 et filiam in.

nit ille autem seruus qui
tatem dñi sui et non paruerit ad
atem eius uapulabit multis . qui a
esciuit et fecit digna plagis uapula
bit paucis . omnia autem cui multum
datum est multum exquiritur ab eo
et cui commodauerunt multum plus
repetunt ab illo . , , , , XLII.
xlii , , , , , ignem ueni mittere in
terram et quid uolo si accendatur .
baptisma autem habeo baptizari et
quomodo turbor usquedum consū
metur . putatis quoniam pacem ueni
mittere in terram . non dico uobis sed
dissensionem erunt enim ex hoc quin
que in domo una diuisi . tres in duo
et duos super tres diuidetur pater in
filio et filius in patrem suum diuidetur
mater in filiam et filia in matrem socrus
n nurum suam et nurus in socrum suam

5

10

15

20

¹⁴ (xlii *mutat.*)

54 Dicebat autem et ad turbas Cum videritis nubem orientem ab occasu, statim dicitis Nimbus venit, et ita fit: 55 et cum austrum flantem, dicitis quia [aestus] erit, et fit. 56 Hypocritae, faciem terrae et caeli nostis probare, hoc autem tempus quomodo non probatis? 57 Quid autem et a vobis ipsis non iudicatis quid iustum est? 58 Cum autem vadis cum adversario tuo ad principem, in via da operam liberari ab illo, ne forte trahat te apud iudicem et iudex tradat te exactori et exactor mittat te in carcerem. 59 Dico tibi, non exies inde donec etiam novissimum minutum reddas.

XIII. [43] 1 Aderant autem quidam ipso in tempore nuntiantes illi de Galilaeis quorum sanguinem Pilatus miscuit cum sacrificiis eorum.

55 (*ventus erit**).

CODEx D.—54 ab horiente ab occasu. 57 quod iustum.

CODEx K.—54 ab oriente ab occasu. 55 et ita et fit. 57 quod iustum. XIII. 1 in ipso tempora.

turbas cum uid
nubem ab oriente ad occansū
atim dicitis nimbus ueniet et ita fit
et cum austrum flantem dicitis . c
lor erit et ita fit . hyppocritae fac
em caeli et terrae nostis probare . hoc
autem tempus non probatis . quare
autem et ex uobis ^{ipsis} non iudicatis quod
iustum est . dum enim uadis cum aduer
sario tuo ad magistratum in uia da
operam liberari ab eo ne forte con
demnet te apud iudicem et iudex
tradat te exactori et exactor mit
tat te in carcerem . dico tibi non
exies inde donec etiam nouissimum
quadrantem soluas . , , , , XLIII .
xlii , , , , , , , ,
uenerunt autem quidam in ipso tem
pore nuntiantes illi de galileaeis
quorum sanguinem pilatus miscuit

5

10

15

20

2 Et respondens dixit illis Putatis quod hi Galilaei prae omnibus Galilaeis peccatores fuerunt, quia talia passi sunt? 3 Non dico vobis, sed nisi paenitentiam habueritis, omnes similiter peribitis. 4 Sicut illi decem et octo supra quos cecidit turris in Siloam et occidit eos, putatis quia et ipsi debitores fuerunt praeter omnes homines habitantes in Hierusalem? 5 Non dico vobis, sed si non paenitentiam egeritis, omnes similiter peribitis.

6 Dicebat autem hanc similitudinem. Arborem fici habebat quidam plantatam in vinea sua, et venit quaerens fructum in illa et non invenit. 7 Dixit autem ad cultorem vineae Ecce anni tres sunt ex quo venio quaerens fructum in ficulnea hac et non invenio: succide ergo illam: ut quid etiam terram occupat? 8 At ille respondens dixit illi Domine, dimitte illam et hoc anno, usque dum fodiam circa illam et mittam ster-

xit illis putatis quod illi galilei
ibus galileis peccatores fuer
haec passi sunt non . dico autem
od nisi paenitentiam omnes egeritis .
iliter peribitis . sicut et illi decem et octo 5
pra quos cecidit turris in siloa et oc
cidit ex eis . putatis quoniam debitores
fuerunt prae omnibus habitantibus in
hierusalem non dico uobis quoniam si
non habueritis paenitentiam . omnes simi 10
liter peribitis . dicebat autem hanc simi
litudinem arborem ficus habuit quidā
plantatam in uinea sua et uenit quae
rens fructum in ea et non inuenit . di
xit autem ad cultorem uinaeae . ecce ann 10
tres sunt ex quo uenio quaerens fruc
tum in hac ficu et non inuenio exci
de ergo illam ut quid etiam terram de
tinet ad ille respondens dixit dñe re
nque illam in hoc anno usq . dum f 20
am circa illam et mittam cofinu

cora; 9 et si quidem fecerit fructum: sin autem, in futurum succides eam.

44 10 Erat autem docens in synagoga eorum sabbatis. 11 Et ecce mulier quae habebat spiritum infirmitatis annis decem et octo, et erat inclinata, nec omnino poterat sursum respicere. 12 Quam cum vidisset Iesus, vocavit ad se et ait illi Mulier, dimissa es ab infirmitate tua, 13 et imposuit illi manus: et confestim erecta est, et glorificabat deum. 14 Respondens autem archisynagogus, indignans quia sabbato curasset Iesus, dicebat turbae Sex dies sunt in quibus oportet operari: in his ergo venite et curamini, et non in die sabbati. 15 Respondens autem ad illum dominus et dixit Hypocritae, unusquisque vestrum sabbato non solvit bovem suum aut asinum a praesepio et ducit adaquare? 16 Hanc autem filiam Abrahae, quam alligavit satanas ecce decem et octo annis, non oportuit solvi a vinculo isto die sabbati? 17 Et cum haec diceret,

CODEx D.—XIII. 11 retrorsum respicere. 12 videret. 14 sabbatis . . . quia sex. 15 respondit . . . solvet . . . suam*. 17 om. haec.

CODEx K.—12 videret . . . vocavit eam. 14 sabbatis . . .

futurum excides eum

, , , , , , , , , , , , , XLIIII

at autem docens in synagoga sabbatis
et ecce mulier quae sp̄m habebat infirm
tatis annis x et octo et inclina^{ta} nec om
no poterat ī sursum respicere quam cum
uidesset ih̄s uocauit eam ad se et ait illi
mulier libera^{ta es} ab infirmitate tua et in
possuit illi manum et continuo erecta est
et magnificabat dñm respondens autem
archysynagogus indignans quod sabba
tis curaret ih̄s dicebat turbis . sex dies
sunt in quibus licet opus fieri in his ergo
uenite et curamini et non die sabbati
respondens autem ad eos dñs dixit hyppo
critae unusquisque uestrum sabbato
non soluet bouem suum aut asinum
a praesepio et ducit ad aquam . hanc
autem filiā abrahamae quam alligauerat
atanas annis xuiii non oportuit solu
inculo isto die sabbati . et cum hae

5

10

15

20

quia sex. 14 non dies sabbati. 15 respondit . . . solvet.
16 haec.

erubescabant omnes adversarii eius, et omnis populus gaudebat in universis quae gloriose fiebant ab eo.

18 Dicebat ergo Cui simile est regnum dei, et cui simile esse existimabo illud? 19 Simile est grano sinapis, quod acceptum homo misit in hortum suum, et crevit et factum est in arborem magnam, et volucres caeli requieverunt in ramis eius. 20 Et iterum dixit Cui simile aestimabo regnum dei? 21 Simile est fermento, quod acceptum mulier abscondit in farinae sata tria, donec fermentaretur totum.

45 22 Et ibat per civitates et castella docens et iter faciens in Hierusalem. 23 Ait autem illi quidam Domine, si pauci sunt qui salvantur? Ipse autem dixit ad illos 24 Contendite intrare per angustam portam: quia multi, dico vobis, quaerunt intrare et non poterunt. 25 Cum autem intraverit pater familias et clauserit ostium, et incipietis foris stare et pulsare ostium dicentes

21 (*et cui simile*).

CODEx D.—18 aestimabo. 20 existimabo. 24 potuerunt*.

CODEx K.—19 requieverunt. 20 existimabo.

omnis populus gaudebat in pr
quae uidebant ab ipso fieri . diceb
ui simile est regnum dī et cui simile
sse existimabo simile est grano sinapis
quod acceptum homo misit in hortum su 5
et creuit et facta est arbor et uolatilia cae
habitaauerunt sub ramis eius , et iterum
dixit cui simile aestimabo regnum dī . et
cui simile faciam illud , simile est fermen
to quod acceptum mulier abscondit in 10
farinam mensuris tribus donec fermen
tetur totum , , , , , XLV.
iii , , , et ibat ih̄s per ciuitates et
castella docens et iter faciens in hie
rusalem et ait illi quidam dn̄e si pauci 15
sunt qui salui fiunt . ipse autem dixit
ad illos contendite intrare per angus
tum ostium quia dico uobis multi quae
rent introire et non poterunt , cum
autem intrauerit pater familias et cl 20
erit ostium incipietis foris stare

Domine, aperi nobis: et respondens dicet vobis Nescio vos unde sitis. 26 Tunc incipietis dicere Manducavimus coram te et bibimus, et in plateis nostris docuisti. 27 Et dicet vobis Nescio vos unde sitis: discedite a me omnes operarii iniquitatis. 28 Ibi erit fletus et stridor dentium, cum videritis Abraham et Isaac et Iacob et omnes prophetas introire in regno dei, vos autem expelli foras. 29 Et venient ab oriente et occidente et aquilone et austro, et accumbent in regno dei. 30 Et ecce sunt novissimi qui erunt primi, et sunt primi qui erunt novissimi.

[46] 31 In ipsa die accesserunt quidam Pharisaeorum dicentes illi Exi et vade hinc, quia Herodes vult te occidere. 32 Et ait illis Ite dicite vulpi illi Ecce eicio daemonia et sanitates perficio hodie et cras, et tertia consummor. 33 Verum tamen oportet me hodie et cras et sequenti ambulare, quia non capit prophetam perire extra

CODEx D.—29 *om.* introire . . . ab horiente ab occidente*. 30 erant *bis*.

CODEx K.—25 *Post sitis add.* recedite a me omnes qui operamini iniquitatem. 27 omnes operamini. 28 *om.* introire. 30 erant *bis*. 31 quidam ad eum . . . exii et tu vade.

respondens dicet uobis nescio u
de sitis . tunc incipietis dicere . m
ucauimus coram te et bibimus et in
lateis nostris docuisti . et dicet uobis
nescio uos unde sitis discedite a me 5
omnes qui operamini iniquitatem et ibi
erit fletus et stridor dentium . cum ui
deritis abraham et isac et iacob et om
nes profetas dī introeuntes in regno dī
uos autem excludi foras et uenient ab 10
oriēte et occidente et aquilone et
austro et discumbent in regno di . et ecce
sunt nouissimi qui erant et qui sunt
primi erunt nouissimi , , , , XLVI , , ,
xlui , , , , in ipsa autem die accesserunt 15
ad eum quidam ex farisaeis dicentes
exi et uade hinc quia herodis uult te
occidere et ait illis ite et dicite uulpi
illi . ecce eicio daemonia et sanitatis
perficio hodie et cras et tertia die 20
nsummor ite quia non capit

15 (*mutat.*)

Hierusalem. 34 Hierusalem Hierusalem, quae occidis prophetas et lapidas eos qui mittuntur ad te, quoties volui congregare filios tuos, quem admodum avis nidum suum sub pennis, et nolui isti. 35 Ecce relinquitur vobis domus vestra. Dico autem vobis quia non videbitis me donec veniat cum dicetis Benedictus qui venit in nomine domini.

XIV. 47 1 Et factum est cum intraret in domum cuiusdam principis Pharisaeorum sabbato manducare panem, et ipsi observabant eum. 2 Et ecce homo quidam hydropicus erat ante illum. 3 Et respondens Iesus dixit ad legis peritos et Phariseos Licet sabbato curare? 4 At illi tacuerunt: ipse vero apprehensum sanavit ac dimisit. 5 Et respondens ad illos dixit Cuius vestrum asinus aut bos in puteum cadet, et non continuo extrahet illum die sabbati? 6 Et non poterant ad haec respondere illi.

CODEx D.—35 vestra deserta. XIV. 2 eūm illum (*sic*). 3 dicens, si licet. 4 sanavit eum. 5 cadit, extrahit.

CODEx K.—35 vestra deserta. XIV. 3 dicens si licet . . . curare aut non. 4 adpraehensum hominem sanavit eum. 5 cadit . . . extrahit.

salem hierusalem quae occidis p
 et lapidas eos qui a te missi sunt . qu
 uolui congregare filios tuos quemad
 dum gallina pullos suos sub alis suis et
 uisti ecce relinquetur uobis domus ues
 tra deserta . dico autem uobis non me
 uidebitis donec ueniat cum dicetis
 benedictus qui uenit in nomine dñi
 xluui , , , , , , , , , XLVII
 et factum est cum intrasset ih̄s domum
 cuiusdam principis farisaeorum sabba
 to manducare panem et ipsi obserua
 bant eum et ecce homo quidam hydro
 picus erat ante eum . et respondens ih̄s
 ait ad legis peritos et farisaeos si licet
 sabbato curare aut non ad illi ta
 cuerunt ad ille adpraehensum eum
 curauit et dimisit eum et ait ad illos
 cuius uestrum asinus aut bos in puteū
 cadet et non continuo extrahit illum in d
 bbati . et non potuerunt ad haec

^s (littera 'd' in 'domus' e corr.)

7 Dicebat autem et ad invitatos parabolam, intendens quomodo primos accubitus eligerent, dicens ad illos 8 Cum invitatus fueris ad nuptias, non discumbas in primo loco, ne forte honoratior te sit invitatus ab eo, 9 et veniens is qui te et illum vocavit dicat tibi Da huic locum, et tunc incipias cum rubore novissimum locum tenere. 10 Sed cum vocatus fueris, vade recumbe in novissimo loco, ut cum venerit qui te invitavit dicat tibi Amice, ascende superius : tunc erit tibi gloria coram simul discumbentibus : 11 quia omnis qui se exaltat humiliabitur, et qui se humiliat exaltabitur.

12 Dicebat autem et ei qui se invitaverat Cum facis prandium aut cenam, noli vocare amicos tuos neque fratres tuos neque cognatos neque vicinos divites, ne forte et ipsi te reinvitent et fiat tibi retributio. 13 Sed cum facis convivium,

CODEx D.—7 discubitos. 8 cum* *pro* non. 9 *om.* is.

CODEx K.—7 discubitus. 9 *om.* is.

dicebat . . tem et a
os parabolam intendens quema
um primos discubitos eligebant di
ns ad eos . cum inuitatus quis fuerit
d nuptias non discumbat in primos ac
cubitos ne forte honoratior te sit uo
catus et ueniat qui te et ill- uocauit et
dicat tibi da huic locum et incipies cum
pudore nouissimum locum tenere , sed
cum uocatus fueris uade et discumbe
in nouissimo loco ut cum uenerit infir
mior te uenit autem qui te inuitauit
dicat tibi amice accede superius ,
tunc erit tibi gloria coram omnibus
discumbentibus tecum quia omnis
qui se exaltauerit humiliabitur ; et qⁱ
se humiliauerit exaltabitur . dicebat
autem et inuitatori cum facis pran
dium aut cenam noli uocare amicos
eque fratres tuos neque cognatos
neque uicinos diuites ne forte et ipsi
einuient te et fiat tibi retributio

5
10
15
20

⁷ ('um' manu rec. supra rasur.)

¹³ ('er' in 'superius' supra rasur.)

voca pauperes debiles claudos caecos, 14 et beatus eris, quia non habent retribuere tibi: retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum.

15 Haec cum audisset quidam de simul discumbentibus, dixit ei Beatus qui manducabit panem in regno dei. 16 At ipse dixit ei Homo quidam fecit cenam magnam et vocavit multos, 17 et misit servum suum hora cenae dicere invitatis ut venirent, quia iam parata sunt omnia. 18 Et coeperunt simul omnes excusare. Primus dixit ei Villam emi et necesse habeo exire et videre illam: rogo te, habe me excusatum. 19 Et alter dixit Iuga boum emi quinque et eo probare illa: rogo te, habe me excusatum. 20 Et alius dixit Uxorem duxi et ideo non possum venire. 21 Et reversus servus nuntiavit haec domino suo. Tunc iratus pater familias dixit servo suo Exi cito in plateas et vicos

CODEx D.—15 dixit illi. 20 *om.* et *sec.*

CODEx K.—15 dixit illi. 17 ad horam caenae. 19 *Post* illa *add.* et ideo venire non possum.

et debiles et clodos
tus eris quoniam non habent unde
buere tibi , retribuetur autem tibi i
surrectione iustorum haec cum au
set quidam ex discumbentibus dixit ei
beati qui manducant panem in regno
et ipse dixit ei . homo quidam fecit ce
nam magnam . et uocauit multos et mi
sit seruum suum ad horam cenae ut
diceret inuitatis uenite quia iam pa
rati sunt omnia et coeperunt omnes se
simul excusare . primus dixit uillam em
et necesse habeo exire et uidere eam
rogo te habe me excusatum et alter
dixit iuga bouum emi quinque et uado
probare illa et ideo uenire non possū
et alius dixit uxorem duxi et ideo ueni
re non possum . et reuersus seruus re
nuntiauit haec dñō suo , tūc indigi
tunc indigitatus est pater familias
dixit seruo suo exi cito in plateas

5

10

15

20

civitatis, et pauperes ac debiles et caecos et claudos introduc. 22 Et ait servus Domine, factum est ut imperasti, et adhuc locus est. 23 Et ait dominus servo Exi in vias et sepes et compelle intrare, ut impleatur domus mea: 24 dico autem vobis quod nemo virorum illorum qui vocati sunt gustabit cenam meam.

48 25 Ibant autem turbae multae cum eo, et conversus dixit ad illos 26 Si quis venit ad me et non odit patrem suum et matrem et uxorem et filios et fratres et sorores, adhuc autem et animam suam, non potest meus esse discipulus. 27 Et qui non baiulat crucem suam et venit post me, non potest meus esse discipulus. 28 Quis enim ex vobis volens turrem aedificare nonne prius sedens computat sumptus qui necessarii sunt, si habet ad perficiendum? 29 ne postea quam posuerit fundamentum et non poterit per-

27 (*esse meus***).

28 (*non prius***).

CODEx D.—21 introduc huc. 22 adhuc locutus est. 25 ad eos. 26 ad animam. 28 non prius. 29 potuerit.

CODEx K.—21 introduc huc 23 exii et in . . . *post* intrare *add.* quoscumque inveneris. 24 gustabunt*. 28 non prius . . . sumptus quem*. 29 post quam ea.

et paup

aecos et clodos introduc huc

t seruus factum est dñe sicut im

rasti et adhuc locutus est et dixit

dñs seruo exi in uias et circa saepes

et coge introire quoscumq . inuene

ris ut repleatur dñmus mea , dico au

tem uobis quod nemo uirorum illorum

qui uocati sunt gustabunt de cena mea

xluiii ,,, ,,, ,,, XLVIII

ibant autem cum illo turbae multae et con

uersus dixit ad eos si quis uenit ad me

et non odit patrem suum aut matrem

et uxorem et filios et fratres et sorores

adhuc et animam suam non potest meus

discipulus esse et si quis non portat cru

cem suam et uenit post me non poterit me

us discipulus esse quis enim ex uobis

uolens turrem aedificare nonne primū

dens computat sumptus si habet ^{quae} neces

ria sunt ad consummandum ne for

um possuerit fundamentum non

¹² ('u' in 'uenit' *super rasur.*)

²⁰ ('quae' *suprascr. manu recentiore.*)

ficere, omnes qui vident incipiant inludere ei
 30 dicentes quia hic homo coepit aedificare, et
 non potuit consummare. 31 Aut qui rex iturus
 committere bellum adversum alium regem non
 sedens prius cogitat si possit cum decem milibus
 occurrere ei qui cum viginti milibus venit ad se?
 32 Alioquin adhuc illo longe agente legationem
 mittens rogat ea quae pacis sunt. 33 Sic ergo
 omnis ex vobis qui non renuntiat omnibus quae
 possidet non potest meus esse discipulus. 34 Bo-
 num est sal: si autem sal quoque evanuerit, in
 quo condietur? 35 Neque in terram neque in
 sterculinum utile est, sed foras mittetur. Qui
 habet aures audiendi audiat.

XV. 49 1 Erant autem appropinquantibus ei
 publicani et peccatores ut audirent illum. 2 Et
 murmurabant Pharisei et scribae dicentes quia
 hic peccatores recipit et manducat cum illis.
 3 Et ait ad illos parabolam istam, dicens 4 Quis

CODEx D.—31 viginti. 34 sterculinio. 35 mittitur.
 XV. 2 quia ipsi.

CODEx K.—31 quis rex . . . adversus . . . venit adversum
 se. 32 longe posito agente. 35 mittitur.

uer icere

icent inludentes eum

it aedificare et non potuit c

re aut quis rex iturus committe

bellum aduersus alium regem nonne

5

sedens prius cogitabit si possit eum x mili

bus occurrere ei qui cum xx milibus ue

nit aduersus eum alioquin adhuc eo

longe agente legationem mittit rogans

pacem , si ergo omnis ex uobis qui non re

10

nuntiauerit omnibus quae possidet

et non potest meus discipulus esse . bo

num est sal si autem^{et} sal euauerit in

quo condetur neq . enim ut in terra

neque in sterculinio utile est sed foris

15

mittetur qui habet ^{aures} audiendi audiat

xluiiii ,, ,, ,, XLVIII

erant autem adpliciti et omnes publica

ni et peccatores ut audirent eum et mur

murabant farisaei et scribae dicentes

20

quare hic peccatores recipit et conuiu

cum eis . dixit autem ad eos ihs

ex vobis homo qui habet centum oves, et si perdidit unam ex illis, nonne dimittit nonaginta novem in deserto et vadit ad illam quae perierat, donec inveniat illam? 5 Et cum invenerit illam, inponit in humeros suos gaudens, 6 et veniens domum convocat amicos et vicinos, dicens illis Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam quae perierat. 7 Dico vobis quod ita gaudium erit in caelo super uno peccatore paenitentiam habente quam super nonaginta novem iustis qui non indigent paenitentia. 8 Aut quae mulier habens dragmas decem, si perdidit dragmam unam, nonne accendit lucernam et evertit domum et quaerit diligenter, donec inveniat? 9 Et cum invenerit, convocat amicas et vicinas dicens Congratulamini mihi, quia inveni dragmam quam perdideram. 10 Ita, dico vobis, gaudium erit coram angelis dei super uno peccatore paenitentiam agente.

CODEx D.—4 perierit . . . inveniat eam. 6 gratulamini*. 7 unum peccatorem . . . habentem . . . novem istos* . . . paenitentiam. 8 vertit domum.

CODEx K.—XV. 4 quantum oves . . . dimittet . . . perierit. 6 vicinos suos. 7 dico autem . . . unum peccatorem . . . habentem . . . iustos . . . penitentiam. 8 vertit domum suam.

i habet centum oues et s
it una ex illis non dimittit
ii . in deserto et uadit ad eam quae
errauit donec inueniat eam et cum
nuenerit eam inponet eam super
humeros suos gaudens et ueniens domū
conuocat amicos suos et uicinos dicens
illis congratulamini mihi quod inue
nerim ouem meam quae perierat , dico
uobis quod ita gaudium erit in caelo in
uno peccatore paenitentiam agente ,
quam super lxliiii iustos qui non egent
paenitentia , aut quae est mulier habens
dragmas decem et si perdiderit unam , non
ne accendit lucernam et scopis mundat
domum et quaerit diligenter donec inue
niat eam et cum inuenerit conuocat
amicas et uicinas dicens congratula
mini mihi quod inuenerim dragmam
quam perdideram . ita dico uobis gau
dium erit coram angelis dī supra pe

5

10

15

20

50 11 Ait autem Homo quidam habuit duos filios. 12 Et dixit adolescentior ex illis patri Pater, da mihi portionem substantiae quae me contingit. Et divisit illis substantiam. 13 Et non post multos dies congregatis omnibus adolescentior illius peregre profectus est in regionem longinquam, et ibi dissipavit substantiam suam vivendo luxuriose. 14 Et postquam omnia consummasset, facta est fames valida in regione illa, et ipse coepit egere: 15 et abiit et adhaesit uni civium regionis illius, et misit illum in villam suam ut pasceret porcos. 16 Et cupiebat implere ventrem suum de siliquis quas porci manducabant; et nemo illi dabat. 17 In se autem reversus dixit Quanti mercennarii patris mei abundant panibus, ego autem hic fame pereor. 18 Surgam et ibo ad patrem meum et dicam illi Pater, peccavi in caelum et coram te, 19 et iam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut unum de mercennariis tuis. 20 Et surgens venit ad patrem suum. Cum autem adhuc longe esset, vidit illum pater ipsius et misericordia motus est, et

CODEx D.—13 non potest. 17 conversus. 19 om. et. 20 meum suum (*sic*) . . . est illum.

aen

„„ ait autem iterum ih̄s ho
 dam habuit duos filios et dixit il
 ulescentior pater da mihi porti
 substantiae quae me contingit et d
 sit illis substantiam et non post multos
 dies congregatis omnibus adulescentio
 filius peregre profectus est in regionem
 longinquam et ibi dissipauit substanti
 am suam uiuendo luxuriosae et postquā
 omnia consumpsit facta est famis ma
 gna per regionem illam et coepit egere
 et abiit et adhaesit uni ciuibus regionis
 illius et misit illum in uillam suam ut pas
 ceret porcos et cupiebat implere uen
 trem suum de siliquis quas porci man
 ducabant et nemo illi dabat in se
 autem reuersus dixit quant[i] mercena
 rii patris mei abundant panibus . ego
 autem hic famis pereor . surgam et ibo
 ad patrem meum et dicam ei . pater p
 caui in caelum et coram te iam n

5

10

15

20

¹⁸ ('i' manu rec.)

CODEx K.—13 loquinqum. 14 consummata esset. 17 con-
 versus . . . quantis. 19 om. et. 20 est illum.

accurrens cecidit supra collum eius et osculatus est eum. 21 Dixitque ei filius Pater, peccavi in caelum et coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus. 22 Dixit autem pater ad servos suos Cito proferte stolam primam et induite illum, et date anulum in manum eius et calciamenta in pedes, 23 et adducite vitulum saginatum et occidite, et manducemus et epulemur, 24 quia hic filius meus mortuus erat et revixit, perierat et inventus est. Et coeperunt epulari. 25 Erat autem filius eius senior in agro: et cum veniret et appropinquaret domui, audivit symphoniam et chorum, 26 et vocavit unum de servis et interrogavit quae haec essent. 27 Isque dixit illi Frater

i fi

num de mercenariis tuis et sur
uenit ad patrem suam cum autem
nge adhuc esset uidit illum pater suu
et missericordia motus est et adcurrrens
procidit supra collum eius et oscula
tus est eum dixitque ei filius pater
peccaui in caelum et coram te iam non
sum dignus uocari filius tuus . dixit au
tem pater ad seruos suos cito proferte
stolam primam et induite eum et da
te annulum in manu eius et calciamen
ta in pedibus eius et adducite uitulū
saginatū et occidite eum et mandu
cemus et laetemur quia hic filius meus
mortuus erat et reuixit perierat et in
uentus est et coeperunt aepulari ,
erat autem senior filius in agro et
cum ueniret adpropiauit domum et
audiuit symfoniam et chorum , et uo
cauit unum de seruis et interrogauit
um quidnam haec essent isque di

5

10

15

20

tuus venit, et occidit pater tuus vitulum saginatum, quia salvum illum recepit. 28 Indignatus est autem et nolebat introire. Pater ergo illius egressus coepit rogare illum. 29 At ille respondens dixit patri suo Ecce tot annis servio tibi et numquam mandatum tuum praeterii, et numquam dedisti mihi haedum ut cum amicis meis epularer: 30 sed postquam filius tuus hic qui devoravit substantiam suam cum meretricibus venit, occidisti illi vitulum saginatum. 31 At ipse dixit illi Filii, tu semper mecum es, et omnia mea tua sunt: 32 epulari autem et gaudere oportebat, quia frater tuus hic mortuus erat et revixit, perierat et inventus est.

XVI. 51 1 Dicebat autem et ad discipulos suos Homo quidam erat dives qui habebat vilicum, et hic diffamatus est apud illum quasi dissipasset bona ipsius. 2 Et vocavit illum et ait illi Quid hoc audio de te? redde rationem vilica-

CODEX D.—27 recipit. 29 servitio tibi. 30 *om.* suam.
XVI. 1 *om.* et *prius*.

CODEX K.—27 recipit. 29 praterivi. 30 substantiam tuam.
31 mecum fuisti et es.

s uitulum illum saginatum qu
 aluum illum recipit , indignatus
 autem et noluit introire . pater uero
 egressus coepit illum rogare . ad ille
 respondens dixit patri suo ecce quod an 5
 ni[s] seruio tibi et numquam praeteriui man
 datum tuum et non dedisti mihi nec aedū
 ut cum amicis meis aepularer , sed post
 quam filius tuus deuorauit substantiam
 suam cum meretricibus uenit et immolas 10
 ti ei uitulum illum saginatum , ad ipse di
 xit ei fili tu mecum semper fuisti et es et om
 nia mea tua sunt . aepulari autem te oportet
 et gaudere quoniam frater tuus hic
 mortuus erat et reuixit perierat et inuen 15
 xluuiiii „„ „„ „„ LI
 dicebat autem ad discipulos suos . homo
 quidam qui erat diues qui habebat dis
 pensatorem et hic diffamatus erat apud
 illum qui dissipasset bona illius et uo 20
 auit illum dñs eius et ait ei . quid h

⁶ (‘s’ m. sec.)¹⁶ (mutat.)

tionis tuae: iam enim non poteris vilicare. 3 Ait autem vilicus intra se Quid faciam, quia dominus meus auferet a me vilicationem? fodere non valeo, mendicare erubesco. 4 Scio quid faciam, ut cum amotus fuero a vilicatione recipiant me in domos suas. 5 Convocatis itaque singulis debitoribus domini sui dicebat primo Quantum debes domino meo? 6 At ille dixit Centum cados olei. Dixitque illi Accipe cautionem tuam et sede cito scribe quinquaginta. 7 Deinde alio dixit Tu vero quantum debes? Qui ait Centum coros tritici. Ait illi Accipe litteras tuas et scribe octoginta. 8 Et laudavit dominus vilicum iniquitatis, quia prudenter fecisset: quia filii huius saeculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt. 9 Et ego vobis dico, facite vobis amicos de mamona iniquitatis, ut cum

CODEx D.—5 dicebat proximo.

CODEx K.—XVI. 3 faciem . . . aufert . . . vilicationem. 6 bados dixitque ille. 8 *Post* fecisset *add.* dixit autem ad discipulos suos dico vobis. 9 dico vobis.

iam enim non potueris disp
ait autem intra se dispensator qu
am quia dñs meus aufert a me dis
ensationem . fodere non posso mend
care erubesco cogitavi quid faciam ut
cum amotus fuero a dispensatione re
cipiant me debitores in domus suas , con
uocatis [it]aque singulis debitoribus domi
ni sui , dixit primo quantum debes dño
meo ad ille dixit centum cados olei
dixitque illi accipe litteras tuas et se
dens cito scribe quinquaginta . dein
de alii dixit tu uero quantum debes
dño meo ille respondit centum choros
tritici ait illi accipe litteras tuas et scri
be lxxx . et laudauit dñs dispensatorem
iniquitatis quod prudenter fecit , et di
xit ad discipulos suos dico uobis filii huius
saeculi prudentiores sunt quam filii lucis
n hac generatione et ego uobis dico fa
te uobis amicos de mamona iniquita

5

10

15

20

^s (‘ it’ manu rec. litteris minutis).

defeceritis recipiant vos in aeterna tabernacula.
 10 Qui fidelis est in minimo, et in maiori fidelis est, et qui in modico iniquus est, et in maiori iniquus est. 11 Si ergo in iniquo mamona fideles non fuistis, quod verum est quis credit vobis? 12 Et si in alieno fideles non fuistis, quod vestrum est quis dabit vobis? 52 13 Nemo servus potest duobus dominis servire: aut enim unum odiet et alterum diliget, aut uni adhaerebit et alterum contemnet: non potestis deo servire et mamonae.

14 Audiebant autem omnia haec Pharisei, qui erant avari, et deridebant illum. 15 Et ait illis Vos estis qui iustificatis vos coram hominibus, deus autem novit corda vestra: quia quod hominibus altum est, abominatio est ante deum. 16 Lex et prophetae usque ad Iohannem: ex eo regnum dei evangelizatur et omnis in illud vim facit. 17 Facilius est autem caelum et terram praeterire quam de lege unum apicem cadere.

11 (*mamonae*).

CODEx D.—9 recipient. 11 *om.* in . . . fidelis non fuisti. 12 *om.* in . . . fidelis non fuisti. 13 *condempnet.* 14 audiebant haec omnia.

tabernacula . qui fidelis est

in maius fidelis est , et qui in modico
quus est et in maius iniquus est , si ergo
niquo mamona fidelis non fuistis quo
uerum est quis uobis reddet quod si in
alieno fidelis non fuistis quod uestrum
est quis dabit uobis LII

5

l , , , , nemo seruus potest duobus
dominis seruire aut unum enim odiet
et alterum diliget aut unum patietur et al
terum contemnet non potestis dō seruire
et mamonae . audiebant autem haec om
nia farisaei qui erant cupidissimi et ama
tores pecuniae et deridebant illum . et ait
illis ihs uos estis qui iustificatis uos coram
hominibus dō autem scit corda uestra
quia quod est in hominibus altum abomi
natio est coram dō . lex et profet^a usq .
ad iohannem ex quo regnum dī euange
lizatur et omnis in illud uim facit fac

10

15

20

us est autem caelum et terram praeter

CODEx K.—11 mamone uestrum *pro* uerum
credet. 12 om. est.* 16 et ex eo.

18 Omnis qui dimittit uxorem suam et ducit alteram moechatur, et qui dimissam a viro ducit moechatur. 53 19 Homo quidam erat dives, et induebatur purpura et bysso, et epulabatur cotidie splendide: 20 et erat quidam mendicus nomine Lazarus, qui iacebat ad ianuam eius ulceribus plenus, 21 cupiens saturari de micis quae cadebant de mensa divitis; sed et canes veniebant et lingeabant ulcera eius. 22 Factum est autem ut moreretur mendicus et portaretur ab angelis in sinum Abrahae: mortuus est autem et dives et sepultus est in inferno. 23 Elevans autem oculos suos, cum esset in tormentis, videbat Abraham a longe et Lazarum in [sinu] eius, 24 et ipse clamans dixit Pater Abraham, misere mei et mitte Lazarum ut intingat extremum

23 (*sinum*).

CODEX D.—20 sulceribus. 23 *om.* autem.

CODEX K.—20 qui lacebat. 22 mendicus Lazarus. 23 *om.* autem.

dimittit uxorem suam

ram duxerit moechatur et qui dimi
am a uiro ducit moechatur , , LIII

, , , , , , , , ,

homo autem quidam erat diues et in
duebatur purpura et byssum et aepula
batur cottidie splendide . et erat
quidam pauperculus nomine eleaza
rus qui iacebat ad ianuam eius ul
ceribus plenus cupiens saturari ex
his quae cadebant de mensa diuitis
sed et canes ueniebant et lingeabant
uulnera eius . factum est autem ut
moreretur eleazarus pauper et por
taretur ab angelis in sinu abrahae ,
mortuus est autem et diues et sepultus
est in inferno . eleuans autem oculos
suos cum esset in tormentis uidet abra
ham de longe et eleaziarum in sinum
eius requiescentem et ipse clamans dix
ater abraham misserere mihi et mit

5

10

15

20

digiti sui in aquam ut refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma. 25 Et dixit illi Abraham Filii, recordare quia recepisti bona in vita tua et Lazarus similiter mala: nunc autem hic consolatur, tu vero cruciaris. 26 Et in his omnibus inter vos et nos chaos magnum firmatum est, ut hi qui volunt hinc transire ad vos non possint, neque inde huc transmeare. 27 Et ait Rogo ergo te, pater, ut mittas eum in domum patris mei, 28 habeo enim quinque fratres, ut testetur illis ne et ipsi veniant in locum hunc tormentorum. 29 Et ait illi Abraham Habent Moysen et prophetas, audiant illos. 30 At ille dixit Non, pater Abraham, sed si quis ex mortuis ierit ad eos, paenitentiam agent. 31 Ait autem illi Si Moysen et prophetas non audiunt, neque si quis ex mortuis surrexerit credent.

CODEX D.—30 et ille.* 31 resurrexerit.

CODEX K.—26 possunt. 31 resurrexerit.

aquam et refrigeret lingu
quia crucior in hac in hac flam
dixit illi abraham fili recordare q
recipisti bona in uita tua eleazarus si
liter mala nunc hic ^{autem} consolatur tu uero
cruciaris . et in his omnibus inter nos
et uos chaos magnum firmatum est ut qui
hic ueniunt transire hinc ad uos non
possint neque inde transire hic . et
ait rogo te pater ut mittas eum in domum
patris mei habeo enim quinque fratres
ut nuntiet ^{illis} ne ipsi ueniant in hunc locū
tormentorū , et ait illi abraham habent
moysen et profetas audiant illos . et
ille dixit non patri abraham sed si quis
ex mortuis surrexerit persuadebit eis
ait autem illi abraham si moysen et profe
tas non audiunt nec si quis ex mortuis
surrexerit et ierit ad eos audient eum
ait autem ad discipulos suos , impossibi
e est ut non ueniant scandala ue

5

10

15

20

XVII. 1 Et ad discipulos suos ait Inpossibile est ut non veniant scandala, vae autem illi per quem veniunt: 2 utilius est illi si lapis molaris inponatur circa collum eius et proiciatur in mare, quam ut scandalizet unum de pusillis istis. 54 3 Attendite vobis. Si peccaverit frater tuus, increpa illum, et si paenitentiam egerit, dimitte illi: 4 et si septies in die peccaverit in te et septies in die conversus fuerit ad te dicens Paenitet me, dimitte illi.

5 Et dixerunt apostoli domino Adauge nobis fidem. 6 Dixit autem dominus Si haberetis fidem sicut granum sinapis, diceretis huic arbori moro Eradicare et transplantare in mare, et oboediret vobis. 7 Quis autem vestrum habens servum arantem aut pascentem, qui regresso de agro dicet illi Statim transi recumbe? 8 et non dicet ei Para quod caenem, et praecinge te et ministra mihi donec manducem et bibam, et post

CODEx D.—XVII. 5 apostoli, domine auge. 6 si habueritis. 7 habet . . . egresso* . . . dicit. 8 dicit.

CODEx K.—XVII. 5 apostoli ad Iesum, Domine auge. 6 si habueritis . . . arbori mori. 7 oves pascentem . . . dicit. 8 dicit.

illi ut non nasceretur
s molaris alligaretur circa collu
us et proiceretur in mare quam
ut scandalizaret unum de pussillis
istis adtendite uobis , , , , LIIII 5
lii , , , , , si autem peccauerit in
te frater tuus increpa illum et si pae
nitentiam habuerit dimitte ei . et si sep
ties peccauerit in die in te et septies
conuersus fuerit ad te dicens paeni 10
tet me dimittes ei . et dixerunt illi apos
toli dñe^{ad} auge nobis fidem , et dixit
illis ih̄s si habueritis fidem sicut gra
num sinapis dicetis huic arbori mo
moro eradicare et transplantare 15
in mare et obaudiet uos quis autem
uestrum qui habet seruum arantem
aut oues pascentem cui regresso de
agro numquid dicet continuo tran
si discumbe sed dicet ei para mihi quod 20
cenem et praecinge te et ministra mih

¹² ('ad' *suprascr. man. rcc.*)

haec tu manducabis et bibes? 9 Numquid gratiam habet servo illi, quia fecit quae sibi imperaverat? 10 Non puto. Sic et vos, cum feceritis omnia quae praecepta sunt vobis, dicite Servi inutiles sumus: quod debuimus facere fecimus.

55 11 Et factum est dum iret in Hierusalem, transiebat per mediam Samariam et Galilaeam. 12 Et cum ingrederetur quoddam castellum, occurrerunt ei decem viri leprosi, qui steterunt a longe, 13 et levaverunt vocem dicentes Iesu praeceptor, miserere nostri. 14 Quos ut vidit, dixit Ite ostendite vos sacerdotibus. Et factum est dum irent, mundati sunt. 15 Unus autem ex illis ut vidit quia mundatus est, regressus est cum magna voce magnificans deum, 16 et cecidit in faciem ante pedes eius gratias agens: et hic erat Samaritanus. 17 Respondens autem

CODEx D.—9 qui fecit (*sibi* = *Am.*) 11 transibat.
14 mandati.* 18 redderet et daret.

CODEx K.—11 transibat.

tu manducabis et bibes
 get gratias seruo quod fecerit q
 ibi praecepta erant non puto . sic
 os cum feceritis quae praecepta sunt
 uobis dicetis serui inutiles sumus quod 5
 debuimus facere fecimus , , , LV
 liii , , , , , , ,
 et factum est cum iret hierusalem et ip
 se transiebat per mediam samariam
 et galileam et iericho et introiuit in quod 10
 dam castellum et occurrerunt ei 'x' uiri
 leprosi qui steterunt a longe et leua
 uerunt uocem dicentes . ihs magister
 missere^{re} nostri . quos uidens dixit eis ihs
 ite et ostendite uos sacerdotibus . et fac 15
 tum est dum uadunt emundati sunt
 unus autem ex illis ut uidit quia munda
 tus est regressus est cum magna uoce
 magnificans dm̄ . et procedit in faciem
 ante pedes ipsius gratians agens et 20
 ic erat samaritanus , respondens

Iesus dixit Nonne decem mundati sunt? et novem ubi sunt? 18 Non est inventus qui rediret et daret gloriam deo nisi hic alienigena? 19 Et ait illi Surge vade, quia fides tua te salvum fecit.

56 20 Interrogatus autem a Phariseis quando venit regnum dei, respondit eis et dixit Non venit regnum dei cum observatione, 21 neque dicent Ecce hic, aut ecce illic: ecce enim regnum dei intra vos est.

22 Et ait ad discipulos Venient dies quando desideretis videre unum diem filii hominis, et non videbitis. 23 Et dicent vobis Ecce hic, ecce illic: nolite ire, neque sectemini. 24 Nam sicut fulgur coruscans de sub caelo in ea quae sub caelo sunt fulget, ita erit filius hominis in die sua. 25 Primum autem oportet illum multa pati et reprobari a generatione hac. 26 Et sicut factum est in diebus Noe, ita erit et in diebus filii hominis: 27 edebant et bibebant, uxores ducebant et da-

26 (*in die filii***).

CODEx D.—22 discipulos suos. 26 *om.* et *sec.* 27 dicebant*.

CODEx K.—22 discipulos suos. 23 et nolite. 26 *om.* et *sec.* 27 docebant.

inu

reuersus daret honorem dō n
alienigena et ait illi surge et ua
e quia fides tua te saluam fecit

, , , , , , , LVI

5

interrogatus autem ih̄s a farisaeis quan
do uenit regnum dī respondit illis
et dixit non uenit regnum dī cum ob
seruatione neque dicent ecce hic
aut ecce illic ecce enim regnum dī
intra uos est . dixit autem ad discipulos
suos uenient dies ut desideritis uide
re unum diem fili hominis et non uide
bitis et dicent uobis ecce hic et ecce
illic . nolite exire neque sectemini
nam sicut fulgor coruscans de sub cae
lo sic erit filius hominis in die suo
primum autem oportet eum multa pa
ti et reprobari a generatione hac
et sicut factum est in diebus noe ita
erit in diebus fili hominis . edeban

10

15

20

¹² ('desid.' corr. ex 'disid.')

bantur ad nuptias, usque in diem qua intravit Noe in arcam, et venit diluvium et perdidit omnes. 28 Similiter sicut factum est in diebus Loth: edebant et bibebant, emebant et vendebant, plantabant et aedificabant: 29 qua die autem exiit Loth a Sodomis, pluit ignem et sulphur de caelo et omnes perdidit. 30 Secundum haec erit qua die filius hominis revelabitur. 31 In illa hora qui fuerit in tecto et vasa eius in domo, ne descendat tollere illa, et qui in agro similiter non redeat retro. 32 Memores estote uxoris Loth. 33 Quicumque quaesierit animam suam salvam facere, perdet illam, et quicumque perdiderit illam, vivificabit eam. 34 Dico vobis, illa nocte erunt duo in tecto uno, unus adsumetur et alter relinquetur: 35 duae erunt molentes in unum, una adsumetur et altera relinquetur:

CODEx D.—28 *om. et tert.* 29 *exivit . . . pluit.* 33 *suam salvare.* 34 *lecto.*

CODEx K.—29 *exivit.* 33 *suam salvare . . . ante vivificabit add. propter me.* 34 *lecto.*

u . . in diem qua n

arcam et uenit diluuium et perdi
mnes similiter sicut factum est in die
bus loth . edebant et bibebant emeban
et uindebant aedificabant , qua die 5
autem exiit loth a sodomis pluuit sulphur
et ignem de caelo et omnes perdidit . secun
dum haec erunt in die filii hominis qua
reuelabitur . in illa hora qui fuerit in
tecto et uasa eius in domo non descendat 10
tollere illa et qui fuerit in agro similiter
non redeat retro memores estote uxo
ris loth . quicumq . autem quaesierit
animam suam saluam facere perdet
illam . et quicumq . perdiderit eam prop 15
ter me saluabit eam . dico uobis in
illa nocte erunt duo in lecto uno . unu
adsumetur et alter relinquetur
duae erunt molentes in unum una re
inquetur et alia adsumetur duo 20
in agro unus adsumetur et alius

duo in agro, unus adsumetur et alter relinquetur. 36 Respondentes dicunt illi Ubi, domine? 37 Qui dixit eis Ubicumque fuerit corpus, illuc congregabuntur aquilae.

XVIII. 57 1 Dicebat autem et parabolam ad illos, quoniam oportet semper orare et non deficere, 2 dicens Iudex quidam erat in quadam civitate, qui deum non timebat et hominem non reverebatur. 3 Vidua autem quaedam erat in civitate illa, et veniebat ad eum dicens Vindica me de adversario meo. 4 Et nolebat per multum tempus. Post haec autem dixit intra se Etsi deum non timeo nec hominem revereor, 5 tamen quia molesta est mihi haec vidua, vindicabo illam, ne in novissimo veniens suggillet me. 6 Ait autem dominus Audite quid iudex iniquitatis dicit: 7 deus autem non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte, et patientiam habebit in illis? 8 Dico vobis quia cito faciet vindictam illorum. Verum tamen filius hominis veniens, putas, inveniet fidem in terra?

7 (*ac se**).

quibus ipse di . . ubicum
 rit corpus illuc congregabantur aq
 , , , , , , , LVII
 , , , diccebat autem et parabolam ad
 illos quoniam oportet semper orare 5
 et non deficere dicens iudex quidam
 erat in quadam ciuitate qui dñm nō
 timebat nec hominem uerebatur
 uidua autem erat quaedam in illa ciui
 tate et uenit ad eum dicens uindica 10
 me de aduersario meo . ad ille nolebat
 defendere eam per multum tempus
 post haec autem dixit intra se . si dñm nō
 timeo et hominem non uereor tamen
 quia molesta mihi est haec uidua uin 15
 dicabo illam ne in finem ueniens sugil
 let me dixit autem dñs audite quid iu
 dex iniquitatis dicit . dñs autem non
 faciet uindictam electorum suorum . cla
 antium die ac nocte paenitentiam 20
 abens in illis dico uobis faciet cito

CODEx K.—35 duo erunt in agro . . . alterum. XVIII. 2 ve-
 rebatur. 3 vindicare de.

58 9 Dixit autem et ad quosdam, qui in se confidebant tamquam iusti et aspernabantur ceteros, parabolam istam. 10 Duo homines ascenderunt in templum ut orarent, unus Phariseus et alter publicanus. 11 Phariseus stans haec apud se orabat Deus, gratias ago tibi quia non sum sicut ceteri hominum, raptores, iniusti, adulteri, velut etiam hic publicanus: 12 ieiuno bis in sabbato, decimas do omnium quae possideo. 13 Et publicanus a longe stans nolebat nec oculos ad caelum levare, sed percutiebat pectus suum dicens Deus, propitius esto mihi peccatori. 14 Dico vobis, descendit hic iustificatus in domum suam ab illo: quia omnis qui se exaltat humiliabitur, et qui se humiliat exaltabitur.

CODEx D.—11 sicut et caeteri.

CODEx K.—11 sicut et caeteri. 13 mihi homini peccatori. 14 dico itaque vobis . . . *post illo add.* magis quam ille fariseus . . . *om.* et.

is ueniens putatis inue
 terra , , , , , , LVII
 ii , , , dixit autem ad quosdam
 bi confidebant quod essent iusti
 nebant ceteros similitudinem hanc 5
 duo homines ascenderunt in templum
 ut orarent unus farisaeus et alter pu
 plicanus stans autem farisaeus sic
 orabat dñ gratias ago tibi quia non
 sum sicut ceteri . homines . raptores 10
 iniusti adulteri uel etiam sicut hic publi
 canus . ieiuno bis in sabbato deci
 mas do omnium quae possideo et publi
 canus a longe stans nolebat ne^e ocu
 los ad caelum leuare sed pectus suum 15
 percutiebat dicens dñ propitius esto
 mihi peccatori . dico uobis quia des
 cendit hic publicanus iustificatus in
 domum suam magis quam ille farisaeus
 quia omnes qui se humiliauerit exalt 20
 tur et qui se exaltauerit humiliab

15 Afferebant autem ad illum et infantes ut eos tangeret: quod cum viderent discipuli, increpabant illos. 16 Iesus autem convocans illos dixit Sinite pueros venire ad me, et nolite eos vetare: talium est enim regnum dei. 17 Amen dico vobis, quicumque non acceperit regnum dei sicut puer, non intrabit in illud.

[59] 18 Et interrogavit eum quidam princeps Magister bone, quid faciens vitam aeternam possidebo? 19 Dixit autem ei Iesus Quid me dicis bonum? nemo bonus nisi solus deus. 20 Mandata nosti, Non occides, Non moechaberis, Non furtum facies, Non falsum testimonium dices, Honora patrem tuum et matrem. 21 Qui ait Haec omnia custodivi a iuventute mea. 22 Quo audito Iesus ait ei Adhuc unum tibi deest: omnia quaecumque habes vende et da pauperibus, et habebis thesaurum in caelo,

CODEx D.—15 vidissent. 16 eos prohibere. 18 princeps dicens.

CODEx K.—15 vidissent. 16 eos prohibere. 18 princeps dicens. 20 matrem tuam.

tangeret quod cum u
discipuli prohibebant illos . ih̄s
aduocauit illos ad se dicens si
infantes uenire ad me et ne pro
beatis eos talium est enim regnum dī 5
amen dico uobis quicumque non acce
perit regnum dī sicut infans non intro
ibit in illud interrogauit autem illum qui
dam dicens . LVIII , , , , , , , , ,
luii magister bonae quid faci 10
endo uitam aeternam possidebo
ait autem illi ih̄s quid me dicis bonum
non est bonus nisi unus d̄s manda
ta nosti non occides non adulterium
committes non furtum facies non 15
falsum testimonium dices honora pa
trem tuum et matrem et ait ille haec om
nia custodiui a iuuentute mea quo
audito ih̄s ait adhuc unum tibi deest
omnia quaecumq . habes uende et da 20
auperibus et habebis thesaurum

et veni sequere me. 23 His ille auditis contristatus est, quia dives erat valde. 24 Videns autem illum Iesus tristem factum dixit Quam difficile qui pecunias habent in regnum dei intrabunt: 25 facilius est enim camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum dei. 26 Et dixerunt qui audiebant Et quis potest salvus fieri? 27 Ait illis Quae impossibilia sunt apud homines, possibilia sunt apud deum. 28 Ait autem Petrus Ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te. 29 Qui dixit eis Amen dico vobis, nemo est qui reliquit domum aut parentes aut fratres aut uxorem aut filios propter regnum dei, 30 et non recipiat multo plura in hoc tempore, et in saeculo venturo vitam aeternam.

60 31 Adsumpsit autem Iesus duodecim et ait illis Ecce ascendimus Hierosolymam, et consum-

CODEx D.—28 demisimus. 30 *om.* in *prius* . . . tempore, in saeculo autem.

CODEx K.—28 nos qui dimissimus. 29 relinquit domum suam. 30 tempores in saeculo autem . . . *Post* aeternam *add.* possidebit.

is contristatus est quia
 alde . uidens autem illum tristem
 dixit ih̄s quam difficile qui pecun
 habent in regnum dī intrabunt . f
 lius est autem camelum per foramen a
 cus transire quam diuitem in regno dī
 intrare . dixerunt autem qui audieban
 et quis potest saluus fieri . ait illis ih̄s quae
 npossibilia sunt apud homines possibi
 ia sunt apud dīm , ait autem petrus
 ecce nos relictis rebus nostris secuti
 sumus te quid ergo erit nobis quibus
 ipse dixit quibus ipse dixit amen dico
 uobis nemo est qui relinquat domum
 aut parentes aut fratres aut uxorem
 aut filios propter regnum dī et non reci
 piat septies tantum in hoc tempore
 et in saeculo uenturo uitam aeternam
 possidebit , , , , LX , , ,
 , , , , , adsumpsit autem ih̄s xii discip
 s et ait ad illos . ecce ascendam

5

10

15

20

mabuntur omnia quae scripta sunt per prophetas de filio hominis: 32 tradetur enim gentibus, et inludetur et flagellabitur et conspuetur, 33 et postquam flagellaverint occident eum, et die tertia resurget. 34 Et ipsi nihil horum intellexerunt, et erat verbum istud absconditum ab eis, et non intellegebant quae dicebantur.

35 Factum est autem cum appropinquaret Hiericho, caecus quidam sedebat secus viam mendicans, 36 et cum audiret turbam praetereuntem, interrogabat quid hoc esset. 37 Dixerunt autem ei quod Iesus Nazarenus transiret. 38 Et clamavit dicens Iesu filii David, miserere mei. 39 Et qui praeibant increpabant eum ut taceret: ipse vero multo magis clamavit Filii David, miserere mei. 40 Stans autem Iesus iussit illum adduci ad se: et cum appropinquasset, interrogavit illum 41 dicens Quid tibi vis faciam? At ille dixit Domine, ut videam. 42 Et Iesus dixit illi Respice, fides tua te salvum fecit. 43 Et con-

CODEx D.—33 tertia die. 34 istum. 39 clamabat.

CODEx K.—39 clamabât. 40 om. et cum.

ta sunt per profetas de
minis tradetur enim gentibus
detur et flagellatum occident
tia die resurget . et illi nihil horum
ntellexerunt . erat enim uerbum absco
sum ab eis et non intellexerunt quae di
cebantur . factum est autum cum ad
propinquaret hiericho . quidam caecus
sedebat secus uiam mendicans et a
diens turbam praetereuntem interro
gauit autem quid hoc esset dixerunt au
tem illi quoniam ih̄s nazoreus transit
et ille exclamauit dicens ih̄s fili dauid
miserere mihi . qui autem praeteribant
increpabant illum ut taceret . ipse uero
multo magis clamabat . fili dauid misse
rere mihi stans autem ih̄s iussit illum ad
duci ad se . et cum adpropinquasset in
terrogauit illum ih̄s dicens quid uis tibi
faciam ad ille dixit dñe ut uideam . et
espondens ih̄s dixit illi . respice fides t

5

10

15

20

festim vidit, et sequebatur illum magnificans deum. Et omnis plebs ut vidit, dedit laudem deo.

XIX. 61 1 Et ingressus perambulabat Hiericho. 2 Et ecce vir nomine Zaccheus, et hic erat princeps publicanorum, et ipse dives, 3 et quaerebat videre Iesum quis esset, et non poterat prae turba, quia statura pusillus erat. 4 Et praecurrens ascendit in arborem sycomorum ut videret illum, quia inde erat transiturus. 5 Et cum venisset ad locum, suspiciens Iesus vidit illum et dixit ad eum Zacchee, festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere. 6 Et festinans descendit, et excepit illum gaudens. 7 Et cum viderent omnes, murmurabant dicentes quod ad hominem peccatorem divertisset. 8 Stans autem Zaccheus dixit ad dominum Ecce dimidium bonorum meorum, domine, do pauperibus, et si quid aliquem defraudavi, reddo qua-

CODEx D.—XIX. 7 devertisset.

CODEx K.—XIX. 2 dives erat. 5 domu. 6 excipit.
7 devertisset.

quebatur eum magnificans
 mnes plebs uidens dedit laudem d
 iiii , , , , , LXI , , ,
 et ingressus perambulabat hiericho
 ce uir nomine zaccheus et hic e
 princeps publicanorum et ipse diues
 erat et quaerebat uidere ih̄m quis
 esset et non poterat prae turba quia
 statura pussillus erat et praecurrens
 ascendit in arborem sycomorum ut
 uideret illum quoniam illuc transiturus
 erat . et factum est dum transit ih̄s
 respiciens uidit illum et dixit ad illum
 zacchee festinans descende quia
 hodie in domo tua oportet me mane
 re . et festinans descendit excoepit
 illum gaudens . et cum uiderent omnes
 murmurauerunt quod ad hominem
 peccatorem deuertit manere stans
 utem zaccheus dixit ad dñm ecce d
 idium bonorum meorum pauperib

5

10

15

20

druplum. 9 Ait Iesus ad eum quia hodie salus domui huic facta est, eo quod et ipse filius sit Abrahae: 10 venit enim filius hominis quaerere et salvare quod perierat.

62 11 Haec illis audientibus adiciens dixit parabolam, eo quod esset prope Hierusalem, et quia existimarent quod confestim regnum dei manifestaretur. 12 Dixit ergo Homo quidam nobilis abiit in regionem longinquam accipere sibi regnum et reverti. 13 Vocatis autem decem servis suis, dedit illis decem mnas, et ait ad illos Negotiamini dum venio. 14 Cives autem eius oderant illum, et miserunt legationem post illum dicentes Nolumus hunc regnare super nos. 15 Et factum est ut rediret accepto regno, et iussit vocari servos quibus dedit pecuniam, ut sciret quantum quisque negotiatus esset. 16 Venit

CODEX D.—10 salvum facere. 12 *om.* ergo. 13 minas (*ita semper*). 15 quantum quis.

CODEX K.—9 *om.* et. 10 salvum facere. 12 *om.* ergo. 15 quis *pro* quisque.

do quadruplum ait autem
 ih̄s quoniam hodie domui huic
 lus facta est eo quod et ipse sit filius
 abrahamae uenit enim filius homi
 quaerere et saluum facere quod p 5
 erat , , , LXII , , , , , ,
 ii haec illis audientibus adiciens
 dixit similitudinem eo quod esset ^{prope} hieru
 salem et quia existimarent quod con
 festim regnum dī manifestaretur . dixit 10
 enim homo quidam erat diues hic ha
 bit in regionem longinquam accipe
 re regnum et reuerti uocauit ergo ad
 se seruos suos et dedit illis decem mi
 nas et ait ad illos negotiamini dum 15
 nio ciues autem eius oderant eum
 et misserunt legationem post illum dicen
 tes nolumus hunc regnare super nos ,
 et factum est ut rediret accepto regno
 ussit uocari seruos suos quibus de 20
 erat pecuniam ut sciret quemadm

^s ('prope' m. rec.)

autem primus dicens Domine, mna tua decem mnas adquisivit. 17 Et ait illi Euge, bone serve, quia in modico fidelis fuisti, eris potestatem habens supra decem civitates. 18 Et alter venit dicens Domine, mna tua fecit quinque mnas. 19 Et huic ait Et tu esto supra quinque civitates. 20 Et alter venit dicens Domine, ecce mna tua, quam habui repositam in sudario: 21 timui enim, quia homo austerus es, tollis quod non posuisti, et metis quod non seminasti. 22 Dicit ei De ore tuo te iudico, serve nequam. Sciebas quod ego austerus homo sum, tollens quod non posui, et metens quod non seminavi? 23 et quare non dedisti pecuniam meam ad mensam? et ego veniens cum usuris utique exegissem illud. 24 Et adstantibus dixit Auferte ab illo mnam et date illi qui decem mnas habet. 25 Et dixerunt ei Domine, habet decem mnas. 26 Dico autem vobis quia omni habenti dabitur, ab eo autem qui

21 (*austeris***).

22 (*austeris*).

CODEx D.—21 enim te . . . austeris (*et* 22). 26 et hab eo autem.

CODEx K.—21 enim te . . . austeris (*et* 22). 26 *Post* dabitur *add.* et habundabit et.

dñe mina tua d
 t et ait illi euge serue bon
 dico fidelis fuisti eris potesta
 ns supra decem ciuitates et alius
 icens dñe mina tua fecit quinq
 5 inas ait et huic et tu esto supra qu
 que ciuitates et alter uenit dicens
 dñe ^{ecce} mina tua quam habui repossitam
 in sudario quia timibam te quod homo
 austeris es tollis quod non possuisti et
 10 metis quod non seminasti dicit ei ex
 ore tuo te iudico serue infidelis scie
 bas quo[d] homo austeris sum tollo quod
 non posui et meto quod non seminau
 15 quare ergo non dedisti pecuniam meam
 ad mensam et ego cum uenissem cum
 usuris eam exegissem et adstantibus dix
 auferte ab illo minam et date ei qui d
 cem minas habet , et dixerunt dñe
 20 habet decem minas , dico autem uobis
 mni habenti dabitur ab eo autem

⁸ (‘ecce’ *m. rec.*)

⁹ (*sic*).

¹⁰ (*sic*).

⁴³ (‘d’ *erasum* est et ‘niā’ *scriptum*).

non habet, et quod habet auferetur ab eo. 27 Verum tamen inimicos meos illos, qui noluerunt me regnare super se, adducite huc et interficite ante me.

63 28 Et his dictis praecedebat ascendens Hierosolyma. 29 Et factum est cum appropinquasset ad Bethfage et Bethania ad montem qui vocatur oliveti, misit duos discipulos suos 30 dicens Ite in castellum quod contra est, in quod introeuntes invenietis pullum asinae alligatum, cui nemo umquam hominum sedit: solvite illum et adducite. 31 Et si quis vos interrogaverit Quare solvitis? sic dicetis ei, quia dominus opera eius desiderat. 32 Abierunt autem qui missi erant, et invenerunt sicut dixit illis stantem pullum. 33 Solventibus autem illis pullum dixerunt domini eius ad illos Quid solvitis pullum? 34 At illi dixerunt quia dominus eum necessarium habet. 35 Et duxerunt illum ad Iesum, et iactantes vestimenta sua supra pullum inposuerunt Iesum.

CODEx D.—28 in Hyerusolimam. 29 et Bethfage. 30 in quo. 31 vobis adducite solvitis . . . om. ei . . . operam.

CODEx K.—28 in Hierusolymam. 30 contra vos . . . adducite huc. 31 operam.

erum tamen inimicos
 luerunt me regnare sup
 uc et interficite ante me . et
 abiit ascendens in hierosolymis

, , , , , , , LXIII , ,

5

factum est cum adpropinquasset
 betfage et bethaniam ad montem qui
 uocatur oliuetum misit duos ex discipu
 lis dicens ite in castellum quod contra
 uos est in quo introeuntes inuenietis
 pullum assine alligatum super quem ne
 mo hominum sedit soluite illum et ad
 ducite et si quis uos interrogauerit qua
 re soluitis sic dicetis quoniam dno opus
 est , abierunt autem qui misi erant
 et inuenerunt sicut dixerat illis ihs
 stantem et soluentibus eis . dixerunt
 domini eius ad illos quid soluitis pul
 lum ad illi dixerunt dns operam eius
 desiderat et adduxerunt illum ad
 m et iactauerunt uestimenta sua

10

15

20

¹¹ (sic).

¹⁵ (sic m. pr.)

36 Eunte autem illo substernebant vestimenta sua in via. 37 Et cum appropinquaret iam ad descensum montis oliveti, coeperunt omnes turbae descendentium gaudentes laudare deum voce magna super omnibus quas viderant virtutibus, 38 dicentes Benedictus qui venit rex in nomine domini: pax in caelo et gloria in excelsis. 39 Et quidam Pharisaeorum de turbis dixerunt ad illum Magister, increpa discipulos tuos. 40 Quibus ipse ait Dico vobis quia si hi tacuerint, lapides clamabunt.

41 Et ut appropinquavit, videns civitatem flevit super illam, dicens. 42 quia si cognovisses et tu, et quidem in hac die tua, quae ad pacem tibi; nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis; 43 quia venient dies in te, et circumdabunt te inimici tui vallo, et circumdabunt te et coangustabunt te undique, 44 ad terram prosternent te et filios qui in te sunt, et non relinquent in te

CODEx D.—37 turbae dicentium audientes laudare. 42 *om.* et *prius*. 43 *om.* et circumdabunt te *sec.* 44 et ad terram . . . (filios *sine* tuos = *Am.*)

CODEx K.—37 = *Am.* 40 tacuerunt. 43 *om.* et circumdabunt te *sec.* 44 et ad terram . . . filios tuos.

autem illo substernebant

a sua in uia et cum adpropia^uret ia
descensam^u montis oliueti . coepit om
multitudo discipulorum gaudens lau

e dñm uoce magna de omnibus factis q
uidebant dicentes . benedictus qui u
nit in nomine dñm . benedictus rex isr
hel pax in caelo gloria in excelsis . et
quidam farisaeorum de turba dixerunt
ad illum magister increpa discipulos
tuos quibus ipse dixit dico uobis si isti
tacuerint lapides clamabunt , et cum
adpropiauit uidens ciuitatem fleuit su
per illam dicens quia si cognouisses tu
et quidem in die hac tua quae ad pacem
tibi essent , nunc autem abscondita
sunt ab oculis tuis quia uenient super
te dies et circumdabunt te undique
inimici tui uallo et obsidebunt te und
que et ad terram prosternent te et f
s tuos qui in te sunt et non relinquen

5

10

15

20

³ (*sic m. pr. ut vid.*) ¹² ('i' in 'tacuerint' supra 'u' eras.)

lapidem super lapidem, eo quod non cognoveris tempus visitationis tuae.

45 Et ingressus in templum coepit eicere vendentes in illo et ementes, 46 dicens illis Scriptum est quia domus mea domus orationis est : vos autem fecistis illam speluncam latronum.

47 Et erat docens cotidie in templo. Principes autem sacerdotum et scribae et principes plebis quaerebant illum perdere, 48 et non inveniebant quod facerent illi : omnis enim populus suspensus erat audiens illum.

XX. 64 1 Et factum est in una dierum docente illo. populum in templo et evangelizante conveniunt principes sacerdotum et scribae cum senioribus, 2 et aiunt dicentes ad illum Dic nobis, in qua potestate haec facis, aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem? 3 Respondens autem dixit

CODEX D.—47 princeps sacerdotum. 48 quid faceret (quid *super rasur.*)

CODEX K.—43 *Post lapidem sec. add.* et venient in te haec universa. 45 *Post ementes add.* et mensas nummulariorum effudit, et cathedras vendentium columbas evertit. 48 quid facerent.

non cognoueris tempus
tuae et ingressus in templum
eicere uendentes in illo et e
ntes et mensas nummulariorum
euertit et cathedras uendentium co
lumbas dicens scribuntum est domus
mea domus orationis uocabitur , uos
autem fecistis eam spelunca latronum
et erat cottidie docens in templo ,
principes autem sacerdotum et scri
bae et seniores plebis quaerebant illū
perdere et non inueniebant quid fa
cerent ei populus autem omnis suspen
sus erat audiens illum , , , LXIII
xi , , , , et factum est in una die
rum docente illo populum in templo et
euangelizante conuenerunt princi
pes sacerdotum et scribae cum seniori
bus et aiunt dicentes ad illum dic no
is in qua potestate haec facis aut
uis est qui dedit tibi potestatem han

5

10

15

20

ad illos Interrogabo vos et ego unum verbum, respondete mihi: 4 baptismum Iohannis de caelo erat an ex hominibus? 5 At illi cogitabant inter se dicentes quia si dixerimus De caelo, dicet Quare ergo non credidistis ei? 6 si autem dixerimus Ex hominibus, plebs universa lapidabit nos: certi sunt enim Iohannem prophetam esse. 7 Et responderunt se nescire unde esset. 8 Et Iesus ait illis Neque ego dico vobis in qua potestate haec facio.

65 9 Coepit autem dicere ad plebem parabolam hanc. Homo plantavit vineam et locavit eam colonis, et ipse peregre fuit multis temporibus. 10 Et in tempore misit ad cultores servum ut de fructu vineae darent illi: qui caesum dimiserunt eum inanem. 11 Et addidit alterum servum mittere: illi autem hunc quoque caedentes et afficientes contumelia dimiserunt inanem.

CODEx D.—XX. 3 *om.* unum. 9 ea locavit eam.

CODEx K.—XX. 3 verbum unum. 5 dicet nobis . . . illi *pro* ei. 9 pergere fuit.

errog
dite mihi
erat an ex hominibus ad illi cogita
ter se dicentes , si dixerimus de ca
dicet nobis quare non credidistis 5
et si dixerimus ex hominibus plebs
uniuersa lapidabit nos . certi sunt
im iohannem profetam fuisse . et
responderunt se nescire unde esset .
et ih̄s ait illis nee ego uobis dico in qua 10
potestate haec facio , , , LXV.
LXU , , , , , coepit autem dicere
ad plebem hanc parabolam uineam
plantauit homo quidam et locauit eam
cultoribus et ipse peregre multis tem 15
poribus afuit et quodam tempore
misit ad cultores seruum suum ut de
fructu uineae darent illi . cultores
autem caesum illum dimiserunt uacuu
et addidit alterum mittere seruum 20
autem et hunc quoque caesum

12 Et addidit tertium mittere: qui et illum vulnerantes eicerunt. 13 Dixit autem dominus vineae Quid faciam? mittam filium meum dilectum: forsitan cum hunc viderint verebuntur. 14 Quem cum vidissent coloni, cogitaverunt in se dicentes Hic est heres: occidamus illum, ut nostra fiat hereditas. 15 Et eiectum illum extra vineam occiderunt. Quid ergo faciet illis dominus vineae? 16 Veniet et perdet colonos istos, et dabit vineam aliis. Quo audito dixerunt illi Absit. 17 Ille autem aspiciens eos ait Quid est ergo hoc quod scriptum est Lapidem quem reprobaverunt aedificantes, hic factus est in caput anguli? 18 Omnis qui ceciderit supra illum lapidem conquassabitur: supra quem autem ceciderit, comminuet illum. 19 Et quaerebant principes sacerdotum et scribae mittere in illum manus illa hora, et timuerunt populum: cogno-

12 (*eccecerunt*).

CODEx D.—14 inter se.

CODEx K.—13 faciem. 14 inter se. 17 *om.* hoc.

ertium

eiecerunt

dixit autem dñs uineae quid faciā
mittam filium meum dilectissimum
hunc forsitan reuerebuntur . uiden
tes autem cultores cogitauerunt
se ad inuicem dicentes hic est heres oc
cidamus illum et nostra erit hereditas
et eiectum illum extra uineam occi
derunt quid ergo faciet illis dñs uineae
ueniet et perdet colonos istos et dabit
uineam aliis audientes autem dixe
runt absit ille autem intuens eos .
ait illis quid est ergo quod scribtum
est lapidem quem reprobauerunt
edificantes hic factus est in capud
nguli omnis qui ceciderit super illū
lapidem confringetur . super quem au
tem ceciderit contribulabitur et
quaerebant principes sacerdotum et
ribae iniecere in illum manus

5

10

15

20

veruntenim quod ad ipsos dixerit similitudinem istam.

66 20 Et observantes miserunt insidiatores qui se iustos simularent, ut caperent eum in sermone et traderent illum principatui et potestati praesidis. 21 Et interrogaverunt illum dicentes Magister, scimus quia recte dicis et doces et non accipis personam, sed in veritate viam dei doces: 22 licet nobis dare tributum Caesari an non? 23 Considerans autem dolum illorum dixit [ad] eos Quid me temptatis? 24 Ostendite mihi denarium: cuius habet imaginem et inscriptionem? Respondentes dixerunt Caesaris. 25 Et ait illis Reddite ergo quae Caesaris sunt Caesari, et quae dei sunt deo. 26 Et non potuerunt verbum eius reprehendere coram plebe, et mirati in responsis eius tacuerunt.

23 (*om. ad*).

CODEx D.—22 tributum dare. 23 tempestatis. 26 responso.

CODEx K.—24 vel *pro* et. 25 quae Cesari sunt. 26 responso.

enim quod ad
 multitudinem istam ^{..}et ^{....}cum ^{.....}reces

, , , , ,

LXVI

et cum recessis-⁵serit miserunt suborn-
 tos qui simularent se iustos esse ut a
 prae-¹⁰henderent sermones eius ut trad-
 rent eum potestati praesidis et interro-
 gau-¹⁵erunt illum dicentes , magister sci-
 mus quia recte dicis et bene doces
 et non accipis persanam sed in ueritate
 uiam dī doces licet nobis dare tribu-
 tum caesari an non . considerans aute-
 nequitiam illorum dixit ad illos . qđ
 me temptatis ostendite mihi denariū
 cuius habet imaginem et inscriptionem
 respondentes dixerunt caesaris . et ait
 illis reddite ergo quae sunt caesaris c-
 sari . et quae dī sunt dō . et non potue-
 runt uerbum eius reprae-²⁰hendere coram
 plebe et mirati in responso eius tacueru-

, , , , ,

, , , , ,

LXVII

⁵ (‘ simul.’ corr. ex ‘ sumul.’ m. pr.)

67 27 Accesserunt autem quidam Sadducaeorum, qui negant esse resurrectionem, et interrogaverunt eum 28 dicentes Magister, Moyses scripsit nobis Si frater alicuius mortuus fuerit habens uxorem, et hic sine filiis fuerit, ut accipiat eam frater eius uxorem et suscitet semen fratri suo. 29 Septem ergo fratres erant: et primus accepit uxorem et mortuus est sine filiis: 30 et sequens accepit illam, et ipse mortuus est sine filio: 31 et tertius accepit illam, similiter et omnes septem, et non reliquerunt semen et mortui sunt. 32 Novissima omnium mortua est et mulier. 33 In resurrectione ergo cuius eorum erit uxor? siquidem septem habuerunt eam uxorem. 34 Et ait illis Iesus Filii saeculi huius nubunt et traduntur ad nuptias, 35 illi autem qui digni habebuntur saeculo illo et resurrectione ex mortuis neque nubunt neque ducunt uxores: 36 neque enim ultra mori poterunt,

36 (*poterint**.)

CODEX D.—28 Moyses *sup. rasur.* 29 accipit. 32 (novissima) . . . *om.* et. 33 erit eorum.

CODEX K.—29 fratres apud nos . . accipit. 30 accipit (et 31). 32 novissima autem. 33 erit eorum. 34 *Post* huius

dicunt resurrectionem
et interrogauerunt illum dicen
magister moyses scripsit nobis
cuius frater mortuus fuerit habens
xorem et hic sine filiis fuerit ut accip
at illam frater illius uxorem et suscitet
semen fratri suo . septem ergo fratres
erant et primus accepit uxorem et de
functus est sine filiis et sequens ac
cepit cam . et ipse defunctus est sine
filiis et tertius accepit illam similiter
et omnes septem non reliquerunt
filios et mortui sunt . nouissime
autem et mortua est mulier illa , in
resurrectione ergo cuius erit uxor
septem enim habuerunt illam uxorem
et ait illis ih̄s fili huius saeculi nascun
tur et generant nubunt et nubun
tur qui autem digni sunt in illo saeculo
obtinere resurrectionem ex mortu
eq . nubunt neq . nubuntur , neq

add. generantur et generant. *Post* nubunt *add.* et nubuntur
. . . ducuntur *pro* traduntur. 35 illi vero.

aequales enim angelis sunt, et filii sunt dei cum sint filii resurrectionis. 37 Quia vero resurgant mortui, et Moyses ostendit secus rubum, sicut dicit dominum deum Abraham et deum Isaac et deum Iacob: 38 deus autem non est mortuorum sed vivorum: omnes enim vivunt ei. 39 Respondentes autem quidam scribarum dixerunt Magister, bene dixisti. 40 Et amplius non audebant eum quicquam interrogare.

41 Dixit autem ad illos Quomodo dicunt Christum filium David esse, 42 et ipse David dicit in libro psalmorum Dixit dominus domino meo Sede a dextris meis 43 donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum? 44 David ergo dominum illum vocat, et quomodo filius eius est?

45 Audiente autem omni populo dixit discipulis suis 46 Attendite a scribis, qui volunt ambulare in stolis et amant salutationes in foro et primas cathedras in synagogis et primos discubi-

CODEX K.—37 vere *pro* vero . . . *Post* dicit *add.* vidit in rubo.

gelis sunt qui resurre
 unt quoniam uero resurgent
 uis et moyses ostendit sicut et d
 uidi in rubo dñm dñm Abraham et dñm
 isac et dñm iacob dñs autem mortuo
 rum non est sed uiuorum omnes en
 illi uiuunt , respondentes autem qu
 dam farisaeorum dixerunt magister
 bene dixisti et amplius non sunt ausi
 quicquam interrogare eum . dixit
 autem ad eos quomodo ^{dicunt} xpm filium da
 uid esse et ipse dauid dicit in libro
 psalmorum dixit dns dño meo sede
 ad dextris meis donec ponam inimi
 cos tuos sub pedibus tuis . dauid ergo
 dñm illum uocat et quomodo filius es
 xu , , , , , LXVIII
 audiente autem omni populo dixit
 d discipulos suos adtendite a scr
 qui uolunt ambulare in stolis et
 ant salutationes in foro et prim

5

10

15

20

tus in conviviis, 47 qui devorant domos viduarum simulantes longam orationem: hi accipient damnationem maiorem.

XXI. [68] 1 Respiciens autem vidit eos qui mittebant munera sua in gazophylacium divites. 2 vidit autem et quandam viduam pauperculam mittentem aera minuta duo, 3 et dixit Vere dico vobis quia vidua haec pauper plus quam omnes misit. 4 Nam omnes hi ex abundanti sibi miserunt in munera dei: haec autem ex eo quod deest illi, omnem victum suum quem habuit misit.

69 5 Et quibusdam dicentibus de templo, quod lapidibus bonis et donis ornatum esset, dixit 6 Haec quae videtis, venient dies in quibus non relinquetur lapis super lapidem qui non destruat. 7 Interrogaverunt autem illum dicentes Praeceptor, quando haec erunt, et quod signum

4 (*abundantia**)

CODEx D.—47 domus.

CODEx K.—47 domus . . . accipiant. XXI. 3 *Post* misit *add.* in domum dei. 4 dum haec autem. 5 dixitque . . . 6 *om.* quae . . . *Post* lapidem *add.* hic in pariete.

in conuiujs qui de
t domos uiduarum occansion
a adorantes hii accipient damn
onem maiorem , respiciens autem ui
dit mittentes dona sua in gazofila
ium diuites . et uidit quandam pa
erculam mittentem aera mēnuta
duo , et dixit uere dico uobis . uid
ua haec paupercula plus omnibus mi
sit . nam omnes ex eo quod habunda
bat illis miserunt in munera dī haec
autem de inopia sua omnem uictum suū
quem habuit misit LXVIII
xvii et quibusdam dicen
tibus de templo quod lapidibus bonis
et donis ornatum esse dixit , haec
quae uidetis uenient dies in quibus
non relinquetur lapis super lapidem
hic in pariete qui non destruatur
nterrogauerunt autem illum dicen
es praeceptor quando haec eru

5
10
15
20

¹⁴ (*mutat. in [l]xvi.*)

cum fieri incipient? 8 Qui dixit Videte ne seducamini: multi enim venient in nomine meo, dicentes quia ego sum et tempus appropinquavit: nolite ergo ire post illos. 9 Cum autem audieritis proelia et seditiones, nolite terreri: oportet primum haec fieri, sed non statim finis. 10 Tunc dicebat illis Surget gens contra gentem et regnum adversus regnum, 11 terrae motus magni erunt per loca et pestilentiae et fames, terroresque de caelo et signa magna erunt. 12 Sed ante haec omnia incipient vobis manus suas et persequantur, tradentes in synagogas et custodias, tradentes ad reges et ad praesides, propter nomen meum. 13 Continget autem vobis in testimonium. 14 Ponite ergo in cordibus vestris non praemeditari quemadmodum respondeatis: 15 ego enim dabo vobis os et sapientiam, cui non poterint resistere et contradicere omnes adversarii vestri. 16 Trademini autem a parentibus

CODEx D.—XXI. 8 quoniam ego. 10 adversum. 11 terrimotus. 12 in vobis . . . tradentes *bis* (= *Am.*) . . . synagogis . . . *om.* et* . . . *om.* ad *sec.* 15 enim autem . . . *om.* et *prius** . . . poterunt.

CODEx K.—8 quoniam ego sum Christus. 9 oportet enim. 10 in illis* . . . *Post illis add.* in illis diebus . . . adversum.

dixit uidete ne seducam
 enim uenient in nomine meo
 es ego sum $\chi\overline{\rho}\varsigma$ et tempus propi
 it nolite ergo ire post illos . c

tem audieritis bella et seditio
 n . lite terreri oportet enim haec fie
 primum sed non statim finis in illis .
 exsurget enim gens contra gentem et
 regnum aduersus regnum ac terrae
 motus magni erunt per loca et pestilen
 tia et fames erunt terroresquae de
 caelo et signa magna erunt et tempesta
 tes sed ante haec omnia inicient in uos
 manus suas et persequentur tradentes
 in synagogis et custodias ducentes ad
 reges et praesides propter nomen meum
 contingent enim haec in testimonium
 uobis ponite ergo in cordibus uestris
 non cogitare quomodo respondeati
^{im} dabo uobis $\overline{o}\varsigma$ et sapientiam cui non p
 unt resistere omnes aduersarii

11 et terri motus . . . *fin. add.* et tempestates. 12 in vobis
 . . . persequentur omnes vos . . . trahentes *pro* tradentes
sec. 15 poterunt.

et fratribus et cognatis et amicis, et morte afficient ex vobis, 17 et eritis odio omnibus propter nomen meum. 18 Et capillus de capite vestro non peribit: 19 et in patientia vestra possidebitis animas vestras. **70** 20 Cum autem videritis circumdari ab exercitu Hierusalem, tunc scitote quia appropinquavit desolatio eius. 21 Tunc qui in Iudaea sunt fugiant in montes, et qui in medio eius discedant, et qui in regionibus non intrent in eam, 22 quia dies ultionis hi sunt, ut impleantur omnia quae scripta sunt. 23 Vae autem praegnantibus et nutrientibus in illis diebus: erit enim pressura magna supra terram et ira populo huic, 24 et cadent in ore gladii et captivi ducentur in omnes gentes, et Hierusalem calcabitur a gentibus, donec impleantur tempora nationum. 25 Et

CODEx D.—18, 19 *om.* de capite *usq.* patientia.* 21 discedant.

CODEx K.—17 omnibus hominibus. 19 *om.* et. 21 discedant.

cognatis et ab amicis et
ficient ex uobis et eritis odio o
s hominibus propter nomen meum
apillus de capite uestro non praeter
t . in uestra patientia adquiret 5
nimas uestras , , , , , , , LXX
 , , , , cum autem uideritis circum
dari ab exercitu hierusalem tunc scito
te quod adpropiauuit desolatio eius
tunc qui in iudea sunt fugiant in mon 10
tes . et qui fuerint in medio eius dis
cendant et qui in regionibus eius
non intrent in eam quia dies ultiones
hii sunt ut adimpleantur omnia quae
scribta sunt . uae pregnantibus et nutri 15
entibus in illis diebus . erit enim ne
essitas magna super terram et ira
pulo huic et cadent in ore gladii
et in captiuitatem ducentur in omnibu
entibus et hierusalem conculcabitur 20
entibus usque dum impleantur

erunt signa in sole et luna et in stellis, et in terris pressura gentium prae confusione sonitus maris et fluctuum, 26 arescentibus hominibus prae timore et expectatione quae supervenient universo orbi: nam virtutes caelorum movebuntur. 27 Et tunc videbunt filium hominis venientem in nube cum potestate magna et maiestate. 28 His autem fieri incipientibus respicite et levate capita vestra, quoniam appropinquat redemptio vestra. 29 Et dixit illis similitudinem. Videte ficulneam et omnes arbores: 30 cum producunt iam ex se fructum, scitis quoniam prope est aestas: 31 ita et vos cum videritis haec fieri, scitote quoniam prope est regnum dei. 32 Amen dico vobis quia non praeteribit generatio haec donec omnia fiant. 33 Caelum et terra transibunt, verba autem mea non transient.

CODEx D.—25 et stellis . . . et maris. 33 (transibunt . . . transient = *Am.*).

CODEx K.—25 et stellis . . . *post* terris *add.* et . . . sonitus et maris. 31 haec omnia.

a et stell in terris
ntium prae confusione soni
is et fluctuum arescentibus
nibus prae timore et expectat
eorum quae superuenient uniuer 5
orbi uirtutes enim caelorum commo
uebuntur^{h. d.}. cum autem haec fieri inci
pient erigite uos et alleuate capita
uestra quoniam adpropiauit redem
ptio uestra et dixit illis similitudinem 10
uidete ficulneam et omnes arbore
cum producunt ex se folia scitis
quoniam prope est aestas sic et uos
cum uideritis haec omnia fieri . sci
tote quod prope est regnum dī . amen 15
amen dico uobis quia non praeter
bit generatio haec donec omnia
fiant caelum et terra transiet . uer
ba autem mea non praeteribuut
et tunc uidebunt filiū hominis ueni 20
in nubib cum uirtute magna et po

⁷ (i.e. 'hic desunt,' *vide infra*.)

34 Adtendite autem vobis ne forte graventur corda vestra in crapula et ebrietate et curis huius vitae, et superveniat in vos repentina dies illa: 35 tamquam laqueus enim superveniet in omnes qui sedent super faciem omnis terrae. 36 Vigilate itaque omni tempore orantes ut digni habeamini fugere omnia quae futura sunt et stare ante filium hominis.

[71] 37 Erat autem diebus docens in templo, noctibus vero exiens morabatur in monte qui vocatur oliveti. 38 Et omnis populus manicabat ad eum in templo audire eum.

XXII. 1 Appropinquabat autem dies festus azymorum qui dicitur pascha, 2 et quaerebant principes sacerdotes et scribae quomodo eum interficerent; timebant vero plebem.

3 Intravit autem satanas in Iudam qui vocatur Scarioth, unum de duodecim: 4 et abiit et

CODEx D.—35 faciem orbis terrae. 36 ista omnia. XXII. 3 qui cognominabatur.

CODEx K.—35 faciem orbis terrae. 36 ista omnia. 37 in diebus. XXII. 3 qui cognominabatur.

estr . . . n c . . pula
 et in cogitationibus saecularib
 perueniat in uos repentinus d
 tamquam laqueus enim superue 5
 et super omnes sedentes supra faciē
 uniuersae terrae , uigilate itaque in
 omni tempore orantes ut digni habe
 amini fugere omnia ista quae futu
 ra sunt et stetis ante filium hominis 10
 lxxi , , , , , LXXI
 erat autem in diebus illis docens in
 templo noctibus autem exiens requi
 escebat in monte oliueti et omnis
 populus ante lucem ueniebat ad 15
 eum in templum ut audiret eum .
 dpropiauit autem dies festus azimo
 rum qui dicitur pascha et quaerebant
 principes sacerdotum et scribae
 quomodo eum interficerent . time 20
 ant enim plebem intrauit autem
 tanas in iudam qui cognominat

¹¹ (lxxi. mutat. in lxxiii. ut vid.)

¹⁵ (litterae 'e' et 'l' in 'ante lucem' super rasur.)

locutus est cum principibus sacerdotum et magistratibus quemadmodum illum traderet eis. 5 Et gavisi sunt et pacti sunt pecuniam illi dare: 6 et spondit, et quaerebat oportunitatem ut traderet illum sine turbis.

72 7 Venit autem dies azymorum, in qua necesse erat occidi pascha: 8 et misit Petrum et Iohannem dicens Euntes parate nobis pascha ut manducemus. 9 At illi dixerunt Ubi vis paremus? 10 Et dixit ad eos Ecce introeuntibus vobis in civitatem occurrit vobis homo amphoram aquae portans: sequimini eum in domum in qua intrat. 11 et dicetis patri familias domus Dicet tibi magister Ubi est diversorium ubi pascha cum discipulis meis manducem? 12 Et ipse vobis ostendet caenaculum magnum stratum, et ibi parate. 13 Euntes autem invenerunt sicut dixit illis, et paraverunt pascha.

CODEx D.—10 occurret . . . in quam. 11 dicit.

CODEx K.—5 *Post* gavisi sunt *add.* et pulliciti sunt . . . darent *pro* dare. 7 dies festus. 10 occurret. 10 sequemini . . . in quam introerat. 11 dicit. 12 ostenderet.

decim

um principibus sacerdotum
 bis quemadmodum traderet
 gauisi sunt et polliciti sunt pecuni
 illi dare et spondit eis et quaer 5
 oportunitatem ut traderet eum il
 sine turba . LXXII ,, ,, ,,
 lxx ,, , uenit autem dies paschae
 in quo oportebat immolari pascha
 et misit petrum et iohannem dicens 10
 euntes parate nobis pascha ut man
 ducemus ad illi dixerunt ubi uis pa
 remus et dixit ad illos ecce intranti
 bus uobis in ciuitate occurret uobis
 homo amforam aquae portans seque 15
 mini eum in domum in quam intraue
 rit et dicetis patrifamilias dicit tibi
 magister ubi est hospitium ubi pascham
 cum discipulis meis manducem . et ipse
 ostendit uobis in superib^{ori} locum ma 20
 num stratum ibi parate . euntes a

²⁰ (‘ori’ m. sec.)

14 Et cum facta esset hora, discubuit et duodecim apostoli cum eo. 15 Et ait illis Desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum ante quam patiar: 16 dico enim vobis quia ex hoc non manducabo illud donec impleatur in regno dei. 17 Et accepto calice gratias egit et dixit Accipite et dividite inter vos: 18 dico enim vobis quod non bibam de generatione vitis donec regnum dei veniat. 19 Et accepto pane gratias egit et fregit et dedit eis dicens Hoc est corpus meum quod pro vobis datur: hoc facite in meam commemorationem. 20 Similiter et calicem postquam caenavit, dicens Hic est calix novum testamentum in sanguine meo, quod pro vobis fundetur. 21 Verum tamen ecce manus tradentis me mecum est in mensa, 22 Et quidem filius hominis secundum quod definitum est vadit, verum

CODEx D.—17 *om.* et dixit*. 19 *om.* et *sec.* . . . commorationem.

CODEx K.—19 fregit dedit. 20 effundetur.

pascha et cum hora
discubuit et apostoli cum illo
t illis desiderio cupiui hoc pascha
anducare uobiscum antequam pa
ar dico enim uobis iam non man
ducabq hoc donec impleatur in re
gno dī . et accepto calice gratias egit
et dixit accipite calicem et diuidite
inter uos , dico enim uobis quoniam
a modo non bibam de generatione
uitis usq . dum regnum dī ueniat , et
accepto pane gratias egit et fregit
et dedit illis dicens . hoc est corpus meū
quod pro uobis tradetur . hoc faci
te in meam commemorationem . et ca
licem similiter post cenam dicens . hic
calix est noui testamenti in meo san
guine qui pro uobis effundetur
uerum tamen ecce manus eius qui
me traditurus est mecum est in men
a et filius quidem hominis tradetu

5

10

15

20

tamen vae illi homini per quem tradetur. 23 Et ipsi coeperunt quaerere inter se quis esset ex eis qui hoc facturus esset.

73 24 Facta est autem et contentio inter eos, quis eorum videretur esse maior. 25 Dixit autem eis Reges gentium dominantur eorum, et qui potestatem habent super eos benefici vocantur : 26 vos autem non sic sed qui maior est in vobis fiat sicut iunior, et qui praecessor est sicut ministrator. 27 Nam quis maior est, qui recumbit an qui ministrat? nonne qui recumbit? Ego autem in medio vestrum sum sicut qui ministrat. 28 Vos autem estis qui permansistis mecum in temptationibus meis : 29 Et ego dispono vobis, sicut disposuit mihi pater meus regnum, 30 ut edatis et bibatis super mensam meam in regno,

CODEX D.—22 traditur. 24 *om.* et. 27 aut *pro an.*

CODEX K.—24 *om.* et . . . videtur. 26 iunior *pro minor.* 27 aut *pro an.* . . . *Post ministrat add.* in gentibus . . . *Post recumbit sec. add.* in vobis autem non sic sed qui ministrat. 30 regno meo.

t . . en uae illi
quem tradetur . et ipsi
bant inter se quis esset ex
oc facturus esset ,,, LXXIII
,,, ,,, facta est autem con
tio inter eos quis eorum uidetur
esse maior dixit autem illis reges
gentium dominantur eorum et qui
potestate^s habent benigni uocan
tur uos autem non sic sed qui mai
or est uestrum fiat sicut iuuenis . et
qui princeps est fiat sicut minister
quis enim maior est qui discumbit
aut qui ministrat in gentibus quidē
qui discumbit in uobis autem non sic
sed qui ministrat , ego autem sum in
medio uestrum sicut ministrans . uos
autem estis permanentes mecum in tē
ptationibus meis et ego dispono uo
bis sicut disposuit mihi pater meus
regnum ut edatis et bibatis in mensa

5

10

15

20

et sedeatis super thronos iudicantes duodecim tribus Israhel. **74** 31 Ait autem dominus Simon Simon, ecce satanas expetivit vos ut cribraret sicut triticum. 32 ego autem rogavi pro te ut non deficiat fides tua et tu aliquando conversus confirma fratres tuos. 33 Qui dixit ei Domine, tecum paratus sum et in carcerem et in mortem ire. 34 Et ille dixit Dico tibi, Petre, non cantabit hodie gallus donec ter abneges nosse me.

Et dixit eis 35 Quando misi vos sine sacco et pera et calciamentis, numquid aliquid defuit vobis? 36 At illi dixerunt Nihil. Dixit ergo eis Sed nunc qui habet sacculum tollat, similiter et peram, et qui non habet vendat tunicam suam et emat gladium. 37 Dico autem vobis quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me, Et quod cum iniustis deputatus est. Etenim

CODEx D.—30 (*om. meo = Am.*) . . . throno. 31 expetiit. 34 (*et = Am.*). 37 dicio enim . . . (*quod = Am.*).

CODEx K.—31 Simoni Simon . . . expetit. 32 *Post* tuos *add.* et rogate ne intretis in temptationem. 34 (*et = Am.*) . . . *Post* ter *add.* me. 36 *Post* habet *sec. add.* gladium. 37 dico enim.

de . . . sedis iud . c . . te
odecim tribus israhel . , , ,

, , , , , , LXXIIII

ixit autem dn̄s simoni ecce satanas
expetiuit ut uos uentilet sicut triticū
ego autem rogaui pro te ut non defi
ciat fides tua . et tu aliquando con
uertere et confortare fratres tuos

sque dixit dn̄e tecum sūm paratus sū
n carcerem et ad mortem ire . ad ipse
dixit dico tibi petre non cantabit ho
die gallus donec ter te abneges nosse
me et dixit illis quando misi uos sine
sacculo et perā et calciamentis . num
quid aliquid defuit uobis . et respon
derunt nihil . et dixit ergo nunc qui
habet sacculum tollat similiter et perā
et qui non habet uendat uestimentum
suum et emat gladium* dico enim
uobis quoniam hoc quod scribturn est
ortet consummari in me quod cum

5

10

15

20

¹⁹ (* *rasura.*)

ea quae sunt de me finem habent. 38 At illi dixerunt Domine, ecce gladii duo hic At ille dixit eis Sat est.

75 39 Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem olivarum: secuti sunt autem illum et discipuli. 40 Et cum pervenisset ad locum, dixit illis Orate ne intretis in temptationem. 41 Et ipse avulsus est ab eis quantum iactus est lapidis, et positis genibus orabat 42 dicens Pater, si vis, transfer calicem istum a me: verum tamen non mea voluntas sed tua fiat. 43 Apparuit autem illi angelus de caelo confortans eum. Et factus est in agonia et prolixius orabat. 44 Et factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrentis in terram. 45 Et cum surrexisset ab oratione et venisset ad discipulos suos, invenit eos dormientes prae tristitia, 46 et ait illis Quid dormitis? surgite, orate ne intretis in temptationem.

CODEx D.—42 calicem hunc. 43 (= *Am.*). 45 invenit illos. 46 et orate.

CODEx K.—38 satis. 39 ingressus. 41 iactatus. 42 calicem hunc. 43 (= *Am.*). 46 dormientis . . . et orate.

erunt dnē ecce gladii d
ixit sufficit LXX

„„ „„ et exiens abiit secu
etudinem suam in montem o

secuti sunt autem illum et discip
eius et cum uenissent ad locum d
xit eis . orate ne intretis in temptatio
nem . et ipse discessit ab eis quantum
iactus lapidis , et possitis genibus ora
bat dicens . pater si uis transfers 10
calicem hunc a me , uerumtamen non
mea uoluntas sed tua fiat , apparuit
autem illi angelus de caelo . confortans
eum et factus est in agoniam et prolix
us orabat et factus est sudor eius sicu 15
guttae sanguinis decurrentis in terrā
et surgens ab oratione uenit ad dis
cipulos suos et inuenit eos dormiente
prae tristitia et ait illis quid dormitis
surgite orate ne intretis in temptatio 20

76 47 Adhuc eo loquente, ecce turba, et qui vocabatur Iudas unus de duodecim antecede-
 eos, et appropinquavit Iesu ut oscularetur eum.
 48 Iesus autem dixit ei Iuda, osculo filium ho-
 minis tradis? 49 Videntes autem hi qui circa
 ipsum erant quod futurum erat, dixerunt ei Do-
 mine, si percutimus in gladio? 50 Et percussit
 unus ex illis servum principis sacerdotum et am-
 putavit auriculam eius dextram. 51 Respondens
 autem Iesus ait Sinite usque huc: et cum tetigis-
 set auriculam eius, sanavit eum. 52 Dixit autem
 Iesus ad eos qui venerant ad se, principes sacer-
 dotum et magistratus templi et seniores Quasi ad
 latronem existis cum gladiis et fustibus: 53 cum
 cotidie vobiscum fuerim in templo, non exten-
 distis manus in me: sed haec est hora vestra
 et potestas tenebrarum.

CODEx D.—47 adhuc illo . . . osculetur. 49 domine, si vis. 51 ait eis.

CODEx K.—47 illo *pro* eo. 49 domine, si vis. 51 ait eis
 52 *Post* fustibus *add.* cumpraehendere me.

o lo . . . nte
et qui uocabatur iu
duodecim antecedebat e
edens osculatus est ih̄m h
signum dederat illis dicens qu
culatus fuero ipse est et dixit
ei ih̄s iuda osculo filium hominis
tradis . uidentes autem qui circa eū
erant quod factum esset dixerunt
ei dñe si percutiemus gladio et percus
sit unus ex illis seruum principis sacer
dotum et amputauit auriculam eius
dexteram . respondens autem ih̄s
sinite usque nunc . et extendens
manum tetigit eum et restituta est
auricula eius , dixit autem ih̄s hīs qui
uenerant ad se principibus sacerdo
tum et magistratibus templi et seniori
bus . quasi ad latronem existis cum
gladiis et fustibus cum essem cotidie uobi
m in templo et non extendistis in m

5

10

15

20

54 Comprehendentes autem eum duxerunt ad domum principis sacerdotum; Petrus vero sequebatur a longe. 55 Accenso autem igni in medio atrio et circumsedentibus illis erat Petrus in medio eorum. 56 Quem cum vidisset ancilla quaedam sedentem ad lumen et eum fuisset intuita, dixit Et hic cum illo erat. 57 At ille negavit eum dicens Mulier, non novi illum. 58 Et post pusillum alius videns eum dixit Et tu de illis es. Petrus vero ait O homo, non sum. 59 Et intervallo facto quasi horae unius alius quidam affirmabat dicens Verè et hic cum illo erat: nam et Galilaeus est. 60 Et ait Petrus Homo, nescio quid dicis. Et continuo adhuc illo loquente cantavit gallus, 61 et conversus dominus respexit Petrum, et recordatus est Petrus verbi domini,

CODEx D.—55 igne . . . (atrio = *Am.*). 56 fecisset* *pro* fuisset.

CODEx K.—54 sequebatur eum. 55 igne . . . (atrio = *Am.*). 56 cum *pro* eum.

ebrarum conprae
eum et duxerunt in dom
acerdotum , petrus autem
atur a longe accendeb
m ignem in medio atrio et cum se
tibus illis sedebat petrus in m
d . o eorum . uidens autem eum quaedā
ancilla sedentem ad lumen inten
dens in eum dixit et hic de ipsis est
qui cum illo erant ad ille negauit
dicens mulier non noui illum , post
pusillum iterum alter uidens illū
dixit et tu illius es et cum illo eras
semper et petrus dixit non sum ego
et post interuallum quasi hora unius
alius adfirmabat dicens . uere et hic
cum illo erat nam et galileus est , et
ait petrus homo nescio quid dicas
et continuo adhuc eo loquente gal
lus cantauit . conuersus autem dn
respexit petrum , et rememora

5

10

15

20

sicut dixit quia prius quam gallus cantet ter me negabis : 62 et egressus foras Petrus flevit amare.

63 Et viri qui tenebant eum includebant ei caedentes, 64 et velaverunt eum et percutiebant faciem eius, et interrogabant eum dicentes Prophetiza, quis est qui te percussit? 65 Et alia multa blasphemantes dicebant in eum.

77 66 Et ut factus est dies, convenerunt seniores plebis et principes sacerdotum et scribae et duxerunt illum in concilium suum, dicentes Si tu es Christus, dic nobis. 67 Et ait illis Si vobis dixero, non creditis mihi : 68 si autem et interrogavero, non respondebitis mihi neque dimittetis. 69 Ex hoc autem erit filius hominis sedens a dextris virtutis dei. 70 Dixerunt autem omnes Tu ergo es filius dei? Qui ait Vos dicitis, quia ego sum. 71 At illi dixerunt Quid adhuc desideramus testimonium? ipsi enim audivimus de ore eius.

CODEx D.—61 *om.* quia*. 62 *amarisimae**. 66 *consilium*. 67 (*credit* = *Am.*). 68 *om.* et . . . respondetis . . . dimittitis.

CODEx K.—61 *negabis nosse*. 64 *profetiza nobis*. 66 *Post*

gallus cantet te
 gabis uiri autem qui conpr
 ant ihm̄ eludebant eum
 perientes faciem eius delu
 eum et interrogabant eum d
 profetiza quis est qui te percu
 alia multa blasfemantes diceb
 in eum LXXVII

LXXV , , et cum factus esset dies
 conuenerunt seniores plebis et prin
 cipes sacerdotum et scribae et per
 duxerunt illum in concilium suum di
 centes , si tu es xp̄s dic nobis et dixit
 eis si uobis dixerō non creditis et si in
 terrogauero non respondebitis mihi
 neq. dimittetis a modo enim erit
 filius hominis sedens ad dexteram
 uirtutis dī dixerunt autem omnes
 tu ergo es filius dī et dixit eis uos
 citis quia ego sum , ad illi dixerunt
 id adhuc opus est testimonium

⁹ (*mutat.*) ¹⁴ (' et' insertum m. pr. ut vid.)

scribae *add.* et interrogauerunt. 68 *om.* et . . . respondetis.
 71 *Post eius add.* blasphemiam.

XXIII. 1 Et surgens omnis multitudo eorum duxerunt illum ad Pilatum. 2 Coeperunt autem illum accusare dicentes Hunc invenimus subvertentem gentem nostram et prohibentem tributa dare Caesari et dicentem se Christum regem esse. 3 Pilatus autem interrogavit eum dicens Tu es rex Iudaeorum? At ille respondens ait Tu dicis. 4 Ait autem Pilatus ad principes sacerdotum et turbas Nihil invenio causae in hoc homine. 5 At illi invalescebant dicentes Commovet populum docens per universam Iudaeam et incipiens a Galilaea usque huc. 6 Pilatus autem audiens Galilaeam interrogavit si homo Galilaeus esset, 7 et ut cognovit quod de Herodis potestate esset, remisit eum ad Herodem, qui et ipse Hierosolymis erat illis diebus. 8 Herodes autem viso Iesu gavisus est valde: erat enim cupiens ex multo tempore videre eum, eo quod audiret multa de illo, et sperabat signum aliquod videre

7 (*ad eum*.*)

CODEX D.—XXIII. 2 accusare illum. 7 in Hierosolymis . . . in illis.

CODEX K.—XXIII. 2 accusare illum . . . *Post* nostram *add.* et solventem legem nostram profetas. 3 autem audiens. 6 interrogavit eum. 7 *om.* et *prius.*

Ititudo eo

d pilatum et coeperunt

m dicentes hunc inuenimus

tentem gentem et prohiben

ta dari dicentem $\chi\overline{p}m$ regem se

5

tus autem interrogauit eum di

rex iudaeorum respondens $ih\bar{s}$

ait tu dicis , pilatus autem dixit ad

principes sacerdotum et turbas , nihil

inuenio causae in hoc homine . illi autem

10

inualescebant dicentes commouet $p\bar{o}$

populum docens per totam iudaeam im

incipiens a galilea usq . huc . pilatus

autem audiens galileam interrogaui

si a galilea homo esset et ut cognouit quo

15

in herodis potestate est transmisit illum

ad herodem quoniam et ipse hieruso

lymis erat in illis diebus . herodis au

tem uiso $ih\bar{u}$ gauisus est ualde , erat

enim desiderans ex multo tempo

20

uidere eum eo quod audiret m

ab eo fieri. 9 Interrogabat autem illum multis sermonibus: at ipse nihil illi respondebat. 10 Stabant etiam principes sacerdotum et scribae constanter accusantes eum. 11 Sprevit autem illum Herodes cum exercitu suo, et inlusit indutum veste alba, et remisit ad Pilatum. 12 Et facti sunt amici Herodes et Pilatus in ipsa die: nam antea inimici erant ad invicem.

13 Pilatus autem convocatis principibus sacerdotum et magistratibus et plebe 14 dixit ad illos Optulistis mihi hunc hominem quasi avertentem populum, et ecce ego coram vobis interrogans nullam causam inveni in homine isto ex his in quibus eum accusatis. 15 Sed neque Herodes: nam remisi vos ad illum, et ecce nihil dignum morte actum est ei. 16 Emendatum ergo illum dimittam. Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum unum. 18 Exclamavit autem

CODEx D.—9 *om.* illi. 10 (*etiam = Am.*) . . . et constanter*. 15 acutum est.

CODEx K.—9 *om.* illi. 14 interrogans eum. 15 *Post Herodis (sic passim) add.* in alio sic remissit eam ad vos. 17 unum victum.

sermonibus . ipse a
nihil respondebat illi staba
sacerdotum et scribae ueh
accusantes eum spreuit 5
illum herodes cum exercitu suo
deludens induens eum ueste alb
remisit illum ad pilatum . et facti
sunt amici herodes et pilatus in il
la die erant enim antea inimici 10
ualde inuicem , pilatus autem con
uocauit principes sacerdotum et ma
gistratos populi et dixit ad illos optu
listis ^{mihi} hunc hominem quasi auertentē
populum et ecce ego coram uobis in 15
terrogans nullam causam inuenio
in hoc de his quibus eum accusatis
sed neque herodes nam misi uos ad
illum ecce nihil dignum morte actū
est cum eo emendatum ergo eum di 20
tam necesse autem habebat

simul universa turba dicens Tolle hunc, et dimitte nobis Barabban. 19 qui erat propter seditionem quondam factam in civitate et homicidium missus in carcerem. 20 Iterum autem Pilatus locutus est ad illos volens dimittere Iesum. 21 At illi succlamabant dicentes Crucifige, crucifige illum. 22 Ille autem tertio dixit ad illos Quid enim mali fecit iste? nullam causam mortis inveni in eo: corripiam ergo illum et dimittam. 23 At illi instabant vocibus magnis postulantes ut crucifigeretur, et invalescebant voces eorum. 24 Et Pilatus adiudicavit fieri petitionem eorum: 25 dimisit autem illis eum qui propter homicidium et seditionem missus fuerat in carcerem, quem petebant, Iesum vero tradidit voluntati eorum.

78 26 Et cum ducerent eum, apprehenderunt Simonem quendam Cyrenensem venientem de villa, et inposuerunt illi crucem portare post Iesum. 27 Sequebatur autem illum multa turba

CODEX D.—19 quandam. 22 inveniam . . . corripiam ego illum.

CODEX K.—20 dimittere eis Iesum. 22 invenio. *Post 25 add.* susceperunt ergo Iesum et portans crucem ducebatur.

autem uniuer
 tollite hunc et dimitte
 ban qui propter seditio
 tam in ciuitatem et hom
 rat in carcerem .^{h . d .} | ih̄m uero 5
 tati eorum LXXVIII
 , , , suscepunt ergo ih̄m
 ns crucem ducebatur . et cum
 cerent eum adpraehenderunt
 dam simonem cyrenensem uenien 10
 tem de agro et impossuerunt illi cru
 cem ut portaret post ih̄m . sequebatur
 autem eum multitudo populi et mulie
 res plangentes et clamantes . conuer
 sus autem autem ad eos ih̄s dixit , filia 15
 israhelitae nolite flere super me sed
 super uos flete et super filios uestros
 quoniam uenient dies in quibus di
 cent beatae steriles et uentres qu
 non genuerunt et ubera quae non 20
 trierunt . tunc incipient di . e
 cutus est ad eos . uolens dimittere ih̄m . ad illi suc . . . m
 id enī mali fecit iste . nullā enī c

⁵ (i. e. 'hic desunt' vide infra).

populi et mulierum, quae plangebant et lamentabantur eum. 28 Conversus autem ad illas Iesus dixit Filiae Hierusalem, nolite flere super me, sed super vos ipsas flete et super filios vestros: 29 quoniam ecce venient dies in quibus dicent Beatae steriles, et ventres qui non genuerunt, et ubera quae non lactaverunt. 30 Tunc incipient dicere montibus Cadite super nos, et collibus Operite nos: 31 quia si in viridi ligno haec faciunt, in arido quid fiet? 32 Ducebantur autem et alii duo nequam cum eo ut interficerentur.

33 Et postquam venerunt in locum qui vocatur calvariae, ibi crucifixerunt eum et latrones, unum a dextris et alterum a sinistris. 34 Iesus autem dicebat Pater, dimitte illis: non enim sciunt quid faciunt. Dividentes vero vestimenta eius miserunt sortes. 35 Et stabat populus spectans, et deridebant illum principes cum eis dicentes Alios salvos fecit, se salvum faciat, si hic est Christus dei electus. 36 Includebant autem ei et milites accedentes et acetum offerentes illi, 37 dicentes Si tu es rex Iudaeorum, salvum te fac. 38 Erat

CODEx D.—36 milites ascendentes.

CODEx K.—27 lamentabant. 33 ubi *pro* ibi . . . latrones duos.

quia si in u
nt in harido quid fac
ntur autem et alii duo m
cum illo ut crucifigere
et capnatas . et postquam
in locum qui uocatur ca
crucifixerunt eum et latro
num ad dextris et unum ad sinist
s autem dicebat pater dimitte illis
non enim sciunt quid faciunt . et di
uidentes uestimenta eius miserunt
sortes et stabat populus expectans
et deridebant illum principes dicentes
alios saluos fecit se saluum faciat
si est $\chi\overline{\rho}\overline{s}$ filius dī electus . inridebant
autem eum . et milites accedentes ac
cetum offerebant ei dicentes . si tu
es rex iudaeorum saluum te fac
erat autem titulus scribtus super eū
teris graecis et latinis et hebraeicis
i . daeorum hic est unus etiam

5

10

15

20

autem et superscriptio inscripta super illum literis graecis et latinis et hebraicis Hic est rex Iudaeorum. 39 Unus autem de his qui pendebant latronibus blasphemabat eum dicens Si tu es Christus, saluum fac te met ipsum et nos. 40 Respondens autem alter increpabat illum dicens Neque tu times deum, quod in eadem damnatione es? 41 Et nos quidem iuste, nam digna factis recepimus: hic vero nihil mali gessit. 42 Et dicebat ad Iesum Domine, memento mei cum veneris in regnum tuum. 43 Et dixit illi Iesus Amen dico tibi, hodie mecum eris in paradiso.

44 Erat autem fere hora sexta et tenebrae factae sunt in universa terra usque in nonam horam, 45 et obscuratus est sol, et velum templi scissum est medium. 46 Et clamans voce magna Iesus ait Pater, in manus tuas commendo spiritum meum. Et haec dicens expiravit. 47 Videns autem centurio quod factum fuerat, glorificavit deum dicens Vere hic homo iustus est. 48 Et omnis turba eorum qui simul aderant ad spectaculum istud et videbant quae fiebant, percutientes

dicens , nonne
uum te fac et nos resp
alius arguebat eum dicens
dm̄ quoniam in eodem iudi
us nos quidem iuste digna enim
meis recepimus hic autem nihil
it . et dicebat ad ihm̄ memor esto
i dnm̄ cum ueneris in regnum tuum
et dixit illi ih̄s amen dico tibi hodie me
cum eris in paradiso patris , et erat
fere hora sexta et tenebrae factae sunt
in uniuersa terra usq . in horam nonā
sol obscuratus est et uelum templi scis
sum est medium , et exclamauit uoce
magna ih̄s dicens . pater in manus tuas
commendo sp̄m̄ meum , hoc autem
dicens expirauit , uidens autem
centurio quod factum est magnifica
uit dm̄ dicens uere hic homo iustus era
et omni^s turba et qui simul aderant
ad spectaculum uidentes quae

5

10

15

20

pectora sua revertebantur. 49 Stabant autem omnes noti eius a longe, et mulieres quae secutae erant eum a Galilaea, haec videntes.

50 Et ecce vir nomine Ioseph, qui erat decurio, vir bonus et iustus, 51 hic non consenserat concilio et actibus eorum, ab Arimathia civitate Iudaea. qui expectabat et ipse regnum dei : 52 hic accessit ad Pilatum et petiit corpus Iesu, 53 et depositum involvit sindone, et posuit eum in monumento exciso, in quo nondum quisquam positus fuerat. 54 Et dies erat parasceves, et sabbatum inlucescebat.

55 Subsecutae autem mulieres, quae cum ipso venerant de Galilaea, viderunt monumentum et quemadmodum positum erat corpus eius, 56 et revertentes paraverunt aromata et unguenta : et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum.

CODEx D.—51 consilio . . . Iudae. 54 parascevae.

CODEx K.—51 consilio . . . eorum, erat autem ab . . . Iudae . . . expectabant. 52 petit. 53 in sindone munda. *Post 53 add.* et inposito eo inposuit monumento lapidem magnam. 54 parasceve . . . 55 mulieres duae.

stabant a
et mulieres quae
erant illum a galilea hae
et ecce uir nomine ioseph
t decurio sibi sufficiens op
et iustus hic non consenserat co
et actui eorum erat autem ab a
tia ciuitate iudeae qui expectab
regnum dñ . hic accessit ad pilatum
et petit corpus ihū et depositum inuo
luit in syndone et possuit eum in mo
numento nouo exciso in quo non
dum quisquam positus erat . erat
autem dies parasceue . et sabbatū
inlucescebat . subsecutae autem sunt
duae mulieres quae simul uenerant
cum eo a galilea et uiderunt monu
mentum et quemadmodum possum
esset corpus eius . et reuersae paraue
unt aromata et unguenta et sabba
quidem siluerunt secundū mandat

5

10

15

20

⁵ (‘ op ’ ut *vid.**)

XXIV. [79] 1 Una autem sabbati valde diluculo venerunt ad monumentum portantes quae paraverant aromata. 2 Et invenerunt lapidem revolutum a monumento, 3 et ingressae non invenerunt corpus domini Iesu. 4 Et factum est dum mente consternatae essent de isto, ecce duo viri steterunt secus illas in veste fulgenti: 5 cum timerent autem et declinarent vultum in terram, dixerunt ad illas Quid quaeritis viventem cum mortuis? 6 Non est hic, sed resurrexit: recordamini qualiter locutus est vobis cum adhuc in Galilaea esset, 7 dicens quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum et crucifigi et die tertia resurgere. 8 Et recordatae sunt verborum eius, 9 et regressae a monumento nuntiaverunt haec omnia illis undecim et ceteris omnibus. 10 Erat autem Maria Magdalene et Iohanna et Maria Iacobi et ceterae quae cum eis erant, quae dicebant ad apostolos haec.

CODEx D.—XXIV. 4 et ecce. 5 *om.* et*. 6 surrexit. 8 verborum horum eius*. 9 de monumento. 10 erat.

CODEx K.—XXIV. 1 paraverunt. 4 fulgente. 6 surrexit. 7 tertia die. 9 de monumento. 10 cum illis.

tem sabbati uen
 culo
 pore ad monumentu
 es quae parauerunt et q
 illis et inuenerunt lapidem
 a monomento . ingressae a
 nuenerunt corpus . et mente
 natae sunt de isto , et ecce duo
 adstiterunt illís in ueste fulgente
 et timidae factae declinauerunt uul
 tum in terrā . et dixerunt ad eas . quid
 quaeritis uiuentem cum mortuis . reme
 moramini qualiter locutus est uobís
 cum adhúc in galilea cum esset dicens
 quia oportet filium hominis tradi in
 manus hominum . et crucifigi et die
 tertia resurgere . et remoratae sunt
 uerborum horum , et regressae renun
 tiauerunt haec omnia illis undecim
 apostolis . et ceterís omnibus . erat
 autem maria magdalene et iohann
 et maria iacobi et ceterae quae c

5

10

15

20

11 Et visa sunt ante illos sicut deliramentum verba ista, et non credebant illis. 12 Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum, et procumbens vidit linteamina posita, et abiit secum mirans quod factum fuerat.

13 Et ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum, quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Hierusalem, nomine Emmaus, 14 et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quae acciderant. 15 Et factum est dum fabularentur et secum quaererent, et ipse Iesus appropinquans ibat cum illis: 16 oculi autem eorum tenebantur ne eum agnoscerent. 17 Et ait ad illos Qui sunt hi sermones quos confertis ad invicem ambulantes, et estis tristes? 18 Et respondens unus, cui nomen Cleopas, dixit ei Tu solus peregrinus es in Hierusalem et non cognovisti quae facta sunt in illa his diebus? 19 Quibus ille dixit Quae? Et dixerunt De Iesu Nazareno, qui fuit vir propheta potens in opere et sermone coram deo et omni populo, 20 et quomodo eum tradiderunt summi sacerdotum et principes nostri

CODEx D.—11 deramentum . . . verbum*. . . credebat*.
 12 linteamina sola posita. 13 ibat. 18 om. et sec. 19 om. vir. 20 tradiderunt eum.

et non credeba
 e duo erant ex illis eunt
 castellum quod aberat st
 b hierusalem nomine amaus
 as et ipsi fabu^{la}bantur . de his o 5
 quae acciderant . et factum d
 fabulantur et ipse ih̄s superuenit
 cum illis . oculi autem ipsorum tenebraeban
 tur ne agnoscerent eum . et ait ad il 10
 los qui sunt hī sermones quos con
 feritis ad alterutrum et estis tristes
 respondens autem unus ex eis cui no
 men erat cleopas dixit ad eum , tu
 solus peregrinus es in hierusalem non
 cognouisti quae facta sunt in ea in die 15
 bus his quibus ipse dixit quae et di
 xerunt de ih̄u nazoreno qui fuit pro
 eta potens in opere et uerbo coram dō
 omni plebe quomodo hunc tradide
 principes sacerdotum et princip 20
⁵ (*sic. m. sec.*)

CODEX K.—12 linteamina sola possita . . . secum migrans.
 18 om. et sec. 20 tradiderunt eum.

in damnationem mortis et crucifixerunt eum.
 21 Nos autem sperabamus quia ipse esset redempturus Israhel: et nunc super haec omnia tertia dies hodie quod haec facta sunt. 22 Sed et mulieres quaedam ex nostris terruerunt nos, quae ante lucem fuerunt ad monumentum. 23 et non invento corpore eius venerunt dicentes se etiam visionem angelorum vidisse, qui dicunt eum vivere. 24 Et abierunt quidam ex nostris ad monumentum, et ita invenerunt sicut mulieres dixerunt, ipsum vero non invenerunt. 25 Et ipse dixit ad eos O stulti et tardi corde ad credendum in omnibus quae locuti sunt prophetae. 26 Nonne haec oportuit pati Christum et ita intrare in gloriam suam? 27 Et incipiens a Moyse et omnibus prophetis interpretabatur illis in omnibus scripturis quae de ipso erant. 28 Et appropinquaverunt castello quo ibant, et ipse

CODEx K.—21 tertia die est ex quo haec. 22 *om.* et.
 24 viderunt *pro* invenerunt. 25 tradi corde.

nos autem
esset qui redempt
et nunc tertia dies
haec facta sunt et in his
eres quaedam ex nostris ter
t nos quae ante lucem ueneru
monumentum et non inuento cor
e eius uenerunt dicentes se etiam
uisionem angelorum uidisse qui di
cerent eum uiuere et abierunt qui
dam ex nostris ad monumentum et i
inuenerunt sicut mulieres dixerunt
ipsum autem non uiderunt et ipse dixit
ad illos \bar{o} stulti et tardi corde ad cre
dendum in omnibus quae locuti sunt
profetae non haec oportuit $\chi\bar{p}\bar{m}$ pati
secundum uoces profetarum et intra
re in gloriam suam et erat incipiens
a moysen et omnibus profetis inter
etans illis in omnibus scribturis q
de ipso erant . et adpropiaue

5
10
15
20

se finxit longius ire, 29 et coegerunt illum dicentes Mane nobiscum, quoniam advesperascit et declinata est iam dies. Et intravit cum illis. 30 Et factum est dum recumberet cum illis, accepit panem et benedixit ac fregit, et porrigebat illis: 31 et aperti sunt oculi eorum, et cognoverunt eum: et ipse evanuit ex oculis eorum. 32 Et dixerunt ad invicem Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via et aperiret nobis scripturas? 33 Et surgentes eadem hora regressi sunt in Hierusalem, et invenerunt congregatos undecim et eos qui cum ipsis erant, 34 dicentes quod surrexit dominus vere et apparuit Simoni. 35 Et ipsi narrabant quae gesta erant in via, et quomodo cognoverunt eum in fractione panis.

36 Dum haec autem loquuntur, Iesus stetit in medio eorum et dicit eis Pax vobis: ego sum, nolite timere. 37 Conturbati vero et conterriti existimabant se spiritum videre. 38 Et dixit eis Quid turbati estis et cogitationes ascendunt

CODEx D.—28 *om. se.* 30 cum recumberet . . . ac fregit* *ad vid.* et fregit**. 34 surrexit. 38 conturbati* ascenderunt.

nobiscum . qu
 declinat dies . et intr
 e cum illis . et factum est
 bit cum eis accipit panem et b
 it et fregit et porrigebat illis et 5
 sunt oculi eorum et cognouerunt
 et ipse non comparuit ab eis . et dix
 ad inuicem nonne cōr nostrum erat in
 nobis ardens in uia cum aperiret nobis
 scripturas , et surrexerunt eadem hora 10
 et regressi sunt ⁱⁿ hierusalem . et inuenerunt
 congregatos illos undecim et eos qui
 cum illis erant dicentes quoniam ue
 re surrexit dñs et uisus est simoni et ip
 si narrauerunt quae gesta erant in uia 15
 et quomodo cognouerunt eum in panis
 fractione dum haec autem locuntur
 ce dñs stetit in medio eorum contur
 tiq . et conterriti putabant se sp̄m
 e . dixit autem ad illos quid 20

¹¹ (' in ' m. sec.)

CODEx K.—29 advesperam scit et inclinata *Post*
 intravit *add.* manere. 30 accipit . . . et fregit. 34 surrexit.
 38 et quare cogitationes ascenderunt.

in corda vestra? 39 Videte manus meas et pedes, quia ipse ego sum: palpate et videte, quia spiritus carnem et ossa non habet sicut me videtis habere. 40 Et cum hoc dixisset, ostendit eis manus et pedes. 41 Adhuc autem illis non credentibus et mirantibus prae gaudio, dixit Habetis hic aliquid quod manducetur? 42 At illi optulerunt ei partem piscis assi et favum mellis: 43 et cum manducasset coram eis, sumens reliquias dedit eis.

44 Et dixit ad eos Haec sunt verba quae locutus sum cum adhuc essem vobiscum, quoniam necesse est impleri omnia quae scripta sunt in lege Moysi et prophetis et psalmis de me. 45 Tunc aperuit illis sensum ut intellexerent scripturas, 46 et dixit eis quoniam sic scriptum est, et sic oportebat Christum pati et resurgere a mortuis die tertio. 47 et praedicari in nomine eius paenitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes, incipientibus ab Hierosolyma. 48 Vos autem estis testes horum. 49 Et ego mitto promissum patris mei in vos: vos autem sedete in civitate, quoad usque induamini virtutem ex alto.

as et pedes meos
palpate et uidete
rnem et ossa non habet
etis habentem adhuc aut
ibus eis prae gaudio et miran
habetis hic aliquit mandu
porrexerunt illi piscis assi par
aum mellis et accipiens coram
illis manducauit et reliqua accepit et
dedit illis dixit autem illis haec sunt uer
ba mea quae locutus sum ad uos cum ad
huc essem uobiscum quoniam oportebat
omnia inpleri quae scripta sunt in lege
moysi et profetis et in psalmis de me
tunc aperuit sensum eorum ut intellege
rent scribaturas, et dixit illis quoniam scrib
tum est $\chi\pi\mu$ pati et resurgere a mortuis
tertia die et praedicari in nomine eius
enitentiam et remissionem peccatorum in
nes gentes incipiens ab hierusalem,
s autem testes estis horum et ego mit
romissionem patris mei in uos,
sedite hic in ciuitate us

5

10

15

20

CODEX D.—44 sum ad vos. 46 tertia.

CODEX K.—44 sum ad vos. 46 tertia.

50 Eduxit autem eos foras in Bethaniam, et elevatis manibus suis benedixit eis. 51 Et factum est dum benediceret illis, recessit ab eis, et ferebatur in caelum. 52 Et ipsi adorantes regressi sunt in Hierusalem cum gaudio magno, 53 et erant semper in templo laudantes et benedicentes deum. Amen.

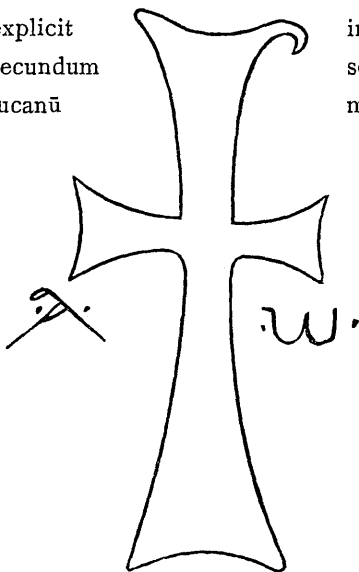
N. B.—Quum scriba Codicis Usser. sequentia arctius scripserit, necesse erat lectiones Codicum D. et K. a paginis suis exclusas in finem reiicere.

bethaniam
dixit eos . et fact
xisset eos recessit ab
est in caelum et ipsi cum
um reuersi sunt in hierus
io magno et erant semper in
laudantes dñm . Amen.

5

explicit
secundum
lucanū

incipit
secundum
marcum

SECUNDUM MARCUM.

I. 1 Initium evangelii Iesu Christi filii dei.
2 Sicut scriptum est in Esaia propheta Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam, qui praeparabit viam tuam: 3 vox clamantis in deserto Parate viam domini, rectas facite semitas eius. 4 Fuit Iohannes in deserto baptizans et praedicans baptismum paenitentiae in remissionem peccatorum. 5 Et egrediebatur ad illum omnis Iudaeae regio et Hierosolymitae universi, et baptizabantur ab illo in Iordane flumine confidentes peccata sua. 6 Et erat Iohannes vestitus pilis cameli, et zona pellicia circa lumbos eius, et locustas et mel silvestre edebat. Et praedicabat dicens 7 Venit fortior me post me, cuius non sum dignus procumbens solvere corrigiam calciamentorum eius: 8 ego baptizavi vos aqua, ille vero baptizabit vos spiritu sancto. 9 Et factum est in diebus illis venit Iesus a Nazareth Galilaeae, et baptizatus est in Iordane ab Iohanne. 10 Et statim ascendens de aqua vidit apertos caelos et spiritum tamquam columbam descendentem et manentem in ipso, 11 et vox

fili dī sicut scr
 aie et in prophetis , ecc
 itto angelum meum ante
 ui praeparabit uiam tuam
 mantis in deserto parate
 s facite semitas dī nostri
 fuit iohannis in deserto bap
 praedicans baptismum paen
 emissionem peccatorum et egre
 antur ad illum omnes iudea regio et
 hierusolymitae uniuersi et baptizabantur
 ab illo in iordanem confitentes pecca
 sua , et dicebat illis ego quidem baptiz
 uos in aqua uenit autem post me for
 tior me cuius non sum dignus soluere
 corrigiam calciamentorum eius ille au
 tem baptizabit uos in spū scō et erat ioha
 nes indutus uestem de pilis cameli et
 manducabat lucustas et mel siluestrae
 in diebus illis uenit ih̄s a naiareth ga
 leae et baptizatus est in iordane
 iohanne ascendens de aqua u
 ertos caelos et spm̄ tamquam col
 dentem super eum , et

² ('aie' ut vid. vel 'esie'). ('prophetis' sic). ²⁰ (sic).

facta est de caelis Tu est filius meus dilectus, in te complacui.

12 Et statim spiritus expellit eum in desertum.

13 Et erat in deserto quadraginta diebus et quadraginta noctibus, et temptabatur a satana, eratque cum bestiis, et angeli ministrabant illi.

[2] 14 Postquam autem traditus est Iohannes, venit Iesus in Galilaeam, praedicans evangelium regni dei 15 et dicens quoniam impletum est tempus et appropinquavit regnum dei: paenite-mini et credite evangelio.

16 Et praeteriens secus mare Galilaeae vidit Simonem et Andream fratrem eius, mittentes retia in mare; erant enim piscatores. 17 Et dixit eis Iesus Venite post me, et faciam vos fieri piscatores hominum. 18 Et protinus relictis retibus secuti sunt eum. 19 Et progressus inde pusillum vidit Iacobum Zebedaei et Iohannem fratrem eius, et ipsos in navi componentes retia, 20 et statim vocavit illos. Et relicto patre suo Zebedaeo in navi cum mercennariis secuti sunt eum.

21 Et ingrediuntur Capharnaum, et statim sabbatis ingressus synagogam docebat eos, 22 et stupebant super doctrina eius: erat enim do-

spiritus

in desertum et erat

ebus et xl noctibus et tem

atana . et eratque cum best

i ministrabant ei , , , , , II

5

, , , , , , sed postquam trad

annes uenit ihs̄ in galileam prae

ngelium . regni dī dicens quon

sunt tempora et adpropiauit r

aenitentiam agite et credite euan . e

10

et praeteriens secus mare galileae uidit s

monem et andream fratrem simonis . mit

tentes retia in mari erant enim piscato

res . et dixit eis ihs̄ uenite post me et faciā

uos piscatores hominum . et protinus re

15

lictis omnibus secuti sunt eum et progres

sus pusillum uidit iacobum zebedei et io

hannem fratrem eius et ipsos in naui comp

nentes retia et confestim uocauit illos et

elicto patre zebedeo in naui cum merc

20

ariis secuti sunt eum , et ingrediuntur

nauum et sabbato statim ingressus

ogam docebat eos . stupeban

nam eius . erat en

cens eos quasi potestatem habens et non sicut scribae.

23 Et erat in synagoga eorum homo in spiritu immundo, et exclamavit 24 dicens Quid nobis et tibi, Iesu Nazarene? venisti perdere nos? scio quis es, sanctus dei. 25 Et comminatus est ei Iesus dicens Obmutesce et exi de homine. 26 Et discerpens eum spiritus immundus et exclamans voce magna exiit ab eo. 27 Et mirati sunt omnes, ita ut conquirerent inter se dicentes Quidnam est hoc? quae doctrina haec nova? quia in potestate et spiritibus immundis imperat, et oboediunt ei. 28 Et processit rumor eius statim in omnem regionem Galilaeae.

3 29 Et protinus egredientes de synagoga venerunt in domum Simonis et Andreae cum Iacobo et Iohanne. 30 Decumbebat autem socrus Simonis febricitans, et statim dicunt ei de illa. 31 Et accedens elevavit eam, apprehensa manu eius: et continuo dimisit eam febris, et ministrabat eis.

32 Vespere autem facto, cum occidisset sol, afferebant ad eum omnes male habentes et daemonia habentes, 33 et erat omnis civitas congregata ad ianuam: 34 et curavit multos

pot
nagog
amauit dicens
arene uenisti perd
dī . et comminatus est ei ih̄s d
utesce et exi de homine sptus
e et discerpens eum sp̄s et cla
oce magna discessit ab eo et m
ur omnes et conquirebant in
es quatenam esset doctrina haec
p . testatis et quia spiritibus inmundis im
perat et obaudiunt ei . et processit rumor
iste in omnem regionem galileae ,
iii , , , , , , , , III
procedens autem de synagoga uenit in
domum simonis et andrae cum iacob . et
iohanne decumbebat autem socrus simo
nis febricitans et rettulerunt ei de ea
et accessit extensa manu adpraehensam
eleuauit eam et continuo reliquit eam
febris et ministrabat eis . uespere au
em cum factum esset et occidisset sol
dferebant ad eum omnes male hab
uariis languoribus et curabat e
ciuitas conueniebat

5

10

15

20

25

qui vexabantur variis languoribus, et daemonia multa eiciebat, et non sinebat loqui ea, quoniam sciebant eum.

35 Et diluculo valde surgens egressus abiit in desertum locum, ibique orabat. 36 Et secutus est eum Simon et qui cum illo erant, 37 et cum invenissent eum, dixerunt ei quia omnes quaerunt te. 38 Et ait illis Eamus in proximos vicos et civitates ut et ibi praedicem: ad hoc enim veni. 39 Et erat praedicans in synagogis eorum et omni Galilaea, et daemonia eiciens.

4 40 Et venit ad eum leprosus deprecans eum, et genu flexo dixit Si vis, potes me mundare. 41 Iesus autem misertus eius extendit manum suam, et tangens eum ait illi Volo, mundare. 42 Et cum dixisset, statim discessit ab eo lepra, et mundatus est. 43 Et comminatus ei statim eicit illum, 44 et dicit ei Vide nemini dixeris, sed vade ostende te principi sacerdotum, et offer pro emundatione tua quae praecepit Moyses, in testimonium illis. 45 At ille egressus coepit praedicare et diffamare sermonem, ita ut iam non posset manifeste in civitatem introire sed foris in desertis locis esse, et conveniebant ad eum undique.

mon
 sinebat . . . qu
 ant eum ilucu
 biit in desertum locum ibiq
 et consecuti sunt eum simon et 5
 erant . et cum inuenissent eu
 unt ei quia omnes quaerunt
 llis eamus in proximos uicos
 tes ad praedicandum ad hoc e
 et erat praedicans in synagogis eorum 10
 in omni galilea et daemonia eiciens , IIII
 ii , , , , , et uenit ad eum leprosus
 depraecans eum et dicens si ^{uis} potes me
 mundare et ^{mis} iratus extendens manum
 suam et tangens eum ait illi uolo munda 15
 re et confestim discessit ab eo lebra
 et mundatus est et comminatus est ei et sta
 tim dimisit eum , et dixit ei uide nemini
 dixeris sed uade ostende te sacerdo
 ti et offers pro emundationem tua qâe 20
 raecepit moyses in testimonium illis . ad
 e egressus coepit praedicare . et d
 e . sermonem ita ut iam non p
 n ciuitate introire

¹³ (‘vis’ *m. sec.*)

¹⁴ (‘iratus’ *corr. in* ‘misertus’ *a m. rec.*)

II. 5 1 Et iterum intravit Capharnaum post dies. 2 Et auditum est quod in domo esset, et convenerunt multi, ita ut non caperet neque ad ianuam, et loquebatur eis verbum. 3 Et venerunt ferentes ad eum paralyticum quia a quattuor portabatur. 4 Et cum non possent offerre eum illi prae turba, nudaverunt tectum ubi erat, et patefacientes summiserunt grabattum in quo paralyticus iacebat. 5 Cum vidisset autem Iesus fidem illorum, ait paralytico Filii, dimittuntur tibi peccata. 6 Erant autem illic quidam de scribis sedentes et cogitantes in cordibus suis 7 Quid hic sic loquitur? blasphemat: quis potest dimittere peccata nisi solus deus? 8 Quo statim cognito Iesus spiritu suo quia sic cogitarent inter se, dicit illis Quid ista cogitatis in cordibus vestris? 9 Quid est facilius, dicere paralytico Dimittuntur tibi peccata, an dicere Surge et tolle grabattum tuum et ambula? 10 Ut autem sciatis quia potestatem habet filius hominis in terra dimittendi peccata, ait paralytico 11 Tibi dico

rum

auditu

et confestum con . ene

on caperet usq . ad ianuam

ur ad eos uerbum , , , v

5

conuenerunt ad eum po

to paralyticum qui portaba

tuor , et cum non possent acce

prae turba nudauerunt tectum u

erat ih̄s et dimiserunt grabattum in

10

quo paralyticus iacebat , cum uidis

set autem ih̄s fidem illorum ait paraly

tico fili dimittuntur tibi peccata . erant

autem illic quidam de scribis sedentes . et

cogitantes in cordibus suis dicentes . quid

15

hic loquitur blasfemat quis potest

dimittere peccata nisi solus d̄s , quo co

gnito ih̄s in sp̄u quod cogitarent intra se

dixit illis quid ista cogitatis in cordibus

uestris , quid est facilius dicere paral

20

tico surge et tolle grabattum tuum

ade in domum tuam aut dicere dim

ntur tibi peccata ut autem

e potestatem filium ho

Surge tolle grabattum tuum et vade in domum tuam. 12 Et statim ille surrexit sublato grabatto abiit coram omnibus, ita ut admirarentur omnes et honorificarent deum, dicentes quia numquam sic vidimus.

13 Et egressus est rursus ad mare, omnisque turba veniebat ad eum, et docebat eos. 14 Et cum praeteriret, vidit Levin Alphaei sedentem ad teloneum, et ait illi Sequere me. Et surgens secutus est eum. 6 15 Et factum est cum accumberet in domo illius, multi publicani et peccatores simul discumbebant cum Iesu et discipulis eius; erant enim multi qui et sequebantur eum. 16 Et scribae et Pharisei videntes quia manducaret cum peccatoribus et publicanis dicebant discipulis eius Quare cum publicanis et peccatoribus manducat et bibit magister vester? 17 Hoc audito Iesus ait illis Non necesse habent sani medicum sed qui male habent: non enim veni vocare iustos sed peccatores.

18 Et erant discipuli Iohannis et Pharisei ieiunantes: et veniunt et dicunt illi Quare disci-

grabat
 m tuam et sta
 bl. to grabatto abi
 mnibus ita ut admirarentur
 honorificarent dñm dicentes ^{no}
 taliter uidimus et process
 ad mare omnes quae turbae
 ad eum et docebat eos et cum
 ret uidit iacobum alfei seden
 teloneum et ait illi sequere me et sur
 gens secutus est eum , VI
 i , , et factum est recumbentibus
 illis in domum illius multi publicani et
 peccatores simul recumbebant cum ihū
 et discipulis eius erant enim multi qui
 secuti sunt eum et farisaei et uiderunt
 quoniam manducat cum peccatorib,
 et publicanis . et dicebant discipulis eius
 quare cum publicanis et peccatoribus
 manducat non desiderant sani me
 cum sed qui male habent . non uen
 care iustos sed peccatores ad paeni
 et erant discipuli iohannis et f
 ntes et ueniunt et d

5

10

15

20

⁵ (‘no’ m. sec.) ⁹ (‘i’ in ‘alfei’ super rasur.)

puli Iohannis et Phariseorum ieiunant, tui autem discipuli non ieiunant? 19 Et ait illis Iesus Numquid possunt filii nuptiarum quamdiu sponsus cum illis est ieiunare? Quanto tempore habent secum sponsum, non possunt ieiunare. 20 Venient autem dies cum auferetur ab eis sponsus, et tunc ieiunabunt in illa die. 21 Nemo adsummentum panni rudis adsuit vestimento veteri: alioquin auferet supplementum novum a veteri, et maior scissura fit. 22 Et nemo mittit vinum novellum in utres veteres: alioquin dirumpet vinum utres, et vinum effunditur et utres peribunt: sed vinum novum in utres novos mitti debet.

7 23 Et factum est iterum cum sabbatis ambulare per sata, et discipuli eius coeperunt prae-gredi et vellere spicas. 24 Pharisei autem dicebant ei Ecce quid faciunt sabbatis quod non licet? 25 Et ait illis Numquam legisitis quid fecerit David, quando necessitatem habuit et esuriit ipse et qui cum eo erant? 26 quomodo introiit domum dei sub Abiathar principe sacerdotum et panes propositionis manducavit, quos non licet manducare nisi sacerdotibus, et dedit eis qui cum eo erant? 27 Et dicebat eis

dī

et ait illis

si quamdiu cum

nient dies cum aufere

ne ieiunabunt in illi

5

adsummentum panni

mento ueteri alioqui

plementum nouum a ueteri

scissura fiet . et nemo mittit ui

nouum in utres ueteres alioquin

10

umpet uinum utres et uinum et u

peribunt

VII

et factum est iterum eum sa

tis transire per sata et coeperunt d

cipuli eius ambulantes per uiam uelle

15

re spicas farisaei autem dicebant ei

ecce quid faciunt discipuli tui sabb

tis quod non licet illis et ait illis ih̄s nu

quid non legistis quid fecerit dauid

necessitatem habuit et esuriit ipse et

20

cum eo erant introiit in domum dī et

nes propositionis manducauit et

qui cum ipso erant quos nolic

ducare nisi solis sacerdos

Sabbatum propter hominem factum est, et non homo propter sabbatum: 28 itaque dominus est filius hominis etiam sabbati.

III. 8 1 Et introiit iterum synagogam, et erat ibi homo habens manum aridam: 2 et observabant eum si sabbatis curaret, ut accusarent illum. 3 Et ait homini habenti manum aridam Surge in medium. 4 Et dicit eis Licet sabbatis bene facere an male? animam salvam facere an perdere? At illi tacebant. 5 Et circumspiciens eos cum ira, contristatus super caecitate cordis eorum, dicit homini Extende manum tuam. Et extendit, et restituta est manus illi. 6 Exeuntes autem statim Pharisei cum Herodianis consilium faciebant adversus eum, quomodo eum perderent.

7 Et Iesus cum discipulis suis secessit ad mare, et multa turba a Galilaea et Iudaea secuta est eum: 8 ab Hierosolymis et ab Idumaea et trans Iordanen, et qui circa Tyrum et Sidonem, multitudo magna, audientes quae faciebat venerunt ad eum. [9] 9 Et dixit discipulis suis ut navicula sibi deserviret propter turbam, ne comprimerent

uit
homo aridam
seruabant eum
ut accussarent e
abenti manum aridam 5
et dixit ad illos licet sabb
re ant male facere anima
acere aut perdere ad illi tace
et circumspiciens eos cum indign
et contristatus super mortua cord 10
dicit homini extende manum tuam
extendit et restituta est manus eius
statim . et statim exierunt farisaei cum
herodianis et consilium faciebant ad
uersus eum ut illum perderent , ih̄s autē 15
cum discipulis suis secessit ad mare , et mul
ta turba galilea et iudea et ab hierusoly
mis et ab idumea et trans iordanem et cir
a tyrum et sidonem multitudo magna
udientes quae faciebant uenerunt 20
eum , VIII
et dixit discipulis suis ut in nauic
seruirent propter tur

eum: 10 multos enim sanabat, ita ut inruerent in eum ut illum tangerent quotquot autem habebant plagas, 11 et spiritus inmundi cum illum videbant, procidebant ei et clamabant dicentes 12 Tu es filius dei. Et vehementer comminabatur eis ne manifestarent illum.

13 Et ascendens in montem vocavit ad se quos voluit ipse, et venerunt ad eum. 14 Et fecit ut essent duodecim cum illo, et ut mitteret eos praedicare evangelium: 15 et dedit illis potestatem curandi infirmitates et eiciendi daemonia. 16 Et inposuit Simoni nomen Petrus, 17 et Iacobum Zebedaei et Iohannem fratrem Iacobi, et inposuit eis nomina Boanerges, quod est filii tonitruui, 18 et Andream et Philippum et Bartholomaeum et Matthaeum et Thomam et Iacobum Alphaei et Thaddaeum et Simonem Cananaeum 19 et Iudam Scariot, qui et tradidit illum.

[10] 20 Et veniunt ad domum, et convenit iterum turba, ita ut non possent neque panem manducare. 21 Et cum audissent sui, exierunt tenere eum: dicebant enim quoniam in furorem versus est. 22 Et scribae qui ab Hierosolymis descenderant dicebant quoniam Beelzebub habet,

quod
sed et sp̄s in mun . i
ocidebant et exclama
es filius dī et comminaba
starent illum . et ascenden
uocauit ad se quos uoluit
unt ad eum et fecit ut essent
lo et ut mitteret eos praedicare
euangelium et dedit illis potestatem c
randi ualitudines et eiciendi daemon
a , inpossuit illis nomina simoni no
pe . . us et iacobo zebedei et iohanni
fratri iacobi inpossuit nomina boan
ges quod est fili tonitrui et andream
et filippum et bartholomeum et matthe
um et thoman et iacobum alfei et lebe
et simonem channanneum et iudam
scarioth qui tradidit eum , , x , ,
, , , , et introiuit in domum ih̄s et con
uenit iterum turba ita ut non possent
ec panem manducare et cum aud
eo scribae et ceteri qui ab hier
nderant exierunt te

5

10

15

20

et quia in principe daemonum eicit daemonia.
23 Et convocatis eis in parabolis dicebat illis
Quomodo potest satanas satanan eicere? 24 Et
si regnum in se dividatur, non potest stare reg-
num illius. 25 Et si domus super semet ipsam
dispertiat, non potest domus illa stare. 26 Et
si satanas consurrexit in semet ipsum, disper-
titus est, et non poterit stare sed finem habet.
27 Nemo potest vasa fortis ingressus [in] domum
diripere, nisi prius fortem alliget, et tunc do-
mum eius diripiet. 28 Amen dico vobis quoniam
omnia dimittentur filiis hominum peccata et blas-
phemiae quibus blasphemaverint: 29 qui autem
blasphemaverit in spiritum sanctum, non habet
remissionem in aeternum, sed reus erit aeterni
delicti. 30 Quoniam dicebant Spiritum immun-
dum habet.

31 Et veniunt mater eius et fratres, et foris
stantes miserunt ad eum vocantes eum. 32 Et
sedebat circa eum turba, et dicunt ei Ecce mater
tua et fratres tui foris quaerunt te. 33 Et re-
spondens eis ait Quae est mater mea et fratres

et cu
eis dñs i
atanan eicere et
diuidatur non potest
et si domus super semet ips
atur non potest domus ill
si satanas satanam eicit et
atus est super se non poterit sta
um eius sed finem habet . nemo p . test
uasa fortis ingressus in domum diripe
e nisi prius fortem alliget et tunc domū
eius diripiet amen dico uobis qu . niā
omnia dimittuntur peccata filiis homi
num et blasfemiae , qui autem blasfe
mauerit in spm scm non habet remissio
nem sed reus erit aeterni iudicii quoniā
dicebant spm immundum eum habere ,
et uenit mater eius et fratres eius et foris
stantes miserunt ad eum uocantes eū
sedebant circa eum turbae et dicu
ecce mater tua et fratres tui foris
quaerunt te , qui respondens d
mater mea aut fratr

5

10

15

20

mei? 34 Et circumspiciens eos qui in circuitu eius sedebant ait Ecce mater mea et fratres mei : 35 qui enim fecerit voluntatem dei, hic frater meus et soror mea et mater est.

IV. 11 1 Et iterum coepit docere ad mare, et congregata est ad eum turba multa, ita ut in navem ascendens sederet in mari: et omnis turba circa mare super terram erat. 2 Et docebat illos in parabolis multa, et dicebat illis in doctrina sua 3 Audite. Ecce exiit seminans ad seminandum. 4 Et dum seminat, aliud cecidit circa viam, et venerunt volucres et comederunt illud. 5 Aliud vero cecidit super petrosa ubi non habuit terram multam, et statim exortum est, quoniam non habebat altitudinem terrae; 6 et quando exortus est sol, exaestuavit, eo quod non haberet radicem exaruit. 7 Et aliud cecidit in spinas, et ascenderunt in spinis et suffocaverunt illud, et fructum non dedit. 8 Et aliud cecidit in terram bonam, et dabat fructum ascendentem et crescentem, et afferebat unum triginta et unum sexaginta et unum centum. 9 Et dice-

it e

nim fe

frater et soror

, , , , , , XI

iterum docere ad mare

5

t ad eum turba multa ita u

m ascenderet et sederet in ma

nis turba et omnis turba in lito

ret , et docebat illos in parabolis

ulta et dicebat illis in doctrina sua

10

udite ecce exiit seminans ad semi

ndum et dum seminat aliud cecidit

rca uiam et uenerunt uolucres caeli

comederunt illud aliud uero cecidit

uper loca petrosa et quoniam non hab

15

t terram multam statim exortum est

quoniam non habebat altitudinem ter

rae et cum exortus est sol aestuauit

et quoniam non habebat radicem ex

aruit et aliud cecidit in spinas et cr

20

centibus spinis suffocatum est et fr

um non dedit et aliud in terram bon

dabat fructum ascendent

em unum tricensium

²² ('cecidit' *m. pr. ut vid.*) ('dedit' *corr. ex 'dat' m. pr.*)

bat Qui habet aures audiendi audiat. 10 Et cum esset singularis, interrogaverunt eum hi qui cum eo erant cum duodecim parabolas. 11 Et dicebat eis Vobis datum est scire mysterium regni dei, illis autem qui foris sunt in parabolis omnia fiunt, 12 ut videntes videant et non videant, et audientes audiant et non intellegant, ne quando convertantur et dimittantur eis peccata. 13 Et ait illis Nescitis parabolam hanc, et quomodo omnes parabolas cognoscetis? 14 Qui seminat, verbum seminat. 15 Hi autem sunt qui circa viam ubi seminatur verbum, et cum audierint, confestim venit satanas et aufert verbum quod seminatum est in corda eorum. 16 Et hi sunt similiter qui super petrosa seminantur, qui cum audierint verbum, statim cum gaudio accipiunt illud, 17 et non habent radicem in se sed temporales sunt, deinde orta tribulatione et persecutione propter verbum confestim scandalizantur. 18 Et alii sunt qui in spinis seminantur:

et intel

e singulus

discipuli eius quae esset

ait illis uobis datum es

e misterium regni dñ illis aute

unt in parabolis dicitur ut ui

uideant et non uideant et au

audiant et non intellegant ne q

conuertantur et dimittam eis peccat

et ait illis nescitis parabolam hanc . et

modo omnes parabolas cognoscetis , q

loquitur uerbum seminat hñ autem su

qui circa uiam seminati sunt qui negle

ter uerbum suscipiunt et cum audirent

confestim uenit satanas et auferet

uerbum quod seminatum est in corde

eorum , et hii sunt qui super petrosa semi

nati sunt qui cum audierint uerbum statim

cum gaudio accipiunt illud et non habent

dicem in se sed temporales sunt dein

orta tribulatione et persecutione

uerbum confestim scandaliz

ant qui in spinis sem

5

10

15

20

hi sunt qui verbum audiunt, 19 et aerumnae saeculi et deceptio divitiarum et circa reliqua concupiscentiae introeuntes suffocant verbum, et sine fructu efficitur. 20 Et hi sunt qui super terram bonam seminati sunt, qui audiunt verbum et suscipiunt, et fructificant unum triginta et unum sexaginta et unum centum.

21 Et dicebat illis Numquid venit lucerna ut sub modio ponatur aut sub lecto? nonne ut super candelabrum ponatur? 22 Non enim est aliquid absconditum quod non manifestetur, nec factum est occultum sed ut in palam veniat. 23 Si quis habet aures audiendi, audiat.

12 24 Et dicebat illis Videte quid audiat: in qua mensura mensi fueritis remetietur vobis, et adiicietur vobis. 25 Qui enim habet, dabitur illi, et qui non habet, etiam quod habet auferetur ab illo.

26 Et dicebat Sic est regnum dei, quemadmodum si homo iaciat sementem in terram, 27 et dormiat et exsurgat nocte ac die, et semen germinet et increseat dum nescit ille. 28 Ultro enim terra fructificat primum herbam deinde spicam, deinde plenum frumentum in spica.

erro
ocant u
et hii sunt
derunt qui audiun
nt et fructificant unu
m et unum sexagensimum et u
mum et dicebat illis numquid
itur lucerna ut sub modio pona
non supra candelabrum non eni
absconditum sed ut manifestetur
ec factum est occultum sed ut in pala
niam . si quis habet aures ad audiend
diat , , , , XII , , , ,
et dicebat illis uidete quid audi
tis in qua mensura metieritis remi
etur uobis et adicietur uobis . qui
nim habet dabitur illi et qui non habe
etiam quod habet auferetur ab illo et di
cebat sic est regnum dñi quemadmodum
si homo iactet semen in terra et obdorm
at et exsurgat nocte et die et semen
erminat et increscat dum nescit ill
ro enim terra fructificat prim
deinde . spicam . dein

5

10

15

20

29 Et cum se produxerit fructus, statim mittit falcem, quoniam adest messis.

30 Et dicebat Cui adsimilabimus regnum dei, aut cui parabola comparabimus illud? 31 Sicut granum sinapis, quod cum seminatum fuerit in terra, minus est omnibus seminibus quae sunt in terra, 32 et cum seminatum fuerit, ascendit et fit maius omnibus oleribus et facit ramos magnos, ita ut possint sub umbra eius aves caeli habitare.

33 Et talibus multis parabolis loquebatur eis verbum, prout poterant audire; 34 sine parabola autem non loquebatur eis, seorsum autem discipulis suis disserebat omnia.

13 35 Et ait illis illa die cum sero esset factum Transeamus contra. 36 Et dimittentes turbam adsumunt eum ita ut erant in navi, et aliae naves erant cum illo, 37 Et facta est procella magna venti, et fluctus mittebat in navem, ita ut imple-retur navis. 38 Et erat ipse in puppi supra cervical dormiens: et excitant eum et dicunt ei Magister, non ad te pertinet quia perimus? 39 Et exsurgens comminatus est vento et dixit

tit fa

dicebat

aut in q

npara . . mus sicut

uod cum seminatum est

5

us^{est} omnibus seminibus quae sun
 terram et crescit et fit maius o
 holeribus et facit ramos magn
 possint sub umbra eius aues caeli hab
 tare et talibus multis parabolis loq
 batur eis uerbum prout poterant au
 re . sine parabolis autem non loqueba
 eis . seorsum autem discipulis suis
 disserebat eis

XIII

10

iii et ait illis in illa die cum sero esset
 factum transeamus contra et dimit
 tunt turbam et susceperunt eum ita u
 erat in naui et multae simul^{naues} erant
 cum illo et facta est procella magna ue
 ti et fluctus mittebat in nauem ita ut

15

pleret nauem . et erat ipse in puppi sup
 uical dormiens et excitantes eum
 nt ei . magister non ad te pertin
 us . et exsurgens co

20

mari Taci et obmutesce. Et cessavit ventus, et facta est tranquillitas magna. 40 Et ait illis Quid timidi estis? necdum habetis fidem? Et timuerunt timore magno, et dicebant ad alterutrum Quis putas est iste, quia et ventus et mare oboediunt ei?

V. 14 1 Et venerunt trans fretum maris in regionem Gerasenorum. 2 Et exeunti ei de navibus statim occurrit ei de monumentis homo in spiritu immundo, 3 qui domicilium habebat in monumentis, et neque catenis iam quisquam eum poterat ligare, 4 quoniam saepe compedibus et catenis vinctus dirupisset catenas et compedes comminuisset, et nemo poterat eum domare, 5 et semper nocte ac die in monumentis et in montibus erat, et clamans et concidens se lapidibus. 6 Videns autem Iesum a longe cucurrit et adoravit eum, 7 et clamans voce magna dicit Quid mihi et tibi, Iesu filii dei summi? adiuro te per deum, ne me torqueas. 8 Dicebat enim illi Exspiris inmundus ab homine. 9 Et interrogabat eum Quod tibi nomen est? Et dicit ei Legio nomen mihi est, quia multi sumus. 10 Et de-

entus et f
 et ait illis
 etis fidem . . ti
 et diceban . ad alter
 hic est cui et uenti et mare

5

, , , , XIII

uenerunt ultra regionem
 um et exūti ei de nauī statim
 urrit homo de monumento in spū
 mundo qui domicilium habebat in mo
 numento et neq . catenis poterat eum
 quisquam ligare quoniam saepe compe
 des et catenas quibus erat ligatus disru
 pisset nec quisquam amplius poterat eu
 domare . nocte autem et die in montibus
 erat in monumentis exclamans au
 et concidens se lapidibus , uidens autem
 ih̄m a longe occurrit et adorauit eum . et
 exclamans uoce magna dixit quid mihi
 et tibi ih̄u fili dī summi adiuro te per d̄m
 ne me torqueas . dicebat enim illi ih̄s
 xi s̄ptus immunde ab homine et in
 auit eum quod tibi nomen est
 est mihi nomen legio

10

15

20

precabatur eum multum ne se expelleret extra regionem. 11 Erat autem ibi circa montem grex porcorum magnus pascens: 12 et deprecabantur eum spiritus dicentes Mitte nos in porcos, ut in eos introeamus. 13 Et concessit eis statim Iesus: et exeuntes spiritus inmundi introierunt in porcos, et magno impetu grex praecipitatus est in mare ad duo milia, et suffocati sunt in mare. 14 Qui autem pascebant eos fugerunt et nuntiaverunt in civitatem et in agros: et egressi sunt videre quid esset facti, 15 et veniunt ad Iesum, et vident illum qui a daemonio vexabatur sedentem vestitum et sanae mentis, et timuerunt. 16 Et narraverunt illis qui viderant qualiter factum esset ei qui daemonium habuerat, et de porcis. 17 Et rogare eum coeperunt ut discederet a finibus eorum. 18 Cumque ascenderet navem, coepit illum deprecari qui daemonio vexatus fuerat ut esset cum illo. 19 Et non admisit eum, sed ait illi Vade in domum tuam ad tuos, et adnuntia illis quanta tibi dominus fecerit

regionem era
grex porcorum p
b . ntur eum daemon
mitte nos in porcos ut
mus et statim dñs ih̄s misit eos
exeuntes sp̄s immundi introie
porcos et magno impetu grex pra
tus est in mari erant enim quasi
et suffocati sunt in mare qui aute
pascebant eos fugerunt et nuntiaue
runt in ciuitatem et in agros et egres
si sunt uidere quid esset factum et ue
niunt ad ih̄m et uident illum qui a dae
monio uexabatur sedentem uestitum ,
sanae mentis et timuerunt narraue
runt autem illis qui uiderant qualiter
factum esset et qui daemonium habuerat
et de porcis et rogare coeperunt eum
ut discederet a finibus eorum cumq .
ascenderet nauem coepit illum deprae
ca i qui a daemonio uexabatur ut esset
m illo ih̄s autem non admisit eum se
li uade in domum tuam ad tuo
a illis quanta tibi fecer

5

10

15

20

et misertus sit tui. 20 Et abiit et coepit praedicare in Decapoli quanta sibi fecisset Iesus, et omnes mirabantur.

15 21 Et cum transcendisset Iesus in navi rursus trans fretum, convenit turba multa ad illum, et erat circa mare. 22 Et venit quidam de archisynagogis, nomine Iairus, et videns eum procidit ad pedes eius, 23 et deprecabatur eum multum, dicens quoniam filia mea in extremis est: veni impone manus super eam, ut salva sit et vivat. 24 Et abiit cum illo, et sequebatur eum turba multa, et comprimebant illum. 25 Et mulier quae erat in profluvio sanguinis annis duodecim, 26 et fuerat multa perpressa a compluribus medicis et erogaverat omnia sua, nec quicquam profecerat sed magis deterius habebat, 27 cum audisset de Iesu, venit in turba retro et tetigit vestimentum eius: 28 dicebat enim quia si vel vestimentum eius tetigero, salva ero. 29 Et confestim siccatus est fons sanguinis eius, et sensit corpore quod sanata esset a plaga. 30 Et statim Iesus cognoscens in semet ipso virtutem quae exierat de eo, conversus ad turbam aiebat Quis tetigit vestimenta mea? 31 Et dicebant ei

decapoli q
et omnes miraba
,, , , , ,
transfretasset ih̄s ultra
t turba multa ad illum cir
uenit quidam archisynagogus
det eum et procidit ad pedes eiu
ns eum et dicens quoniam filia m
n extremis est ueni tange eam de ma
bus tuis ut salua sit et uiuat et abiit
illo et sequebatur eum turba multa
conprimebant illum et mulier quae
in profluuio sanguinis annis xii . quae
multa passa erat a conpluribus medi
cis et erogauerat omnia sua nec qui
quam profecerat sed deterius habeba
audito de ih̄u uenit retro et tetigit ue
timentum eius in turba dicens intra se
uel si uestimentum eius tetigero salua er
et confestim siccatus est fons sanguin
eius . et sensit corpore quia sana esset
, cognouit enim ih̄s uirtutem quae
at de se et conuersus ad turba
tigit uestimenta mea

5

10

15

20

discipuli sui Vides turbam comprimentem te, et dicis Quis me tetigit? 32 Et circumspiciebat videre eam quae hoc fecerat. 33 Mulier autem timens et tremens, sciens quod factum esset in se, venit et procidit ante eum et dixit ei omnem veritatem. 34 Ille autem dixit ei Filia, fides tua te salvam fecit: vade in pace, et esto sana a plaga tua. 35 Adhuc eo loquente veniunt ab archisynagogo dicentes quia filia tua mortua est: quid ultra vexas magistrum? 36 Iesus autem verbo quod dicebatur audito ait archisynagogo Noli timere, tantummodo crede. 37 Et non admisit quemquam sequi se nisi Petrum et Iacobum et Iohannem fratrem Iacobi. 38 Et veniunt in domum archisynagogi, et videt tumultum et flentes et eiulantes multum, 39 et ingressus ait eis Quid turbamini et ploratis? puella non est mortua sed dormit. 40 Et inridebant eum. Ipse vero eiectis omnibus adsumit patrem et matrem puellae et qui secum erant, et ingreditur ubi erat puella iacens. 41 Et tenens manum puellae ait illi Talitha cumi, quod est interpretatum Puella, tibi dico, surge. 42 Et confestim surrexit puella et ambulabat: erat autem anno-

eru
 et di
 iciebat uider
 ulier autem timens
 fecerit occulto scien
 tremens et procidit ante e
 ei omnem ueritatem , ih̄s
 xit ei filia fides tua te salua
 t uade in pace et esto sana a pla
 ua . adhuc eo loquente ueniunt
 ab archisynagogo ^{.h.d.} ‘ noli timere tan
 tummodo crede et non admisit
 quemquam sequi se nisi petrum et ia
 cobum et iohannem fratrem iacobi ,
 et uenerun^t in domo archisynagogi
 uident turbam flentem et lamentan
 tem multum et ingressus ait quid tur
 bamini et quid ploratis puella non
 est mortua sed dormit ad illi inride
 bant eum ipse uero eiecta turba fo
 as adsumpto patre et matre puellae
 qui secum erant introiuit ubi erat
 ella . et tenens manum puell^ae ait
 abita^h quod est interpreta^tat
 dico surge et con

¹¹ (*i. e.* ‘ hic desunt ’).¹⁵ (‘ t ’ sic m. rec.)

rum duodecim : et obstupuerunt stupore maximo.
43 Et praecepit illis vehementer ut nemo id sciret, et dixit dari illi manducare.

VI. 16 1 Et egressus inde abiit in patriam suam, et sequebantur illum discipuli sui. 2 Et facto sabbato coepit in synagoga docere : et multi audientes admirabantur in doctrina eius dicentes Unde huic haec omnia ? et quae est sapientia quae data est illi, et virtutes tales quae per manus eius efficiuntur ? 3 Nonne iste est faber, filius Mariae, frater Iacobi et Ioseph et Iudae et Simonis ? nonne et sorores eius hic nobiscum sunt ? Et scandalizabantur in illo. 4 Et dicebat eis Iesus quia non est propheta sine honore nisi in patria sua et in cognatione sua et in domo sua. 5 Et non poterat ibi virtutem ullam facere, nisi paucos infirmos inpositis manibus curavit. 6 Et mirabatur propter incredulitatem illorum.

18 [17] Et circumibat castella in circuitu docens. 7 Et convocavit duodecim, et coepit eos

raece

sciret

re , , , , ,

et egressus ind

am et sequeba

5

et die sabbatorum coepit d

synagoga et multi audientes a

antur in doctrina ipsius dicente

unde huic haec et quae est sapientia

data est illi ut uirtutes eius per man

10

eius fiant . nonne iste est fabri fili

et mariae frater iacobi et ioseph . et iu

dae et simonis nonne et sorores eius

nobiscum sunt et scandalizabantur

in illo , et dicebat illis ih̄s quia non est pr

15

feta sine honore nisi in patria sua ad

q . in domo sua et noluit ibi uirtutes mu

tas facere nisi quod paucos infirmo

inponens eis manum curauit et mirab

tur propter incredulitatem eorum , x

20

ii , , , et circuibat castella in cir

docens et conuocatis xii di

mittere binos, et dabat illis potestatem spirituum immundorum, 8 et praecepit eis ne quid tollerent in via nisi virgam tantum, non peram non panem neque in zona aes, 9 sed calciatos sandaliis, et ne indurentur duabus tunicis. 10 Et dicebat eis Quocumque introieritis in domum, illic manete donec exeatis inde. 11 Et quicumque non receperint vos nec audierint vos, exeuntes inde excutite pulverem de pedibus vestris in testimonium illis. 12 Et exeuntes praedicabant ut paenitentiam agerent, 13 et daemonia multa eiciebant, et ungebant oleo multos egrotos et sanabant.

18 14 Et audivit Herodes rex, manifestum enim factum est nomen eius, et dicebat quia Iohannes baptista resurrexit a mortuis, et propterea operantur virtutes in illo. 15 Alii autem dicebant quia Helias est, alii vero dicebant Propheta est quasi unus ex prophetis. 16 Quo audito Herodes ait Quem ego decollavi Iohannem, hic a mortuis resurrexit.

17 Ipse enim Herodes misit ac tenuit Iohannem et vinxit eum in carcere propter Herodiadam

q . in zona
ne indue
cebat illis qu
mum illic ma

tis in . . et quicumq . non r
nec audierint exeuntes inde
e puluerem de pedibus uestris in
nium illis . et exeuntes praedicaban
aenitentiam agerent et daemonia eici
nt , , , , , XVIII

5

10

, , , et unguentes multos aegros sanaue
runt et audiuit herodes rex manifesta
tum enim erat nomen eius et dicebat quod
iohannis baptista resurrexit a mortuis
et propterea uirtutes efficiuntur in illo
alii autem dicebant quia helias est , alii
ero quasi unus ex profetis . quo audi
herodis ait quem ego decollaui hic est
hannis hic a mortuis resurrexit , ipse
m herodes misit et tenuit iohannem
auit et misit eum in carcerem pr

15

20

uxorem Philippi fratris sui, quia duxerat eam: 18 dicebat enim Iohannes Herodi Non licet tibi habere uxorem fratris tui. 19 Herodias autem insidiabatur illi et volebat occidere eum, nec poterat: 20 Herodes enim metuebat Iohannem, sciens eum virum iustum et sanctum, et custodiebat eum, et audito eo multa faciebat, et libenter eum audiebat. 21 Et cum dies oportunus accidisset, Herodes natalis sui caenam fecit principibus et tribunis et primis Galilaeae: 22 cumque introisset filia ipsius Herodiadis et saltasset et placuisset Herodi simulque recumbentibus, rex ait puellae Pete a me quod vis, et dabo tibi. 23 Et iuravit illi quia quicquid petieris dabo tibi, licet dimidium regni mei. 24 Quae cum exisset, dixit matri suae Quid petam? Et illa dixit Caput Iohannis baptistae. 25 Cumque introisset statim cum festinatione ad regem, petivit dicens Volo ut protinus des mihi in disco caput Iohannis baptistae. 26 Et contristatus rex propter iusiurandum et propter simul recumbentes noluit eam contristare, 27 sed misso speculatore praecepit

no
tris tui . . he
illi et quaere
at . herod
nem sciens eum 5
tum et custodieb
eum multa faciebat et
audiebat et cum dies oport
disset herodis natalis sui cena
principibus et tribunis . et primis ga 10
cumq . introisset filia ipsius herodia
et psaltasset et placuisset herodi simul
que recumbentibus . rex ait puellae
pete a me quod uis et dabo tibi licet d
midium regni mei et iurauit illi quae cum 15
exisset dixit matris suae quid petam ad
illa dixit capud iohannis baptistae . c
q . introisset ad regem dixit confestim
da mihi in disco capud iohannis bapt
et contristatus est rex mox audiuit 20
ter iusiurandum et propter simul
entes noluit eam contristare se

afferri caput eius in disco. Et decollavit eum in carcere, 28 et attulit caput eius in disco et dedit illud puellae, et puella dedit matri suae. 29 Quo audito discipuli eius venerunt et tulerunt corpus eius et posuerunt illud in monumento.

30 Et convenientes apostoli ad Iesum renuntiaverunt illi omnia quae egerant et docuerant. 31 Et ait illis Venite seorsum in desertum locum et requiescite pusillum. Erant enim qui veniebant et rediebant multi, nec manducandi spatium habebant. 32 Et ascendentes in navi abierunt in desertum locum seorsum. 33 Et viderunt eos abeuntes et cognoverunt multi, et pedestres et de omnibus civitatibus concurrerunt illuc et praevenierunt eos.

[19] 34 Et exiens vidit multam turbam Iesus, et misertus est super eos, quia erant sicut oves non habentes pastorem, et coepit docere illos multa. 35 Et cum iam hora multa fieret, accesserunt discipuli eius dicentes Desertus est locus hic, et iam hora praeterivit: 36 dimitte illos, ut

puella
o discipuli eius
corpus eius
onumento et con
i ad ihm̄ renuntiaue
quae egerant et docuera
s uenite eamus in desertum
et requiescite pussillum . erant
m qui ibant et redibant multi . et
ec manducandi spatium habebant
ascendentes in nauem abierunt
n desertum locum seorsum et uiderunt
os abeuntes et cognouerunt multi et pe
destres de ciuitatibus concurrerunt
lluc et uenerunt ibi , , , XVIII
viii , , et exiens ih̄s uidet turbam
ultam condoluit super eos quia erant
cut oues quibus non est pastor et coepit
cere eos multa et cum iam hora mul
eret accesserunt discipuli eius di
desertus locus est hic et iam h

5

10

15

20

euntes in proximas villas et vicos emant sibi cibos quos manducent. 37 Et respondens ait illis Date eis manducare. Et dixerunt ei Euntes emamus denariis ducentis panes, et dabimus eis manducare. 38 Et dicit eis Quot panes habetis? ite et videte. Et cum cognovissent, dicunt Quinque, et duos pisces. 39 Et praecepit illis ut accumbere facerent omnes secundum contubernia super viride faenum. 40 Et discubuerunt in partes per centenos et per quinquagenos. 41 Et acceptis quinque panibus et duobus piscibus intuens in caelum benedixit, et fregit panes et dedit discipulis suis ut ponerent ante eos, et duos pisces divisit omnibus. 42 Et manduca-verunt omnes et saturati sunt: 43 et sustulerunt reliquias fragmentorum duodecim cophinos ple-nos, et de piscibus. 44 Erant autem qui mandu-caverunt quinque milia virorum.

[20] 45 Et statim coegit discipulos suos ascen-dere navem ut praecederent eum trans fretum ad

sponden
ducare et
s denariis du
eis manducare
habetis ite et uid
ent dicunt ei quinq
d . os pisces et praecepit illis
berent omnes secundum con
super uiride faenum , et discu . . er
conuiuia per centenos et quinquage
et acceptis quinque panibus et duobu
piscibus intuens in caelum benedixit et
fregit .v. panes et dedit discipulis sui
ut adponerent ante eos et duos pisces
diuisit omnibus et manducauerunt om
nes et saturati sunt , et sustulerunt reliqu
as fragmentorum xii cofinos plenos
et de piscibus erant autem qui mand
cauerunt v milia uirorum et statim
surgens coegit discipulos suos ascen
e nauem et praecederent eum

5

10

15

20

Bethsaidam, dum ipse dimitteret populum. 46 Et cum dimisisset eos, abiit in montem orare. 47 Et cum sero esset, erat navis in medio mari, et ipse solus in terra. 48 Et videns eos laborantes in remigando, erat enim ventus contrarius eis, et circa quartam vigiliam noctis venit ad eos ambulans super mare, et volebat praeterire eos. 49 At illi ut viderunt eum ambulantem super mare, putaverunt phantasma esse, et exclamaverunt: 50 omnes enim eum viderunt et conturbati sunt. Et statim locutus est cum eis et dixit illis Confidite, ego sum, nolite timere. 51 Et ascendit ad illos in navem, et cessavit ventus: et plus magis intra se stupebant. 52 Non enim intellexerant de panibus: erat enim cor illorum obcaecatum.

53 Et cum transfretassent, pervenerunt in terram Gennesareth et applicuerunt. 54 Cumque egressi essent de navi, continuo cognoverunt eum, 55 et percurrentes universam regionem illam coeperunt in grabbatis eos qui se male habebant circumferre ubi audiebant eum esse.

biit
set e . . t
solus in terr
laborantes 5
arius et circa qu
uenit ih̄s ambulans
uiderunt eum ambulan
putauerunt fantasma esse
mauerunt omnes et conturba 10
et continuo ih̄s locutus est ad eos
cens constantes estote ego sum nolite
timere et ascendit in nauem ad illos
et cessauit uentus et plus magis intra
e stupebant et mirabantur non enim 15
intellexerant de panibus erat autem cor
eorum obtusum . inde cum transfretas
set peruenerunt in terram genesar , cum
que egressus esset de nauī continuo co
nouerunt eum et circum currentes 20
uersi circa regionem illam coeperunt
rabattis ferre omnes male haben
rcum ferebant autem eos

56 Et quocumque introibat in vicos vel in villas aut in civitates, in plateis ponebant infirmos, et deprecabantur eum ut vel fimbriam vestimenti eius tangerent, et quotquot tangebant eum salvi fiebant.

VII. 21 1 Et conveniunt ad eum Pharisei et quidam de scribis, venientes ab Hierosolymis. 2 Et cum vidissent quosdam ex discipulis eius communibus manibus, id est non lotis, manducare panes, vituperaverunt. 3 Pharisei enim et omnes Iudaei, nisi crebro laverint manus, non manducant, tenentes traditionem seniorum, 4 et a foro nisi baptizentur non comedunt: et alia multa sunt quae tradita sunt illis servare, baptismata calicum et urceorum et aeramentorum et lectorum. 5 Et interrogant eum Pharisei et scribae Quare discipuli tui non ambulant iuxta traditionem seniorum, sed communibus manibus manducant panem? 6 At ille respondens dixit eis Bene prophetavit Esaias de vobis hypocritis,

eban . infi
eum ut uel . . mbri
ngerent et quod
ebant

5

, , , et conueneru eum
uidam de scribis ab hie . usolymis
uidissent quosdam ex discipulis
mmunibus manibus id est non lotis
manducare panem uituperauerunt
farisaei autem et omnes iudaei nisi pugillo
lauerint manus non manducant te
tes traditiones seniorum et a foro c
uenerint nisi baptizentur cibum non
accipiunt et alia multa quae tradi
sunt eis seruare baptismos calicum e
urceorum et aeramentorum et elictro
rum . et interrogabant eum farisaei et
be dicentes quare discipuli tui non a
bulant secundum traditionem senior
sed communibus manibus manduc
anem ad ille respondens dixit
fetauit eseias de uobis hyp

10

15

20

sicut scriptum est Populus his labiis me honorat, cor autem eorum longe est a me: 7 in vanum autem me colunt, docentes doctrinas praecepta hominum. 8 Relinquentes enim mandata dei tenetis traditionem hominum, baptismata urceorum et calicum, et alia similia his facitis multa. 9 Et dicebat illis Bene irritum facitis praeceptum dei ut traditionem vestram servetis. 10 Moyses enim dixit Honora patrem tuum et matrem tuam, et Qui maledixerit patri aut matri, morte moriatur: 11 vos autem dicitis Si dixerit homo patri aut matri Corban, quod est donum, quodcumque ex me tibi profuerit, 12 et ultra non dimittitis eum quicquam facere patri suo aut matri, 13 rescindentes verbum dei per traditionem vestram quam tradidistis: et similia huiusmodi multa facitis. 14 Et advocans iterum turbam dicebat illis Audite me omnes et intellegite. 15 Nihil est extra hominem introiens in eum quod possit eum coinquinare, sed quae de homine procedunt, illa

hominum . baptizan 5
multa similia quae
nquentes manda
ditiones hominum
illis bene irritum facitis p
eptum dī ut traditionem uestra 10
uatis moyses enim dixit honora
rem tuum et matrem tuam et qui ma
e dixerit patri aut matri morte mori
tur uos autem dicitis si dixerit homo
atri aut matri donum quod est corban 15
uodcumq . ex me est tibi proderit iam
on missum facitis illum quicquam fa
cere patri aut matri . rescindentes uer
um dī per traditionem uestram stultam
quam tradidistis . et similia huiusmodi 20
ulta facitis et aduocans iterum turbā
cebat eis . audite me omnes et intelle
nihil est extra hominum introiens
m quod possit eum cum introiens
ne coinquinare sed qu 25

sunt quae communicant hominem. 16 Si quis habet aures audiendi, audiat. 17 Et cum introisset in domum a turba, interrogabant eum discipuli eius parabolam. 18 Et ait illis Sic et vos imprudentes estis? non intellegitis quia omne extrinsecus introiens in hominem non potest eum communicare, 19 quia non introit in cor eius sed in ventrem, et in secessum exit, purgans omnes escas? 20 Dicebat autem quoniam quae de homine exeunt, illa communicant hominem: 21 ab intus enim de corde hominum cogitationes malae procedunt, adulteria, fornicationes, homicidia, 22 furta, avaritiae, nequitiae, dolus, impudicitia, oculus malus, blasphemia, superbia, stultitia: 23 omnia haec mala ab intus procedunt et communicant hominem.

22 24 Et inde surgens abiit in fines Tyri et Sidonis: et ingressus domum neminem voluit scire, et non potuit latere. 25 Mulier enim statim ut audivit de eo, cuius habebat filia spiritum immundum, intravit et procidit ad pedes eius:

audiat

omnum a turba interrog
puli eius parabolam et
uos imprudentes

ia omne extr

5

minem non potest eum communem
e nec enim introiit in cor eius sed
ntrem et in secessum exit et purgat

^{escas}

dicebat autem quoniam quae d
mine exeunt illa communicant ho
nem ab intus enim de corde homin

10

cogitationes male procedunt . ad
teria furta fornicationes homicid
inuidia auaritia dolus impudicit
oculus malus blasfemia superbia stu
tia omnia haec mala ab intus proc
dunt et communicant hominem . x

15

i . . . et exsurgens inde abiit
fines tyri et ingressus domum nem
oluit scire et non potuit latere

20

nim statim ut audiuit de e
abebat sp̄m immundum

⁹ ('escas' *m. rec.*).

¹² (*sic*).

26 erat autem mulier gentilis, Syrophoenissa genere, et rogabat eum ut daemonium eiceret de filia eius. 27 Qui dixit illi Sine prius saturari filios: non est enim bonum sumere panem filiorum et mittere canibus. 28 At illa respondit et dicit ei Utique, domine: nam et catelli sub mensa comedunt de micis puerorum. 29 Et ait illi Propter hunc sermonem vade: exiit daemonium de filia tua. 30 Et cum abisset domum suam, invenit puellam iacentem supra lectum et daemonium exisse.

23 31 Et iterum exiens de finibus Tyri venit per Sidonem ad mare Galilaeae inter medios fines Decapoleos. 32 Et adducunt ei surdum et mutum, et deprecantur eum ut inponat illi manum. 33 Et apprehendens eum de turba seorsum misit digitos suos in auriculas, et expuens tetigit linguam eius, 34 et suspiciens in caelum ingemuit, et ait illi Effetha, quod est Adaperire. 35 Et statim apertae sunt aures eius, et solutum est vinculum linguae eius, et loque-

nere
eiceret de filia eius
ius saturari filios non e
accipere panem filiorum
ad illa responden 5
sed et catelli sub mens
ducant de micis puerorum . et dix
ih̄s uade propter hunc sermonem ex
daemonium a filia tua . et cum uen
set domum inuenit puellam iacentem 10
upra lectum et daemonium exisse

XXIII

et iterum exiens de finibus tyri uenit
er sydonem ad mare galileae inter
medios fines decapoleos et adfe 15
runt ei surdum et mutum depraecantes
eum ut inponeret ei manum et suscipi
ns eum de turba seorsum conspuens
sit digitos suos in auriculas eius et
t . . it linguam eius et respiciens in 20
gemit et ait illi effeta qu
pere^{ri} et adapertae s

batur recte. 36 Et praecepit illis ne cui dicerent : quanto autem eis praecipiebat, tanto magis plus praedicabant; 37 et eo amplius admirabantur dicentes Bene omnia fecit, et surdos fecit audire et mutos loqui.

VIII. **24** 1 In illis diebus iterum cum turba multa esset nec haberent quod manducarent, convocatis discipulis ait illis 2 Miseror super turba, quia ecce iam triduo sustinent me nec habent quod manducent, 3 et si dimisero eos ieiunos in domum suam, deficient in via : quidam enim ex eis de longe venerunt. 4 Et responderunt ei discipuli sui Unde istos poterit quis hic saturare panibus in solitudine? 5 Et interrogavit eos Quot panes habetis? Qui dixerunt Septem. 6 Et praecepit turbae discumbere supra terram : et accipiens septem panes gratias agens fregit, et dabat discipulis suis ut apponerent; et

erent ad
m praedicabant et
rabantur dicentes bene
surdis praestat auditum
untur , , , , ,
in illis autem diebus iter
turba multa esset nec haber
od manducarent . conuocatis dis
ipulis ait illis . misereor super istam
turbam quoniam triduum iam est ex
quo hic sunt nec habent quod ma
ducent et dimittere eos ieiuno
mum nollo ne fatigentur in uia q
niam quidem et aliqui ex his de l
uenerunt et responderunt ei dis
cipuli sui dicentes unde istos quis p
sit saturare panibus in solitudine
et interrogauit eos quod panes hab
qui dixerunt septem . et praecepit
bae discumbere supra terram
ens ihs vii. panes gratias age
et dedit discipulis suis u

5

10

15

20

apposuerunt turbae. 7 Et habebant pisciculos paucos: et ipsos benedixit et iussit apponi. 8 Et manducaverunt et saturati sunt, et sustulerunt quod superaverat de fragmentis, septem sportas. 9 Erant autem qui manducaverant quasi quattuor milia: et dimisit eos.

10 Et statim ascendens navem cum discipulis suis venit in partes Dalmanutha. 11 Et exierunt Pharisei et coeperunt conquirere cum eo, quærentes ab illo signum de caelo, temptantes eum. 12 Et ingemiscens spiritu ait Quid generatio ista quaerit signum? Amen dico vobis si dabitur generationi isti signum. 13 Et dimittens eos ascendens iterum abiit trans fretum.

14 Et obliti sunt sumere panes, et nisi unum panem non habebant secum in navi. 15 Et praecepbat eis dicens Videte, cavete a fermento Phariseorum et fermento Herodis. 16 Et cogitabant ad alterutrum dicentes quia panes non habemus. 17 Quo cognito Iesus ait illis Quid

et iussit adpo
 runt et saturati s
 quae superauerunt fragmenta
 sportas plenas erant autem
 manducauerunt fere iiii milia

5

, , , , , , X

xii et ipse ascendens in na
 cum discipulis suis uenit in partem
 gedam et exierunt farisaei et coe
 runt conquirere cum eo quaerentes
 eo signum de caelo temptantes eum
 ngemescens in spū ait quid gene . atio
 signum quaerit amen dico uobis
 dabitur generationi isti signum . et re
 lictis illis iterum ascendit in nauem et
 abiit trans fretum et obliti sunt pane
 discipuli eius sumere nisi unum panem
 uem secum habebant in naui . et prae
 epit illis ih̄s dicens uidete a fermento
 risaeorum et a fermento herodis
 gitabant ad alterutrum quod
 berent non quo cognit

10

15

20

cogitatis quia panes non habetis? nondum cognoscitis neque intellegitis? adhuc caecatum habetis cor vestrum? 18 oculos habentes non videtis, et aures habentes non auditis, nec recordamini? 19 quando quinque panes fregi in quinque milia, et quot cophinos fragmentorum plenos sustulistis? Dicunt ei Duodecim. 20 Quando et septem panes in quattuor milia, quot sportas fragmentorum tulistis? Et dicunt ei Septem. 21 Et dicebat eis Quomodo nondum intellegitis?

22 Et veniunt Bethsaida: et adducunt ei caecum, et rogabant eum ut illum tangeret. 23 Et apprehendens manum caeci eduxit eum extra vicum, et expuens in oculos eius inpositis manibus suis interrogavit eum si aliquid videret. 24 Et aspiciens ait Video homines velut arbores ambulantes. 25 Deinde iterum inposuit manus super oculos eius, et coepit videre, et restitutus est ita ut videret clare omnia. 26 Et misit illum

que percipit
oculos
detis . et aures habentes
ec meministis
fregi in quinq
bus quod cofinos fragment
tis ad illi dixerunt xii quan
em vii panes in iiii milia hominum
ibus quod sportas fragmentor
tulistis ad illi dixerunt vii . et ait illi
quomodo nondum intellexistis
niunt bethaniam et adfaerunt
caecum et rogauerunt illum ut eum
geret et adpraehendit manum cae
et duxit eum extra uicum et expuens
in oculos eius inpossitis manibus ill
interrogabat eum si aliquid uideret
et aspiciens ait uideo homines sicu
arbōres ambulantes et iterum in p
uit manus super oculos eius et coep
dere et restituti sunt oculi eius
et clare omnia . et dimisit

5

10

15

20

domum suam dicens Vade in domum tuam, et si in vicum introieris, nemini dixeris.

25 27 Et egressus est Iesus et discipuli eius in castello Caesareae Philippi: et in via interrogabat discipulos suos dicens eis Quem me dicunt esse homines? 28 Qui responderunt illi dicentes Iohannem baptistam, alii Heliam, alii vero quasi unum de prophetis. 29 Tunc dicit illis Vos vero quem me dicitis esse? Respondens Petrus ait ei Tu es Christus. 30 Et comminatus est eis ne cui dicerent de illo. 31 Et coepit docere illos quoniam oportet filium hominis multa pati et reprobari a senioribus et a summis sacerdotibus et scribis et occidi et post tres dies resurgere, 32 et palam verbum loquebatur. Et apprehendens eum Petrus coepit increpare eum. 33 Qui conversus et videns discipulos suos comminatus est Petro dicens Vade retro me, satana, quoniam non sapis quae dei sunt sed quae sunt hominum.

34 Et convocata turba cum discipulis suis dixit

et profectus est ih̄s et d
caesaream filippi et in
discipulos suos dicens
dicunt homines esse qui resp
unt . . . dicentes iohannem bap
alii heliam alii uero quasi unum
fetis tunc dicit illis ih̄s uos uero
me dicitis esse et respondens pet
xit illi tu es χ̄ps filius dī et comm
s est eis ne cui dicerent de eo et coe
docere illos quoniam oportet filium
inis multa pati et reprobari a senio
s et principibus sacerdotum et scri
bis et occidi et post tres dies resurgere
et palam uerbum loquebatur quem sus
ipiens petrus coepit increpare eum . ad
e cōuersus uidet discipulos suos cō
natus est petro dicens uade retro
satanas quoniam non sapis quae
nt sed quae sunt hominum . et c
turba cum discipulis suis

5
10
15
20

eis Si quis vult post me sequi, deneget se ipsum et tollat crucem suam, et sequatur me. 35 Qui enim voluerit animam suam salvam facere, perdet eam: qui autem perdiderit animam suam propter me et evangelium, salvam eam faciet. 36 Quid enim proderit homini, si lucretur mundum totum et detrimentum faciet animae suae? 37 aut quid dabit homo commutationem pro anima sua? 38 Qui enim me confusus fuerit et mea verba in generatione ista adultera et peccatrice, et filius hominis confundetur eum, cum venerit in gloria patris sui cum angelis sanctis. 39 Et dicebat illis Amen dico vobis quia sunt quidam de hic stantibus quia non gustabunt mortem donec videant regnum dei veniens in virtute.

IX. 27 1 Et post dies sex adsumit Iesus Petrum et Iacobum et Iohannem, et ducit illos in montem excelsum seorsum solus, et transfiguratus est coram ipsis: 2 et vestimenta eius facta sunt splendentia candida nimis velut nix, qualia

per
m propter e
et eam quid enim
cretur uniuersum m
entum faciat animae
d dabit homo in commutat
ma sua qui autem me confessus
it et mea uerba in generatione hac
adultera et peccatrice et filius ho
nis confundet eum cum uenerit in
ria patris sui cum angelis sanctis
cebat illis amen dico uobis quod su
quidem circumstantium me qui . . . n
gustabunt mortem donec uideant
regnum dī ueniens in uirtutem xxvii
xuii et post dies sex adsumpsit ih̄s
petrum et iacobum et iohannem et du
illos in montem altissimum seorsum
et transfiguratus est coram illis . et
menta eius facta sunt splendid
s et candida uelut nix qu

5

10

15

20

fullo super terram non potest candida facere.
3 Et apparuit illis Helias cum Moyse, et erant loquentes cum Iesu. 4 Et respondens Petrus ait Iesu Rabbi, bonum est hic nos esse, et faciamus tria tabernacula, tibi unum et Moysi unum et Heliae unum. 5 Non enim sciebat quid diceret: erant autem timore exterriti. 6 Et facta est nubes obumbrans eos, et venit vox de nube dicens Hic est filius meus carissimus, audite illum. 7 Et statim circumspicientes neminem amplius viderunt nisi Iesum tantum secum. 8 Et descendentibus illis de monte, praecepit illis ne cui quae vidissent narrarent, nisi cum filius hominis a mortuis resurrexerit. 9 Et verbum continuerunt apud se, conquirentes quid esset Cum a mortuis resurrexerit. 10 Et interrogabant eum dicentes Quid ergo dicunt Pharisei et scribae quia Heliam oporteat venire primum? 11 Qui respondens ait illis Helias cum venerit primo restituet omnia: et quomodo scriptum est in filium hominis ut multa patiatur et contemnatur? 12 Sed dico vobis quia et Helias venit, et fece-

est nobis hic e
tabernacula tibi 5
et eliae unum . non
uid diceret timore en
rriti erant et facta est nu
mbrans illos et uenit uox de n
dicens hic est filius meus carissim 10
udite eum et statim inspicientes nem
m amplius uiderunt nisi ihm tantum
cum et descendentibus illis de mon
e praecepit illis ne cui dicerent nisi
m filius hominis a mortuis resurre 15
xisset et uerbum continuerunt apud se
conquirentes quid esset cum a mortuis
resurrexisset et interrogabant eum di
centes quare dicunt scribae heliam
ortet primum uenire , respondens 20
dixit illis helias cum uenerit primū
stituet omnia et quomodo scribt
n filium hominis ut multa patia
tem^pnatur sed dico uobis qui

runt illi quaecumque voluerunt, sicut scriptum est de eo.

28 13 Et veniens ad discipulos suos vidit turbam magnam circa eos et scribas conquirentes cum illis. 14 Et confestim omnis populus videns eum stupefactus est, expaverunt, et accurrentes salutabant eum. 15 Et interrogavit eos Quid inter vos conquiritis? 16 Et respondens unus de turba dixit Magister, attuli filium meum ad te habentem spiritum mutum, 17 qui ubicumque eum apprehenderit allidit eum, et spumat et stridet dentibus et arescit: et dixi discipulis tuis ut eicerent illum, et non potuerunt. 18 Qui respondens eis dicit O generatio incredula, quamdiu apud vos ero? quamdiu vos patiar? afferte illum ad me. 19 Et attulerunt eum. Et cum vidisset illum, statim spiritus conturbavit eum, et elisus in terram volutabatur spumans. 20 Et interrogavit patrem eius Quantum temporis est ex quo hoc ei accidit? At ille ait Ab infantia: 21 et frequenter eum et in ignem et in aquas misit ut eum perderet: sed

scri

ens ad

m ad eos et scribas conqu

llis et confestim omni pop

tes ih̄m expauerunt

5

tauerunt eum et interrog

d inter uos conquiritis et respon

nus de turba dicens . magister a

ad te filium meum habentem sp̄m mu

dum qui ubicumq . eum adpraehende

10

allidit eum et spumat et stridet den

et arescit et dixi discipulis tuis ut eiec

rent illum et non potuerunt eicere e

respondens ih̄s dixit illis . o genera

o incredula quamdiu apud uos ero

15

quamdiu uos patiar adferte illum

ad me et attulerunt eum et cum u

disset illum sp̄s conturbauit puerum

elisus in terram uolutabatur spum

et interrogauit ih̄s patrem quantu

20

ris est ex quo hoc ei accidit et

infantia et frequen

si quid potes, adiuva nos, misertus nostri.
22 Iesus autem ait illi Si potes credere: omnia
possibilia credenti. 23 Et continuo exclamans
pater pueri cum lacrimis aiebat Credo, adiuva
incredulitatem meam. 24 Et cum videret Iesus
concurrentem turbam, comminatus est spiritui
inmundo dicens illi Surde et mute spiritus, ego
tibi praecipio, exi ab eo et amplius ne introeas
in eum. 25 Et exclamans, multum discerpens
eum exiit ab eo, et factus est sicut mortuus, ita
ut multi dicerent quia mortuus est. 26 Iesus
autem tenens manum eius elevavit illum, et sur-
rexit. 27 Et cum introisset in domum, discipuli
eius secreto interrogabant eum Quare nos non
potuimus eicere eum? 28 Et dixit illis Hoc
genus in nullo potest exire nisi in oratione et
ieiunio.

29 Et inde profecti praetergrediebantur Gali-
laeam, nec volebat quemquam scire. 30 Docebat
autem discipulos suos, et dicebat illis quoniam
filius hominis tradetur in manus hominum, et

omnia possib
us exclamans pater p
credo adiuu 5
et cum uideret
rba comminatus est
et dixit illi surge et mut
go tibi praecipio exi ab illo et ampli
e introeas in eum et exclamans 10
um discrepans exiuit ab eo et factu
st sicut mortuus puer aut multi dice
nt quia mortuus est ih̄s autem tenen
anum eius eleuauit illum et surrex
cum introisset ih̄s in domum discipuli eiu 15
e creto interrogabant eum dicentes
quare non potuimus eicere illum et d
t illis hoc genus in nullo potest exire
si in orationibus et ieiuniis . XXVIII
, , , , , inde profecti transiebant 20
alileam nec uolebant quemquam
e docebat autem discipulos su
illis quoniam filius

occident eum, et occisus tertia die resurget.
31 At illi ignorabant verbum, et timebant eum interrogare.

32 Et venerunt Capharnaum. Qui cum domi esset, interrogabat eos Quid in via tractabatis? 33 At illi tacebant, siquidem inter se in via disputaverant quis esset illorum maior. 34 Et residens vocavit duodecim et ait illis Si quis vult primus esse, erit omnium novissimus et omnium minister. 35 Et accipiens puerum statuit eum in medio eorum; quem ut complexus esset, ait illis 36 Quisquis unum ex huiusmodi pueris receperit in nomine meo, me recipit; et quicumque me susceperit, non me suscipit sed eum qui me misit. 29 37 Respondit illi Iohannes dicens Magister, vidimus quendam in nomine tuo eicientem daemonia, qui non sequitur nos, et prohibuimus eum. 38 Iesus autem ait Nolite prohibere eum: nemo est enim qui faciat virtutem in nomine meo et possit cito male loqui de me. 39 Qui enim non est adversum vos, pro vobis est. 40 Quisquis enim potum

uenerunt
cum domi
uid in uia tract
ant inter se enim
esset maior eorum
s ihs uocauit xii et ait illi
primus esse fiat omnium no
nium minister et accipiens pu
it illum in medio eorum quem
lexus esset ait eis quicumqu
smodi pueris receperit in nom
me recipit et quicumq . me susc
non me suscipit sed eum qui me
ondit autem illi iohannis et dicit
ster uidimus quendam in nomin
cientem daemonia qui non se
s et prohibuimus eum ad ille
s ait nolite prohibere nem
ui faciat uirtutem in nom
oterit male loqui de me
non est aduersus uo

5

10

15

20

dederit vobis calicem aquae in nomine meo, quia Christi estis, amen dico vobis, non perdet mercedem suam. 41 Et quisquis scandalizaverit unum ex his pusillis credentibus in me, bonum est ei magis si circumdaretur mola asinaria collo eius et in mare mitteretur. 42 Et si scandalizaverit te manus tua, abscide illam: bonum est tibi debilem introire in vitam, quam duas manus habentem ire in gehennam, in ignem inextinguibilem, 43 ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur. 44 Et si pes tuus te scandalizat, amputa illum: bonum est tibi claudum introire in vitam aeternam, quam duos pedes habentem mitti in gehennam ignis inextinguibilis, 45 ubi vermis eorum non moritur et ignis non extinguitur. 46 Quod si oculus tuus scandalizat te, eice eum: bonum est tibi luscum introire in regnum dei, quam duos oculos habentem mitti in gehennam ignis, 47 ubi vermis eorum non moritur et

ntibus
circumdare 5
eius et in mari mit
lizat te manus tua
bonum est tibi debilem intr
tam quam duas manus habe
oire in gehennam ubi est ignis 10
guibis ubi uermis eorum non mo
nis eorum non extinguetur . et
us scandalizat te amputa illum
um est tibi clodum introire in ui
aeternam quam duos pedes haben 15
mitti in gehennam ubi est ignis in
uibilis et uermis eorum non mori
gnis eorum non extinguetur
ulus tuus scandalizat te ex
num est tibi luscum introir 20
dī quam duos oculos ha
ennam ubi uermis ^{eor} n

11 (*sic*).

ignis non extinguitur. 48 Omnis enim igne salietur et omnis victima salietur. 49 Bonum est sal: quod si sal insulsum fuerit, in quo illud condietis? Habete in vobis sal, et pacem habete inter vos.

X. 1 Et inde exsurgens venit in fines Iudaeae ultra Iordanen, et conveniunt iterum turbae ad eum, et sicut consueverat iterum docebat illos. 30 2 Et accedentes Pharisei interrogabant eum si licet viro uxorem dimittere temptantes eum. 3 At ille respondens dixit eis Quid vobis praecepit Moyses? 4 Qui dixerunt Moyses permisit libellum repudii scribere et dimittere. 5 Quibus respondens Iesus ait Ad duritiam cordis vestri scripsit vobis praeceptum istud; 6 ab initio autem creaturae masculum et feminam fecit eos deus: 7 propter hoc relinquet homo patrem suum et matrem et adhaerebit ad uxorem suam, 8 et erunt duo in carne una. Itaque iam non sunt duo sed una caro. 9 Quod ergo deus iunxit, homo non separet.

10 Et in domo iterum discipuli eius de eodem interrogaverunt eum. 11 Et dicit illis Quicumque dimiserit uxorem suam et aliam duxerit, ad-

habete
bete inter
in fines iudeae
et conuenit turba ad e
at et iterum docebat eos et i
ant illum farisaei si licet uiro uxo
ttere temptantes eum . ad ill
dens dixit eis quid uobis praecep
qui dixerunt libellum repudii da
us respondens ih̄s ait ad duriti
s uestri scripsit praeceptum istud
tio enim creaturae masculum et
am fecit d̄s et dixit propter ho
uet homo patrem suum et matrem
rebit uxori suae et erunt duo i
na itaque iam non sunt
caro quod ergo d̄s con
diuidat et in domo
dem interrogab
qu . . . m

5

10

15

20

ulterium committit super eam: 12 et si uxor dimiserit virum suum et alii nupserit, moechatur.

13 Et offerebant illi parvulos ut tangeret illos: discipuli autem comminabantur offerentibus. 14 Quos cum videret Iesus, indigne tulit et ait illis Sinite parvulos venire ad me, et ne prohibueritis eos: talium est enim regnum dei. 15 Amen dico vobis, quisque non receperit regnum dei velut parvulus, non intrabit in illud. 16 Et complexans eos et inponens manus super illos benedicebat eos.

30 17 Et cum egressus esset in viam, procurrens quidam genu flexo ante eum rogabat eum Magister bone, quid faciam ut vitam aeternam percipiam? 18 Iesus autem dixit ei Quid me dicis bonum? nemo bonus nisi unus deus. 19 Praecepta nosti Ne adulteres, ne occidas, ne fureris, ne falsum testimonium dixeris, ne fraudem feceris, honora patrem tuum et matrem. 20 Et ille respondens ait Magister, haec omnia observavi a iuventute mea. 21 Iesus autem intuitus eum dilexit eum et dixit illi Unum tibi deest: vade, quaecumque habes vende et da pauperibus, et habebis thesaurum in caelo, et

et
 et eos dis
 ferentibus
 indignatus est
 ntes uenire a
 hibueritis eos talium enim
 m dī amen dico uobis quisq
 receperit regnum dī uelut pu
 bit in illud et conuocans eos in
 et benedicebat eos
 ut manus super illos , , xxx
 et cum egressus esset
 occurrens quidam ad genicu
 gabat eum dicens magister b
 quid faciam ut aeternam uitam p
 ih̄s dixit illi quid me dicis bo
 o bonus nisi unus d̄s praece
 adulteres ne occidas n
 sum testimonium dixerī
 tuum et matrem tua
 deus ait illi . m
 ue . . . te

5

10

15

20

veni sequere me. 22 Qui contristatus in verbo abiit moerens: erat enim habens possessiones multas. 23 Et circumspiciens Iesus ait discipulis suis Quam difficile qui pecunias habent in regnum dei introibunt. 24 Discipuli autem obstupescabant in verbis eius. At Iesus rursus respondens ait illis Filioli, quam difficile est confidentes in pecuniis in regnum dei introire, 25 Facilius est camelum per foramen acus transire quam divitem intrare in regnum dei. 26 Qui magis admirabantur, dicentes ad semet ipsos Et quis potest salvus fieri? 27 Et intuens illos Iesus ait Apud homines impossibile est, sed non apud deum: omnia enim possibilia sunt apud deum.

28 Coepit Petrus ei dicere Ecce nos dimisimus omnia et secuti sumus te. 29 Respondens Iesus ait Amen dico vobis, nemo est qui reliquerit domum aut fratres aut sorores aut matrem aut patrem aut filios aut agros propter me et propter evangelium, 30 qui non accipiat centies tantum nunc in tempore hoc domos et fratres et sorores et matres et filios et agros cum persecutionibus, et in saeculo futuro vitam aeternam.

ille contris
erat enim haben
cumspiciens ihs ait d
cile qui pecunias ha
troibunt . facilius est cam
foramin acus transire quam
gnum dī introire , magis autem
antur dicentes ad semet ipsos et q
saluus fieri et intuens illos ih
apud homines quidem impossibile
d dñm uero omnia possibilia sunt
pit petrus dicere ecce nos dim
mnia et secuti sumus te respond
amen dico uobis nemo est qu
t domum et fratres et sorores
et filios et agros propter me
uangelium qui non a
antum nunc in saecul
eliquerit domum
trem

5

10

15

20

31 Multi autem erunt primi novissimi, et novissimi primi.

32 32 Erant autem in via ascendentes in Hierosolyma, et praecedebat illos Iesus, et stupebant et sequentes timebant. Et adsumens iterum duodecim coepit illis dicere quae essent ei eventura, 33 quia ecce ascendimus in Hierosolyma, et filius hominis tradetur principibus sacerdotum et scribis, et damnabunt eum morte et tradent eum gentibus, 34 et inludent ei et conspuent eum et flagellabunt eum, interficient eum, et tertia die resurget.

35 Et accedunt ad eum Iacobus et Iohannes filii Zebedaei dicentes Magister, volumus ut quodcumque petierimus facias nobis. 36 At ille dixit eis Quid vultis ut faciam vobis? 37 Et dixerunt Da nobis ut unus ad dextram tuam et alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua. 38 Iesus autem ait eis Nescitis quid petatis: potestis bibere calicem quem ego bibo? aut baptismum quo ego baptizor baptizari? 39 At illi dixerunt ei Possumus. Iesus autem ait eis Cali-

em in uia
praecedebat
mens ih̄s

5

quae ei essent uentur
endimus hierusolyma
minis tradetur principibu
um et scribis et damnabunt
et tradent eum gentibus et in
eum et conspuent eum et flagilla
et interficient eum et post tres d
get et accesserunt ad illum iac
iohannes fili zebedei dicentes
ter uolumus quodcumq . petie
praestes nobis ad ille dixit qu
obis , qui dixerunt da nobis
d dexteram tuam et alius ad
am sedeamus in gloriam
llis nescitis quid peti
alicem quem ego bibi
smum quo ego

10

15

20

cem quidem quem ego bibo bibetis, et baptismum quo ego baptizor baptizabimini: 40 sedere autem ad dextram meam vel ad sinistram, non est meum dare, sed quibus paratum est.

41 Et audientes decem coeperunt indignari de Iacobo et Iohanne. 42 Iesus autem vocans eos ait illis Scitis quia hi qui videntur principari gentibus dominantur eis, et principes eorum potestatem habent ipsorum: 43 non ita est autem in vobis, sed quicumque voluerit fieri maior erit vester minister, 44 et quicumque voluerit in vobis primus esse erit omnium servus. 45 Nam et filius hominis non venit ut ministraretur ei, sed ut ministraret et daret animam suam redemptionem pro multis.

33 46 Et veniunt Hierichum: et proficiscente eo Hiericho et discipulis eius et plurima multitudo filius Timaei Bartimaeus caecus sedebat iuxta viam mendicans. 47 Qui cum audisset quia Iesus Nazarenus est, coepit clamare et dicere Filii David Iesus, miserere mei. 48 Et

comminabantur ei multi ut taceret. At ille multo magis clamavit Filii David, miserere mei. 49 Et stans Iesus praecepit illum vocari. Et vocant caecum dicentes ei Animaequior esto, surge, vocat te. 50 Qui proiecto vestimento suo exiliens venit ad eum. 51 Et respondens Iesus dixit illi Quid vis tibi faciam? Caecus autem dixit ei Rabboni, ut videam. 52 Iesus autem ait illi Vade, fides tua te salvum fecit. Et confestim vidit, et sequebatur eum in viam.

XI. 34 1 Et cum adpropinquarent Hierosolymae et Bethaniae ad montem olivarum, mittit duos ex discipulis suis 2 et ait illis Ite in castellum quod est contra vos, et statim introeuntes illud invenietis pullum ligatum, super quem nemo adhuc hominum sedit: solvite illum et adducite. 3 Et si quis vobis dixerit Quid facitis? dicite quia domino necessarius est, et continuo illum dimittet huc. 4 Et abeuntes invenerunt pullum ligatum ante ianuam foris in bivio, et solvunt eum. 5 Et quidam de illic stantibus dicebant illis Quid facitis solventes pullum?

uocat
et exsili
pondens ih̄s d
am caecus autem d
t uideam , ih̄s aute
es tua te saluum fecit et co
idit et sequebantur eum in
, , XXXIIII , ,
et cum adpropinquarent hieru
et bethaniam ad montem oliueti
duos ex discipulis suis et ait illis
tellum quod est contra uos et i
es statim inuenietis pullum as
um super quem adhuc nemo homin
dit soluite illum et adducite et
bis dixerit quid soluitis pullum
o necessarius est et continu
et uobis et abeuntes i
gatum ante ianua
et soluerunt illum
run

5

10

15

20

25

6 Qui dixerunt eis sicut praeceperat illis Iesus, et dimiserunt eis. 7 Et duxerunt pullum ad Iesum: et inponunt illi vestimenta sua, et sedit super eum. 8 Multi autem vestimenta sua straverunt in via, alii autem frondes caedebant de arboribus et sternebant in via. 9 Et qui praeibant et qui sequebantur clamabant dicentes Osanna, 10 benedictus qui venit in nomine domini, benedictum quod venit regnum patris nostri David, osanna in excelsis.

35 11 Et introivit Hierosolyma in templum: et circumspectis omnibus, cum iam vespere esset hora, exivit in Bethaniam cum duodecim.

12 Et alia die cum irent a Bethania, esuriit, 13 cumque vidisset a longe ficum habentem folia, venit si quid forte inveniret in ea, et cum venisset ad eam, nihil invenit praeter folia: non enim erat tempus ficorum. 14 Et respondens dixit ei Iam non amplius in aeternum quisquam fructum ex te manducet. Et audiebant discipuli eius.

15 Et veniunt Hierosolymam. Et cum introisset templum, coepit eicere vendentes et ementes

pon
terneban
nt de arbor
et qui praeibant
tur clamabant dicentes be
qui uenit in nomine dñi be
quod uenit regnum patris n
d osanna in excelsis et cum i
ierusolymam in templum circum
omnia xxxv

et cum iam uespera esset ho
bethaniam cum discipulis suis
alia die cum exisset a bethania esu
mq. uidisset a longe ficum habentem
et uenit uidere si quid esset in ea
nuenit nisi folia tantum non e
empus ficuum qui dixit ei iam
aeternum quisquam e
ducet. et audieban
et uenit iterum hi

in templo, et mensas nummulariorum et cathedras vendentium columbas evertit, 16 et non sinebat ut quisquam transferret vas per templum, 17 et docebat dicens eis Non scriptum est quia domus mea domus orationis vocabitur omnibus gentibus? Vos autem fecistis eam speluncam latronum. 18 Quo audito principes sacerdotum et scribae quaerebant quomodo eum perderent: timebant enim eum, quoniam universa turba admirabatur super doctrina eius.

19 Et cum vespera facta esset, egrediebatur de civitate.

20 Et cum mane transirent, viderunt ficum aridam factam a radicibus. 21 Et recordatus Petrus dicit ei Rabbi, ecce ficus cui maledixisti aruit. 22 Et respondens Iesus ait illis Habete fidem dei: 23 amen dico vobis quia quicumque dixerit huic monti Tollere et mittere in mare, et non haesitaverit in corde suo, sed crediderit quia quodcumque dixerit fiat, fiet ei. 24 Propterea

tra
at dicens
domus or
gentibus uos
sp . . uncam latronum
principes sacerdotum et scri
erebant eum ^{q'omodo} perderent tim
im eum quoniam uniuerſa tur
irabatur super doctrinam eius
et cum iam uespera esset facta egred
antur de ciuitate et cum transiret
mane uiderunt arborem ficus aruis
radicibus . et rememoratus est petrus
et ait illi . rabbi ecce arbor ficus qua
aledixisti aruit . et respondens
t illis si habueritis fidem ame
obis quia quicumq . dixerit h
re et mittere in mari
n corde sua et credi
quaecumq . di

5

10

15

20

dico vobis, omnia quaecumque orantes petitis, credite quia accipietis, et veniet vobis. 25 Et cum stabitis ad orandum, dimittite si quid habetis adversum aliquem, ut et pater vester qui in caelis est dimittat vobis peccata vestra. 26 Quod si vos non dimiseritis, nec pater vester qui in caelis est dimittet vobis peccata vestra.

36 27 Et veniunt rursus Hierosolymam. Et cum ambularet in templo, accedunt ad eum summi sacerdotes et scribae et seniores 28 et dicunt illi In qua potestate haec facis? et quis tibi dedit hanc potestatem ut ista facias? 29 Iesus autem respondens ait illis Interrogabo vos et ego unum verbum, et respondete mihi, et dicam vobis in qua potestate haec faciam. 30 Baptismus Iohannis de caelo erat an ex hominibus? respondete mihi. 31 At illi cogitabant secum dicentes Si dixerimus De caelo, dicet Quare ergo non credidistis ei? 32 si dixerimus Ex hominibus, timebant populum: omnes enim habebant Iohannem quia vere propheta esset.

ter uester qu

ta uestra quod

nec pater uester q

eccata uestra , ,

et rursus ue . . . erus

um in templo ambularet uen

m summi sacerdotes et srib

ores et dicunt illi in qua pote

quis tibi dedit hanc potestatem

tem respondens ait illis inter

s et ego unum uerbum respon

hi et dicam uobis in qua potes

c faciam . baptisma iohannis de

elo erat an ex hominibus respon

ete mihi . ad illi cogitabant secum

inuicem dicentes quid ei respond

si dixerimus de caelo dicet nobi

e non credidistis illi et si

bus timemus plebem

annem prophet

5

10

15

20

33 Et respondentes dicunt Iesu Nescimus. Respondens Iesus ait illis Neque ego dico vobis in qua potestate haec faciam.

XII. 37 1 Et coepit illis in parabolis loqui. Vineam pastinavit homo, et circumdedit sepem et fodit lacum et aedificavit turrem, et locavit eam agricolis, et peregre profectus est. 2 Et misit ad agricolas in tempore servum ut ab agricolis acciperet de fructu vinea: 3 qui apprehensum eum ceciderunt et dimiserunt vacuum. 4 Et iterum misit ad illos alium servum: et illum in capite vulneraverunt et contumeliis affecerunt. 5 Et rursum alium misit: et illum occiderunt, et plures alios, quosdam caedentes, alios vero occidentes. 6 Adhuc ergo unum habens filium carissimum et illum misit ad eos novissimum, dicens quia reverebuntur filium meum. 7 Coloni autem dixerunt ad invicem Hic est heres: venite occidamus eum, et nostra erit hereditas. 8 Et apprehendentes eum occiderunt et eiecerunt extra vineam. 9 Quid ergo faciet dominus vineae? Veniet et perdet colonos, et dabit vineam aliis.

m plantauit
it saepem et fodit
cauit turrem et loc
s . et peregre profect
tempore ad colonos
ctum ex uinea darent illi et
hensum eum occiderunt et
nt uacuum et iterum misit ali
um ad illos et illum in capite u
erunt contumeliis adfecerun
ium misit seruum et illum occide
t adhuc unum habens filium c
mum et illum misit nouissimum dice
quia filium meum uerebuntur . co
ni autem dixerunt ad inuicem hic e
eres uenite occidamus illum et
a erit hereditas quem adprae
erunt et eiecerunt extr
go faciet dn̄s uineae
olonos et . ab

5

10

15

20

10 Nec scripturam hanc legistis Lapidem quem reprobaverunt aedificantes, hic factus est in caput anguli : 11 a domino factum est istud et est admirabile in oculis nostris ? 12 Et quaerebant eum tenere, et timuerunt turbam : cognoverunt enim quoniam ad eos parabolam hanc dixerit. Et relicto eo abierunt.

38 13 Et mittunt ad eum quosdam ex Pharisaeis et Herodianis ut eum caperent in verbo. 14 Qui venientes dicunt ei Magister, scimus quia verax es et non curas quemquam : nec enim vides in faciem hominis, sed in veritate viam domini doces : licet dari tributum Caesari, an non dabimus ? 15 Qui sciens versutiam eorum ait illis Quid me temptatis ? afferte mihi denarium ut videam. 16 At illi attulerunt. Et ait illis Cuius est imago haec et inscriptio ? Dicunt illi Caesaris. 17 Respondens autem Iesus dixit illis Reddite igitur quae sunt Caesaris Caesari, et quae sunt dei deo. Et mirabantur super eo.

39 18 Et venerunt ad eum Sadducaei, qui

et quaerebant
runt turbam scieb
niam de illis parabo
to eo abierunt , ,
, , , et mittunt quosdam
et herodianis ut eum cape
et illi uenientes interrogaba
subdole . magister scimus q
m uerax es et non curas quemq
c enim accipis faciem hominum
d in ueritate uiam dñi doces . dic er
bis si licet tributum dari caesari a
on , ih̄s autem cum uidisset uersut
rum ait illis quid me temptatis ad
mihi denarium et uideam ad illi a
unt et ait illis cuius est figura hae
cribtio dicunt illi caesaris ait
ddite ergo quae sunt caes
e sunt dī dō et mirab
 , , , , ,
m sad

5

10

15

20

dicunt resurrectionem non esse, et interrogabant eum dicentes 19 Magister, Moyses nobis scripsit ut si cuius frater mortuus fuerit et dimiserit uxorem et filios non reliquerit, accipiat frater eius uxorem ipsius et resuscitet semen fratri suo. 20 Septem ergo fratres erant: et primus accepit uxorem, et mortuus est non relicto semine: 21 et secundus accepit eam et mortuus est, et nec iste reliquit semen: et tertius similiter. 22 Et acceperunt eam similiter septem et non reliquerunt semen: novissima omnium defuncta est mulier. 23 In resurrectione ergo cum resurrexerint, cuius de his erit uxor? septem enim habuerunt eam uxorem. 24 Et respondens Iesus ait illis Non ideo erratis non scientes scripturas neque virtutem dei? 25 Cum enim a mortuis resurrexerint, neque nubent neque nubentur, sed sunt sicut angeli in caelis. 26 De mortuis autem, quod resurgant, non legistis in libro Moysi super rubum quomodo dixerit illi deus inquires Ego sum deus Abraham et deus Isaac et deus Iacob? 27 Non est deus mortuorum sed vivorum. Vos ergo multum erratis.

uxorem et filio
accipiat frater ill
et resuscitet semen fra
uerunt ergo apud nos sep
res et primus accipit uxorem
tuus est et non reliquit sem
ecundus accipit eam et mort
non reliquit semen et similiter
erunt eam sep . . m et non reliquer
semen postea et mulier mortua est
n resurrectione ergo cuius erit ux
omnes enim habuerunt illam uxorem
et respondens ihs ait ideo eratis no
ntellegentes scribturas neq . uirtu
di cum enim ex mortuis resurrex
nt neq . nubunt neq . nubuntu
erunt uelut angeli in caelo
is autem quoniam resur
stis in libro moysi su
dixit ei ds dicens
ds isac

5

10

15

20

28 Et accessit unus de scribis, qui audierat illos conquirentes, et videns quoniam bene illis responderit, interrogavit eum quod esset primum omnium mandatum. 29 Iesus autem respondit ei quia primum omnium mandatum est Audi Israel, dominus deus noster deus unus est, 30 et diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex tota anima tua et ex tota mente tua et ex tota virtute tua. Hoc est primum mandatum. 31 Secundum autem simile est illi Diliges proximum tuum tamquam te ipsum. Maius horum aliud mandatum non est. 32 Et ait illi scriba Bene, magister, in veritate dixisti quia unus est et non est alius praeter eum : 33 et ut diligatur ex toto corde et ex toto intellectu et ex tota anima et ex tota fortitudine, et diligere proximum tamquam se ipsum maius est omnibus holocaustis et sacrificiis. 34 Iesus autem videns quod sapienter

ens quoniam b
interrogauit eum
d est praeceptum prim
s autem ih̄s dixit ad eum
m audi israhel dñs d̄s
liges dñm d̄m tuum ex
ex tota anima tua
tute tua et ex tota fortit
a . hoc est prim . m mandatum
ndum autem simile illi diliges prox
m tuum tamquam te ipsum . maius
tem horum mandatum non est . et
t illi scriba bene dixisti magister
ritate quod unus sit d̄s . nec est
us praeter illum ita diligendus
o corde et ex tota uirtute et e
ortitudine et ex tota an
ere proximum tamquam
s^{est} omnibus holocus
is . uidens autem

¹⁹ ('am' in 'tam' sup. ras.)

respondisset, dixit illi Non es longe a regno dei. Et nemo iam audebat eum interrogare.

35 Et respondens Iesus dicebat docens in templo Quomodo dicunt scribae Christum filium esse David? 36 Ipse enim David dicit in spiritu sancto Dixit dominus domino meo Sede a dextris meis, donec ponam inimicos tuos scabellum pedum tuorum. 37 Ipse ergo David dicit eum dominum, et unde est filius eius? Et multa turba eum libenter audivit.

40 38 Et dicebat eis in doctrina sua Cavete a scribis, qui volunt in stolis ambulare et salutare in foro 39 et in primis cathedris sedere in synagogis et primos discubitus in caenis: 40 qui devorant domos viduarum sub obtentu proluxae orationis, hi accipient proluxius iudicium.

41 41 Et sedens Iesus contra gazophylacium aspiciebat quomodo turba iactaret aes in gazophylacium, et multi divites iactabant multa: 42 cum venisset autem una vidua pauper, misit

dixit docens
scribae xpm̄ filium
nim dauid dicit in spū
dño meo sede ad dextr
c ponam inimicos tuos sc
m tuorum XLI
ipse dauid dicit
e est filius eius et multa tu
um audieban . ad ille docens dic
uidete a scribis qui uolunt in stolis a
bulare et salutare in foro et in pri
cathedris sedere in synagogi
mos discubitus in conuiujs qui deu
nt domus uiduarum et pupillorum
ansione longa orantes isti accepi
aius iudicium . et cum sedisset
ofilacium uidebat quom
e iactarent aes in gazo
ulti diuites iactaba
nisset autem uidua

5

10

15

20

duo minuta, quod est quadrans. 43 Et convocans discipulos suos ait illis Amen dico vobis quoniam vidua haec pauper plus omnibus misit qui miserunt in gazophylacium: 44 omnes enim ex eo quod abundabat illis miserunt, haec vero de penuria sua omnia quae habuit misit, totum victum suum.

XIII. 42 1 Et cum egrederetur de templo, ait illi unus ex discipulis suis Magister, aspice quales lapides et quales structurae. 2 Et respondens Iesus ait illi Vides has omnes magnas aedificationes? non relinquetur lapis super lapidem qui non destruatur. 3 Et cum sederet in montem olivarum contra templum, interrogabant eum separatim Petrus et Iacobus et Iohannes et Andreas 4 Dic nobis, quando ista fient, et quod signum erit quando haec omnia incipient consummari? 5 Et respondens Iesus coepit dicere illis Videte ne quis vos seducat: 6 multi enim venient in nomine meo, dicentes quia ego sum,

filacium

de eo quod sup
runt haec au . . . de paen
nia quaecumq . habu

suum XLII

et cum egrede . . tur
unus ex discipulis s
de quales lapides et q
ra templi et responden

illis nonne uid . tis haec magna
dificia amen dico uobis quia non
elinquetur lapis super lapidem q
struatur et in triduo aliud resur
ne manibus et cum sederet in mon
iueti contra templum interrogab
um seorsum petrus et iacobus et i
s et andreas dic nobis quan
et quod signum erit cum ha
mabuntur et respon
dicere . uidete ne
ulti enim uenient

⁹ ('re' manu recenti sup. 'egrede').

¹⁷ ('sederet' corr. e 'sederit' m. rec.).

et multos seducent. 7 Cum audieritis autem bella et opiniones bellorum, ne timueritis; oportet enim fieri; sed nondum finis. 8 Exsurget autem gens contra gentem et regnum super regnum, et erunt terrae motus per loca et fames. Initium dolorum haec. 9 Videte autem vosmet ipsos: tradent enim vos conciliis, et in synagogis vapulabitis, et ante praesides et reges stabitis propter me, in testimonium illis. 10 Et in omnes gentes primum oportet praedicari evangelium. 11 Et cum duxerint vos tradentes, nolite praecogitare quid loquamini; sed quod datum vobis fuerit in illa hora, id loquimini: non enim estis vos loquentes sed spiritus sanctus. 12 Tradet autem frater fratrem in mortem et pater filium, et consurgent filii in parentes et morte afficient eos, 13 et eritis odio omnibus propter nomen meum: qui autem sustinuerit in finem, hic salvus erit. 14 Cum autem videritis abominationem desolationis stantem ubi non

exsurget
regnum contra
rae motus per loca et
lorum haec deinde uo
de . . in consiliis et in
bitis et ante praeside
abitis propter me in tes
in omnes gentes sed con
e . primum a . tem oportet praed
euangelium . et cum duxerunt uos
ntes nolite cogitare quid loqu
ni et quod datum fuerit uobis
a hora hoc loquimini non enim u
is qui loquimini sed sp̄s sc̄s trad
em frater fratrem in mortem
lium et insurgent filii in parent
te eos adficiant et eritis
s gentibus propter nom
em sustinuerit usq
it cum autem ui
nem des

5

10

15

20

debet, qui legit intellegat, tunc qui in Iudaea sunt fugiant in montes, 15 et qui super tectum ne descendat in domum nec introeat ut tollat quid de domo sua, 16 et qui in agro erit non revertatur retro tollere vestimentum suum. 17 Vae autem praegnantibus et nutrientibus in illis diebus. 18 Orate vero ut hieme non fiant. 19 Erunt enim dies illi tribulationis tales quales non fuerunt ab initio creaturae quam condidit deus usque nunc neque fient. 20 Et nisi breviasset dominus dies, non fuisset salva omnis caro: sed propter electos quos elegit breviavit dies. 21 Et tunc si quis vobis dixerit Ecce hic est Christus, ecce illic, ne credideritis. 22 Exsurgent enim pseudochristi et pseudoprophetae, et dabunt signa et portenta ad seducendos, si potest fieri, etiam electos. 23 Vos ergo videte: ecce prae-dixi vobis omnia. 24 Sed in illis diebus post tribulationem illam sol contenebrabitur, et luna non dabit splendorem suum, 25 et stellae caeli

non
nc qui in
et qui supra te
omum nec intr
de domo sua . et qui
euertatur retro toll
e autem praegnan
illis diebus et orat
erunt enim in diebus
es tales quales non fue
creaturae us . . nunc sed ne
fient et ⁿⁱsi breuiasset dñs dies prop
r electos suos non fieret salua om
aro sed propter electos quos elegi
reuiabit dies et tunc si quis uobis d
rit ecce hic xp̄s et ecce illic ne cre
eritis exsurgent enim pseudo x
do profetae et dabunt signa et
d seducendos si potest fieri
s uos ergo uidete ego
a sed in illis diebu
as sol obscura
em

5

10

15

20

erunt decedentes, et virtutes quae sunt in caelis movebuntur. 26 Et tunc videbunt filium hominis venientem in nubibus cum virtute multa et gloria. 27 Et tunc mittet angelos suos et congregabit electos suos a quattuor ventis, a summo terrae usque ad summum caeli. 28 A ficu autem discite parabolam. Cum iam ramus eius tener fuerit et nata fuerint folia, cognoscitis quia in proximo sit aestas: 29 sic et vos cum videritis haec fieri, scitote quod in proximo sit in ostiis. 30 Amen dico vobis quoniam non transibit generatio haec donec omnia ista fiant. 31 Caelum et terra transibunt, verba autem mea non transibunt. 32 De die autem illo vel hora nemo scit, neque angeli in caelo neque filius, nisi pater. 33 Videte, vigilate et orate: nescitis enim quando tempus sit. 34 Sicut homo qui peregre profectus reliquit domum suam et dedit servis suis potestatem cuiusque operis, et ianitori praecipiat ut

ulta et
s suos et
quatuor uentis a
summum illorum
cite parabolam
eius tener fuerit
ta folia cognoscitis qu
aestas sic et uos cum u
omnia fieri s . . tote quod in p
et in ianuis amen dico uobis qu . n
non transiet generatio haec donec
ia ista fiant caelum et terra tran
unt uerba autem mea non transibu
die autem illa et hora nemo scit ne
eli in caelo neq . filius nisi pater
te uigilate et orate nescitis
do tempus sit . sicut homo
s relinquat domu
is potestatem uni
ostiario praeci .

5

10

15

20

vigilet. 35 Vigilate ergo: nescitis enim quando dominus domus veniat, sero an media nocte an galli cantu an mane, 36 et cum venerit repente, inveniatur vos dormientes. 37 Quod autem vobis dico, omnibus dico, vigilate.

XIV. 43 1 Erat autem pascha et azyma post biduum, et quaerebant summi sacerdotes et scribae quomodo eum dolo tenerent et occiderent. 2 Dicebant enim Non in die festo, ne forte tumultus fieret populi.

3 Et cum esset Bethaniae in domo Simonis leprosi et recumberet, venit mulier habens alabastrum unguenti nardi spicati pretiosi, et fracto alabastro effudit super caput eius. 4 Erant autem quidam indigne ferentes intra semet ipsos et dicentes Ut quid perditio ista unguenti facta est? 5 Poterat enim unguentum istud veniri plus quam trecentis denariis et dari pauperibus. Et fremebant in eam. 6 Iesus autem dixit Sinite eam: quid illi molesti estis? bonum opus operata est in me. 7 Semper enim pauperes habetis vobiscum, et cum volueritis potestis illis bene facere, me autem non semper habetis. 8 Quod habuit

erant a
bant summi sa
modo tenerent
dicebant enim non
oreretur in popul
ania . in domo simo
nte eo uenit mulier
ungue . . . nardi sp
et fracto alabastro effud
pud eius discipuli autem eiu
ferebant et dicebant ut q
rditio haec unguenti potuit
undari unguentum istud pl
ariis ccc et dari pauperibus
ebant in eam ih̄s autem
nite eam quid illi molest
m opus operata est in m
uperes habetis
ritis potestis
on sem

10

15

20

25

haec fecit, praevenit ungere corpus meum in sepulturam. 9 Amen dico vobis, ubicumque praedicatum fuerit evangelium istud in universo mundo, et quod fecit haec narrabitur in memoriam eius.

10 Et Iudas Scariotis, unus de duodecim, abiit ad summos sacerdotes ut proderet eum illis. 11 Qui audientes gavisi sunt, et promiserunt ei pecuniam se daturus : et quaerebat quomodo illum oportune traderet.

12 Et primo die azymorum, quando pascha immolabant, dicunt ei discipuli Quo vis eamus et paremus tibi ut manduces pascha? 13 Et mittit duos ex discipulis suis et dicit eis Ite in civitatem : et occurrit vobis homo lagenam aquae baiulans, sequimini eum, 14 et quocumque introierit dicite domino domus quia magister dicit Ubi est refectio mea ubi pascha cum discipulis meis manducem? 15 Et ipse vobis demonstrabit caenaculum grande stratum, et illic parate nobis. 16 Et abierunt discipuli eius et venerunt

nge
od facit
ria eius et iud
abiit ad summos
deret eum ad illi
erunt ei pecuniam
rebat quomodo ill
ret et primo die a
cha imm . labant
ui quo uis eamus et paremus t
ducare pascha . et misit duos
s suis dicens ite in ciuitate et
et uobis homo lagonam aquae
sequimini eum quocumque
icite patrifamilias domu
er dicit ubi est refectio m
scipulis meis manducem
s demonstrabit stratu
tum illic parote no
cipuli eius et ue

5

10

15

20

in civitatem, et invenerunt sicut dixerat illis, et paraverunt pascha.

44 17 Vespere autem facto venit cum duodecim. 18 Et discumbentibus eis et manducantibus ait Iesus Amen dico vobis quia unus ex vobis me tradet, qui manducat mecum. 19 At illi coeperunt contristari et dicere ei singillatim Numquid ego? 20 Qui ait illis Unus ex duodecim, qui intingit mecum in catino. 21 Et filius quidem hominis vadit sicut scriptum est de eo, vae autem homini illi per quem filius hominis traditur: bonum est ei si non esset natus homo ille. 22 Et manducantibus illis accepit Iesus panem et benedicens fregit et dedit eis, et ait Sumite, hoc est corpus meum. 23 Et accepto calice gratias agens dedit eis, et biberunt ex illo omnes. 24 Et ait illis Hic est sanguis meus novi testamenti, qui pro multis effunditur. 25 Amen dico vobis quod iam non bibam de genimine vitis usque in diem illum cum illud bibam novum in regno dei.

45 26 Et hymno dicto exierunt in montem olivarum. 27 Et ait eis Iesus Omnes scandalizabimini in nocte ista, quia scriptum est Percutiam

am unus ex uo
t mecum ad illi coep
icere singuli numqu
XII . qui intingi
s quidem hominis t
m est de eo uae au
em filius hominis trade
ei si non esset natus ho
manducantibus ill . s accepi
benedicens fregit et dedit eis
ccipite hoc est corpus meum . et
um calicem benedixit et dedit
unt ex eo omnes et ait illis hic est
eus qui est noui testamenti qui
s effundetur . amen dico uobi
non bibam de generatione u
in diem illum quo illud bib
gno dī et cum hymnum
t in montem oliuetis et
s scanda

5

10

15

20

pastorem, et dispergentur oves. 28 Sed postea quam surrexero, praecedam vos in Galilaeam. 29 Petrus autem ait ei Etsi omnes scandalizati fuerint, sed non ego. 30 Et ait illi Iesus Amen dico tibi quia tu hodie in nocte hac, prius quam bis gallus vocem dederit, ter me es negaturus. 31 At ille amplius loquebatur Etsi oportuerit me simul commori tibi, non te negabo. Similiter autem et omnes dicebant.

32 Et veniunt in praedium cui nomen Gesemani, et ait discipulis suis Sedete hic donec orem. 33 Et adsumit Petrum et Iacobum et Iohannem secum, et coepit pavere et taedere. 34 Et ait illis Tristis est anima mea usque ad mortem: sustinete hic et vigilate. 35 Et cum processisset paululum, procidit super terram, et orabat ut si fieri posset transiret ab eo hora, 36 et dixit Abba pater, omnia tibi possible sunt, transfer calicem hunc a me: sed non quod ego volo sed quod tu. 37 Et venit et invenit eos dormientes, et ait Petro Simon, dormis?

etsi omn
non scandali
en dico tibi quia h
gallus cantet ter
amplius loque
bit simul me comm
gabo . similiter autem
niunt in agrum cui nom
i . et ait discipulis suis
orem et adsumit petrum et ia
iohannem secum et coepit pa
edium pati , , , , XLII , ,
et ait illis contrista est an
ea . sq . ad mortem manete h . c et
te mecum et cum processisset pa
rocidit in faciem super terram et
t ut si fieri posset transiret ab e
aec et dixit apa pater possib
i sunt transfers hunc
non quod ego uolo
it et inuenit

5

10

15

20

non potuisti una hora vigilare? 38 Vigilate et orate ut non intretis in temptationem: spiritus quidem promptus, caro vero infirma. 39 Et iterum abiens oravit eundem sermonem dicens. 40 Et reversus denuo invenit eos dormientes: erant enim oculi illorum ingravati, et ignorabant quid responderent ei. 41 Et venit tertio et ait illis Dormite iam et requiescite: sufficit: venit hora: ecce traditur filius hominis in manus peccatorum. 42 Surgite, eamus: ecce qui me tradit prope est.

43 Et adhuc eo loquente venit Iudas unus ex duodecim, et cum illo turba multa cum gladiis et lignis, a summis sacerdotibus et a scribis et a senioribus. 44 Dederat autem traditor eius signum eis dicens Quemcumque osculatus fuero, ipse est: tenete eum et caute ducite. 45 Et cum venisset, statim accedens ad eum ait Rabbi, et osculatus est eum. 46 At illi manus iniecerunt in eum et tenuerunt eum. 47 Unus autem quidam de circumstantibus educens gladium percussit servum summi sacerdotis et amputavit illi

abant
tio et ait illis
adest finis veni
filius hominis in ma
urgite eamus ecce pr
radet , , XLVI
, , , et adhuc . . loquen
das scarioth unus ex xii et
urba cum gladiis et fustibus et
acerdotibus et scribis et sen
edit autem traditor eis sign . m d
uem osculatus fuero ipse est ten
um et ducite diligenter et cum
set ait illi rabbi et osculatus est
tem manus iniecerunt in
unt eum et unus ex
ladio perc

10

15

20

auriculam. 48 Et respondens Iesus ait illis Tamquam ad latronem existis cum gladiis et lignis comprehendere me: 49 cotidie eram apud vos in templo docens, et non me tenuistis. Sed ut adimpleantur scripturae. 50 Tunc discipuli eius relinquentes eum omnes fugerunt.

[46] 51 Adolescens autem quidam sequebatur eum amictus sindone super nudo, et tenuerunt eum: 52 at ille reiecta sindone nudus profugit ab eis.

53 Et adduxerunt Iesum ad summum sacerdotem, et conveniunt omnes sacerdotes et scribae et seniores. 54 Petrus autem a longe secutus est eum usque in atrium summi sacerdotis, et sedebat cum ministris et calefaciebat se ad ignem.

55 Summi vero sacerdotes et omne concilium quaerebant adversus Iesum testimonium ut eum morti traderent, nec inveniebant: 56 multi enim testimonium falsum dicebant adversus eum, et convenientia testimonia non erant. 57 Et quidam surgentes falsum testimonium ferebant adversus eum dicentes 58 quoniam nos audivimus eum dicentem Ego dissolvam templum hoc manu

amic
 eum ad ille re
 m fugit ab eis et 10
 principes sacerdot
 unt omnes sacerdotes
 ei et senio . es et petr
 ur eum u . q . intus in atrium su
 dotis et sedebat cum ministris 15
 ciens se ad ignem summi uero s
 s et uniuersum concilium quae
 nt aduersum ihm̄ testimonium u
 morti traderent et non inueni
 t . multi autem testimonium fals 20
 bant aduersum eum conuenie
 testimonia non erant . et al
 lsum testimonium di
 m dicentes

²¹ ('aduersum' corr. in 'aduersus' m. coaet.)

factum, et per triduum aliud non manu factum aedificabo. 59 Et non erat conveniens testimonium illorum. 60 Et exsurgens summus sacerdos in medium interrogavit Iesum dicens Non respondes quicquam ad ea quae tibi obiciuntur ab his? 61 Ille autem tacebat et nihil respondit. Rursum summus sacerdos interrogabat eum et dicit ei Tu es Christus, filius benedicti? 62 Iesus autem dixit illi Ego sum: et videbitis filium hominis a dextris sedentem virtutis et venientem cum nubibus caeli. 63 Summus autem sacerdos scindens vestimenta sua ait Quid adhuc desideramus testes? 64 Audistis blasphemiam: quid vobis videtur? Qui omnes condemnaverunt eum esse reum mortis.

65 Et coeperunt quidam conspuere eum et velare faciem eius et colaphis eum caedere et dicere ei Prophetiza: et ministri alapis eum caedebant.

66 Et cum esset Petrus in atrio deorsum, venit una ex ancillis summi sacerdotis, 67 et cum vidisset Petrum calefacientem se, aspiciens illum ait Et tu cum Iesu Nazareno eras. 68 At ille negavit dicens Neque scio neque novi quid dicas.

HIAT CODEX USSERIANUS.

Et exiit foras ante atrium, et gallus cantavit.
69 Rursus autem cum vidisset illum ancilla, coepit dicere circumstantibus quia hic ex illis est.
70 At ille iterum negavit. Et post pusillum rursus qui adstabant dicebant Petro Vere ex illis es: nam et Galilaeus es. 71 Ille autem coepit anathematizare et iurare quia nescio hominem istum quem dicitis. 72 Et statim iterum gallus cantavit: et recordatus est Petrus verbi quod dixerat ei Iesus Prius quam gallus cantet bis, ter me negabis: et coepit flere.

XV. 1 Et confestim mane consilium facientes summi sacerdotes cum senioribus et scribis et universo concilio, vincientes Iesum duxerunt et tradiderunt Pilato. 2 Et interrogavit eum Pilatus Tu es rex Iudaeorum? At ille respondens ait illi Tu dicis. 3 Et accusabant eum summi sacerdotes in multis. 4 Pilatus autem rursus interrogavit eum dicens Non respondes quicquam? vide in quantis te accusant. 5 Iesus autem amplius nihil respondit, ita ut miraretur Pilatus.

6 Per diem autem festum dimittere solebat illis unum ex vinctis quemcumque petissent.

HIAT CODEX USSERIANUS.

7 Erat autem qui dicebatur Barabbas, qui cum seditiosis erat vinctus, qui in seditione fecerat homicidium. 8 Et cum ascendisset turba, coepit rogare sicut semper faciebat illis. 9 Pilatus autem respondit eis et dixit Vultis dimittam vobis regem Iudaeorum? 10 Sciebat enim quod per invidiam tradidissent eum summi sacerdotes. 11 Pontifices autem concitaverunt turbam ut magis Barabban dimitteret eis. 12 Pilatus autem iterum respondens ait illis Quid ergo vultis faciam regi Iudaeorum? 13 At illi iterum clamaverunt Crucifige eum. 14 Pilatus vero dicebat eis Quid enim mali fecit? At illi magis clamabant Crucifige eum. 15 Pilatus autem volens populo satisfacere dimisit illis Barabban, et tradidit Iesum flagellis caesum ut crucifigeretur.

16 Milites autem duxerunt eum in atrium praetorii, et convocant totam cohortem, 17 et induunt eum purpura, et inponunt ei plectentes spineam coronam, 18 et coeperunt salutare eum

ndisset
 emper faciebat
 m uinctum pilat 5
 uultis dim
 m . sciebat enim q
 idissent eum summ
 et turba[s] suaserunt
 an dim . . teret illis . p 10
 iterum respo . . ens ait illi
 s faciam re daeorum
 anauerunt di cruci . a
 latus uero dic . bat illis quid
 it ad illi magis clamabant 15
 e illum pilatus autem
 et tradidit ih̄m fl
 adfigeretur . m
 um in atrium prae
 unt totam cohort 20
 pura . et inp
 e sp

⁹ ('s' insertum m. sec. ?)

Have rex Iudaeorum: 19 et percutiebant caput eius harundine et conspuebant eum, et ponentes genua adorabant eum. 20 Et postquam inluserunt ei, exuerunt illum purpura et induerunt eum vestimentis suis.

Et educunt illum ut crucifigerent eum. 21 Et angariaverunt praetereuntem quempiam, Simonem Cyrenaeum, venientem de villa, patrem Alexandri et Rufi, ut tolleret crucem eius. 22 Et perducunt illum in Golgotha locum, quod est interpretatum calvariae locus. 23 Et dabant ei bibere murratum vinum, et non accepit. 24 Et crucifigentes eum diviserunt vestimenta eius, mittentes sortem super eis, quis quid tolleret. 25 Erat autem hora tertia et crucifixerunt eum. 26 Et erat titulus causae eius inscriptus Rex Iudaeorum.

27 Et cum eo crucifigunt duo latrones, unum a dextris et alium a sinistris eius. 28 Et adimpleta est scriptura quae dicit Et cum iniquis reputatus est. 29 Et praetereuntes blasphemabant eum, moventes capita sua et dicentes Va qui destruit templum et in tribus diebus aedificat: 30 salvum fac temet ipsum descendens de cruce. 31 Simi-

rpura et in
duxerunt 5
eum et angaria
cyrenaeum ue
rat autem pater
t tolleret crucem e
nt eum in golgotha lo 10
raetatum ariae
e myrra . um uinum et n
cruci ad . . . erunt eum et
uiseru uestimenta e
utem ora ter . . a diei et custod 15
m erat autem causa crimi
est rex iudaeorum
t duos latrones
alium ad sinistra
btura quae dicit 20
timatus est et prae
t mouen

liter et summi sacerdotes ludentes ad alterutrum cum scribis dicebant Alios salvos fecit, se ipsum non potest salvum facere, 32 Christus rex Israel: descendat nunc de cruce, ut videamus et credamus. Et qui cum eo crucifixi erant conviciabantur ei.

33 Et facta hora sexta tenebrae factae sunt per totam terram usque in horam nonam. 34 Et hora nona exclamavit Iesus voce magna dicens Heloi heloi lama sabachthani, quod est interpretatum Deus meus deus meus, ut quid dereliquisti me? 35 Et quidam de circumstantibus audientes dicebant Ecce Heliam vocat. 36 Currens autem unus et implens spongiam aceto circumponensque calamo potum dabat ei, dicens Sinite videamus si veniat Helias ad deponendum eum. 37 Iesus autem emissa voce magna expiravit. 38 Et velum templi scissum est in duo a sursum usque deorsum. 39 Videns autem centurio qui ex adverso stabat quia sic clamans expirasset, ait Vere homo hic filius dei erat.

40 Erant autem et mulieres de longe aspicientes, inter quas et Maria Magdalene, et Maria Iacobi minoris et Ioseph mater, et Salome, 41 et

nunc

s . mul

Post haec deficit Codex.

cum esset in Galilaea sequebantur eum et ministrabant ei, et aliae multae quae simul cum eo ascenderant Hierosolymam.

42 Et cum iam sero esset factum, quia erat parasceve, quod est ante sabbatum, 43 venit Ioseph ab Arimathia nobilis decurio, qui et ipse erat expectans regnum dei, et audacter introiit ad Pilatum et petit corpus Iesu. 44 Pilatus autem mirabatur si iam obisset, et accersito centurione interrogavit eum si iam mortuus esset. 45 Et cum cognovisset a centurione, donavit corpus Ioseph. 46 Ioseph autem mercatus sindonem et deponens eum involvit sindone, et posuit eum in monumento quod erat excisum de petra, et advolvit lapidem ad ostium monumenti. 47 Maria autem Magdalene et Maria Ioseph aspiciebant ubi poneretur.

XVI. 1 Et cum transisset sabbatum, Maria Magdalene et Maria Iacobi et Salome emerunt aromata, ut venientes ungerent eum. 2 Et valde mane una sabbatorum veniunt ad monumentum, orto iam sole, 3 et dicebant ad invicem Quis revolvat nobis lapidem ab ostio monumenti? 4 Et respicientes vident revolutum lapidem: erat

quippe magnus valde. 5 Et introeuntes in monumento viderunt iuvenem sedentem in dextris, coopertum stola candida, et obstupuerunt. 6 Qui dicit illis Nolite expavescere: Iesum quaeritis Nazarenum crucifixum: surrexit, non est hic; ecce locus ubi posuerunt eum. 7 Sed ite dicite discipulis eius et Petro quia praecedit vos in Galilaeam: ibi eum videbitis, sicut dixit vobis. 8 At illae exeuntes fugerunt de monumento: invaserat enim eas tremor et pavor, et nemini quicquam dixerunt: timebant enim. **47** 9 Surgens autem mane prima sabbati apparuit primo Mariae Magdalene, de qua eiecerat septem daemonia. 10 Illa vadens nuntiavit his qui cum eo fuerant, lugentibus et flentibus. 11 Et illi audientes quia viveret et visus esset ab ea, non crediderunt. 12 Post haec autem duobus ex eis ambulanti-
bus ostensus est in alia effigie, euntibus in villam. 13 Et illi euntes nuntiaverunt ceteris: nec illis crediderunt. 14 Novissime recumbentibus illis undecim apparuit, et exprobravit incredulitatem illorum et duritiam cordis, quia his qui viderant eum resurrexisse non crediderant. 15 Et dixit eis Euntes in mundum universum praedicate evangelium

omni creaturae. 16 Qui crediderit et baptizatus fuerit salvus erit, qui vero non crediderit condemnabitur. 17 Signa autem eos qui crediderint haec sequentur : in nomine meo daemonia eicient, linguis loquentur novis, 18 serpentes tollent, et si mortiferum quid biberint non eos nocebit, super egrotos manus inponent et bene habebunt.

19 Et dominus quidem postquam locutus est eis, adsumptus est in caelum et sedit a dextris dei. 20 Illi autem profecti praedicaverunt ubique, domino cooperante et sermonem confirmante sequentibus signis. Amen.

LECTIONES VARIANTES CODICUM D. ET K.

Ad pag. 664.

CODEx D.—I. 8 baptizavit vos in spiritu.

CODEx K.—I. 2 Iesia . . . viam tuam ante te. 6 pellis camelli . . . lumbos suos. 8 in spiritu.

Ad pag. 666.

CODEx D.—13 ei. 17 *om.* eis. 20 *om.* suo. 21 in sinagogam. 22 doctrinam.

CODEx K.—11 est ad eum . . . bene conplacui. 13 ibi *pro* in deserto. 20 vocavit eos. 21 in sinagogam et. 22 doctrinam.

Ad pag. 668.

CODEx D.—24 scio quia sis. 27 conquirent . . . nova est. 31 levavit eam et adpr. 33 omnis civitas erat.

CODEx K.—24 scio quia sic. 25 *om.* est . . . obmutesce, et exiit spiritus inmundus discerpens eum spiritus inmusdus (*sic*) et exclamavit. 27 in potestate est et. 32 *Post* male habentes *add.* varīs langoribus.

Ad pag. 670.

CODEx D.—35 surgens et egressus. 36 persaecutus. 41 ange. us* *pro* tangens. 43 est ei statim et. 44 praecipit. 45 non iam.

CODEx K.—34 quia *pro* quoniam. 35 surgens et egressus. 36 persecutus. 37 et dixerunt. 38 illis Iesus. 40 genu flexu

. . . domine si vis. 41 misertus est et ait. *Post 42 add.* et inspiciens Iesus austri vultu eicit eum. 43 est ei statim et. 44 tua donum quod praecipit. 45 possit . . . introire in civitatem.

Ad pag. 672.

CODEx D.—II. 2 et ianuam. 4 gravatum (*et* 9, 11, 12). 7 ni solus. 8 intra se. 9 aut dicere . . . et tolle (= *Am.*). 11 *om.* tibi.

CODEx K.—II. 2 domu caperet domus neque ante ad ianuam. 4 nutaverunt . . . erat Iesus. 5 et cum . . . *om.* autem. 6 suis dicentes. 7 quis poterit. 8 intra se. 9 peccata tua aut dicere . . . et tolle (= *Am.*) . . . ambula in domum tuam. 10 filius hominis habet potestatem.

Ad pag. 674.

CODEx D.—11 . . . et tolle. 12 et sublato. 15 discipuli. 18 cur.

CODEx K.—11 et tolle. 12 et sublato . . . mirarentur . . . dominum *pro* deum. 13 et omnes turbae quae veniebant. 15 domu. 15 suis *pro* eius . . . qui sequebantur. 16 quare cum peccatoribus et puplicanis. 17 medico. 18 cur.

Ad pag. 676.

CODEx D.—20 veniunt in illis diebus. 21 nemo enim . . . aufert. 22 dirumpit . . . effundetur. 23 ambularet Iesus . . . *om.* et *sec.* 25 fecit. 26 introviit (*sic*) in . . . Abithar princeps . . . licebat . . . solis sacerdotibus.

CODEx K.—19 filii sponsi. 21 nemo enim . . . *Post* adsummentum *add.* commensuram . . . aufert. 22 mittet . . . dirumpit effundetur vinum . . . *fin. add.* et utraque servantur. 23 ambularet Iesus . . . *om.* et *sec.* 24 faciunt discipuli tui . . . licet eis facere. 26 intravit in . . . licebat . . . solis sacerdotibus.

Ad pag. 678.

CODEx D.—27 hominum*. III. 1 intravit. 5 caecitatem. 6 *om.* statim. 7 a mare. 8 et ab Hyerusolimis . . . quare faciebat*. 9 ne timerent eum*.

CODEx K.—III. 1 introvit . . . in sinagogam. 2 sabbatis si. 5 contristatus est . . . caecitatem . . . manus illius. 7 turba multa . . . et a Iudea. 8 et ab Hyerusolimis . . . et de trans.

Ad pag. 680.

CODEx D.—10 *om.* autem. 13 accedens in montem. 14 *om.* evangelium. 16 Petrum. 17 fratrem Iacobum* . . . nomina eis*. 19 Scarioth . . . *om.* et *sec.* 22 Beelzebul.

CODEx K.—10 *om.* autem. 11 procedebant. 14 *om.* evangelium. 15 *fin. add.* et ut circumeuntes praedicarent evangelium. 16 Petrum. 17 Boarnergis. 18 Thatheum. 19 Scarioth . . . *om.* et *sec.* 20 venerunt. 21 *fin. add.* et expavit. 22 discenderent . . . Beelzebul.

Ad pag. 682.

CODEx D.—22 . . . demoniorum. 23 dicebat eis. 24 stare regnum illud. 25 poterit.

CODEx K.—22 . . . demoniorum. 23 dicebat eis. 24 stare regnum illud. 26 potest. 31 fratres eius. 32 quaerentes te. 33 eis dixit.

Ad pag. 684.

CODEx D.—IV. 1 erant. 2 docebat eos. 4 decedit. 6 *om.* et . . . et eo quod. 7 *om.* et *prim.** . . . ascenderunt spinae. 8 *om.* et unum sexaginta*.

CODEx K.—35 fratres. IV. 2 docebat eos. 4 factum est dum. 5 *om.* vero . . . quia *pro* quoniam. 6 et eo quod. 7 ascenderunt spineae. 8 fructum bonum.

Ad pag. 686.

CODEx D.—11 nosse *pro* scire . . . *om.* dei. 12 neque quando. 15 auferet. 16 qui similiter qui . . . cum *sup. rasur.*

CODEx K.—10 eum dicentes. 11 nosse *pro* scire . . . *om.* autem.

Ad pag. 688.

CODEx D.—19 efficiuntur. 20 hii sunt qui audiunt. 22 manifestatur. 24 remittetur.

CODEx K.—19 fructu officiuntur. 20 supra . . . sunt, hii sunt qui audiunt. 21 supra. 24 audistis. 25 et dabitur ei. 26 regnum caelorum . . . iactat et semen. 27 germinat. 28 in spicam *pro* spica.

Ad pag. 690.

CODEx D.—29 mensis* *ut vid. nunc* me . sis. 31 sic est ut. 36 erat. 39 *om.* et *tert.*

CODEx K.—31 sic est ut . . . *om.* cum. 32 et statim maius est *pro* et fit. 35 in illa die. 36 erat.

Ad pag. 692.

CODEx D.—V. 1 veniunt. 2 *om.* et*. 4 eum poterat. 5 erat clamans (*om.* et). 7 dixit. 9 mihi nomen.

CODEx K.—40 magno timore. V. 1 veniunt . . . regione. 4 quia *pro* quoniam . . . conpedibus sepe (*sic*). 5 erat clamans (*om.* et). 7 exclamans . . . magna et dixit. 9 quid tibi . . . mihi nomen.

Ad pag. 694.

CODEx D.—13 concessit ei . . . introierit* . . . (*fn. mare = Am.*). 14 civitate. 16 et *pro* ei. 17 de finibus. 18 in navem.

CODEx K.—11 pascensium (*sic*). 12 ut eamus in eos.
13 *Post* milia *om.* et (*fin.* mare = *Am.*). 15 venerunt . . .
viderunt. 16 ei et qui. 18 in navem.

Ad pag. 696.

CODEx D.—22 et *pro* ad. 28 salvavero.

CODEx K.—21 rursus in navi. 22 procedit. 23 quia *pro*
quoniam . . . inponere manuum (*sic*). 26 a cumplurimis.
27 in turbam. 28 enim intra se.

Ad pag. 698.

CODEx D.—33 procedit. 36 = *Am.* 39 *om.* et. 41 tha-
bitha.

CODEx K.—31 discipuli illius. 32 circumspiciebat Iesus
. . . videre *sup. rasur.* . . . fecerat hoc. 33 procedit. 38 vidit
cumuultum (*sic*). 39 dormivit. 40 eiactis. 41 thabitha comi.

Ad pag. 700.

CODEx D.—43 praecipit. VI. 1 discipuli eius. 2 *om.* et
post omnia. 3 fabri filius et Marie nonne sorores.
6 castellum circuitu*. 7 vocavit . . .

CODEx K.—43 praecipit. VI. 1 discipuli eius. 3 fabri
filius et Mariae . . . nonne sorores. 4 dicebat eis . . . cogni-
tione domu. 5 ut possitis (*rasur. inter si et ti*) *pro* in-
possitis. 6 castellam.

Ad pag. 702.

CODEx D.—7 dabat eis. 8 praecipit. 9 s. andalīs (*lit-
tera erasa qu. c?*) . . . *om.* et. 13 aegros. 14 surrexit (*et* 16).
17 (Herodiadam = *Am.*).

CODEx K.—7 dabat eis. 8 praecipit. 9 scandalīs. 11 ex-
cute. 12 exeuntes illi. 13 aegros. 14 surrexit (*et* 16).
17 Herodiadem.

Ad pag. 704.

CODEX D.—20 eo quod multa. 22 introvisset (*et* 25). 23 quid petierint. 24 *om. et**. 27 peculatore*.

CODEX K.—17 . . . *om. Philippi usq. uxorem v. 18**. 19 Herodis . . . volebant eum occidere. 20 eo quod multa. 21 accedisset. 23 illi multa quia. 25 in disco *post* baptistae. 26 contristatus est. 27 praecipit.

Ad pag. 706.

CODEX D.—31 multi et nec. 33 pedestrae. 34 qui erant.

CODEX K.—28 matris. 31 multi et nec. 32 ascendens. 32 seor. um (*rasur. post r*). 33 pedestrae . . . occurrerunt. 34 qui *pro* quia.

Ad pag. 708.

CODEX D.—37 date illis (*om. vos = Am.*). 39 praecipit.

CODEX K.—37 date illis (*om. vos = Am.*) . . . exeuntes. 38 eis Iesus . . . dicunt ei quinque panes. 39 praecipit. 45 in navem.

Ad pag. 710.

CODEX D.—49 *om. et**. 53 *om. et sec.*

CODEX K.—47 iam erat navis. 48 super mare ambulans. 50 et nolite. 52 intellexerunt. 54 *fin. add. viri loci illius.*

Ad pag. 712.

CODEX D.—VII. 2 commonibus (*et* 5 cumcommonibus; 15, 23 commonicant, 18 commonicare). 3 lavent . . . tradentes* *pro* tenentes. 5 interrogabant.

CODEX K.—56 et in plateis. VII. 1 convenerunt. 2 suis *pro* eius . . . commonibus (*et* 5, *similiter* 15, 23 commonicant, 18 commonicare). 3 lavent. 5 scribae dicentes.

Ad pag. 714.

CODEx D.—6 abest a me. 7 et praecepta. 8 mandatum . . . tenentes. 11 dicetis*. 15 posset.

CODEx K.—7 et mandata *pro* praecepta. 8 mandatum . . . tenentes. 9 mandatum dei. 12 dimittetis. 15 posset.

Ad pag. 716.

CODEx D.—17 introvisset*. 19 intravit. 20 quoinquinant hominem. 22 blasphemiae. 24 in finibus. 25 procedit.

CODEx K.—16 aures habet. 17 introissent. 18 omne quod extrinsecus. 19 quoniam *pro* quia . . . intrat. 20 dicebant . . . quoinquinant hominem. 22 *Post furta add.* falsa testimonia . . . blasphemiae. 23 mala haec. 24 in finibus . . . egressus in domum. 25 procedit.

Ad pag. 718.

CODEx D.—26 erat enim . . . daemonia* *at corr.** 28 catuli. 30 ad domum. 34 epphata.

CODEx K.—26 erat enim . . . genera*. 27 sene. 28 catuli . . . *Post mensa add.* dominorum suorum. 29 illi Iesus . . . sermonem hunc. 30 ad domum. 31 et venit. 32 inponant . . . deorsum *pro* seorsum. 33 auriculas eius. 34 et ingemuit . . . eppheta . . . aperire.

Ad pag. 720.

CODEx D.—37 adeo *pro* et eo . . . facit *bis*. VIII. 1 haberet. 2 turbam . . . iam traditio. 6 praecipit . . . agens egit*.

CODEx K.—36 praecipit. 37 facit audire. VIII. 2 turbam istam. 3 in domus suas . . . quia quidam ex eis. 6 praecipit . . . super . . . dedit *pro* dabat.

Ad pag. 722.

CODEx D.—8 portas*. 9 manducaverunt . . . demisit eum.

CODEx K.—7 adponi illis. 8 sportas plenas. 9 manducaverunt. 9 milia hominum. 10 in navem. 11 farissei ad eum. 12 non *pro* si. 13 ascendit iterum in navem habiit. 14 *Post* sunt *add.* discipuli eius . . . habent. 15 et cavete . . . a fermento Herodis.

Ad pag. 724.

CODEx D.—17 nec intellegitis. 25 *om.* iterum. 26 misit eum.

CODEx K.—17 *Post* cogitatis *add.* in cordibus vestris . . . cognoscetis nec intellegitis. 18 non videntes . . . non audientes. 19 milia hominum. 20 milia hominum et quot. 22 in Bethsaidam . . . caelum *pro* caecum. 23 caeceduxit.

Ad pag. 726.

CODEx D.—27 castella. 33 satanas.

CODEx K.—27 castella. 28 *Post* vero *add.* Heremiam 29 esse dicitis. 31 quia *pro* quoniam. 33 satanas . . . ea quae dei.

Ad pag. 728.

CODEx D.—34 (= *Am.*). 36 faciat. 38 confessus fuerit . . . confundet eum. IX. 1 (27 *sic*; *vide post* x. 17) . . . adsumpsit . . . (solus = *Am.*).

CODEx K.—34 abneget se ipsum sibi. 36 faciat. 39 confessus fuerit . . . verba mea . . . confundet eum. 39 virtute sua. IX. 1 septem *pro* sex . . . adsumpsit.

Ad pag. 730.

CODEx D.—4 unum tibi. 5 erant enim. 7 circumspiciens. 8 praecepit. 9 resurrexit*. 10 oportet. 11 condemnatur.

CODEx K.—4 ait Petrus ad Iesum . . . nobis esse hic, faciamus. 5 erant enim. 8 praecepit . . . resurrexit a mortuis. 10 oportet. 11 condempnatur.

Ad pag. 732.

CODEx D.—14 et expuerunt (*sic**). 16 spiritum immundum. 17 dixit. 18 dixit. 19 terra. 20 *om.* et.

CODEx K.—14 et expaverunt. 16 spiritum immundum. 18 dixit eis. 19 terra.

Ad pag. 734.

CODEx D.—23 $\bar{e}\bar{i}\bar{u}\bar{s}$ meam (*sic*). 24 currentem. 25 et clamans et multum. 27 introvisset.

CODEx K.—23 credo domine. 25 et clamans . . . et exit. 28 illis Iesus. 29 volebant.

Ad pag. 736.

CODEx D.—35 quem complexus.

CODEx K.—32 essent. 33 disputaverunt. 35 cum *pro* ut . . . est se et *pro* esset. 36 in nomine meo recipit (*sic, ut passim*). 38 facit.

Ad pag. 738.

CODEx D.—40 dico vobis quia. 41 credentibus me . . . bonum est illi. 42 scandalizaverit in te* . . . gehennam, ignem. 47 ignis eorum.

CODEx K.—40 dico vobis quia . . . mercem. 41 bonum est illi . . . in collo. 42 gychennam ignis inextinguibilis. 43 extinguetur. 44 ignis non extinguiibilis. 46 *om.* si.

Ad pag. 740.

CODEx D.—49 vobis Salem. X. 1 et exinde. 3 praecipit. 5 praeceptum hoc. 7 liquet* *pro* relinquet. 10 interrogaverunt eum de eodem.

CODEx K.—49 vobis salem. X. 1 et exinde . . . ad eum turbae . . . consuerat . . . eos *pro* illos. 2 *om.* et (*spatio tamen relicto*). 3 praecipit. 5 praeceptum illud. 7 matrem suam . . . adherebit uxori suae. 9 separat. 10 domu . . . interrogaverunt eum de eodem.

Ad pag. 742.

CODEx D.—15 (quisque = *Am.*). 17 (30 *sic*) . . . genu flexu . . . rogabant. 21 omnia haec (*caet.* = *Am.*).

CODEx K.—14 enim est. 15 (quisque = *Am.*). 17 genu flexu . . . rogabant . . . recipiam *pro* percipiam. 19 adulterbis (*sic*) . . . occides. 20 At ille . . . ait illi . . . omnia haec servavi.

Ad pag. 744.

CODEx D.—24 obstupescebat*. 25 est enim. 26 mirabantur. 30 *om.* et *ult.*

CODEx K.—26 mirabantur. 27 homines quidem. 28 dicere ei . . . *Post te add.* quid erit nobis. 30 accipiet . . . *om.* domos *usq.* persecutionibus et . . . saeculo venturo. *Post* 30 *add.* qui autem reliquerit domum et fratres et sorores et matres et filios et agros cum persecutionibus et in futuro vitam aeternam accipiet.

Ad pag. 746.

CODEx D.—33 *om.* in. 34 conspuerunt . . . eum et interficient. 36 eis dixit. 38 baptismo (*at* 39 baptismum).

CODEx K.—32 ei ventura. 33 ascendimus Hierusolimam . . . *post* scribis *add.* et senioribus 34 eum et interficient. 37 *om.* tuam *sec.* 38 libere *pro* bibere . . . baptismo.

Ad pag. 748.

CODEx D.—39 baptizamini. 40 dare vobis. 46 veniunt Hiericho . . . eo de Hiericho.

CODEx K.—39 dixit eis . . . baptizamini. 40 dare vobis. 43 autem inter vos. 44 primus esse in vobis primus esse (*sic*). 46 venerunt Hericho . . . eo de Hericho . . . discipuli . . . cuiusdam Timei Barthimeas . . . viam iuxta.

Ad pag. 750.

CODEx D.—48 illi multi . . . clamabat. 49 praecipit . . . et vocat*. 51 illis Iesus dixit Quid. 52 dixit illi . . . salvam* . . . in via. XI. 3 dimittit.

CODEx K.—48 illi multi . . . clamabat. 49 praecipit . . . animo aequior. 51 respondens ei . . . *om.* illi. 52 salvam. XI. 1 montam olieti . . . de *pro* ex. 2 *om.* ite . . . pulum assinae. 3 facitis hoc . . . dimittit.

Ad pag. 752.

CODEx D.—7 impossuerunt. 11 vespera. 12 exirent . . . cum xii essuriit. 15 introvisset.

CODEx K.—7 adduxerunt *pro* et dux. . . impossuerunt. 8 frondes scidebant. 10 qui venit regnum. 11 introvit . . . vespera . . . duodecim discipulis suis. 12 exirent . . . cum xii essuriit. 13 venit videre. 15 in Hyerusolimam.

Ad pag. 754.

CODEx D.—18 quomodo enim perderent . . . doctrinam. 21 cum* *pro* cui. 23 *om.* quia.

CODEx K.—16 quisquam ut vas transferet. 18 quia *pro* quoniam . . . mirabantur (*rasura ante m*) . . . doctrinam. 21 (*cum script. videtur primo pro cui*).

Ad pag. 756.

CODEx D.—24 credere*. 25 adversus. 27 accesserunt. 28 *om.* et *sec.* 31 dicit. 32 si dicemus . . . timemus.

CODEx K.—24 orantes petimus credere (*sic*). 25 adversus . . . et ut pater. 26 dimisseritis hominibus. 27 in templum acciserunt. 31 cogitabant inter se dicet nobis *om.* ergo. 32 si dicemus . . . timemus.

Ad pag. 758.

CODEx D.—33 dixerunt. XII. 3 quia *pro* qui caederunt. 4 contumeliis et fecerunt. 6 verebuntur. 7 colonia*. 8 adpraehendens*. 9 *om.* ergo.

CODEx K.—33 dixerunt . . . respondit Iesus haec facio. XII. 2 et *pro* ad. 3 caederunt. 5 missit servum. 6 verebuntur. 9 *niniam pro vineam.*

Ad pag. 760.

CODEx D.—11 *om.* et . . . mirabile. 14 *om.* nec *usq.* sed in* (hominum**) . . . viam dei.

CODEx K.—10 reprobraverunt. 11 et hoc est mirabile. 12 quia *pro* quoniam. 14 hominum . . . viam dei . . . *post* doces *add.* dic ergo nobis. 15 versutias . . . illis Iesus . . . temptatis chipocritae. 16 attulerunt ei . . . et dicunt. 17 ergo *pro* igitur . . . super eum.

Ad pag. 762.

CODEx D.—20 accipit.

CODEx K.—18 non esse resurrectionem. 19 ut accipiat. 20 fratres fuerunt apud nos . . . accipit (*et* 21) . . . *om.* et *tert.* 23 cuius de eis. 24 nonne ideo . . . nescientes *pro* non scientes domini *pro* dei. 25 erunt *pro* sunt. 26 quomodo dixit. 27 sed deus viventium.

Ad pag. 764.

CODEx D.—28 illi responderit. 31 *om.* est alium.
33 holocaustomatibus.

CODEx K.—28 quia responderat illis bene . . . interroga-
vit eum dicens magister quod est. 29 unus est deus. 31 *om.*
est . . . horum omnium. 32 unus est deus. 33 *om.* et *prim.*
. . . holocaustamatibus.

Ad pag. 766.

CODEx D.—34 audiebat. 36 dicit. 40 domus . . . acci-
piunt. 41 aes in gaviu[m] filaciu[m] (*in prima parte vs. ut in*
Am. scriptum est).

CODEx K.—39 viduarum et pupillorum occasione longa
orantes isti accipiaent (accipient**) maius iudiciu[m]. 41 ga-
zofilaciu[m]. 42 paupercula.

Ad pag. 768.

CODEx D.—42 aera duo minuta. 43 gaviofilaciu[m]. 44 om-
nis . . . illius* *ut vid. pro illis.* XIII. 3 sederent. 4 fiunt.

CODEx K.—42 . . . era duo minuta. 43 paupercula . . . ga-
zophilaciu[m]. XIII. 1 structurae templi. 3 sederent. 5 ne
qui | suos. 6 ego sum Christus.

Ad pag. 770.

CODEx D.—7 est finis. 8 super gentem . . . super reg-
num. 9 *om.* in. 12 consurget*.

CODEx K.—7 cum autem videritis bella . . . nondum est.
8 gens in gentem . . . haec omnia. 9 vos in concylis . . .
sinagogis suis. 11 non enim eritis . . . *Post sanctus add.* qui
loquitur in vobis. 13 usque in finem.

Ad pag. 772.

CODEx D.—15 supra . . . *om.* ne* . . . domu. 16 *om.* retro. 18 fiat. 19 tribulationes. 21 *om.* est. 22 et seducendo . . . fieri potest.

CODEx K.—14 ad montes. 15 supra . . . tollat aliquid . . . domu. 16 *om.* retro. 18 orate autem . . . fiat fuga vestra vel sabbato. 19 tribulationes . . . nunc ne fient. 22 prodigia et *pro* portenta.

Ad pag. 774.

CODEx D.—28 filia *pro* folia. 30 transiet. 32 et hora. 34 *om.* qui . . . (*praecipiat = Am.*).

CODEx K.—25 commovebuntur. 26 magna *pro* multa. 27 congregabunt . . . *Post* electos suos *add.* et congregabunt*. 28 a ficulnia autem arbore . . . et folia nata fuerint . . . cognoscetis. 29 videretis . . . haec omnia . . . ianuis *pro* ostiis. 30 transiet (*at* 31 transibunt). 32 illa et hora . . . filius hominis. 33 enim qua ora vel tempus. 34 profectus est . . . ianuatori praecipit vigilaret.

Ad pag. 776.

CODEx D.—36 nec cum. 37 *om.* omnibus dico*. XIV. 1 azimorum . . . sacerdotes summi* . . . tenerent et occiderent dolo. 2 fieret in populo. 3 piscati*. 7 habebitis *bis*.

CODEx K.—36 ne cum. XIV. 2 fieret in populos. 3 in Bethaniae . . . domu . . . praetiosi nardi spicati. 4 inter semet . . . *Post* ipsos *add.* de discipulis. 5 istud venundari. 6 dixit illis . . . molesti estis illi. 7 habebitis *bis*.

Ad pag. 778.

CODEx D.—9 istum . . . in universum mundum. 10 scariotes. 11 quomodo eum. 13 dicit illis.

CODEx K.—8 praevenit enim. 9 in universum mundum.
10 scariothes. 11 et ex eo querebant . . . eum *pro* illum.
13 dicit illis . . . occurret. 14 ibi *pro* ubi.

Ad pag. 780.

CODEx D.—16 praeparaverunt. 18 tradet quia*. 19 *om.*
et. 21 tradetur . . . *om.* est. 24 effundetur.

CODEx K.—18 ait illis Iesus . . . quia *pro* quoniam. 19 ego
sum. 20 de *pro* ex . . . mecum manum. 21 tradetur . . .
(bonum est = *Am.*) . . . eis *pro* ei si. 22 accipit . . . et be-
nedixit et. 24 *Post* novi *add.* et aeterni. 24 *Post* effunditur
add. in remissionem peccatorum. 25 de generatione vitis . . .
illud nobiscum (*sic*) bibam. 27 ait illis . . . omnes vos scan-
dalum patiemini . . . *om.* in* . . . ista nocte.

Ad pag. 782.

CODEx D.—28 postquam resurrexero. 29 si omnes.
32 Gethsemani. 33 pavere et dicere. 35 procedit. 36 pos-
sibilia tibi.

CODEx K.—27 oves gregis . . . post quam resurrexero.
29 Petrus vero . . . *om.* ei. 31 magis *pro* amplius . . . dix-
erunt.

Hiat codex usq. ecce v. 42.

Ad pag. 784.

CODEx D.—38 *om.* vero*. 39 iterum habens. 40 oculi
eorum gravati. 41 hora mea* . . . tradetur. 42 tradet.
43 Iudas Scarioth . . . cum eo. 44 *om.* caute. 45 accidens.

CODEx K.—42 tradet. 43 Iuda Scarioth . . . cum eo . . .
fustibus *pro* lignis. 44 dedit . . . dicens eis . . . *om.* caute . . .
adducite. 45 accidens. 47 *Post* servum *add.* principis . . .
auriculam eius.

Ad pag. 786.

CODEx D.—50 omnes relinquentes eum. 51 saequebatur illum . . . amicus*. 54 saecutus est eum a longe . . . usque intra in atrium. 55 adversum . . . mori traderent*. 58 desolvam.

CODEx K.—48 ait illis Iesus. 49 impleantur. 50 et fugerunt. 52 eiecta . . . fugit. 54 secutus est eum a longe. 55 consilium. 58 desolvam.

Ad pag. 788.

CODEx D.—58 per triduo . . . manufactum*. 59 erant*. 60 *om. et.* 61 rursus. 62 virtutis sedentem*.

CODEx K.—60 *om. et* . . . et interrogavit. 61 dei benedicti. 62 dixit ei . . . sedentem a dextris . . . in nubibus. 63 sacerdos scidit . . . et ait. 65 caedebant eum. 66 seorsum *pro* deorsum.

Ad pag. 790.

CODEx D.—68 exivit. 70 Galileus est. 72 *om. verbi**. XV. 1 vincentes. 2 respondens ei ait. 4 respondens*.

CODEx K.—72 verbi Iesu . . . *om. Iesus.* XV. 1 concylium . . . vincentes . . . eum Pylato. 2 respondens ei ait. 3 *Post multis add.* ipse vero nihil respondit. 4 interrogabat . . . miretur.

Ad pag. 792.

CODEx D.—10 sciebant . . . propter* *ut vid. pro* per. 12 ut faciam. 15 satis ait facere. 16 intro in atrium. 17 purpuram.

CODEx K.—7 Barbas . . . fecerat in sditione. 8 *Post* illis *add.* per diem sollempnem ut dimitteret unum. 10 tradiderunt. 11 et pontifices autem . . . Barban (*et* 15). 12 ut faciam. 13 clamabant iterum dicentes. 15 volens pro populo. 16 intro in atrium. 17 induxerunt* . . . purpuram.

Ad pag. 794.

CODEx D.—19 *ba in* conspuebat *e corr.* 20 exuerunt eum. 21 praetereuntem quendam. 26 erat autem titulus. 27 duos. 28 deputatus.

CODEx K.—18 dicentes Have. 21 angarizaverunt. 23 accipit. 25 *fin. add.* et custodiebant eum. 28 ut *pro* et . . . deputatus. 29 aedificat illud. 30 te fac ipsum.

Ad pag. 796.

CODEx D.—31 inludentes. 34 sabactani (sabhactani**) . . . *om.* ut . . . me direliquisti. 36 clamo* . . . si venit.

CODEx K.—31 et similiter . . . inludentes salvam. 32 credamus ei. 33 super *pro* per . . . usque ad. 34 helio helio lamasa baethani . . . *om.* meus *prius* . . . me direliquisti. 35 vocat iste. 36 et currens autem . . . unus ex eis. 38 in duas partes a summo. 39 erat dei. 40 aspiciebant . . . quas erat Maria.

Ad pag. 798.

CODEx D.—41 Hyerusolima. 43 petiit. XVI. 3 revolvit.

CODEx K.—41 Hyerusolima. 43 nubilus . . . introivit. 41 arcessito . . . interrogabat. 45 corpus Iesu. 46 mercatus est . . . involvit in sindonem . . . excisum erat . . . *fin. add.* et abiit. XVI. 3 revolvit . . . ab ostium . . . *fin. add.* erat autem magnus nimis. 4 viderunt.

Ad pag. 799.

CODEx D.—5 (monumento = *Am.*). 7 sedete *pro* sed ite. 9 autem Iesus mane. 12 duobus ex his. 14 crediderunt.

CODEx K.—5 (monumento = *Am.*). 6 dixit . . . Nazarenus non est hic crucifixus surrexit. 7 ite discipulis eius et

dicite et Petro . . . quia ecce. 9 autem Iesus . . . apparuit Iesus . . . *om.* Mariae . . . eiciebat. 10 At illa. 13 sed nec illis. 14 novissime autem . . . apparuit Iesus . . . illorum *pro* eorum . . . cordis illorum . . . crediderunt nuntiantibus.

Ad pag. 800.

CODEx D.—18 biberit* . . . egros.

CODEx K.—17 loquentur linguis novis. 18 aegros . . . inponent manus. 19 autem illi. 20 *om.* Amen.

APPENDIX.

COLLATIO CODICIS USSERIANI ALTERIUS CUM CODICE AMIATINO.

Lectio Cod. Am. litteris rectis exprimitur, Usser.², litteris obliquis;
+ additamentum indicat.

Signo † notantur lectiones quae cum Usser. 1., signo § quae cum Kennan. consentiunt.

EVANG. SEC. MATTH.

Incipit Codex, cap. i. v. 18.

i. 19. esset : + *homo*.

20. eo : om. . . . ecce : + *apparuit* . . . domini : + *ei* . . . paruit
ei : om. . . . *ioseph dicens* . . . in : *ex* . . . natum est :
nasceretur.

22. id : om. . . . per : + *essaiam*.§

23. et pariet filium : om.

24. *accipit (sic)* : + *mariam*.

ii. 1. regis : + *iudae* . . . venerunt : + *in*.

3. *omnes*.

4. sciscitabatur : + *interrogabat* . . . *ab eis* bis repet.

Hiat ab Israhel, v. 6, *usq. ad abiit (abit)* cap. iv. v. 24.

iv. 24. et *ante* lunaticos : om.

v. 4, 5. *vers. 4 post 5 ponit*.

9. ipsi : om. §

12. ante : om.

13. valet : *valebit* . . . hominibus : *omnibus*.

16. glorificent : *magnificent*.

- v. 18. fiunt : *fiant*.§
 19. homines : *omnes*.
 qui autem *usq.* caelorum : om.
 21. occides : + *non mechaberis*.
 22. iudicio : *gechenae ignis*.
 23. *offeris*.
 24. *venies offeris*.§
 26. *novissimus*.
 28. eam : om.
 29. unum : *una pars* . . . mittatur : *eat*.
Hiat usq. xiii. 7 in spinas.
 xiii. 8. alia : *aliae* . . . vero : om. . . . sexagesimum : *xl*,
 10. loqueris : + *eis*.§
 11. vobis : *vos*.
 13. *loquar*. . . . *audiant* . . . *intellegant*.
 14. *adimpleretur*§ . . . *prophetiae* . . . *intellegitis*.
 5. auribus : + *suis*§ . . . *audiet* . . . *concluserunt*.
 16. quia : *quae* (bis).
 17. *concupierunt* . . . *audistis*.
 18. ergo : *autem*.§
 19. malus : *malignus*.§
 21. *tempolis*.*
 22. *seminatus est*§ . . . *solliciti saeculis* . . . *suffocant*.§
 23. *terram bonam*§ . . . *adferunt* . . . *faciat* centum : + *et* . . . :
 autem : om. . . . sexaginta : *xl* . . . porro : *et*.
 24. illis : *eis*.§
 25. *dormierint* . . . abiit : *ait*.
 26. *fecisset* : *crevisset* . . . et *poster.* om. §
 27. patris : *pater*.
 29. eradicetis + *cum eis*§ . . . cum eis : om. §
 30. *init.* : + *sed* § . . . messoribus : *temporibus* + *meis* (messoribus
meis Ken.) . . . zizania et : + *ait illis inimicus homo et* . . .
 ea : om.
 31. *agrum suum*.
 32. *est quidem* . . . seminibus : om. . . . *inhabitent*.§
 33. *quod accepto* . . . *farina*.§
 34. *parabulam*.
 35. *impleretur*§ . . . *absconsa*.§
 36. *parabolam* : + *tritici et*.§
 38. est : + *hic* . . . nequam : *maligni*,
 39. ea : *hic*.

- xiii. 43. sui : *eorum* § . . . aures : + *audiendi*. §
 44. *abscon[s]o* . . . invenit : *venit* . . . habet : *habuit*.
 45. *bonam margaritam*.
 46. inventa autem una : om. . . . margarita : om. . . . abiit : *ait*.
 47. *mari* . . . ex : *et* . . . *congregat*.
 48. quam : *et* . . . *essent* . . . *ducentes* . . . in : om.
 50. eos : om.
 51. *init.* : + *dixit eis* § . . . *intellegistis*.
 52. est : + *regnum caelorum* . . . de : om.
 54. *patria sua* + *et* . . . *virtutes*. §
 55. filius : + *ioseph* § . . . *fratres* § . . . *iacob* . . . *ioseph* : *iohan-*
nes (*iohannis et ioseph Ken.*).
 58. et : + *ideo* § . . . *facit*.
Hiat ab illo, xiv. 1, usq. ad homines, xvi. 13.
 xvi. 13. *homines dicunt*.
 14. *baptizam*.
 15. *dixit* . . . illis : + *ih̄s*. †
 18. et ego : *ideo* . . . quia : om.
 19. *quidcumque ligaveritis* . . . *erunt ligata* + *et* § . . . *quidcum-*
que solveritis . . . *erunt soluta* + *et*. §
 20. praecepit : *imperavit* . . . ut : om. : Iesus : om.
 21. ire : + *in* § . . . *hirusalem* . . . et scribis : om. . . . *tertia die*
: post tertium diem †. . . *resurgam*.
 22. illum : om. . . . dicens : *et dicere (sic)* . . . tibi : om. . . . hoc :
istud.
 23. qui : *et ipse coepit dicere* . . . *dixit* : *dit* . . . Petro : om. . . .
ea : (om. bis).
 24. semet : *se* † . . . ipsum : + *sibi*.
 25. autem : *enim*.
 26. *init.* : + *et* quid : *quod* *proderit* *si lucretur*
hunc mundum . . . universum : om. . . . *patitur* . . . quam
: quantum . . . pro anima sua : *propter animam suam*.
 27. *init.* : + *nam* enim : om. . . . est : om. . . . gloria pa-
tris : maiestate fratris . . . *opera* § *sua*.
 28. vobis : + *quoniam* quidam : *aliqui* hic : om. . . .
stantibus : + *istis*.
 xvii. 1. et : + *factum est* § . . . Iesus : *ih̄m* . . . *duxit*. §
 2. transfiguratus est ante eos : om. . . . sol : + *et* . . . alba : om.
 3. illis : *eis*.
 4. autem : om. . . . nos : *nobis*. † §

- xvii. 5. loquente : + *et* . . . nubis lucida : *nubs abscondita* . . . eos :
eis . . . *complacui* § . . . *audite ipsum*.
6. discipuli : om. . . .
7. accessit : *accediens eos* Iesus et : om. . . . dixitque : *et*
dixit § . . . eis : om.
8. *elevantes* . . . *Iesum solum*.
9. praecepit (*praecipit*) + *eis* . . . dicens : om. . . . *visum*.
10. *oportet*. §
11. at : om. . . . ille : *ipse* . . . *respondit* (*retento ait*) . . . et : om.
. . . *restituēt* | *uere* (*uere in folio sequenti*).
12. sed : *et* . . . in eo : *ei* . . . quaecumque : *quanta* † . . . sic *usq.*
eis : om. † (*vid. vers. seq.*)
13. quia : *quod* . . . dixisset : *dixit* + *illis* . . . *fin.* : + *sic et filius*
hominis necesse habet pati. †
14. ante eum : om. †
15. *filio meo* § . . . *mala torquetur* † *sepius in ignem cadit* †
. . . crebro : *aliquando*.
17. ait : *dixit* . . . ero *usq.* quo : om. . . . ad : *a*.
18. illum : *eum*.
19. dixerunt : + *ei* § . . . illum : *eum*.
20. *dixit* . . . illis : + *ih̄s* . . . quippe : om. . . . sinapis : + *et* . . .
dicitis . . . et *prius* : om.
22. *init.* + *ipsis* † . . . *autem conversantibus* † . . . eis : om. . . .
galiliam illis : *illi* Iesus : + *futurum est enim*
ut † § . . . tradendus est : *tradetur* † § (*tradatur Uss.*).
23. *et post tertium diem* † *resurgere*.
24. *venisset* + *ih̄s in* † . . . accipiebant : *accessiarunt exigebant* †
. . . solvet.
25. etiam : *utique* † . . . cum : om. † . . . *intravit* + *in*. §
26. et : *at*.
27. non : om. . . . amum (*sic*) + *in mari* eum : *cum*
illum : *illam*.
xviii. 1. hora : *die*. †
2. advocans Iesus : *ih̄s vocavit* † . . . parvulum : *puerum* + *et*.
3. parvuli : *infantem* . . . *regnum*. §
4. *init.* : + *et* . . . ergo : om. . . . parvulus : *puer* † *maior*
est . . . *regnum*.
5. *acciperit* . . . unum : om. . . . parvulum : *infantem* . . . *ac-*
cipit.
6. suspendatur *post* eius.

- xviii. 7. vae : + *huic* . . . ut veniant : *venire* . . . tamen : + *dico vobis*.
8. *init.* : + *quod* . . . autem : om. . . *scandaliza* . . . ad : *in* † . . . ingredi : *venire* † . . . vel : *et* . . . *duos pedes vel duas manus*. †
9. et *prius* : om. . . . *erue eum scandalizat* (sc m. sec. ut vid.) . . . *unum oculum habentem* † . . . intrare : *venire*. †
10. (his) *pussillis* (*sic*) : + *istis qui in me credunt* † § (credunt in me *Ken.*) . . . quia : *quoniam* . . . semper : om.
11. enim : om.
12. et *prius* : + *si* . . . *vadet*. §
- 12, 13. quae *usq.* eam : om.
13. super ea : *in eam* . . . super *poster.* : om. . . . *erraverunt* : *periant* + *quid vobis videtur*.
14. vestrum : *meum* . . . de : *ex*.
15. *init.* : + *quod* . . . autem : om. . . et *prius* : om. . . inter : *in* . . . solum : + *quod* . . . *audierit te* . . . eris : *es*. † §
17. dic : *defer* . . . autem et : *vero nec* . . . non : om.
18. *quicumque* (*bis*) . . . caelo *prius* : *caelis* § erunt *poster.* : om.
19. *duobus* ex vobis : om. . . . *consenserint* : *convenerit* + *inter vos* super terram : om. . . . *petieritis* . . . illis : *vobis*.
20. enim : om. . . . ibi sum : *ego*.
21. *ad eum petrus* . . . dixit : *dicens ei* . . . quoties peccavit : *si peccaverit* § (quoniam s. p. *Ken.*) . . . et : *quotiens* § *demittam*.
22. septuagies : + *et*. §
23. ideo : + *dico vobis* . . . *adsimilatum* : *simile*.
25. autem : om. . . . eius : *post filios* † . . . quae : *quaecumque*.
26. autem : *ergo* . . . me : + *dñe* † § . . . tibi : om.
27. *missertus* (*sic*) : + *est*. †
28. de : *ex* . . . ei : *eum* . . . tenens : *adpraechendians* + *et* redde : + *mihi* . . . debes : *debeo* + *tibi*.
29. et : om. . . . et omnia : om.
31. autem : om.
- Hiat codex ab xviii.* 31, conservi *usq.* ad *possivilia* (*sic*) xix. 26.
- xix. 27. quid ergo erit nobis : *post ei* . . . *relincimus*.
28. illis : *eis* *generatione* + *ista* § . . . sede : om. . . . *maiestate sua* . . . sedes duodecim iudicantes : om.

- xix. 29. *relinquerit* § (reliquerit) . . . aut patrem : om. . . . aut uxorem : om. . . . accipiet : + *in saeculo isto* . . . possidebit : *in futuro*.
- xx. 1. vineam : *messem suam*.
2. eos : om. . . . viniam (*sic*) : + *suam* § *et egressus diurno* (seq. *et egressus*).
3. vidit : *invenit*.†
4. viniam (*sic*) : + *meam*.†§
5. illi : *ali* . . . sextam et : om. . . . *horam nonam*.
6. undecimam : + *horam* . . . vero : om. . . . exiit : + *autem* . . . *dixit* . . . *otiosos tota die*.
7. dicit : *ait* . . . et vos : om. . . . in : *ad* . . . viniam (*sic*) : + *meam*.§
8. a : *an*.
9. ergo : *autem*.§
10. autem : om.
11. et : om. . . . *murmuraverunt*.†
12. dicentes : om. . . . pares : *patres*.
13. convenisti : *conversisti*.
14. et : om. . . . *novissimo huic*.
15. aut : om. . . . *facere quod volo* + *meum* . . . an : *aut*.
16. *enim sunt* § . . . autem : *vero*.§
17. *in hierusolimis* . . . discipulos : + *suos* § . . . secreto : om.
18. *contempnabunt*.
20. accessit : *ait* . . . cum : + *duobus* . . . suis : om. . . . petens : *petrus*.
21. qui : *ipse autem*† . . . ait illi dic : *at illa dixit ei* . . . *sedeat* . . . *unus poster* : *alius*.
22. sum : + *et* . . . dicunt : + *ei*.†§
23. ait illis : om. . . . *meam* et : *vel ad* . . . paratum : *datum*.
24. de : *ad*.
25. autem : om. . . . et *prius* : om. . . . maiores sunt : *dominantur eorum* [et] *qui dominantur* [eorum].
26. erit : *est* . . . quicumque usq. minister : om.
27. multis : + *vos autem quaeritis de pussillo crescere et de maiorem esse minoris intrantes autem et rogati ad cenam nolite recumbere in locis m[a]ioribus ne forte clarior superveniat et [ac]cediens qui te ad cenam vocavit dicat tibi [i] adhuc accede et confunderis si autem in loco inferiore recumbere et supervenerit humiliore te dicet tibi qui te ad cenam vocavit accede adhuc superius et erit hoc tibi gloria.†*

- xx. 29. ab : *ad* . . . *saeculae sunt* . . . *turbae multae*.
 30. secus : *super*† . . . quia : *quod* . . . *transiit*† . . . domine
 : om.
 32. et stetit Iesus et : om. . . ait : + *illis*.
 33. domine : om. . . *aperientur*.
 34. eorum : *illis* . . . *seculae*.
 xxi. 1. cum : om. . . *hirusolimam* . . . ad : *in* . . . duos : + *ex*† . . .
 discipulis† *suis*.
 2. eis : om. . . statim : *confestim*.†
 3. dicite : om. . . his : om. . . dimittet eos : *remittent* vos.
 4. per : + *essaia*m.§
 5. [filium] : *novellum* . . . *subingale*.
 6. *praeciperat*.
 7. eis : *eum* § . . . eum desuper : om. . . sedere fecerunt : *sede-*
 bat + *super eum*.
 8. *plurimi* . . . turba : om.
 9. quae sequebantur : *qui sedebant* . . . venturus est : *venit* . . .
 in altissimis : *excelsis*.§
 10. *dicentes*.
 11. populus : *multi* . . . dicebat : *dixerunt*.
 12. *ieccit* + *ihs*.
 13. *dixit* . . . eis : om. . . illam : *eam*.§
 14. *sanabat*.
 15. [*vi*]*diens* . . . *princeps* . . . fecit : + *ihs* § . . . in templo : om.
 . . . *filii*.§
 16. *dicunt* § . . . *dixit illis* . . . numquam : *non* § quia : om.
 18. revertens : *transiit*.
 19. [*arbo*]*rem feci* . . . secus : + *feci* . . . in *eam* . . . et ante ait :
 om. . . illi : *ad eam* . . . *nasceret*ur . . . *aruit*.
 20. *dicentes* : om.
 21. ait : *dixit* . . . et si : om. . . monti : *mundi* . . . fiet : *faciet*.
 22. et : om.
 23. docentem : om.†
 24. sermonem : *verbum*† . . . quem si dixeritis : *dicite*.
 25. erat : *venit*† . . . e : *de*† . . . at illi : *illi autem*† . . . *intra*.§
 26. e : *de* . . . autem : om. § . . . *habeabant*.§
 27. et *prius* : om. . . Iesu : *ad ihm* . . . et ipse : *ihs* . . . *vobis*
 dico . . . *facio*.
 28. autem : om. . . homo : + *quidam* § . . . *operari* . . . *viniam*
 meam.§

- xxi. 29. *post similiter v. 30 legit; quae ibi in Am. sequuntur hic positae . . . respondit . . . ait : om. . . nolo : + et . . . autem : om. . . motus : ductus.†*
30. *accessit . . . alium† . . . at : om. . . ille usq. ad fin. vers. : om. hic ; v. 29 leguntur . . . ille : + autem . . . respondens ait : dixit . . . ivit : habiit.†*
31. *quis : + ergo† . . . praecedunt . . . regnum.*
32. *iohannes ad vos § . . . habuistis : egistis . . . postea ut crederetis ei : quod credidistis† ei postea.*
33. *qui : et . . . vinias . . . sepem . . . eam . . . et ante locavit : om. . . agricolis : colonis.*
34. *adpropincasset fructum tempus† . . . agricolas : colonos† . . . fructus eius : de fructibus suis.*
35. *agricolae : coloni† . . . eius : om. . . alium prim. : unum† . . . coederunt § . . . lapidaverunt . . . occiderunt.†*
36. *et : om.*
37. *ad eos : illis . . . suum : + unicum.*
38. *agricolae : coloni . . . habemus.*
39. *eum : + occiderunt et† . . . et occiderunt : om.†*
40. *agricolis : colonis.†*
41. *aiunt : et dixerunt . . . locavit (= locabit) . . . agricolis : colonis.†*
42. *et : hoc. §*
43. *fructum. §*
44. *om.*
45. *parabolas : fabulas . . . eius : om.*
46. *timuerunt : inveniunt.*
- xxii. 1. *iterum : om. . . parabulam . . . eis : om. §*
2. *factum : om. § . . . fecit : om.*
3. *invitados : om. . . noluerunt.† §*
4. *init. : + et . . . paravi : paratum . . . altilia : saginata† . . . parata : + sunt.*
5. *alii (bis)† . . . villas suas† . . . negotiationem.*
6. *reliqui : caeteri . . . tenuerunt : adpraehensurus . . . servos eius et : om. . . adflictos. §*
7. *cum : om. . . audisset : + et . . . missit exercitum suum et § disperdit . . . civitates eorum.*
8. *ait : dixit . . . invitati : vocati.*
9. *exitum.*
10. *eius : illius . . . vias : + et . . . omnes : om. . . quos : quot-quot § . . . bonos et malos . . . discumbentibus.†*

- xxii. 11. non : om.* . . . vestitum : *vestimentum*.
 13. dixit : om. . . . rex : + *missit* . . . *ministros* . . . ligatis pedibus eius et manibus : *tollete eum manibus et pedibus et*† . . . eius : om.
 14. sunt : om.
 15. abeuntes : *abiarunt* . . . inierunt : *fecerunt* § sermone : *verbo*.
 16. *misserunt* . . . ei : om. . . . scimus : om. . . . *vera* . . . es *usq.* doces : om. . . . respicis : + *in*† . . . *personas*.
 17. dic ergo nobis : om.† . . . *videtur tibi* + *si* . . . dari : om.
 18. *cognoscens* . . . *nequitias* . . . ait : *dixit* + *num*.
 19. *novissime censum*.
 20. et *prius* : om. . . . *conscrip̄tio*.
 21. ait : *dicit* . . . illis : + *ihs*.§
 22. et audientes : *his auditis*† . . . *recesserunt*.†
 23. illo : *illa*.§
 24. mortuus : + *illius* . . . ut ducat : *adducat*.
 25. septem : *vi* . . . *uxorem duxit et mortuus est et post est* : om.
 29. ait illis : *dixit* . . . *errantes*.
 30. enim : *ergo* + *mortuorum* *nubunt*† + *neque nubunt* (*repet.*) . . . *nubuntur* . . . sunt : *erunt*.§
 31. autem : *ergo* . . . mortuorum : om. . . . quod : *quomodo* . . . est : + *vobis*† . . . deo : *dñō* . . . vobis : om.
 32. et (*bis*) : om.
 33. et audientes : *cum audissent*† . . . *doctrinam*.
 34. *impossuit*† . . . convenerunt in unum : *congregati sunt*† *adversus eum*.
 35. et : om. . . . *fin.* + *et dicens*.
 36. magnum : *maximum*.
 37. ex *poster* : *in*.
 38. maximum : *magnum*.†
 39. autem : *vero*† . . . est : om.† . . . sicut : *tamquam*.
 40. universa : *tota*.
 42. Christo : *operibus* . . . cuius : om. . . . filius : *fidelis*.
 43. illis : + *ihs*†§ . . . in spiritu : om. . . . vocat : *dicit vocat*.
 45. David : + *in spū*.†§
 46. ei : *illi* . . . fuit : *est*† . . . die : + *quod*.
 xxiii. 1. Iesus : om. . . . ad (*bis*) : om. . . . *turbis*† *discipulis suis*.†
 3. *facite et servate*† . . . opera vero : *vero facta* . . . et : + *ipsi*.

- xxiii. 4. autem *prius* : *enim* . . . in : *super* . . . autem : *poster* : om.
 . . . *noluit* . . . *moveri*.
5. *omni* . . . *sua opera*.
6. *discubitos*† . . . *convivis*.
8. autem : *vero* . . . nolite vocari : *ne vocemini*† *ab hominibus*
 . . . *est enim*† . . . *vester* : + *χps* . . . *nam vos omnes*†
 . . . autem : om.†
10. quia : *quoniam* . . . *unus* : om.† . . . *χps est*.†
11. qui : + *vult*† . . . *est vestrum* : *in vobis*† *esse* . . . *vester mi-*
nister.†
12. *init.* + *et* . . . qui autem : *quicumque*† *enim* . . . *exaltaverit*
se†§ . . . *humiliat*.
14. quia : *qui* § . . . *introitis* . . . *introire*.
15. quia : *qui* + *comeditis domum viduarum occasione longa*
orantes propter hoc accipietis amplius iudicium vae vobis
scribe et farisei chypocrite quia†§ . . . *factum fuerit* . . .
faciatis.
16. per : *in*†§ . . . *debet* : *debitor est*.†§
18. est : + *[ed]*† . . . autem : om. . . . *dono* : *eo* . . . *debet* :
debitor est.†§
19. caeci : om. . . . an : *vel*.
20. ergo : *enim* *iuraverat* . . . in : *per* . . . in eo : *per eum*
 . . . in omnibus : *per omnia*.
21. *iuraverat per templum* . . . *habitat*.†§
22. *per caelum* . . . *per thronum* *per eum* . . . *super eum* :
in ipso.
23. *anniatam* . . . haec : *pacem autem*.
24. *excolentes*.
25. quia : *qui* . . . sunt : om. . . . *inmunditia* : *iniquitate*.
26. prius : *primum*† . . . et *parapsidis* : om.† . . . et *poster* : om.
27. quia : *quoniam* . . . *simile* . . . *dealbatis monumentis* (monu-
mentis sine dealbatis Uss.) . . . *apparent*.
28. *quidem aforis*.
30. dicitis : + *quia*.†§
31. *testimonium peribetis vobis*† . . . *ipsis* : om.† . . . *occiderunt*
profeatas.†
32. *adinplete*.
33. *genimina* : *generatio*† . . . *effugietis*.
34. scribas : + *et*†§ . . . ex eis : om. . . . *persequemini* (= *Vulg.*
Clem.).†§

- xxiii. 35. ut : *ideo . . . venit . . . iustus sanguis.*
 37. quemadmodum : *sicut* † . . . alas : + *suas.* † §
 38. *relinquetur.* §
 39. enim : *autem* † § . . . vobis : + *quoniam* (quia *Usser.*) . . . *videbitis me.*
- xxiv. 1. et *prius* : om. . . . templo : + *et* . . . aedificationes : *fructuram* (*sic*) † (structuram *Usser.*)
 3. eo : *illo* . . . *in monte* . . . discipuli : + *in* . . . haec : om. . . .
 et *prius* : om. . . . *ventus tui* . . . *consummationem.*
 6. audituri : *audistis* (audietis *Uss. Ken.*) . . . estis : om. † § . . .
proelia : *pugnās* † . . . *proeliorum* : *bellorum* + *sed* . . .
videte ne : om.
 7. *exurget* † . . . *in* (*bis*) : *contra* † . . . *pestilentiae et* : om. †
 8. *omnia haec sunt initia* . . . *autem* : om.
 9. *tunt* . . . odio : *hodibiles* . . . omnibus : om.
 10. *scandalizabunt* . . . *invicem prius* : + *se* § . . . odio habebunt
 : *occident se.* †
 11. *surgent* : *exurgent* † . . . *multos seducent.* †
 12. et : om. . . . *quoniam* : *quod* . . . *iniquitas* : + *et* *refrigerescet.*
 14. *per totum orbem* † . . . *venient finis.*
 15. *quod dictum est* † *per danielum profetum* (*sic*).
 16. ad montes : *in montibus.*
 17. tecto : + *sunt* † . . . *discendant* † . . . *sua* : om.
 18. agro : + *sunt* (*erit Uss.*) *revertatur* : (*sic**) *tonicas suas.*
 20. *dieme.*
 21. modo : + *sed.*
 22. *fieret salva* : *salvasset.*
 23. *Christus* : om. . . . *aut* : *ecce.*
 24. *surgent* : *hiat inter cred* | *et* | *rgent.*
 26. ergo : *autem* . . . *exire usq.* nolite : om.
 27. *apparet* § . . . *et poster.* om. §
 28. *ubicumque* : *ubi* . . . *illic.*
 30. *apparebit* § . . . *tunc plangent* : *lamentabunt* † *se.*
 31. *tuba et* : om. . . . *eius* : *suos* § . . . *ventis* : *angulis venti* † . . .
fin. : + *cum co*[*eperint*] *autem haec fieri respicite et levate*
capud quoniam adp[*ropinquat*] *redemptio vestra.* †
 32. *nata* : + [*fu*] *erint* . . . *scitis* : *cognoscitis* . . . *quia* : om. . . .
est : *esse* . . . *aestatem.*

- xxiv. 33. ita : *sic* . . . *vobis* . . . quia : *quoniam* . . . in : om.
 34. quia : *quoniam* . . . *fiant* [*omnia haec*].
 36. et : *vel*.
 37. et : om.†
 38. *erat* . . . *diebus* : + *illis* . . . *comedentes* : *manducabant* (*manducantes Uss.*) . . . *bibebant et nubebant uxores ducebant usque*† . . . *ad eum* : *in*† (*ad eum in Ken.*) . . . *noe* : *post intravit*.†§
 39. *cognoverunt* : *senserunt*† . . . *et poster.* : om.†§
 40. *erunt duo*† , . . *unus* : *alius*.
 41. *ad molam* . . . *una* : *altera*.
 42. *qua* : + *die vel*.§
 43. *venturus esset* : *veniet*.
 44. *nescitis qua*.†§
 45. *quis* : + *nam*†§ . . . *putas* : om.† . . . *prudens* : om. . . .
 suus : om.† . . . *super*† . . . *illi*.
 46. *servus ille* . . . *cum venerit* : *veniens*† . . . *eius* : + *est*.
 47. *sui*[*pr*]a.
 48. *malus ille servus dixerit* . . . *venire* : + *ad me*.§
 49. *coeperit* : *incipiet*† . . . *conservos suos percutere* . . . *bibet*
 . . . *ebriosis*.†
 50. *init.* : + *cum hoc*.
 51. *illic* : *ibi*.
 xxv. 1. *simile erit* : *similabitur*† . . . *acciperunt lampadas et prodierunt*† . . . *sponso* : *sponsi*.
 2. *prudentes* : *sapientes*.
 3. *sed quinque* : om. . . *fatuae* : + *autem* . . . *lampadibus* : + *suis*.
 4. *prudentes* : *sapientes*† . . . *acceperunt* : *sumpserunt* . . .
 suis : om. . . *lampadibus* : + *suis*.†§
 5. *sponsus faciente* . . . *dormitaverunt omnes et* : om.
 6. *est* : om.
 7. *ille virgines*† . . . *acciperunt lampadas*.†
 9. *prudentes* : (*sic*)† . . . *dicentes* : *dixerunt* : + *non* . . . *ad oves* (sic) *qui vendunt*† . . . *vobis* : + *oleum*.†
 10. *dum autem irent* : *euntes* . . . *emere* : + *oleum*.
 11. *novissime veniunt* : *postea veniarunt* . . . *et* : om.†
 12. *ait* : *dicit* . . . *vobis* : + *quod*.
 14. *bona sua* : *substantiam suam*.†
 15. *uni* : + *quidem*† . . . *statim* : *continuo*.†

- xxv. 16. abiit : om. . . . qui : *ab hiis* (autem abiit *Uss.*) . . . *acceperet*.
 17. similiter : + *et* § . . . duo : + *tallenta*.
 18. *acciperit* . . . abiens : om.† . . . *fuda* (*sic*) *in terram*.
 19. *pumultum* . . . vero : om. . . . *tempus*† . . . cum : om.
 20. et (*bis*) : om. . . . *accessit*† . . . *acciperat* (*sic*) : + *et* . . . *lucratus*.†
 21. *serve bone*†§ . . . *fidelis fuisti*†§ . . . *gaudium* : + *tuum et*.
 22, 23. om.
 24. et (*bis*) : om.† . . . ait : + *illi* . . . *sciebam* . . . et *usq.* *spar-*
sisti : om.
 25. et : om.† . . . *timui ergo et*.†
 26. *init.* : + *et* . . . male : *nequam*† *scebas* . . . *congrego* :
colligo.†
 27. te mittere : *venundari* (*dare Uss.*) . . . *ego veniens*† . . . *cum*
ussuris quod meum est.§
 28. date : om.
 29. dabitur : + *ei* . . . autem : om. . . . et : om. . . . videtur ha-
bere : *habet* + *etiam*.†
 30. inutilem : *nequam*† . . . eicite : *ieccitur* + *foras* (*foras Ken.*).
 31. separabit : *speravit* . . . oves : *eos*.
 34. eius : om. . . . erunt : *sunt*† *regnum quod vobis para-*
tum est ab origine mundi.
 35. collexistis : *suscepistis*.†
 36. *cooperuistis* infirmus : + *eram* *in carcerem fui*†§
(carcere Uss. Ken.).
 37. *dicentes iusti* pavimus : + *te aut*†§ *dedimus tibi*
potum : *pavimus te* + *aut*† (*potavimus*).
 38. colleximus : *suscipimus*.†
 39. aut (*bis*) : *vel*† (*semel Ken. hiat Uss.*).
 40. de : *ex*† . . . his : om.†
 41. et : om.§ erunt : *sunt* . . . maledicti : + *sunt* . . . *quem*
praeparavit pater meus sabulo† (*diabolo Uss.*).
 42. potum : *bibere*† (*beire Ken.*).
 43. collexistis : *suscipistis*† . . . nudus : + *fui* . . . *cooperuistis*†§
. . . infirmus : + *fui* . . . visitastis : *venistis ad*.§
 44. *respondent ei iniusti* . . . aut *prim.* : et . . . vel : *aut*.
 45. *respondet eis*† . . . *ex minimis*† *istis*.
 46. et : + *tunc*† . . . hi : *iniusti*† . . . supplicium : *ignem*† . . .
aeternam : *perpetuam*.
 xxvi. 1. sermones hos omnes : *omnia verba haec*.†

- xxvi. 2. tradetur : + *principibus sacerdotum* . . . ut : *et*.
 4. occiderent : om.
 5. autem : om. . . . *diem festum* . . . ne forte : *et*.
 7. ipsius : *eius* †§ . . . *recumbente ipso*. †§
 8. *quod cum vidissent discipuli*.
 9. istud : om. . . . multo : *pretio magno* § (*praetio Uss.*).
 10. *quod ut cognovit ihs* † . . . *bonum opus*. †
 11. *habebitis* (bis).
 12. *ecce enim mittiens* † . . . haec : om. . . . *in corpus meum un-*
guentum . . . hoc : om.
 13. dicetur : *narrabitur* § . . . *fecit haec* § . . . eius : *ipsius*. §
 14. duodecim : *discipulis suis* . . . *dicitur* . . . ad : *et*.
 15. argenteos : *stateris*. †
 16. *quaerebant* . . . traderet : + *eis*.
 17. autem : + *die* § († e spat.).
 18. Iesus : *ille* † . . . dixit : + *eis*.
Hiat codex ab eis usq. ad ad v. 45.
 47. ipso : *eo*. §
 48. *tradet* . . . eum : + *dicat*.
 49. *accessit* . . . Iesum : + *et* . . . et *poster* : om.
 50. *cui dixit ihs* . . . venisti : + *fac*. §
 51. ecce : om. . . . *percussit* †§ . . . amputavit : *et abscidit*. †
 52. *accipiunt*. †§
 53. *putatis* † . . . quia non : om. † . . . possum : + *me modo* †
(posse Uss.) . . . *exiberet*. †§
 55. *ad turbas* † . . . tamquam : *quasi* † . . . existis : *venistis* † . . .
sedebam : eram † . . . *tenuistis me*. †
 56. *inpleretur* . . . omnes : *eius* § (*eius omnes Uss.*) . . . eo : om.
 57. at : om. . . . illi : + *autem* . . . et *perduxerunt* † *eum* . . .
principes . . . ubi : *in quo* . . . seniores : *sacerdotes*.
 58. intro : *intus* † . . . ut : om. . . . finem : *exitum*. †
 59. omne : *universum* † . . . contra : *adversus*. †
 60. invenerunt : + *in eum quiquam* †§ . . . cum *usq.* accessis-
sent : om.
 61. hic dixit : *audivimus hunc dixisse* † . . . *distruare* . . . dei : +
hoc † . . . post : *in* . . . *redificare*. †
 62. illi : + *adiuro usq. dei vivi* e versu seq. + *et dixit illi* . . . *ad-*
versus.
 63. et princeps : *respondiens principes* † (*princeps*) . . . dei : +
vivi. §

- xxvi. 64. *init.* : + *et* . . . *dixit illi illi.*
 65. *dicens (sic)* : + *scidit (repet.)* . . . *egemus testibus : opus vobis*
 . . . *nunc* : om. . . . *fin.* : + *eius.* §
 66. *responderunt omnes dixerunt.*
 67. *cecidērunt* : *cedentes* . . . *alii usq.* *dicentes* v. 68 : om.
 68. *est qui* : om.
 69. *vero* : *autem* † § *foris in atrio sediabat* *dicens* :
 dixit † *ei.*
 70. *fin.* + *neque intellego.* †
 71. *illo* : + *ad* . . . *alia* : + *ancilla* † § *his* : *eis* † § . . . *Naza-*
 reno : *galilio.*
 72. *quia* : *dicens* (*dicens quia Uss.*).
 73. *accessērunt* : *accipierunt* *stabant* : *ministrabant* . . . et
 tu : om. † . . . *es* : + *tu* † *manifesta te (sic).*
 74. *detestari* : *devotare* † *se.*
 75. *ploravit amare* : *amarissime flevit* § (*hiat Uss.*).
 xxvii. 1. *inierunt* : *fecerunt* § . . . *omnes* : om. . . . *populi* : *plebis.* †
 3. *tunc* : om. . . . *videns* : + *ih̄s* . . . *quod* : *quia.* §
 4. *peccavi* : + *quod* † . . . *tradiderim.* †
 5. *argenteis* : *arcadgabuth̄c (sic)* . . . *secessit* † . . . *abiens* : *abit* +
 et (*hiat Uss.*).
 6. *init.* : + *tunc* † § . . . *princeps* *autem* : om. † *dixit*
 . . . *corban (sic)* : + *hoc est in locum.*
 7. *inito* : *acceptione.*
 8. *hoc* : *quod* . . . *quod est ager.* † §
 9. et *prius* : om. † § *est* : *erat* *appretiati* : om. . . .
 quem : *quod* § . . . a : om.
 11. *dicens* : om.
 12. *accusaretur* : *acesit* . . . *respondebat.* † §
 13. *adversus.*
 14. *ad* : om. † . . . *ut* : om.
 15. *autem* : om. . . . *consuerat* § . . . *populum.*
 16. *tunc* : om. † § . . . *dicitur barabban.*
 17. *congregati sunt* . . . *ergo* : *autem.* †
 19. *illum* : *eum* § . . . *nihil* : + *sit* † § . . . *illi* : + *dicens* . . . *passus.*
 20. *sacerdotes* . . . *populo* † . . . *perdiderunt.*
 21. *dimitti* : *dimittam* † § *vobis.*
 22. *quid ergo faciemus* † . . . *de* : om. †
 23. *dicentes* : om. †
 24. *quia profecit nihil* . . . *fieri* . . . *huius iusti.*

- xxvii. 25. *respondens universa turba* (omnis turba *Uss.*) *filios vestros.*
26. *ih̄s* . . . *flagillis cesum* † . . . *crucifigerent illum.* †
27. *suscipientes Iesum : duxerunt* † *eum* . . . *praetorium* + *et* . . . *universum chortem.*
28. *exuentes eum : cum spoliassent eum* + *vestiarunt tunicam purpuream et* (cf. *Ken.* hiat *Uss.*).
29. *plectentes : om. spinis : + texerunt et* (hiat *Uss.*) . . . *et : in* . . . *in : om. . . . dexteram* † . . . *eius : om. . . . ad genu flexu* . . . *deludentes eum.*
30. *expuerunt in faciam* (*sic*) *eius* † *accipiarunt in faciem eius acciperunt.*
31. *ei : eum* † § . . . *exuerunt : et spoliaverunt* . . . *calamidem* + *ut crucifigeretur* . . . *et : om. . . . vestimente sua* . . . *et duxerunt eum ut crucifigeretur : om.*
32. *cirinium* (*sic*) : + *venientem obiam* † (*sic*) *sibi* § *eius : om.*
33. *et venit.*
34. *bibere vinum* † § + *et* . . . *gustaret.*
35. *autem : om. . . . eius : sua* . . . *miserunt sortes.*
36. *servavearunt* . . . *eum : om.*
37. *ipsius : om. . . . scriptum* + *est* . . . *Iesus* + $\chi\overline{\rho}\varsigma$.
38. *crucifixerunt* † . . . *duos* † . . . *unum ad dexteram* . . . *unum ad sinistram.*
39. *transeuntes.* †
40. *et dixerunt ei va* . . . *distruas* . . . *redificabas illud libera te ipsum* . . . *es : + et.* †
41. *deludes* (*deludentes Uss.*) . . . *cum : eum* + *et* (*eum cum Uss.*) . . . *senioribus : farisiseis* † . . . *dicebant.* †
42. *ei : in eum.*
43. *deo : deum* . . . *eum si vult : si vult eum* (*eum bis Uss.*) . . . *filius dei.*
44. *qui crucifixerunt* . . . *ei : + et postquam crucifixus est.* §
45. *usque ad : in.*
46. *vero horam* *dicens : om. . . . helii haelii labath sabbathani.*
48. *curreus : surgiens.*
49. *an : si* † . . . *helias et liberavit* (= *liberabit*) *fn.* + *alius autem accepta lancia pupungit latus eius et exiit aqua et sanguis.* §
50. *exclamans.* §

- xxvii. 52. *sanctorum dormientium.*†§
 53. eius : *ipsius*† + *et . . . multis apparuit.*
 54. viso : *cum vidissent*† . . . *motum* (hiat *Uss.*) . . . his : *ea*†
 . . . *filius dei.*
 55. longe : + *videntes* (hiat *Uss.*) . . . erant : *fuerant*§ . . . ei :
illi.†§
 57. *autem sero.*†§
 58. reddi : *dari.*†§

Hiat codex hinc ad finem evangelii.

EVANGELIUM SEC. MARCUM.

- cap. i. v. 4. *paenitentiae baptismum + iohannis.*
 5. *baptizantur.*
 6. *silvestres aediabat.*
 8. *in aqua . . . vos : in.*†§
 9. *illis diebus.*
 10. *ascendien.*
 15. *paenitemini* : om. (*retento et*).
 22. *doctrinam.*†§
 24. quis es : *quia sis.*
 26. et : om.
 27. est : om. . . . nova : + *est.*
 28. om.
 30. *discumbibat.*
 31. eam : + *et . . . et poster.* : om.
 32. cum : *eum.*
 34. et : *ad.*
 36. *persecutus.*§
 38. ut : om. . . . ad : *et.*
 43. comminatus : + *est*†§ . . . statim : + *et.*§
 45. *gressus . . . defamare . . . iam : etiam* (*vid.*) . . . *possit*§ . . .
mane feste.
 ii. 3. quia a quattuor : *quod IIII rotis.*
 4. *eum illi offerre . . . patrefacientes . . . in quo : qua.*
 5. peccata : + *tua.*
 8. suo : *scō* . . . *cogitaverunt . . . intra.*†§
 9. peccata : + *tua*§ . . . surge et : om.
 10. *sciatis autem.*

- ii. 11. surge : om.
 12. *sublavato (sic) . . . mirarentur.* §
 13. est : om.
 14. cum : *dum.*
 15. eius : *suis.* §
 16. peccatoribus *usq.* cum : om.
 17. *medico.* §
 18. *cur* § . . . *ieiunavit.*
 19. *sponsus post est . . . quanto usq.* ieiunare : om.
 22. *uterus . . . effundetur* § . . . *fin : + et utraque servantur.* §
 23. ambularet : + *ihs* § . . . *praetergredi.*
 24. *dicebat.*
 25. numquam : *numquid.* †
 26. *intravit in* § . . . *principes . . . licebat* § . . . *nissi (sic) + so-*
lis. † §
 28. hominis : + *et non.*
- iii. 5. contristatus : + *est.*
 6. autem : om. . . . *farissey statim.*
 9. *naviculum . . . deservirent.* †
 11. *inmundus.*
 14. *cum illo XII . . . et :* om.
 15. eiciendi : *ieccientes.*
 16. *petrum.*
 17. *iacob . . . tunitrui filei.*
 18. et *post Thomam :* om. . . . *iacob.*
 19. *scariothis . . . et poster :* om. † §
 21. *conversus.*
 22. *demoniorum.* §
Hiat codex ab eicere v. 23 ad -nae saeculi cap. iv. 19.
- iv. 20. et *post sexaginta :* om.
 21. [*can*]*delabrum nonne ut supra ponatur.*
 24. *ne quid audiatis . . . remitetur . . . et adiicietur vobis :* om.
 26. *iaciat : faciat ea (ut vid.).*
 27. *surgat.*
 29. *messis adest.*
 30. aut : *et.*
 31. *sic est ut* § . . . *seminatus . . . sunt :* *est.*
 32. aves : om. (*ut vid.*).
 34. suis : om.
 35. *die illa.*

- iv. 36. *demittentis . . . in navicula erant.*
 38. *pertinet : om. (ut vid.).*
 39. *et post tace : om.*
 40. *magno timore. §*
 v. 2. *exeunte . . . ei : om.*
 3. *in : de . . . poterant.*
 4. *condibus . . . disrumpisset . . . dominare.*
 5. *se : om.*
 7. *clamans : + et concidiens usq. longe (e vv. 5, 6 repet).*
 9. *quid § . . . ei : illi . . . est mihi. †*
 11. *circa montem : om.*
 13. *eis : om. . . . ad : erant autem quasi. †*
 14. *civitate . . . et post agros : om.*
 15. *sana.*
 16. *viderent.*
 19. *et non admisit eum : ad dimissit . . . tui sit.*
 21. *cum : + mirabantur . . . convenit : invenit.*
 23. *quoniam : quia § . . . ut : et.*
 24. *multa : om.*
 25. *fluvio.*
 26. *erogaverunt.*
 28. *tetigere.*
 29. *a : om.*
 30. *exieret . . . de : ab.*

Hiat codex a turbam v. 31 ad sanabant cap. vi. 13.

- vi. 14. *surrexit. §*
 15. *vero : om.*
 17. *ac : et † . . . fratris sui philipi.*
 19. *herodis. §*
 20. *eum : autem . . . audito usq. eum : om.*
 21. *natis sui.*
 24. *et : at.*
 25. *statim confessionatione.*
 26. *contristatus : + est. † §*
 27. *auferi.*
 31. *erat . . . veniebant : + multi . . . multi : om.*
 33. *et quart. : om. . . . civitatibus omnibus.*
 34. *et : om. . . . vidit : + ihm . . . turbam multam † . . . Iesus :
 om. . . . multa : multum.*

- vi. 35. *multa hora . . . fierent + et . . . accesserunt : ascenderunt*
 . . . eius : + *ad ihm̄*.
 36. *vicos : vicinos*.
 37. *respondit . . . ait : om. . . illis : om . . . eis : illis.*§
 41. *eos ante*.
 45. *cogit*.
 48. *eos : om*.
 49. *mare : om. . . et : om*.
 51. *et stupebat*.
 52. *intellexiarunt* § (intellexerunt).
 55. *eos : om. . . se : om*.
 36. *tangerent : + eum*.
 vii. 3. *manus laverint*.
 4. *baptizantur . . . ramentorum et electorum*.
 5. *interrogabant*† . . . *manducavit + homo*.
 6. *de vobis essaias hypochrite . . . sicut : om*.
 7. *praecepta : et mandata.*§
 8. *enim : om. . . tenentes.*§
 9. *praeceptum : mandata . . . servetis : tenentis*.
 11. *patri aut matri : om. . . est : + homo . . . proderit.*†
 12. *dimittetis.*§
 15. *est : om. . . in eum : om. . . quae : qui . . . communicant*
 : coinquinant.
 18. *communicare : coincinare*.
 19. *non : om. . . introivit*† . . . *exivit*.
 20. *autem : enim . . . quoniam : om. . . quoinquinant.*§
 22. *avaritia*† . . . *inpudicitiae . . . blasphemiae*.
 25. *spiritus immundum*.
 26. *autem : enim.*§
 28. *catelli : catuli.*§
 30. *super*.
 31. *exiens : exivit*.
 32. *ei : om. . . mutum : nudum . . . diprecabuntur*.
 34. *suspiciens : suscipiens . . . aperire.*§
 35. *lingae eius vinculum*.
 36. *praecipiebat : praedicebat*.
 37. *amplius : + et . . . mirabantur . . . facit.*§
 viii. 1. *iterum : om. . . esset : + iterum . . . manducarent : + et si*
 dimissero eos.
 2. *miserior*.

- viii. 3. *deficiant . . . enim : om.*
 5. *super . . . agens : agit.*
 8. *superfuerat.*
 9. *manducaverunt.†§*
 12. *spiritu : om.*
 14. *navi : via.*
 15. *om.*
 17. *quia : om.*
 18. *et : om.*
 19. *quando : om. . . . plenos : om.*
 20. *sustulistis . . . et dicunt ei : dicunt.*
 21. *intellegistis.*
 22. *ducunt.*
 23. *impossuistis . . . suis : om.*
 25. *videre : + sup (sic) . . . restituta.*
 27. *castella . . . eis : om.*
 30. *ei.*
 31. *a scribis.*
 33. *satanas†§ . . . sapis : + ea § . . . sunt poster. : est.*
 35. *voluerit usq. autem : om. . . . faciat.*
 36. *mundum totum : totum hominem mundum . . . et animam
 suam detrimentum faciet.*
 38. *confessus†§ . . . ista adultera : om. . . . confidet eum.*
 ix. 1. *adsumpsit†§ . . . illos : om. . . . seorsum : om.*
 2. *splendida† . . . candida nimis : om.*
 5. *qui diceret . . . autem : enim § . . . perterriti.*
 6. *factum . . . nubs . . . carissimus : dilectissimus.*
 8. *resurrexit.§*
 9. *resurrexit.*
 10. *farisei et scribe dicunt . . . primum venire.†*
 11. *primum† . . . omnia restituet . . . ut : et.*
 12. *et prius : om. . . . venit : + sed dico vobis.*
 14. *occurrentes.*
 16. *mutum : immundum.§*
 17. *ubicumque : ubi . . . eicerent : diceret.*
 18. *dixit eis.§*
 19. *conturbavit eum spiritus . . . et elisus usq. spumans : om.*
 20. *et : om. . . . tempus . . . ei : om.*
 21. *aquam . . . si quis.*
 22. *si : om.*

- ix. 23. *pater pueri exclamans.*
 24. *surde : surge.†*
 25. *exibit (= exivit).*
 32. *domui essent (essent = Ken.).*
 33. *disputaviarunt§ (disputaverunt).*
 34. *si : om.*
 37. *iohananis . . . iacentem.*
 38. *est : om. . . . faciet . . . possuit.*
 41. *his : is . . . mittetur.*
 42. *in ignem : ignem.*
 43. *eorum : om. . . . moriuntur.*
 45. *fin. : + omnis enim igne sallietur et omnis victima sallietur*
 (= v. 48).
 46. *luscum : cecum.*
 x. 1. *consuerat.§*
 4. *dicerunt . . . demittere.*
 9. *coniunxit.*
 12. *si : om.*
 14. *Iesus : + offerentibus.*
 15. *amen usq. dei : om. . . . intravit.*
 16. *complectans.*
 17. *viam : vicum.*
 19. *non adulterabis ne sec. et tert. : non matrem : +*
 tuam.†
 20. *et : at§ . . . omnia haec§ . . . mea : me.*
 21. *habebi.*
 22. *contristatus : + est . . . verba.*
 23, 24. *qui v. 23 usq. difficile v. 24 : om.*
 24. *confitentes.*
 26. *quis : qui . . . salvos.*
 28. *dicere : + et . . . sumis.*
 29. *ait : om. . . . relinquerit . . . patrem aut matrem.*
 32. *et ante adsumens : om.*
 33. *contemnabunt . . . eum poster. : om.*
 34. *flagellabunt eum : om.*
 35. *iacob.*
 36. *dixit : ait.*
 38. *eis : illis.†*
 39. *eis : illis . . . quidem : om. . . . fin. : + ait illis.*
 40. *ad poster. : om. . . . dare : + vobis.†§*

- x. 42. *convocans.*
 43. *autem* : om.† . . . fieri *usq.* voluerit *ver.* 44 : om.†
 45. et *prius* om.
 46. *heriam* . . . eo : + *de* § . . . Timaei : *thi.*
 48. *nazareus* . . . mei : om. . . . ei : *illi.*
 50. *exiliens* : *exurgens.*
 51. *illi ihs dixit.*
 52. *illi* : + *raboni* . . . *salvam* § . . . *eam* . . . *via.*
- xī. 1. *ad* : *et.*
 2. *contra vos est* . . . adhuc : om. . . . *hominem.*
 3. *facitis* : *petitis.*
 4. *solvint.*
 5. *illuc.*
 7. et duxerunt : *adduxerunt* § . . . *ponunt.*
 8. *in via straverunt* . . . *cederunt* . . . *sternebant* : *coederunt et straverunt.*
11. *intravit* . . . *vespera* § . . . *exibit.*
 12. *exirent* § . . . a : *in* . . . Bethania : + *cum* .x. . . . *essurivit* : + 11 (cum XII *essuriit Ken.*).
 15. *venerunt* . . . *introissent* : + *in* . . . *templum* : + *venit.*
 16. *vas transferat* § (transferet *Ken.*).
 20. *mane* : *mare.*
 21. Petrus : + *est* . . . cui : om.
 22. dei : om.
 23. *monti huic* . . . fiet : om.
 24. *venient.*
 25. et : *det a* . . . dimittat : + et.
 26. om.
 27. *ambularent* . . . *seniores et scribe.*
 28. tibi : om. . . . facias : *faciens.*
 29. et *prius* : om.
 30. Iohannis : + *unde erat* . . . erat : om.
 32. *dicemus* . . . *timemus.*†
 33. *dixerunt* § . . . *facio* § (*hiat Uss.*).
- xīi. 1. et *prius* : om. . . . *homo plantavit* † *viniam* *sepem circumdedit ei.*
 2. misit ad : om. . . . *viniae.*
 4. *adficiarunt.*
 5. *missit alium.*
 6. *verebuntur.*†§

- xii. 8. eum : *autem*.
 9. *faciat*.
 10. nec : *ne* . . . *repuaverunt*.
 11. *factus* . . . *mirabile* § (*hiat Uss.*).
 12. et *sec* : om. . . *dixerat*.
 13. *caperent* : *traderent*.
 14. nec : *non* . . . *domini* : *dei*.
 15. *videam* : *vidiant*.
 16. at : om. . . *illi* + *denarium*.
 17. et *poster.* : om.
 19. *relinquerit* . . . *ipsius* : *illius*.
 20. *ergo fratres ergo* . . . *accepit* : om.
 21. *eam* et : + *ipse* . . . *iste* : om.
 22. *eam* : om. . . *relincerunt*.
 24. non : *nec*.
 25. a mortuis : *mortui*.
 26. *mortui* . . . *resurgunt* . . . *rubrum*.
 27. non : *neque* . . . *est* : om. . . *ergo* : *autem*.
 28. quod : *quid* . . . *omnium* : om.
 29. *noster* : *tuus* . . . *deus poster.* : om.
 30. *deum tuum* : om. . . et ex tota anima tua et ex tota mente tua : om.
 31. *est illi* : *huius*.
 32. *est* : om. . . *eum* : *illum*.
 33. et *prim.* : om. . . *se* : *te*.
 34. *dixit* : *ait*.
 35. *scribe quomodo dicunt* . . . *esse filium*.
 36. a : *ad*.
 37. *tuba*.
 40. *accipiunt*.
 42. *paupercula*. §
 43. *paupercula*. §
 44. ex : om. . . *habundat*.
 xiii. 1. *qualis (bis)* . . . *structura*.
 2. *aedificationes* : om.
 3. *monte* . . . *contra* : *conteret* . . . *separatum*.
 4. *fiant* . . . *incipiunt*.
 5. et : om.
 6. *veniunt*.
 7. *nondum* : *non*.

- xiii. 8. autem : *enim* . . . contra : *in*.§
 9. *vide* . . . vos : + *in*.†§
 11. id : *ad* . . . *loquamini*.
 13. omnibus : *hominibus* (*bis repet.*) . . . nomen : *nominibus*.
 18. hieme non fiant : *non fiat fuga vestra* § *hieme*.
 19. non : om. . . . deus : om. . . . *fiant*.
 21. tunc : om.
 22. *fieri potest*.
 24. sol : om. (*ut vid.*) . . . contenebrabitur : *conculcabitur* . . .
 splendorem : *lumen*.
 25. caeli erunt decedentes : *cadent de [caelo ?]* . . . quae sunt : om.
 . . . *caelorum* . . . *commovebuntur*.
 26. nubibus : + *caeli*.
 27. tunc : om.
 28. *fico* . . . *natum fuerit folia* . . . *cognoscetis* § . . . *aestas usq.*
 sit ver. 29 : om.
 29. *et in osteis*.
 30. *transiit* (= *transibit*).
 32. vel : *et*.†§
 33. orate : *parate*.
 34. qui : om. . . . *ianuatori* . . . *praecipit* . . . *vigiliat*.
 35. *veniet* . . . *galligantu*.
 36. et : *ne* § (*Vulg. Clem.*).
 37. omnibus dico : om.
- xiv. 1. et azyrna : *azemorum* . . . *occident*.
 2. *populo*.
 3. *recumbent* . . . *spicati* : *pistici*.
 4. autem : om. . . . et : om.
 5. veniri : *venundari* †§ . . . *xxxitis*.
 7. *habebitis* (*bis*).§
 10. abiit : om.
 15. nobis : *vobis*.
 16. et paraverunt pascha : om.
 21. *tradetur*.†§
 22. Iesus : om.
 23. agens : om.
 24. multis : *vobis*.
 25. de : + *hoc*.
 27. eis : *illis* § . . . Iesus : om. . . . omnes : + *vos* § . . . *scandalizemini* . . . *ista nocte*.§

- xiv. 28. *resurrexero.*
 29. *ei : illi.*
 30. *gallus bis dederit vocem.*
 32. *orem : coram.*
 33. *adsumpsit . . . taedere : cedere.*
 35. *oravit . . . possit.*
 36. *possibilia sunt tibi.*
 37. *potuistis.*
 38. *prumtus (sic) : + est . . . vero : autem.*
 40. *reversus : rursus . . . denovo . . . eorum gravati.*
 41. *suffecit (sic) : + et . . . hora : + et . . . tradetur.*
 42. *prope est qui me tradet † (tradet = Ken.).*
 43. *Iudas : + [sca]rioth. §*
 44. *eum : illum . . . ducite cavete.*
 45. *invenissent.*
 46. *at ille . . . et tennerunt eum : om.*
 47. *sacerdotes . . . illi : om. . . auriculam : + eius. §*
 48. *Iesus : om.*
 49. *impleantur. §*
 50. *eius : omnes . . . omnes : om. . . fugerunt : cruci [fi]xerunt.*
 52. *illa.*
 55. *sacerdotis . . . omnis.*
 57. *et : om. . . surgens . . . eum : ihm̄.*
 58. *desolvam. §*
 59. *convenientes.*
 60. *et : om. § . . . his : eis.*
 61. *tacebat : dicebat.*
 62. *sedentem a dextris § . . . cum : in. §*
 64. *blasfemiam (sic) : + eius . . . contempnaverunt.*
 65. *faciam . . . profetiza (sic) : + nobis . . . ministra a lapidibus.*
 67. *se : + et . . . in illum.*
 68. *dicis . . . exhibet.*
 69. *ancella illum . . . coepit : + et.*
 70. *adstant . . . es : est.*
 71. *anazemare . . . istum : om.*
- xv. 1. *vincientes : vinctum.*
 4. *respondiens.*
 6. *quemque.*
 7. *seductiosus.*
 9. *autem : om.*

- xv. 10. *tradissent.*
 15. *ih̄s.*
 16. *totum.*
Hiat ab indu v. 17 usq. ad et aliae v. 41.
 41. *multa . . . hirusolimae.*
 43. *nubilis § . . . audaciter intravit.*
 44. *arcessito . . . interrogavit usq. centurione : om.*
 46. *mercatus : + est § . . . ponens . . . involvit : + in. §*
 47. *Magdalene : + et maria iacobi et salome.*
 xvi. 2. *una : prima . . . venerunt.*
 4. *viderunt § . . . lapidem : om.*
 7. *ite : + et . . . discite . . . dixi.*
 8. *enim timebant.*
 9. *autem : + ih̄s. §*
 11. *et prius : om. . . visus : vivus.*
 13. *euntes : audientes.*
 14. *eorum . . . surrexise . . . credidiarunt. §*
 16. *contenabitur.*
 17. *credidiarunt . . . iecciant . . . novis : nobis.*
 18. *egros. §*
 19. *quidem : + ih̄s . . . ad dexteram.*
 20. *quooperantem . . . Amen : om. §*

EVANGELIUM SEC. LUCAM.

Incipit codex [ange]lus cap. i. v. 13.

- cap. i. v. 13. *Zacharias. † §*
 15. *siceram. † §*
 19. *Gabriel (sic) : + angelus.*
 22. *illis : eis. §*
 24. *quinque : om.*
 26. *angelus : om. . . nomen : + erat.*
 29. *audisset : vidisset.*
 30. *ei : om. . . enim : eum.*
 32. *erit : venit.*
 34. *quoniam : om. . . virum : + autem.*
 35. *angelus : + et . . . et ante quod : om. . . nascetur : vocatur
 ex te.*
 43. *hoc : om. . . infans in gaudium.*

- i. 45. *credidisti.*†§
 47. *salutare.*
 51. *potentia.*
 54. *fin.* : + *suae.*†
 55. *nostras* . . . *eius* : + *usque*§ . . . *saeculum.*
 58. *magnificat.*
 60. *vocavit.*
 65. *devulgabatur.*
 66. *erat* : *est.*
 68. *benedictus* : + *dns*§ . . . *qui visitavit* : *om.* . . . *plevis* (*plebis Uss. Ken.*).
 70. *sanctorum* : + *profetarum suarum* (*sic*)†§ *saeculo* : *ab eo*† . . . *prophetarum eius* : *om.*†
 71. *salutem ex* : *et liberavit nos ab.*†§
 72. *et memorari testamenti* : (*menti* tantum legitur : *spatium autem vacuum inter nostros et menti* intercedit quod ceteris litteris satis esset.)
 74. *manibus.*
 75. *iustitiam.*
 78. *misericordia.*
 79. *in poster.* : *om.*†§
 80. *in spiritu*§ . . . *desertis* . . . *ad diem.*
- ii. 1. *accessare agusto* *ut censum profiterentur*†§ *omnes per orbem terrae.*
 2. *haec professio*† . . . *est* : + *a* . . . *cyrino* : + *nomine.*
 3. *singuli* : *unusquisque.*†
 4. *familia* : *patria.*†
 5. *maria sponsa*† . . . *sibi uxore* : *om.* (*sua Uss.*).
 6. *cum* : *dum*† . . . *ibi essent.*†§
 7. *reclinavit* : *possuit*† . . . *eis* : *om.*† . . . *in eo diversorio.*†
 8. *et prius* : *om.*† . . . *pastores* : + *autem*† . . . *in* : + *illa*† . . . *eadem* : *om.*†
 9. *iuxta* : *circa.*§
 10. *evangelizo* : *nuntio.*†
 11. *salvator* : *conservator salutis*† *David* : + *quae dicitur bethlem.*
 13. *militiae* : *exercitus.*†
 15. *et prius* : *om.* . . . *ut* : + *autem.*
Hiat ab ut usque ad dicere cap. iii. v. 8.
- iii. 8. *dicere* : + *inter vos.*

- iii. 9. arbor : + *quae*† *facit*† fructum : + *bonum*† . . .
mittetur§ (in voce 'exciditur' litterae 'exc' tantum ex-
stant : excidetur *Uss. Ken.*).
12. *facimus.*
16. *venit.*
17. eius : *sua*.†
19. malis : om.
20. *super*† . . . et *poster.* : om.§
22. *mihi bene conplacui.*
23. *putabatur*†§ (= *Vulg. Clem.*).
- iv. 2. *sabulo* sed 3, 4 *diabulus.*
3. *lapidibus istis* . . . *panes fiant.*
4. quia : *quoniam* . . . *verbum.*
6. sunt : + *a patre meo* . . . *voluero.*
7. ergo : *vero*§ . . . *procidens* : om.
9. *pinnaculum.*
10. quod : *quoniam* . . . *mandavit* (= *mandabit*).§
11. manibus : + *suis* (tuis§).
17. *iessaie profete.*
18. propter : *eo* . . . misit me : *missit sanare contritos corde*.§
19. remissionem *poster.* : + *confractos* (repet.).
20. *complicuisset*.§
22. *est filius*.§
23. audivimus facta : bis repet. . . . *hic et*.§
27. eorum : *illorum.*
32. ipsius : *eius*.§
34. sine : om.†§
35. illo : *eo.*
36. pavor : + *magnus*† . . . hoc : om. . . . quia : + *quod*.§
38. *fin.* : + *dicentes misere nostri.*
39. *imperavit illam.*
40. variis languoribus : om.§
41. exiebant : + *autem*†§ . . . multis : + *demo* . . . *dicentia usq.*
dei : bis repet.
42. *quaerebant* . . . ipsum : *illum* illum : *eum* *disce-*
derent.
- v. 1. *init.* : + *et* . . . autem : om.
3. eum : + *ut* . . . *reduceret*.§
5. tuo : *tua* . . . *retia.*
7. eos : om.

- v. 10. iam : *enim* . . . eris capiens : *capias*.
 12. et *ter* : om.
 15. autem : om.
 17. *sanandos*.
 19. *et per tegulas* †§ . . . illum : *eum* . . . *medio*.
 20. *remittentur*.
 24. ait : *dixit*.†
 26. deum : om.
 28. *secuti sunt*.
 31. et : om.
 33. *facient*.
 35. illis : *eis*.
 36. *mittit*.
 38. *mittendus*.
- vi. 1. *transiset* . . . et : *ut* . . . *confringentes*.
 3. et : om. . . . *quid*.
 4. *ligebat* (*licebat* *Uss. Ken.*).
 6. et *prim.* : om.†
 7. *farissey et scribe*.
 9. *et ait* § . . . autem : om.§
 10. *fin.* + *sicut altera* (*sicut et altera* *Uss. Ken.*).
 11. *ad ihm.*
 13. vocavit : + *ad se*.†
 14. *pylippum*.
 15. *simonem* : *iohannem*.
 16. *Iudam sec.* : *iudas*.
 17. *camfiestri* . . . *plebis* : + *et*.
 19. *exiebant* (*at virtus* . . . *sanabat*).
 20. *pauperes* : + *spu* †§ . . . *quia quoniam*.†
 23. *et exultate in illa die*.
 24. *quia* : *qui*.†§
 25. *esurietis* : *ess* (*tantum*) . . . *flebitis et lugebitis*.
 26. *vae* : + *vobis* . . . *bene* : *male* . . . *pseudo* : om.
 29. *percusserit* . . . in : + *dextram* . . . *praebe* : + *ei* *aufert*.§
 30. *petenti* : *poenitenti* . . . *aufert*.§
 31. *homines* : + *bona* † *ita*.
 34. *recipiant* : *recipia* (*tantum*).
 35. *inde* : om. . . . et *malos* : bis repet.
 36. *ergo* : om.

- vi. 37. et *prim et sec.* : ut . . . *iudicemini* . . . *contemnare* . . . *contempnemini*.
 38. bonam : + *et* . . . *conversam* § . . . *remittetur*.
Hiat codex ab ambo v. 39 *usque ad* [po]puli cap. vii. v. 11.
- vii. 12. et *prim.* : om.
 13. motus : + *est* † . . . *super eam*. † §
 16. *accipit* . . . *fin.* + *in bono*. †
 19. de : om. . . . dominum : *ih̄m*. †
 20. *om.*
 21. multos : bis rep.
 22. *renuntiate*. †
 28. enim : *autem* . . . *baptiza* . . . nemo : *non* . . . est *post minor*
 : om. . . . dei : *caelorum* + *est*.
 30. ipsos : *ipso*.
 32. ad : om. . . . lamentavimus : + *vobis*. §
 34. devorator : *vorax* . . . et : om. . . . vinum : *om.*
 36. rogabat autem illum qui : om. (inter duo folia).
 37. in civitate : om. . . . *occubuit*.
 38. *pedes coepit rigare* † . . . eius : om.
 41. *quingenta* (*qua* suppl. m. rec.).
 43. *iudicas*.
 47. *dimittuntur* . . . ei : *illi*. † §
 48. *dimittuntur*.
 49. *accumbebant*. §
- viii. 1. *civitates* † . . . et *castella* § . . . et *exierunt* § *XII*.
 2. *exiebant*.
 3. *alia multa* . . . suis : om.
 4. plurima : *multa*.
 7. secus : *inter*. §
 8. *audiendi audi audiat*.
 12. *tullit* § (*tulit*).
 13. *super* . . . *petram* : + *cicidit hii* . . . *suscipiunt* : *accipiunt* † §
 . . . *hi radicem* : *iradices* (*radices* §) . . . *temptationis* : *tribulationis*. §
 14. et *prim* : + *a* § . . . *voluntatibus*.
 15. *patientiam*. §
 16. *vasso* † § (*vaso*) . . . *lectus* . . . *super*.
 17. manifestetur : *reveletur*. §
 18. illi : *ei*.
 19. illum : *cum* . . . *adire* : *irc*.

- viii. 21. eos : *illos*.
 22. una *poster.* : om. §
 23. autem : om.
 25. et *post* mari : om.
 26. *navigaverunt*.
 27. illi : *ei* . . . *neque manebat in domo.* §
 29. ut : *et*.
 30. *ih̄s illum* . . . *quid* . . . *intraviarunt*.
 31. eum : *illum*.
 32. eis : *eas* § . . . illis : *illos.* §
 34. ut : om. . . . factum : + *est* . . . *et villas*.
 35. vestitum : *vestimento indumentum*.
 37. *rogavit* . . . ipsis : *eis*.
 39. *in domum.* †
 39. Iesus : *d̄s*.
 41. nomen : + *erat* † § . . . Iesu : *eius* . . . ut : *et*.
 42. turba : + *venit*.
 43. ab : om. . . . *XII annis* . . . in : om.
 44. *fluxu*.
 49. *ad principem.* §
 51. Petrum : + *et*.
 55. *dari illi.* † §
 ix. 3. *tolleritis* . . . *virgam : pecuniam* . . . *pearam : (sic) + neque calciamenta.* † §
 5. *reciperit* . . . *super.* §
 7. haesitabat : + *de*.
 10. qui : *quae* . . . *betzaida*.
 11. *cognovissent turba*.
 12. autem : om.
 13. non sunt : (bis repet.).
 18. solus esset : *consummasset* . . . erant : *et* . . . illo : *illos* . . .
 et (bis) : om. †
 19. prioribus : *profetis*.
 20. dicitis : + *et*.
 21. hoc : om. §
 23. post me : om. . . . *abnegat*.
 25. *homini* . . . universum : om. . . . mundum : + *totum* . . . se :
 si . . . sui : om. † . . . *fin.* : + *animam suam*.
 26. nam : om. . . . *sermones meos* . . . hunc : + *et* . . . *erubescet* §
 . . . *veniet*.

- ix. 28. et *post octo* : om.†
 30. *loquebatur* (corr. m. rec.).
 32. illo : + *erant*† . . . *erant* : *sunt* + *as*.
 33. dum : *cum* . . . *discenderent* . . . illo : *eo* Iesum : + *petrus* (repet.).
 34. nubes : om.
 37. illi : *illis*.
 39. eum : *illum* . . . *discendit*.
 40. tuos : om. . . . *illum* : *eum*.
 41. *respondit* + *autem*§ . . . *dixit* : om. . . . *adhuc huc*.
 44. reddidit : *sed* . . . *futurum*§ . . . *tradetur*.§
 45. et *poster.* : om.§
 47. *eorum*.†
 48. recepit : *recipit* . . . *receperit* : *recipit*§ + *non me recipit sed*†§
 . . . omnes : om.† . . . *fin.* : + *omnes*.
 49. *respondit* . . . *dixit* : om.
 51. dum : *cum*.§
 53. euntes (*sic*§) : + *in*.†§
 54. vidissent : + *autem*§ . . . illos : *omnes*.
 55. 56. et *dixit usq.* *salvare* : om.§
 59. *autem* : *mihi* . . . *remitte*.
 60. *ih̄s autem dixit illi*.
 61. illi : *alter*§ (= *Vulg.*, *Clem.*, alius *Uss.*) domi : *in*†§
domu.
 62. illum : *eum* . . . in : *super*† . . . *respiciens*.
 x. 1. dominus : om.
 2. *messis* : + *quidem usq.rogate* repet. + *ei*.
 5-II. dicite v. 5 *usq. ad fin. ver.* II : om. (*a dic(ite) transiliit scriba ad dic(o)*).
 12. *remissius erit in die iudicii*.
 13. quia si : *quassi*.
 14. *in die iudicii*.†
 15. in : *ad* . . . *demerges*.
 16. et : om.
 19. supra (*bis*) : *super*§ . . . et *sec* : om.
 21. exultavit : + *ih̄s in* . . . *domine pater*.
 22. nemo : + *missit* . . . sit *prius* : *scit*.
 23. videtis : + *dico enim vobis* . . . *audistis*.
 25. et *prius* : om. . . . *peritus* : *de scribis* . . . *faciendo* : *faciam*
 + *ut* (at *possidebo*).

- x. 29. et : om. . . . meus : + *et*.
 30. *suscipiens*.†§
 31. *discenderat*.
 32. et videret eum : om. . . . *pertransiuit*.†§
 33. *motatus*.
 34. *et valde adpropians* . . . illum : *eum* suum : + *et* § . . .
 in . . . *ad* § . . . *curiam*.
 35. *et ad altera* . . . ego : ero.
 38. *domu sua*.
 40. *derehiquit* . . . *me adiubet*.†§
 42. *necessarium est* . . . Maria : + *autem* § . . . *partem optimam*.
 xi. 2. pater : + *noster scē qui in caelis* . . . *adveniet* . . . *fin.* + *fiat*
 voluntas tua sicut in caelo et in terra.†§
 3. *cotidie* : *hodie*.†§
 4. *remitte* . . . *debita* § . . . *fin.* : + *sed libera nos a malo*.†§
 5. *habet*.†§
 7. intus : + *respondeus*.†§
 8. *perseveravit* . . . quot : + *panes* . . . *habetis*.
 9, 10. *aperietur ver. 9 usq. pulsanti ver. 10* : om.
 11. patrem : *partem* . . . numquid *usq. piscem* : om.
 12. *porriget*.
 13. data : om. . . . se : om.
 14. est : om.
 15. eis : *farisseis*.§
 17. ipso : *ipsum* § . . . *desolabitur*.§
 18. et : om. § . . . *satanas* : + *iecit* (cf. *Ken.*) . . . *semet* . . . *divi-*
 sus : bis repet. . . . *ipsius* : *eius* . . . , *dicis*.
 19. si *usq. daemonia* : om.
 20. *pervenit*.
 21. cum : *tantem* . . . quae : om.
 22. *confitebat* . . . *spolia eius* : + *diripiet et*.
 24. cum : + *autem* . . . *perambulabat*.
 26. septem : om. . . . sunt : *fiunt*.†
 28. dixit : + *ad eum* . . . *quippini* : *immo*.†§
 29. illi : *ei*.
 30. *iohanas* . . . fuit : + *in* . . . *Ninevitis* : *invitis*.
 31, 32. a finibus terrae : bis repet. . . . sapientiam : bis repet. . . .
 salomone ver. 31 usq. plus vcr. 32 : om.
 32. *quam iona*.
 33. candelabrum : + *ponit*.

- xi. 36. *totum corpus tuum . . . lucidum erit* § . . . sicut : om.
 39. *farissei (sic)* : + *prius* †§ . . . de : om. §
 40. *stulti* : + *et iniquitate* (repet.) . . . de : om.
 42. *farissei* . . . quia : *qui* † . . . oportuit : + *erat*.
 43. *farissei*.
 44. *vobis* : + *scribe et farissei* †§ (+ *chipocritae Ken.*) . . . quia :
qui . . . estis : om. . . . nesciunt : *ignorant*.
 45. *illi* : *ei*.
 46. *ait* : *dixit* † . . . quia : *qui* . . . *fin.* : + *ipsos*. †§
 47. quia : *qui*. †§
 48. *profecto* : *ergo* † *testificamini* : *testimonium peribetis* †
. . . *occiderunt eos*. †
 49. *propterea* : *ideo* † . . . ex *illis* : *exibis*.
 51. *Abel* : + *iusti* †§ *qui periiit* : *quem interfecerunt*
aedem : *templum* . . . ab : *ex* . . . *sustulistis* . . . *scientiae*
: + *et* † . . . *intrabant*.
 53. *illos* : *eos* *diceret* : + *coram omni populo* de mul-
tis : om. .
Hiat codex ab insi | ver. 54 ad in corde cap. xii. ver. 45.
 xii. 45. *suo* : + *dicens* † *moram facit* : *moratur* *venire* :
+ *ad me*.
 46. *nescit* : *ignorat* . . . *ponit cum infidelibus*.
 47. *cognovit* : *scit* . . . et non fecit : om. . . . *secundum* : *ad*.
 48. non cognovit : *nesci (sic)* † (nescivit *Uss.*).
 49. nisi : *sic* (si *Uss. Ken.*).
 50. *coarctor* : *anxior* . . . *perficiatur* : *consummetur*. †
 51. *dare* : *mittere* † . . . *separationem* : *divisionem*.
 52. *divissit*.
 53. *fin.* + *et inimici hominis erunt domestici eius*.
 54. *ab horientem et ab occassu* (cf. *Ken.*).
 55. *et ita fit*. †§
 56. *probare* : *discernere* . . . *quomodo* : om. †
 57. *quid* : *quare* . . . *deinducatis quod*.
 58. *trahat* : *perducat*.
 59. *minutum* : *quadrantem*. †
 xiii. 1. *aderant* : *venerunt* † . . . *in ipso*. †§
 2. *illis* : *eis* . . . *hi* : *isti* . . . *fuerunt peccatores* . . . quia : *qui*.
 3. *habueritis* : *egeritis* † . . . *omnes* : om. §
 4. *super* . . . *debitores* : *peccatores* . . . *prae omnibus* † *homi-*
bus . . . *habitantes* : om.

- xiii. 5. *ageritis.*
 7. *succidite.*
 8. *respondit . . . dixit illi : om. . . . dimitte : relinque† . . .
 illam poster. : eam . . . coffinum† stercoris (hiat Uss.).*
 9. *fructum fecerit . . . succides eum (sic) in futurum.*
 11. *quae : quaedam . . . susum.*
 12. *vocavit : + eam†§ . . . et ait illi ad se . . . liberata es.†*
 13. *manus illi . . . magnificabat.†*
 14. *dixit† . . . oportet : licet† . . . in die : die.†§*
 15. *autem : om. . . illum : eos† . . . et : prius om. . . et poster. :
 ut . . . adequet.*
 16. *ecce : om. . . annis x. et octo† . . . isto disapati.*
 17. *dicerent . . . universis quae gloriose fiebant : virtutibus quas
 fieri viderunt.*
 18. *ergo : autem.*
 19. *acceptum : accipit . . . requieverunt : habitaverunt.†*
 20. *existimabo.§*
 21. *in farina satis tribus.*
 22. *ibat : habuit + ihs (ih̄s†).*
 25. *et sec. : om.† . . . sitis : estis.*
 26, 27. *om. ver. 26 et usq. sitis ver. 27.*
 28. *introire : dī (dī introeuntes Uss.).*
 29. *discumbent.†*
 31. *ipsa : + autem† . . . pharisaeorum : et farissaeis.†*
 32. *ite : + et† . . . tertia : + die.†*
 34. *hierusalem semel tantum . . . sicut gallina pullos sub alas
 suas† (quemadmodum Uss.).*
 35. *init. : + et . . . relincetur† . . . vestra : + deserta†§ . . . me
 videbitis† . . . donec veniet.*
- xiv. 1. *intrasset.†*
 3. *respondens Iesus : om. . . . farisseos (sic) : + dicens si (si
 Uss.) . . . licet : + et in . . . curare : + aut non.†*
 4. *ac : eum§ et.*
 5. *respondens : ait† (at dixit).*
 7. *discubitos†§ . . . illos : eos.†*
 8. *cum : cui (ut vid.) . . . invitatus : + parabulam intendien
 (sic) . . . invitatus : vocatus.†*
 9. *is : om.†§ . . . incipies.†*
 10. *fuerit . . . vade : + et† . . . loco novissimo.*
 11. *quia : + simul.*

- xiv. 12. tuos : + *neque vicinos* . . . vicinos : om. . . . *reinvitent te* †
 . . . *fiet*.
 13. *vivium* (con. m. recent.).
 15. de : om. . . . *manducavit* (= *manducabit*).
 16. at : *et* † . . . ei : *et*.
 18. *omnes simul*.
Hiat ab exc | ad | cavit cap. xv. ver. 25.
- xv. 25. [*adpropin*] *cavit*.
 26. [*quid*(?)] *nam esset*.
 27. *isque : quae* . . . illi : ei . . . frater : *filium* (ut vid.) . . .
recipit. §
 28. ergo : *vero* † . . . [*illum roga*] *re*. †
 29. *praeteriri* . . . numquam *poster.* : non. †
 30. [hic] : + *venit* (non omissio postea).
 31. illi : ei † . . . tu *mecum* f[*uisti semper*] *et es*. † §
 32. [*autem*(?)] : + *te oportet* † . . . oportebat : om. † . . . quia :
quoniam.
- xvi. 1. *et prius* : ~~om.~~ † . . . vilicum : [*disp*] *ensatorem* † . . . *defa-*
matus.
 2. vilicationis : *dispensationis* (hiat Uss.) . . . vilicare : *dispen-*
sare. †
 3. *villicus* . . . [*dis*] *pensationem*. †
 5. (*e spatio vid. aliquid omissum esse inter suas et debitoribus*)
 . . . domini : om.
 6. *bados* § . . . cautionem tuam : *litteras tuas* † . . . *sediens*. †
 7. octoginta : om.
 8. vilicum : *dispensatorem* † . . . [*fe*] *cisset* : + *dixit autem ad*
discipulos suos † § (et dixit Uss.) . . . quia : *qui* . . . *in hac*
generatione † . . . *sua* : om. †
 9. *di*[*co vobis*]. §
 11. in : om. . . . *vobis credet*.
 13. uni : *unum*.
 14. *haec omnia* † . . . avari : *amatores pecuniae*. †
 15. novit : *scit* † . . . *coram dō*. †
Hiat a fine ver. 15 ad numquid dicet cap. xvii. ver. 7.
- xvii. 7. *ante dicet* : + *numquid* † . . . illi : ei . . . *discumbe*. †
 8. para : + *mihi*. †
 9. imperaverat : om.
 10. vobis : om.
 11. *et ipse* † *transibat* . . . *fin.* : + *hiricho*. †

- xvii. 12. *ingrederetur : introiit in † (om. cum Uss.).*
 13. *vocem : + suam . . . praeceptor : magister.†*
 14. *ut vidit : videns† . . . exite . . . iret (sic) : + in hirusalem et ipse transibat (e ver. 11).*
 16. *cecidit : procedit† . . . eius : ipsius† . . . agiens (sic)† : + ei.*
 17. *nonne usq. sunt : om.*
 18. *init. : + et . . . rediret : om. (retento et).*
 20. *veniret.*
 21. *neque : om. . . intra vos est regnum dī.*
 22. *et ait : dixit autem† . . . unu (sic).*
 23. *sequemini.*
 24. *in die sua : om.*
 25. *illum : om.*
 26. *et in diebus : om.*
 27. *dabant . . . qua : in quo.*
 28. *sicut factum est similiter . . . et plantabant.*
 29. *et pluit . . . sulfor (sic) : + desuper.*
 30. *erunt† dies fili hominis quibus ~~revelatur~~.*
 31. *ne : non† . . . qui poster. : + fuerit.†*
 33. *quicumque : + autem† . . . salvam facere : salvare§ . . . illam : eam . . . quicumque : qui . . . illam : + propter me.†§*
 34. *in illa.†*
 36. *dixerunt.*
 xviii. 4. *et : + ille† . . . nec : et† . . . non† revereor.*
 5. *quia : + non.*
 7. *deus : dñs . . . autem : om. . . faciat.*
 8. *veniens : om. . . putatis.†*
 9. *spernebant† . . . parabolam istam : dixit similitudinem hanc† (sine dixit Uss.).*
 11. *stans haec : haec oravit . . . orabat : dicens . . . deus : + dicens . . . homines.†*
 12. *decimas decimata de omnibus.*
 13. *dicens : om. . . propitium.*
 14. *init. : + itaque . . . iustificatus hic + puplicanus.†*
 15. *illum : eum . . . et : om. . . quod : quos . . . increpabant : proihebant (sic).†*
 16. *convocans illos : vocavit eos . . . vetare : proibere.§*
 17. *reciperit . . . sicut puer : om.*
 18. *princeps : + dicens† (om. princeps Uss.).*
 19. *dixit : ait† . . . nemo : + est . . . solus : unus.†*

- xviii. 20. *init.* : *ait illi ih̄s.*
 23. *his* : *ih̄is.*
 24. *intrabunt* : *introire.*
 25. *intrare* : *om.*
 26. *fierit.*
 28. *ait usq. nos* : *om.* *dimisimus omnia et* : *relictis retribus nostris*† (*rebus Uss.*).
 29. *quibus ipse autem ait* . . . *reliquit* : *quit.*
 30. *multo plura* : *septies tantum*† *et poster.* : *om.* . . . *sacculo* : + *autem.*§
 31. *duodecim* : + *discipulos.*
 32. *et insuper flagellabitur.*
 33. *et occident* . . . *in die.*
 34. *nihil* : *om.* . . . *horum* : + *verborum non* . . . *istud* : *om.* . . . *absconsum.*†
 38. *et ille exclamavit.*†
 39. *multo magis* : *om.*
 40. *autem* : *om.*‡
 41. *vis tibi.*†
 43. *ut vidit* : *vidiens.*†
 xix. 2. *vir* : *qui vocatur* . . . *dives* : *erat.*†
 4. *sycomorum* : *fici.*
 5. *suscipiens.*
 6. *et excepit* : *coepit.*
 8. *reddam.*
 9. *ait autem ad illum ih̄s*† . . . *et* : *om.*
 10. *sit abrache filius.*
Hiat a fin. ver. 10 ad venit ver. 38.
 38. *rex* : *om.*
 39. *et quidam* : *bis repet.* . . . *increpa* : + *illos.*
 40. *quia* : *om.*† . . . *hi* : *isti.*†
 41. *ut* : *cum.*†
 42. *et prius* : *om.* . . . *die hac.*†
 43. *in* : *super*† . . . *ante inimici* + *undique.*†
 44. *init.* : + *et* . . . *filios* : + *tuos*†§ . . . *lapidem prius* : + *quem reprobaverunt* . . . *lapidem poster.* : + *in te venient haec universa.*§
 45. *fin.* : + *et mensas nummulariorum effundit* (*evertit Uss.*) *et cathedras vendentium columbas*†§ + *evertit.*
 47. *cotidie dociens.*†

- xx. I. *uno.*
 3. *interrogo vo (sic).*
 4. *ex homini.*
 5. *inter se . . . si : om. . . . dicet : + nobis †§ . . . ergo : om. †*
 6. *laudabit . . . enim : + omnes enim.*
 8. *vobis dico. †*
 9. *fuit : om. †*
 13. *dilectum : om.*
 14. *vidissent : venissent.*
 15. *dominus illis.*
 16. *veniet : + dñs.*
 18. *supra prius : super † . . . illum : om. . . . autem quem.*
 19. *princeps . . . in illa hora . . . et : sed . . . enim : om. . . .*
 ipsos : illos . . . dixisset.
 20. *et : + cum . . . simularent se iustos esse. †*
 24. *imaginem habet . . . et cum dixerunt respondentes.*
 25. *sunt dī dō.*
 28. *eam : illam. †*
 29. *mortuus : defunctus. †*
 30. *mortuus : defunctus † . . . est : + relicto.*
 31. *tertius : + similiter . . . illam : + frater eius uxorem . . .*
 similiter : om.
 33. *siquidem : om. † . . . septem : + enim. †*
 34. *huius saeculi + nascuntur et generant † . . . nubunt et nu-*
 bentur ad nuptias.
 35. *ducunt uxores : nubentur (nubuntur Uss.).*
 36. *nam erunt similes angelis dī quia resurrectionis filiū dī*
 sunt.
 37. *quia : quoniam . . . resurgunt † . . . rubrum dicit : +*
 vidit (vidi Uss.) in rubro †§ (rubo Uss. Ken.).
 38. *ei : dō.*
 40. *sunt ausi † interrogare quiquam eum.*
 41. *illos : eos. †*
 44. *init. : + si David : + vocat illum dominum*
 vocat : om.
 45. *ad discipulos suos. †*
 47. *simulantes : fingentes.*
 xxi. I. *recipiens.*
 2. *init. : + et † . . . et : om. †*
 3. *paupercula † . . . misit : + in domum dī. §*

- xxi. 4. hi : om.† . . . *habundantia* . . . illi : *milli* (*ut vid.*).
 6. lapidem : + *hic in pariete*.†§
 7. cum fieri incipient : *futurum sit*.
 8. sum : + $\chi\overline{\text{ps}}$.†§
 9. proelia : *bella*† . . . et : *ad* . . . oportet : + *enim*†§ . . . *haec primum*.
 10. illis : + *in illis diebus*† . . . contra : *in*.
 11. fames : + *erunt*† . . . *fin.* + *tempestates*.†§
 12. incipient : *incipient* . . . suas : + *inieccere inieccere* . . . persequuntur : + *omnes suos* (*omnes vos Ken.*) . . . *sinagogis*† . . . tradentes : + *vos*.
 13. *contingent* . . . *in testimonium vobis*.†
 15. *potuerint*.
 16. a : om.
 17. omnibus : + *hominibus*.†§
 19. et : om.†§ . . . *vestra patientia*.†
 21. tunc : + *hii* . . . discedant : *non discedant* § (*discedant Uss.*) . . . *intran*t.
 24. captivi : *captivitate* (*in captivitatem Uss.*) . . . calcabitur : *concabitur* (*conculeabitur Uss.*).
 25. pressura : + *magna* . . . *et maris*.§
 26. *expectationes* . . . *in universae orbe* . . . virtutes : + *enim*† (*sine nam Uss.*).
 27. nube cum : om.
 28. *cum autem fieri haec incipientibus* . . . appropinquat : *adpropiat*.
 32. omnia : om.
 33. transibunt : *transibit* bis repet.
 34. *superveniet*.
 35. omnis : *orbis*.§
 36. efugere (*sic*) : + *ira* (*m. rec. corr. in ista*†§).
 37. vero : *autem*.†
 38. *mancipabat* . . . audire : *ut*† *audirent*.
 xxii. 2. *sacerdotum*.†
 3. vocatur : *cognominabatur*§ (*cognominat*† *Uss.*) . . . unum de : *qui erat unus ex* (*hiat Uss.*) . . . *fin.* : + *discipulis*.
 4. *sacerdotum* : + *et scribis*† (*vid.*).
 5. *pacti* : *facti*.
 6. et quarebat : om.
 8. Iohannem : *iacobum* . . . euntes : + *et*.

- xxii. 10. *intransibibus* † . . . *sequemini* † § . . . *introeat*.
 11. *domus patri familias*.
 12. *ostendat* [vobis].
 13. *dixerat illis ihs* . . . *pascha* : om.
 14. *hora facta esset*. †
 15. *illis* : + *ihs*.
 17. *accipite* : + *calicem* † . . . *divite*.
 18. *quod* : + *modo* (a modo *Uss.*) . . . *donec* : *usque dum* †
 dei : *mm* (corr. m. sec.) . . . *veniet*.
 21. *manus* : + *eius* † *tradentis me* : + *qui me traditurus est*
 (*sine tradentis me Uss.*).
 22. *filius quidem* † . . . *definitum* : *scriptum*.
 23. *et ipsi* : *illi autem*.
 24. *et* : om. † §
 25. *autem* : + *maior* . . . *eis* : *illis*.
 26. *sic* : + *estis* . . . *vobis* : + *vestrum* (*sine in vobis Uss.*)
 praecessor est : + *fiat*. †
 27. *ministrat* : + *in gentibus* † § . . . *recumbit poster.* : + *in vobis*
 autem non sic sed qui ministrat † § *autem* : + *sum* †
 . . . *sum* : om. †
 30. *thronos* : + *xii*.
 31. *simoni* † *simon* . . . *expetit*.
 33. *et in carcerem* : *post ire*.
 34. *ter* : + *me* § (non omissio postea) . . . *eis* : *illis*. †
 Hi at fin. ver. 35 ad et galilius ver. 59.
 61. *dixit* : + *illi*.
 63. *qui tenebant eum* : om.
 64. *et velaverunt eum* : om. . . . *profeta nobis xpe*.
 66. *est* : *esset* † *suum* : + *et interrogaverunt* (*post scribae*
 Ken.).
 68. *responditis*. §
 69. *ad dexteram*.
 70. *es ergo* . . . *quit ait*.
 71. *dixerunt* : + *quia ego sum* *adhuc* : + *opus* *fin.* +
 blasphemiam § (*hi at Uss.*).
 xxiii. 2. *accusare eum* . . . *invenimus hunc* . . . *nostram* : + *et solven-*
 tem legem nostram et profeatas § (*sine et*) . . . *dari* † *cessare*
 . . . *fin.* + *qui se regem dicit contradicit cessari*.
 3. *autem* : *audiens*. §
 5. *universam* : *totam*. †

- xxiii. 6. *interrogavit galiliam . . . esset : + homo hic.*
 7. *et prius : om. § . . . transmisit † . . . in hirusolimis.*
 8. *enim : autem.*
 9. *ipse d nihil dixit ei (post ipse, dixit scribere coeperat).*
 12. *sunt : + opus malum malos in unum coniungunt in eadem die . . . amici : om.*
Hiat a coram ver. 14 ad eum Iohan. cap. v. ver. 12.

EVANGELIUM SEC. IOHANNEM.

- cap. v. v. 13. *quis esset : om. . . . enim : autem . . . a turba : om. . . . constitutam § in locum.*
 14. *templum.*
 15. *et : om. . . . adnuntiavit . . . quia Iesus esset : om.*
 16. *faciebat : requiabat . . . sabbatum.*
 17. *autem : om.*
 18. *interficere : ut interficerent . . . eis : ei a se : post quam (sic).*
 20. *omnia : + dedit . . . demonstra . . . ut : et.*
 21. *suscitet . . . vivificet . . . vivificat.*
 22. *iudicio.*
 23. *honorificant (quater).*
 24. *transiat.*
 26. *sic dedit usq. ipse : om.*
 29. *resurrectione (bis).*
 30. *sicut : om. . . . audio sed iudicio.*
 31. *ego : ergo . . . me : + et.*
 32. *et scio usq. me : om.*
 35. *erat : + in . . . exultare : exire . . . eius in luce.*
 36. *ante ego : + et.*
 37. *eius : om. bis.*
 43. *et non usq. nomine : om. . . . suo : + proprio . . . illum : illo.*
 45. *sim : sum.*
 46. *forsitan : om.*
 47. *verbis me[is]. † §*
 vi. 1. *Tiberiadis : [?]tas.*
 2. *[videba]nt. † §*
 3. *montem † § (= Vulg. Clem.).*
 10. *et discubuerunt.*

- vi. 12. ut autem saturati sunt : om. (*ut e spatio vid.*) . . . dixit : +
ih̄s . . . frag[mentorū] quae superaverunt.
13. superfuerunt : *superaverunt.* † §
14. *in hunc mundum.* † §
16. *factus . . . discipulis.*
17. *ascendisset . . . non : nondum.*
19. *proximi.*
20. dicebat . . . eis : om.
21. *fuit navit navis . . . quam : [i]n quo.*
22. *stabant . . . abierunt.*
23. domino : *dō.*
24. neque : *nis[i].*
Hiat a tra[ns] ad [interroga]ntes cap. viii. ver. 7.
- viii. 8. *terram.*
9. autem : + *hunc sermonem . . . remansit : + ih̄s † . . . stans : + ante eum.*
10. ei : + *ih̄s* (non omissio antea) . . . mulier : + *qui te accusabant †* (accusant *Ken.*) . . . *contemnabunt.*
11. iam : om.
12. *init. : + et . . . ergo : vero . . . huius mundi lumen † § vite aeternae.*
13. *et farissei . . . ipso : + habetis . . . testimonium perhibes : om.*
14. *vos usq. vado : bis repet. . . aut : et.*
16. *iucium . . . ego : + non sum . . . et poster. om.*
19. Iesus : om. . . *scieritis (bis). §*
22. iudei (*sic*) : + *intra vos . . . quo : om. . . vers. totus bis repetitur.*
23. de : om. §
24. ergo : *erunt . . . peccato vestro.*
25. tu quis es : *ubi est . . . quia : quod.*
28. *nihil facio.* †
29. et : om. . . est : + *et . . . relinquit.*
31. *permanseritis.* †
33. ei : + *iudei † . . . servimus . . . aliliberi.*
36. filius : om.
- 37, 38. quia v. 37 usq. fin. v. 38 : om.
39. ei : om. . . *essetis.*
40. *init. : + quia . . . autem : om.*
42. *me utique § . . . enim : autem.*
45. autem : + *sum.*

- viii. 47. qui : *quis* . . . *audistis*.
 52 et 53 : om.
 55. eum *ante* ero : om.
 56. *exaltavit*.
 56, 57. et vidit *usq.* ad eum : om.
 59. *tollerunt* *ut mitterent super eum* † . . . Iesus : *his* . . .
fin. + *et transiens per medium eorum exibat sic*.
 ix. 2. sui : *eius*.
 3. [*manifesta fi* ?] *erent opera* (manifestetur opera *Uss. Ken.*).
 6. *levit* : *linuit*.
 7. *vade et lava* . . . *natatoriam* . . . *lavit* : + *oculos suos*.
 9. *autem* : om.
 10. tibi : *tui*. †
 12. ei : + *iudei*.
 15. *interrogavit* *Pharisaei* : *iudei* + *dicentes* (*dicentes Uss.*)
. . . *oculos* : + *meos* † . . . *et ecce video*.
 16. *dicebant* . . . *alii* : + *autem*.
 18. *ergo* : om. . . *quia* : *qui* . . . *viderant*.
 19. *quem* vos dicitis : om. . . . *et quia*.
 22. *habet* : + *et* . . . *de* : *pro* † . . . *quia* timebant *Iudaeos* : om. . .
confitetur . . . *Christum* : + *ut*.
 26. *quomodo aperti sunt oculi tui*.
 27. *iterum vobis audire vultis* . . *vultis poster.* : om.
 28. *et dixerunt* : om.
 29. *deus* : om.
 30. *et prius* : om. . . . *oculos meos*.
 31. *eius* : om.
 34. *ei* : om.
 35. *audivit usq.* *foras* : om. . . . *invenisset* : *ieccisset* . . . *tu* : + *si*.
 37. *init.* : + *et* . . . *qui* : om.
 39. *dixit* : + *eis* . . . Iesus : + *si ceci essetis*.
 41. *vero* : *autem*.
Deficit codex ab audi[unt] cap. x. ver. 3 ad finem evang.

BS
3554
-L3A2

v. 2

Q-4-42
Bible. N.T. Gospels. Latin. 1884
Evang. versio antehieron-
ym.

1365889